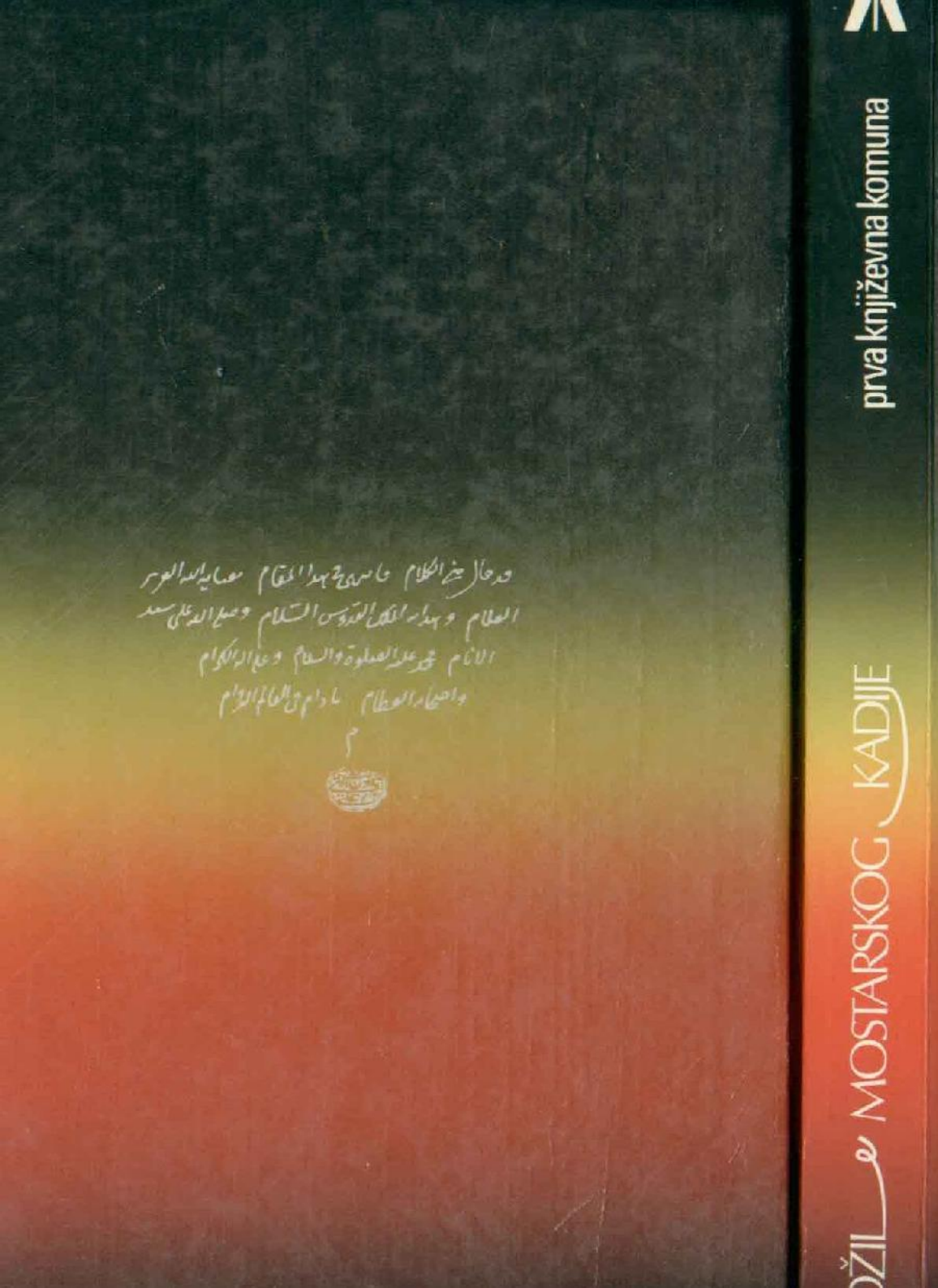
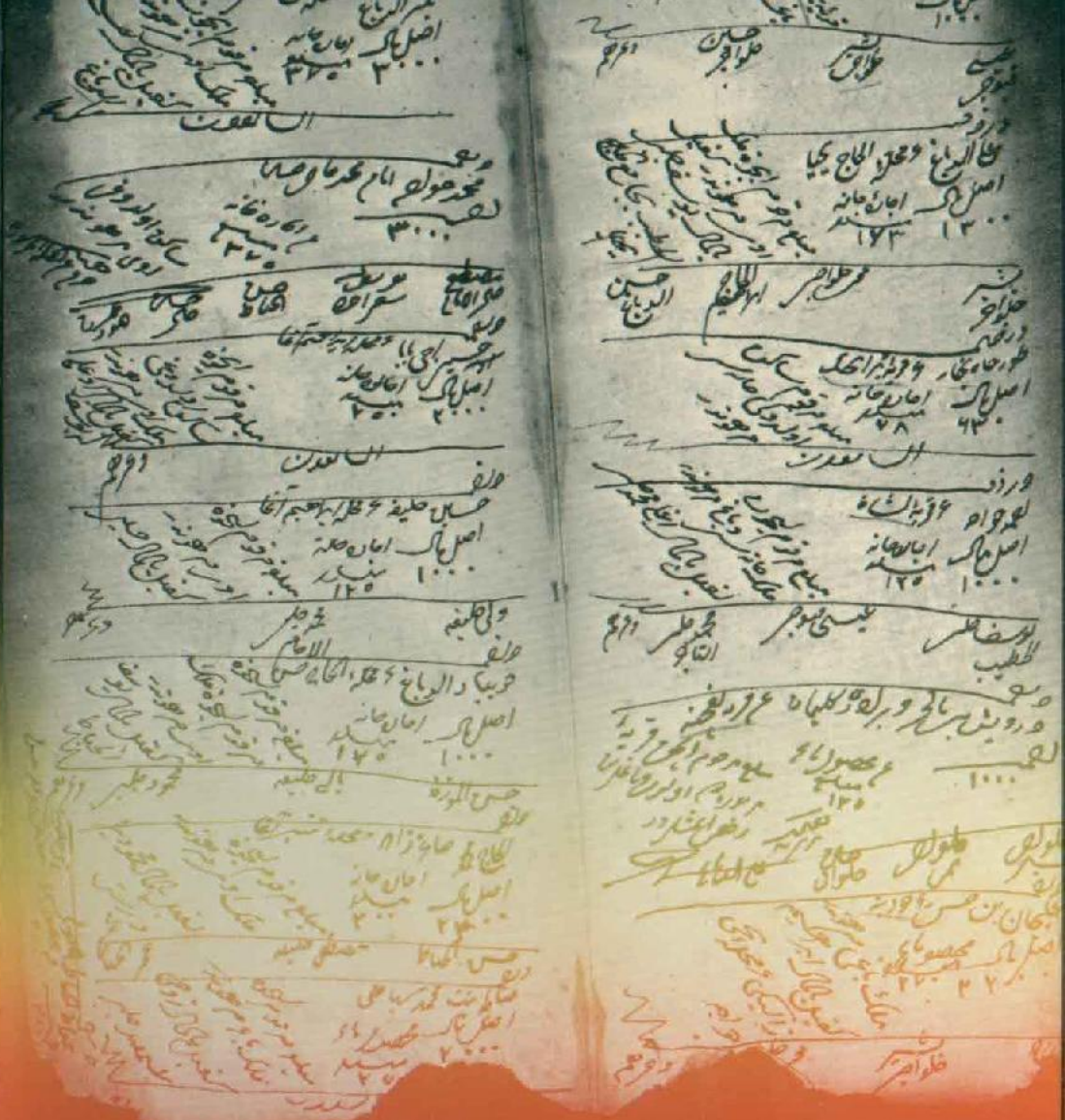

prva književna komuna

SIDŽIL MOSTARSKOG KADIJE

SIDŽIL MOSTARSKOG KADIJE

www.BosnaHistorija.com

Izdavač
IKRO PRVA KNJIŽEVNA KOMUNA

88000 Mostar, Trg 14. februar, 3/III
Poštanski pregradak 141
Telefoni (088) 415-534 i 415-553
Žiro-račun 11800-603-3749

Redakcija
Velimir LAZNIBAT, Ico MUTEVELIĆ,
Omer TIPURA, Ranka TRIFKOVIĆ,
Miodrag VARTABEDIJAN, Nadežda VUČIĆ

Glavni urednik
Ico MUTEVELIĆ

Lektor i korektor
mr Velimir LAZNIBAT

Likovni urednik
Miodrag VARTABEDIJAN

Sekretar Redakcije
Nadežda VUČIĆ

Prevod Sidžila nastao je u
Orijentalnom institutu u Sarajevu,
gdje se i original čuva.

Prevod sa staroturskog, uvod i bilješke
Muhamed A. MUJIĆ

Recenzenti
Hamid HADŽIBEGIĆ
dr Adem HANDŽIĆ

Rječnik
mr Ahmed ALIČIĆ
Šaban ZAHIROVIĆ

Štampa i povez
TISKARNA TONE TOMŠIČ, Ljubljana
Za Štampariju: Stane Krapež, direktor
Tehnički direktor: Janez Iljaš

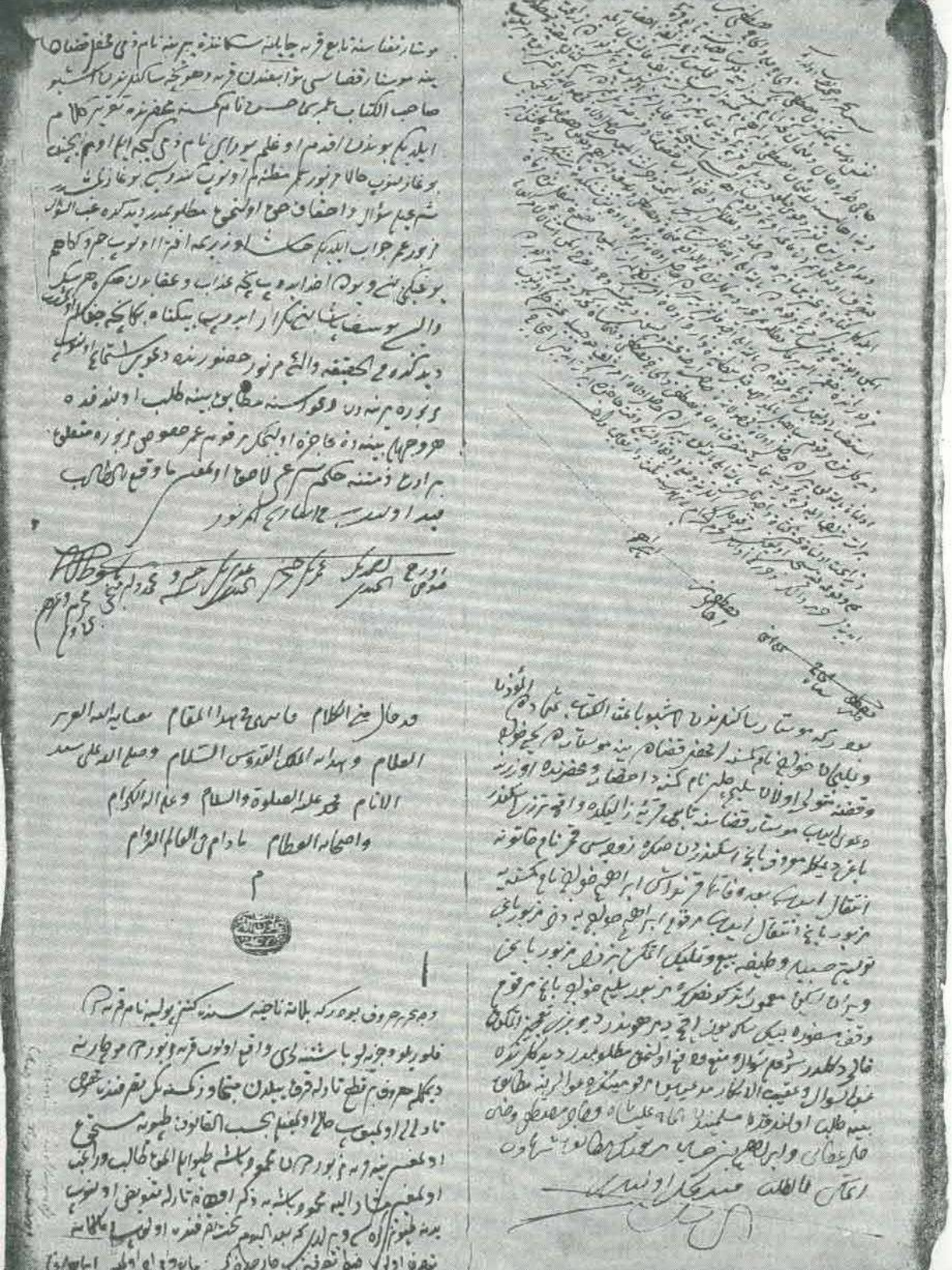
SIDŽIL MOSTARSKOG KADIJE

1632 — 1634.

Prevod sa staroturskog, uvod i bilješke
Muhamed A. Mujić

PRVA KNJIŽEVNA KOMUNA

www.BosnaHistorija.com

Mojim roditeljima
i mom rodnom gradu
Mostaru

Knjiga Sidžil mostarskog kadije nastala je u saradnji sa Orijentalnim institutom u Sarajevu.

Bilo je neophodno da se *Sidžil mostarskog kadije* prezentira in continuo jer bi svaki drugi način predstavljao rizik da se ne previde elementi koji bi, eventualno, mogli biti korisni za neku naučnu oblast i druge zainteresirane za ovu vrstu izvora.

U želji da se Sidžil, kao zvanična knjiga turske sudske kancelarije, dâ u formi kojom bi se najvjernije predstavila ta kancelarija, neophodno je da svaki dokumenat i Sidžil kao cjelina ilustruju, i po formi, karakter ove građe. Treba napomenuti da je postojeća šablona dokumenata te kancelarije predstavljala vrlo dobru osnovu da se željeni cilj postigne.

Da bi se Sidžil što preglednije prezentirao i da bi se mogao dobiti potpuniji uvid u sadržaj pojedinih dokumenata, pokušali smo iznaći adekvatnu formu. Na sredini, iznad svakog zapisa, naznačen je redni broj isprave u Sidžilu; sa strane je signatura dokumenta. Naime, tu je redni broj tog dokumenta na određenoj strani Sidžila i uz njega je stavljen znak *r* odnosno *v*, prema tome da li je riječ o prvoj ili drugoj strani lista. Uz svaki redni broj dokumenta je regesta koja ukazuje na sadržaj.

Forma dokumenata koji se odnose na vjenčanja je nešto drukčija. Kako u originalu, u dokumentima te vrste, gotovo redovno stoji naznaka mjesta iz kojeg su mladoženja i mlada, to je u regestu uvršteno i odgovarajuće naselje.

U radu smo nailazili na izvjesne teškoće i dileme. Željeli bismo ukazati na problem naziva zanimanja, titula i šerijatskopravne terminologije koja je upotrijebljena u Sidžilu. Našli smo se u dilemi da li te nazive i termine ostaviti onakvim kakvi su u originalu ili iznaći za njih odgovarajući naziv u srpskohrvatskom jeziku. Radom na ovom materijalu došli smo do uvjerenja da bi se vrlo teško mogao primijeniti princip da se u svakom slučaju pronađe adekvatan srpskohrvatski naziv odnosno termin koji bi zadovoljio. Za ilustraciju navodimo da se za naš naziv *krojač* u Sidžilu upotrebljavaju riječi *hajjat, terzi*. Očito je da svaki taj naziv predstavlja izvjesnu specijalnost određenog zanata, a za to, koliko nam je poznato, nemamo preciznijeg, adekvatnijeg naziva. Zbog toga smo odlučili da ostavimo prvobitni, turski naziv.

S obzirom na prirodu arapskog pisma, i ovdje, kao u većini drugih turskih izvora, susretali smo se s problemom dešifrovanja i u pojedinom slučaju nismo mogli utvrditi lično ime, a izvjestan broj toponima nismo mogli razriješiti i ubicirati, što pretpostavlja da su izvjesna naselja nekad postojala, ali im se kasnije izgubio svaki trag.

Turska riječ *sidžil* (sicill) vuče porijeklo od latinske riječi *sigillum* (pečat). Ona nije ušla u turski jezik direktno iz latinskog, nego preko arapskog jezika. Spomena joj nalazimo čak u Kur'anu. U turskom jeziku ona je u upotrebi, u

www.BosnaHistorija.com

prvom redu, u značenju o kojem je ovdje riječ, tj. o službenoj knjizi kadijâ u kojoj su evidentirani svi na sudu rješavani predmeti.

S obzirom da je u Osmanskoj Carevini kadija bio nosilac sudske i djelomično izvršne vlasti, to u sidžilima nalazimo dragocjenu građu za izučavanje naše nacionalne historije toga perioda. Posebna je vrijednost ovih izvora što daju autentične podatke o gradskoj privredi, urbanoj razvijenosti grada, kulturnim ustanovama, strukturi stanovništva i slično.

Uvidom u fondove sa područja jugoslovenskih zemalja uočili smo da struktura sidžila nije svugdje ista. Teško bi se mogli decidirano odrediti fizionomija i sadržaj ovih osmanskih izvora u raznim vremenskim razdobljima i regionima. Ipak, čini se da je svima zajedničko što je svaki predstavljao osnovnu knjigu kadije, u koju su evidentirani svi predmeti građanskopravne prirode, kupoprodaje, ometanja posjeda, utjerivanja dugova, nagodbe itd., te predmeti porodičnog prava, kao što su vjenčanja, razvodi brakova, podjela ostavštine na nasljednike, postavljanje staratelja i slično. Međutim, sidžili kasnijeg datuma nemaju takvu strukturu, gotovo se sav materijal u toj oblasti odnosi na sklapanje brakova, razvode i ostavinske rasprave.

Valja napomenuti da sidžili sadrže i autentične prepise pojedinih vrsta naređenja viših organa (fermani, berati, bujruldije i slično), te prepise vakufnama, arzuhala i slično. Čak bismo mogli tvrditi da ima slučajeva da ti prepisi čine najveći dio pojedinih sidžila, dok su u drugima gotovo neznatni.

S obzirom na opisanu strukturu, sidžili bi se mogli podijeliti u dvije skupine: a) na sidžile koji pružaju podatke za izučavanje prilika i stanja jednog užeg regiona (kadiluka) sa kojeg potječu, i b) na sidžile, koji daju podatke za historijska istraživanja na širem planu. Tako bi se prilikom obrade i izdavanja pojedinih sidžila mogao dati prioritet onima koji svojom strukturom više odgovaraju postavljenom cilju.

Među sidžilima koji se čuvaju u Orijentalnom institutu u Sarajevu, bez sumnje, najvredniji je Sidžil br. 1 mostarskog kadije iz 1041—1043 (1632—1634) godine. Njegova je osobita vrijednost i u tome što je među malobrojnim sidžilima XVII stoljeća jedini kompletan. Osim toga, oko 90 % njegova sadržaja su kadijski dokumenti sa područja tadašnjeg mostarskog kadiluka.

Sidžil mostarskog kadije ima 123 lista koji su naknadno paginirani. Listovi 64—90. su rasuti. Kodeks je zahvaćen vlagom, ali tekst nije oštećen, osim prvih listova. Listovi 1—3. su oštećeni u tolikoj mjeri da se neki dijelovi teksta ne mogu pročitati. Listovi 59, 89. i 90. su djelomično odrezani, također i listovi 81—123. ali tekst nije oštećen. U Sidžilu ima potpuno ili djelomično praznih stranica. Preko tih praznih dijelova upisane su krivudave linije, da bi se onemogućilo kasnije dopisivanje.

Iz Sidžila, kakav je bio prvotno, nedostaje nekoliko desetaka listova. Na 1. listu je datum: prva dekada zilkade 1041. po hidžri, a na 2. listu: treća dekada rebia I 1042. Tako velik vremenski razmak između dva datuma jasno ukazuje da između tih listova nedostaju oni koji su sadržavali dokumente iz većeg dijela mjeseca zilkade i čitavog mjeseca zilhidže 1041, te iz muharema, safera i prve dvije dekade rebia I 1042. godine. Uostalom, na to ukazuje i treći dokumenat na strani 1v, koji nije dovršen na toj strani, nego se nastavlja na strani 2r, ali mu odatle nema nastavka. Kao dokaz za ovu tvrdnju neka nam posluži i osamljeni list 1. On je potpuno odvojen, kao da je istrgnut iz kodeksa.

Proučavajući način formiranja tog rukopisa, utvrdili smo da je sastavljen od većeg broja heftova (lagâ), od kojih svaki broji po 10 listova. List 9. sa narednih devet listova čini jednu lagu, jednu cjelinu. Toj lagi ne pripada prethodni list 1, što ukazuje da je ispred 2. lista, bez sumnje, bila uložena još jedna laga, čiji je rudiment, eto, taj »iskinuti« list 1.

Na strani 38v nalazi se dokumenat, datiran prvom dekadom zilhidže 1041, a ispred njega drugi, datiran polovinom safera 1042, dok na sljedećoj strani (39r) nema ni jednog dokumenta sa preciznijim datumom, nego stoji uobičajeno *spomenutog datuma.* Međutim, na strani 39v nalazi se dokumenat datiran u drugoj dekadi rebia I. Ni tim listovima nije tu pravo mjesto. Prethodni list, tj. 37, kao i 40. list koji slijedi iza spomenuta dva nose datume ramazana 1042. Datumski kontinuitet na 37. i 40. listu, kao i činjenica da su dokumenti drugačije upisani, ukazuje da sadašnji 37. i 40. list predstavljaju jednu cjelinu i da bi trebalo da stoje jedan do drugoga, a da 38. i 39. list čine donekle cjelinu iako nisu neposredno jedan do drugoga. Njima bi trebalo naći mjesta između sadašnjeg 1. i 2. lista.

List 67. je osamljen, a tragovi pokazuju da je odrezan prethodni list s kojim je bio povezan. Čini se da u toj lagi nedostaje još jedan list između izrezanog i sadašnjeg 66. lista, ali i njemu odgovarajući između 67. i 68. lista. Na to, uostalom, ukazuju i datumi zabilježeni na tim listovima.

Naime, stranica 66v nosi datum prve dekade muharema 1043, a sljedeća (67r) druge dekade rebia I 1043. Znači da su upravo na tom mjestu, između 66. i 67. lista, bila dva lista sa datumima ostalog dijela muharema, te safera i prve dekade rebia I 1043.

U daljnjem dijelu Sidžila remeti se na više mjesta kronološki red dokumenata. Na nekim mjestima datumi su toliko izmiješani da izgleda da su ispreturani dijelovi Sidžila. Za ilustraciju navešćemo nekoliko takvih primjera.

Na strani 72r jedan je dokumenat datiran 14. džumada I 1043, a drugi 1. džumada 1043; na sljedećoj strani jedan dokumenat nosi datum 17. rebia II 1043. Dalje, na strani 75r dokumenat je datiran 25. džumada II 1043, a ispod njega su dva dokumenta datirana 1. džumada II iste godine, da bi na sljedećoj strani dva dokumenta bila datirana ponovo sa džumadom. Također 76. i 77. list nose datume džumada I 1043, a sljedeći, 78. list datiran je u drugoj dekadi rebia II iste godine.

Pokušamo li rekonstruirati taj dio Sidžila kronološkim redoslijedom, uvjerićemo se da datiranje nije posljedica ispreturanja listova, nego neurednog vođenja. Ima slučajeva da su pojedini predmeti kasnije provedeni, ali im je ubilježen raniji (pravi) datum. Otuda tako ispreturano datiranje.

Uz analizu Sidžila kao kodeksa potrebno je također vremenski identificirati izvor da izvjesni momenti ne bi eventualno doveli do zabune prilikom utvrđivanja vremena.

U knjizi evidencije sidžila, koja se čuva u Orijentalnom institutu u Sarajevu, ovaj je upisan pod brojem 1 i pod nazivom *Sidžil mostarskog kadije iz 1041—1042. godine po hidžri.* Isti tekst je ispisan i na novim koricama, u koje je Sidžil uložen. Međutim, Sidžil je ranije vođen u knjizi inventara *Turcica 1911.* pod brojem 964, što je također upisano na jednoj vinjeti na poleđini originalnih korica: *Sidžil kot. šeriatskog suda u Mostaru od god. 1037—1042.* Nema sumnje da se i u jednom i u drugom slučaju radi o istom zborniku.

Može se postaviti pitanje kako je došlo do toga da je u *Turcica 1911.* nazvan Sidžil iz 1037—1042. godine po hidžri, a kasnije Sidžil iz 1041—1042. godine. Mišljenja smo da je lice, koje je Sidžil prvi put upisalo, bilo zavedeno upisanom 1037. godinom na vinjeti nalijepljenoj na prednjoj strani prvobitnih korica. Međutim, obrađivač ga je kasnije nazvao Sidžil iz 1041—1042. godine jer u

njemu nije našao građe iz ranijeg vremena, pa se uopće nije ni obazirao na navedenu 1037. godinu.

Pa, ipak, ostaje izvjesna dilema. Ako je prvi obrađivač u knjigu zaveo i na Sidžil zapisao da potječe iz 1037. godine po hidžri, nameće se pitanje nije li se u Sidžilu nalazio i materijal iz tog vremena. Sadašnji list 1, kako smo napomenuli, datiran je *prvom dekadom zilkade 1041*, ali je ispred toga lista bilo još listova. Drugo je pitanje koliko tih listova nedostaje.

Pažljivim zagledanjem uveza ustanovili smo da je cio Sidžil bio čvrsto uvezan jakim koncem, što jasno dokazuje prednji dio, od 2. lista, koji je i danas potpuno učvršćen. Na samom uvezu, na mjestu gdje se ulažu lage, uočavaju se brazde koje, bez dvojbe, ukazuju da je na tom mjestu bilo uloženo nekoliko listova. Može se pretpostaviti da su tu mogle biti uložene 2-3 lage. Prema tome, može se zaključiti da u Sidžilu, kada je bio kompletan, nije mogla biti uložena građa za čitavo razdoblje 1037—1041. godine. U tom slučaju bilo bi potrebno još toliko uložaka koliko ih Sidžil danas ima, a to ne bi mogao obuhvatiti opisani povez.

Na vinjeti, nalijepljenoj na prednjoj strani korica, ispod 1037. godine stoji ovaj popis:

Nezir-aga, Mesih-beg, sin Kasim-bega, novac,
Fatima-kadun, Džemila, kći Abdulahova, novac,
hadži Mahmud, sin Safije, novac,
Rahimina vakufnama, novac,
Đulina vakufnama, novac.

Taj popis predstavlja listu od pet vakufnama iz 1042. Spisak je istaknut na vidnom mjestu kao značajniji materijal Sidžila. Činjenica da su te vakufname na vidnom mjestu, odmah ispod 1037. godine, a potječu iz 1042, odbija svaku pretpostavku o vezi 1037. godine i tih vakufnama.

Na unutarnjoj strani prednjih korica Sidžila nalaze se tri klauzule mostarskog kadije Alije Kamilija, sina hadži-Memije. Uz njih su dva otisnuta pečata i klauzula mostarskog kadije Mustafe. Kako se kadija Kamilija spominje u Sidžilu, u jednoj ispravi datiranoj 20. VI 1632, to i klauzula potječe iz te godine.

Na zadnjoj strani korica, iznutra, nalazi se nekoliko bilježaka o maksimiranim cijenama životnih namirnica. Neke su datirane 1042, a druge 1043. po hidžri.

Ako znamo da nigdje, ni na koricama ni u Sidžilu, nema ni jedne bilješke koja bi ukazivala da je Sidžil sadržavao i građu iz 1037. i narednih godina, to ostaje zagonetno navođenje te godine na prednjoj strani korica.

Da napomenemo da su i jedan i drugi obrađivač previdjeli da Sidžil sadrži i nešto materijala iz 1043. po hidžri.

Utisak je da su u Sidžilu zastupljena, uglavnom, dva rukopisa, jedan od početka do 66. lista, a drugi do kraja. Istina, na nekim mjestima, i u prvom i u drugom dijelu, čini se da je pisala i treća ruka.

Kao i ostali sidžili s našeg teritorija, i ovaj je pisan turskim jezikom. Izuzetak čine registracije vjenčanja i zapisnici o utjerivanju dugova i postavljanju staratelja, koji su pisani arapskim pismom.

Prvi dio Sidžila znatno je pregledniji, rukopis čitkiji i početak svakog mjeseca označen posebnom bilješkom. I te su bilješke pisane arapskim jezikom.

Prvog pisara otkriva još jedna osobina. Za razliku od drugih, svaku stranicu počinjao je jednom od svojih uobičajenih invokacija.

Turska sudska kancelarija predstavila se kroz sidžile kao dobro organizovana. U sidžile su unošene kopije sudskih presuda i drugih akata, čije je izdavanje bilo u nadležnosti kadija, a originali su uručivani strankama. Kopije u sidžilima ni po čemu se ne razlikuju od originala.

Sudska kancelarija služila se potpuno izgrađenim jezikom i uobičajenom šablonom pojedinih vrsta dokumenata. Ispod svakog dokumenta, osim onog o vjenčanju, gotovo redovno su navedena lica prisutna prilikom rješavanja predmeta. Oni su neka vrsta svjedoka o predmetu koji se rješavao, pa se stoga i nazivaju *šuhud-ul-hal*, što bi značilo *svjedoci čina*. U sidžile nisu unošeni vlastoručni potpisi tih lica.

Sidžil nema posebnog rasporeda po vrstama građe. Kako se koji predmet vodio pred kadijom, tako je i unošen. Jedino je nekoliko zadnjih listova ostavljeno za registrovanje zajmova, koji su posredstvom suda davani iz vakufske i maloljetničke imovine. Takav raspored ne pruža mogućnost da se lako dobije uvid u građu i brzo pronađe što se traži.

Na sud u Mostaru dolazili su ljudi iz svih dijelova kadiluka, koji je obuhvatao široko područje. Građa Sidžila dokazuje da se kadiluk prostirao duboko u zapadnu Hercegovinu, a na jugu sve do Tasovčića s desne obale Neretve i Veličana u Popovu polju. Područje s lijeve obale Neretve je jednim dosta uskim pojasom na sjever i jug pripadalo istom kadiluku. Područje Počitelja, koje je odvajalo uže područje mostarskog kadiluka od Popova polja, bilo je u sastavu blagajskog kadiluka, koji je ostao ograničen na usko područje.

S obzirom na širok teritorij kadiluka, u Sidžilu nalazimo spomena brojnim naseljima koja su mu tada pripadala. Nalazimo nazive nekoliko desetaka naselja, od kojih, vjerovatno, izvjesnom broju nalazimo spomena po prvi put u historijskim izvorima uopće.

Sidžil daje i kompletnu sliku urbane rasprostranjenosti grada Mostara u to doba. Tu nalazimo spomena svima gradskim mahalama, koje su bile formirane oko džamija. Jedino nema spomena mahali Ahmed-bega Lakišića, koja je nastala potkraj XVII stoljeća na području današnje gradske četvrti *Ričina*. Nalazimo spomena pojedinim dijelovima grada s istim nazivima koji su se održali do našeg vremena. Za ilustraciju navodimo da se spominju Zahum i Ilići kao gradska mahala; Tepa, kao omiljelo sastajalište omladine za praznika, gdje se bacalo *kamena s ramena;* Suhodolina, kao vododerina niz koju su s brda *Stoca* tekle snažne bujice; Mazoljice pod nazivom *Morzoliče;* Bilušine (čitamo u ikavici pretpostavljajući da su se tako nazivale u to doba); Bukanje; Smrčenjaci; Zalik kao selo; pod nazivom Cernica, odnosno u originalu prema turskoj ortografiji *Černiče*, nalazimo spomena mahali koja je nazvana po licu koje je podiglo džamiju u njoj; pod istim nazivom nalazimo spomena polju koje se prostiralo oko današnjeg Rondoa, koje je još u narodu poznato pod nazivom *Cerničko polje*.

Mostar je, na osnovu svega što nam je poznato iz njegove prošlosti, na osnovu podataka koje pruža ovaj Sidžil i na osnovu opisa Evlije Čelebije, koji je tridesetak godina kasnije ovuda proputovao, predstavljao kompletno gradsko naselje sa svim potrebnim institucijama, koje se moglo tretirati kao *šeher* u klasifikaciji naselja u Osmanskoj Carevini. Međutim, tom nazivu ne nalazimo traga u Sidžilu. Naime, uz riječ Mostar na izvjesnim mjestima spominju se razne apozicije, uobičajene u osmanskim izvorima za gradove, ali nigdje nije upotrijebljena apozicija *šeher* (šehir). Zanimljivo je ukazati da su pojedine apozicije za Mostar upotrijebljene ovako: *belde* (1), *mahmiyya* (2), *medine* (15), *kasaba* (29) i *nefs* (39). Posebno ukazujemo na činjenicu da je apozicija *medine* isključivo upotrebljavana od 67. strane nadalje, tako da u tom dijelu nije

www.BosnaHistorija.com

uopće upotrijebljena neka druga apozicija. Mostar, dakle, nije dobio formalni naziv *šeher*.

Zanimljivo je da je frekvencija stranaka u kadijskom uredu bila evidentna s obzirom na tadašnje prilike i slabu naseljenost ovoga kraja u to vrijeme. Kadiji su dolazile stranke iz svih dijelova prostranog kadiluka da riješe ili evidentiraju izvjesne radnje koje su imale pravni ili administrativni karakter. Tako se iz građe može dobiti i izvjesna predstava o strukturi stanovništva, u prvom redu gradskog, donekle i seoskog. Na osnovu tih podataka dobivamo pregled strukture stanovništva:

Inteligencija

a) *muftija* Ali-efendija,
b) *kadije* Ali Kamili-ef., Mustafa-ef., Sinan-ef.,
c) *naibi* Halil-ef., Mustafa-čelebi, Omer-čelebi, Osman-čelebi,
d) *derviši.*

Uz pretpostavku da su pripadnici pojedinih derviških redova trebali posjedovati izvjesnu naobrazbu, i ta bi se kategorija stanovništva mogla uvrstiti u inteligenciju. Potrebno je ukazati, koliko smo mogli uočiti iz dosad poznatog historijskog materijala, da Mostar nikad nije predstavljao plodno tlo na kojem bi se jače razvili derviški redovi. Zna se da je Koski Mehmed-paša, uz svoju džamiju, osnovao hanikah početkom XVII stoljeća. Derviš-paša Bajezidagić, savremenik Koski Mehmed-paše, također je uvakufio poznato sufijsko djelo *Mesneviju* Dželaludina Al-Rumije za potrebe svojih sugrađana. I drugi detalji iz tog vremena ne govore mnogo o derviškim redovima u ovoj sredini. Da li je u to vrijeme postojao neki drugi derviški red, osim mevlevijskog, ne možemo utvrditi iz podataka koje pruža Sidžil. Naime, izričit je spomen da je izvjesni Sulejman-efendija pripadao mevlevijskom redu. Vjerovatno su tom redu pripadala i četvorica njegovih sugrađana koji su titulisani sa *dede*. To su Gazi-*dede*, Hasan-*dede*, Ibrahim-*dede* i Jusuf-*dede*.

Osim toga, na više mjesta nalazimo riječ *piri* uz lična imena. Poznato je da riječ *pir* (per), pored osnovnog značenja, označava još starog čovjeka: 1. starješinu derviškog reda i 2. starješinu esnafa (ceha). Postavlja se pitanje da li *piri* može da označava lice koje je na neki način u vezi sa jednim od ta dva značenja, odnosno da li je ta riječ u značenju izvjesne poznate ličnosti, kako se taj oblik sreće na islamskom Orijentu. Vjerovatno je od naziva *piri* nastalo današnje prezime Pirija.

e) *Ostala inteligencija.* U kategoriju tadašnje inteligencije također spadaju imami, hatibi i vaizi, koji su u dosta velikom broju poimenično spomenuti u Sidžilu.

K tomu, veliki broj lica, uz čija se imena spominje titula *efendi* bez naznake zanimanja, treba uvrstiti u red inteligencije, jer su tako titulisani jedino obrazovani ljudi sve do naših dana.

Funkcioneri i službenici

a) *dizdar:* Mehmed-aga,
b) *čehaje:* Alija, Mustafa, Osman, Velija,
c) *čehaja mostarske tvrđave:* Osman,
d) *bevabi:* Abdurahman-beg, Ahmed-čelebi, hadži Husein, Isa-beg, Jusuf-aga, hadži Muharem, Oruč,
e) *carski bevabi:* Hasan-beg, Sulejman,
f) *kapudžije:* Ahmed, Alija, Čelik-oglu Jusuf, Jusuf-aga, Oruč, Sulejman,
g) *gulam šah:* Mustafa-beg, Redžep-beg,
h) *baždari:* Abdi-beg, Abdulah, Ibrahim, Jusuf-baša, Sulejman-beg,
i) *pazar baša:* Derviš katib,
j) *zabit bejtul-mala:* (poimenično nije naveden),
k) *emin bejt-ul-mala:* Ždero Hasan,
l) *most. zabit:* Musa-aga,
lj) *vekil vojvode:* Abdi-beg,
m) *muhtesib-havala:* Ibrahim-baša,
n) *katib:* Šaban,
nj) *muteferika:* Jusuf-aga,

Gradski privrednici

a) *berberi:* hadži Ahmed, Ališan, Halil, Hasan, Salih,
b) *čizmedžije:* Alija, Jusuf, Mustafa,
c) *čokadžije:* Omer-čelebi,
č) *ćurčije:* Ahmed, Alija, Derviš, Hasan, Ivan, Mihal sin Radoja, Murat, Mustafa, Osman,
ć) *dulgeri:* Behram, Memija, Milisav, Osman,
d) *hafafi:* Alija, Gazi, Hasan, Husein, Ibrahim, Jusuf, Memi-baša, Muhsin, Mustafa, Omer, Pijale, Pirija, Sulejman, Šaban,
dž) *hajjati:* Ahmed, Alija, Derviš, usta Hasan, Hasan, Husein, Halim, Jusuf, Kurt, Mahmud, Mehmed, Memija, Mustafa, Omer, Osman, Redžep,
đ) *halvadžije:* Ahmed, Bešci, Hasan, Husein, Jusuf,
e) *hamamdžije:* Mustafa, Piri-zade Mehmed, Suleyman,
f) *jašmakdžije:* Mustafa-čelebi, Omer, Osman,
g) *kahvedžije:* Jusuf-čelebi, Jusuf-halifa, Salih,
h) *kalajdžije:* Alija, Ibri-čelebi piri, Halil, Jusuf, Memija,
i) *kazazi:* Ahmed-čelebi, Ali-čelebi, Oruč,
j) *kovači:* Behram, Bekir, Hasan, Milisav,
k) *menafdžija:* Ahmed,
l) *minari:* Mehmed,
lj) *mlinari:* Abdija, Mehmed,
m) *mudželiti:* Abdija-čelebi,
n) *mutafdžija:* Ahmed,
nj) *nalbanti:* Ahmed-čelebi, Ishak,
o) *nedžari:* Osman, Turhan,
p) *pekari:* Hasan, Mehmed,
r) *puškari:* Memija, Osman,
s) *sarači: Hasan,* Jusuf, Mustafa, Nezir,
š) *tabaci:* Ahmed, Alija, Balija, Bekir, Durak, Džafer, Firuz, Hasan, Hurem, Husein, hadži Ibrahim, Ilija, Isa, Jusuf, Mehmed, Muhsin, Mustafa Fojnica, Omer, Pirija, Sulejman, Šaban,
t) *taščije:* Mehmed,
u) *telali:* Velija,
v) *terzije:* Osman, Hasan,
z) *trgovci:* hadži Ahmed, Alija-čelebi, Alija-halifa, Kara Alija, Hasan, Hasan-čelebi, Husein, Jusuf,
ž) *zergeri:* Ivan.

Poznato je da su se u zvaničnim turskim ispravama stanovnici poimenično identifikovali tako da bi se navelo ime lica s naznakom imena njegova oca. Takav način bio je uobičajen kod Turaka. Zato ćemo u turskim ispravama, pogotovo iz starijeg razdoblja, rijetko naići na imena koja bi donekle ukazivala na naša današnja prezimena. U sačuvanim turskim izvorima s područja mostarskog kadiluka iz ranijeg perioda, tj. prije nastanka ovog Sidžila, gotovo ih i nema. Međutim, ovaj Sidžil predstavlja dragocjen izvor i u tom pogledu. U njemu nalazimo spomena većem broju porodica. Da bi popis, koji donosimo, bio što vjerniji originalu, prezimena objavljujemo u izvornom obliku, a u zagradama ispisujemo odgovarajuće današnje prezime. Prezime u izvornom obliku obično se sastojalo od vlastitog imena + perzijskog dodatka *zade*, odnosno turske riječi *oglu* (sin). Najčešće se sufiksi označavaju sa *ić*, odnosno *ović* (ević) u prezimenima na srpskohrvatskom jeziku. Mali je broj prezimena kod kojih je i u izvornom tekstu zadržan srpskohrvatski nastavak *ić*, u transliteraciji *ik*. Za pojedina prezimena u turskom tekstu treba naći odgovarajuća prezimena u našem jeziku prevođenjem tih prezimena, ali su takvi slučajevi rjeđi. Pri dešifrovanju pojedinih prezimena, odnosno pri utvrđivanju odgovarajućeg prezimena, bilo je teškoća. Zbog toga smo, ponekad, za jedno prezime u turskom obliku navodili po dva i više prezimena, jer je to zahtijevao tekst. U izvjesnim slučajevima nismo bili sigurni u određivanju nekog prezimena, uz koje smo, stoga, stavili upitnik. Da bi popis bio kompletniji, uz pojedina prezimena donosimo lična imena i ukazujemo odakle je, ako je za to bilo podataka:

Hasan *Ajni-beg-zade* (Ajnibegović)
Derviš *Balik* (Balić)
Osman *Bend-zade* (Bendić)
Ahmed-čelebi *Bešli-zade* (Bešlić)
Juraj *Bonozik* (Bonožić?, Banožić)
Jusuf *Bubiče* (Bubić)
Mehmed-čelebi *Čauš-zade* (Čaušević)
Mustafa *Čavka-zade* (Čavka)
Ibrahim *Čorlo* iz Goranaca (Čorlo)
Hadži Bali *Demon-oglu* (Vražić, Džinović, Džinić)
Ibrahim *Dakar* (Dakara)
Luka *Dragik* iz Goranaca (Dragić)
Salih terzija *Džaj-oglu* (Džajo)
Mustafa *Džanki-zade* (Džankić)
Džafer-aga *Džudže* (Džudža)
Ibrahim-aga *Fato-zade* iz Dubrave (Fatić)
Mustafa *Fojniče* (Fojnica)
Sulejman-halifa *Softa Gradčaniče* (Gračanica)
Marko *Grubo* iz Međugorja (Grubo)
Ibrahim-beg *Hadži Bali-zade* (Hadžibalić)
Mehmed-čelebi *Hamzi-zade* (Hamzić)
Mustafa-čelebi *Hevai* (Hevai)
Hasan *Huma-oglu* (Humo)
Omer *Ibrahim-oglu* (Ibrahimović)
Jusuf-čelebi *Imami-zade* (Imamović)
Mustafa *Hadži Ali-zade* (Hadžialić)
Mustafa *Hajo* (Hajo)
Mehmed i Jusuf *Hine* (Hinje)
Bali-beg *Jahja-zade* (Jahić)
Memija *Jaseniče* (Jasenica)
Mustafa *Kadi-zade* (Kadić)
Mustafa-čelebi *Kalajdži-zade* (Kalajdžić)
Mehmed *Kalfi-zade* (Kalfić)
Hasan-čelebi *Kapudan-zade* (Kapetanović)
Omer Kara *Deli-oglu* iz Šurmanaca (Karadelić)
Ahmed-čelebi *Kase-zade* (Kesić, Česić)
Ibrahim *Kik* (Kič)
Jusuf-čelebi *Kesedži-zade* (Kesedžić)
Mehmed *Kogovik* (Kogović)
Stipan *Kolak* (Kolak)
Mustafa-beg *Korkud* (Korkut)
Mehmed *Komar* (Komar)
Hasan *Konac* (Konac)
Ahmed *Kos-zade* (Kosović, Kosić)
Mustafa *Košto* (Košto)
Ahmed *Koziče* (Kozica)
Derviš-čelebi *Kresi* (Kreso)
Mustafa *Krivošije* (Krivošija)
Ishak sin *Alije Kurta* (Kurt)
Ahmed-beg *Lakiše* (Lakišić)
Hasan *Ladinčić* (Latinčić)
Hadži Mehmed *Lagar-zade* (Mršić)
Mehmed-čelebi *Miše-zade* (Mišić)
Bogdan *Mjačik* (Mijačić, Mujačić)
Ahmed *Muhibi-zade* (Muhibić)
Husein *Mujiče-zade* (Mujičić)
Mumin-zade (Muminović)
Ahmed-čelebi *Nalband-zade* (Nalbantić)
Mehmed-čelebi *Nesuh-zade* (Nesuhović)
Husein-čelebi *Novo-oglu* (Novo)
Kasim *Oblaznik* (Blaznić?)
Hasan *Piz-zade* (Pezo)
Zimija *Prbiš* iz Tasovčića (Prpić)
Mehmed *Pjan-oglu* (Pjanić, Pjanović, Pejanović)
Ibrahim *Plav-oglu* (Plavić?, Pilav)
Fahad *Pušče* (Prusac)
Ibrahim *Puče* (Puca)
Luka *Rikanač* iz Biograca (Rikanac?)
Ibrahim-čelebi *Sadžak-zade* (Sadžak)
Mehmed *Sagr-zade* (Gluhić)
Ibrahim *Islipčik* (Slipičić)
Juraj *Smolan* iz Međugorja (Smoljan)
Jusuf-baša *Skrado* (Skrado)
Jusuf-baša *Smrado* (Smrado)
Hasan i Mehmed *Sofi* (Sofo)
Ahmed-baša *Šahin-oglu* (Šahinović, Šahinić)
Šalinovik iz Međugorja (Šalinović)
Ibrahim-aga *Šari* (Šarić)
Ibrahim *Šejh-zade* (Šehović)
Jusuf *Šijak* (Šiljak)
Bali *Tabak-zade* (Tabak, Tabaković)
spahija *Temim* (Temim)
Mustafa *Trpalo-oglu* (Trapalović?)
Hasan *Tutiko-zade* (Tutiković?)
Stipan *Vle* iz Međugorja (Vule?)
Mustafa *Veljo* (Velić?)
Hasan *Vile* (Vila)
Nesuh-aga *Vučjak* (Vučjaković)
Sulejman *Zelembak* (Zelembać)
Omer *Zeman-oglu* (Zemanović)
Abdi-čelebi *Zarger-zade* (Zlatar)
Hasan *Iždero* (Ždero)

Među licima koja pristupaju kadijskom uredu nalazimo i veći broj kršćana. Zapaža se da ih je znatno manje iz Mostara nego iz ostalih dijelova Hercegovine. Javljaju se pred sudom kao stranke u gotovo svim slučajevima kao i muslimani, jedino u Sidžilu ne nalazimo dokumenata o vjenčanjima među kršćanima, što predstavlja izuzetak u odnosu na druge sačuvane sidžile, naročito sarajevske. Kršćani se javljaju kao lica koja sklapaju kupoprodajne ugovore, kao prodavaoci ili kupci, obraćaju se za regulisanje alimentacije maloljetnika i nasljedstva, pristupaju kao korisnici novčanih zajmova od pojedinih muslimana, odnosno pojedinih vakufa. Od njih se, kao i od muslimana, koji nisu ispunili svoje obaveze, utjeruje dug prinudnom naplatom. Zatim se javljaju kao jamci i kao šuhud-ul-hal u raznim slučajevima. Na uobičajen način, ispred imena svakog kršćanina upotrijebljena je riječ *zimi* (zimija = štićenik).

Evo popisa kršćana iz Mostara, spomenutih u Sidžilu:

Anto, sin Jurja, iz mahale Baba Bešira
Četko, sin Stipana
Grgur, sin Matije, iz mahale Baba Bešira
Ilija tabak
Ivan zerger (kujundžija)
Ivan, sin Ilije
Ivan, sin Marka
Mara
Marko iz Ilića
Matijaš
Mihajlo, sin Vukmana
Mihal, sin Radoja, iz mahale hadži-Balije
Mileta iz Derviš-pašine mahale
Tomaš
Vučko, sin Pavla, iz mahale ćurčije Ahmeda
Vujica, sin Radoja, iz Nezir-agine mahale.

Pregled kršćana iz raznih dijelova Hercegovine koji se spominju u Sidžilu:

Andrija iz Međugorja
Andrija Zorin (?)
Andrija, sin Nikole
Andrija Vasilj
Bogdan, sin Bajačića (?), iz Raške Gore
Bogoje, sin Radoja, iz Lokava
Boško, sin Ilije, iz Ružića
Grgur, sin Matije, iz Ograđenika
Grgur, sin Pavla, iz Blizanaca
Grgur, sin Stipana, iz Ograđenika
Grgur, sin Vida
Grgur, sin Vučete, iz Kmčera
Ivan, sin Marka
Ivan, sin Nikole, iz Goranaca
Ivan, sin Petra, iz Hrasna
Ivan, sin Marka, iz Međugorja
Janko, sin Bogdana, iz Mandina Sela
Jarko, sin Pavla
Jelica, kći Ivanka, iz Pribinovića
Juraj Banožić
Juraj Jerković
Juraj, sin Jarka
Juraj iz Ograđenika
Juraj, sin Nikole, iz Međugorja
Juraj Smoljan
Juraj, sin Stipana, iz Hrasna
Juraj Šalinović
Klarica iz Ograđenika
Luka Dragić iz Goranaca
Ljiljana iz Vionice
Mara, kći Petra, iz Hrasna
Mara, kći Vida, iz Ograđenika
Mardalina iz Žabice
Marijan, sin Nikole
Marin, sin Matije, iz Hrasna
Marko iz Međugorja
Marko iz Rodoča
Marko Grubo iz Međugorja
Marko, sin Vukele, iz Pologa
Matija iz Međugorja
Matija Marko
Matija Mitar (?)
Matija, sin Vučića, iz Džepara
Mihovil iz Pologa
Mileta
Milija iz Virepolja
Milosav
Miloš iz Bogodola
Miloš, sin Parmača
Nikola iz Mandina Sela
Nikola, sin Đurka, iz Međugorja
Nikola, sin Ivana, iz Vionice
Nikola, sin Matijaša, iz Vionice
Novak, sin Ivana, iz Žuželja
Petar Ivko iz Goranaca
Petar, sin Andrije, iz Kruševa
Petar, sin Jurja, iz Mokrog
Prano, sin Nenada, iz Vinjana
Prpić iz Tasovčića
Stipan Kolak
Stipan Nikola iz Dobrog Sela
Stipan, sin Andrije
Stipan, sin Petra, iz Rodoča
Stipan Vekić, Vokić (?)
Stipan Vule
Tadija iz Žuželja
Tadija, sin Vukosava, iz Međugorja
Toma, sin Petra
Vid iz Međugorja
Vlajsav iz Žabice
Vučeta, sin Ivanka, iz Pribinovića
Vučko
Vujica iz Popova
Vujica Tomaš iz Goranaca
Vukobrad
Vukosav, sin Ranka
Vuleta, sin Ilije, iz Ružića

Popis smo dali abecednim redom imena, jer se mali broj lica spominje i sa naznakom prezimena.

Već smo ukazali na vrste dokumenata u ovom Sidžilu, od kojih se najbrojniji odnose na vjenčanja. Brakovi među muslimanima gotovo redovno su se sklapali preko opunomoćenika jedne i druge strane, čije je punomoćstvo do-

www.BosnaHistorija.com

kazivano svjedočenjem trećih lica. Uobičajeni mehr, u pravilu, bio je muedžel, a samo u jednom slučaju muadžel. Iznosi mehra pokazuju imovinsko stanje lica i mogu korisno poslužiti za sagledavanje ekonomske moći pojedinih društvenih slojeva i pojedinaca.

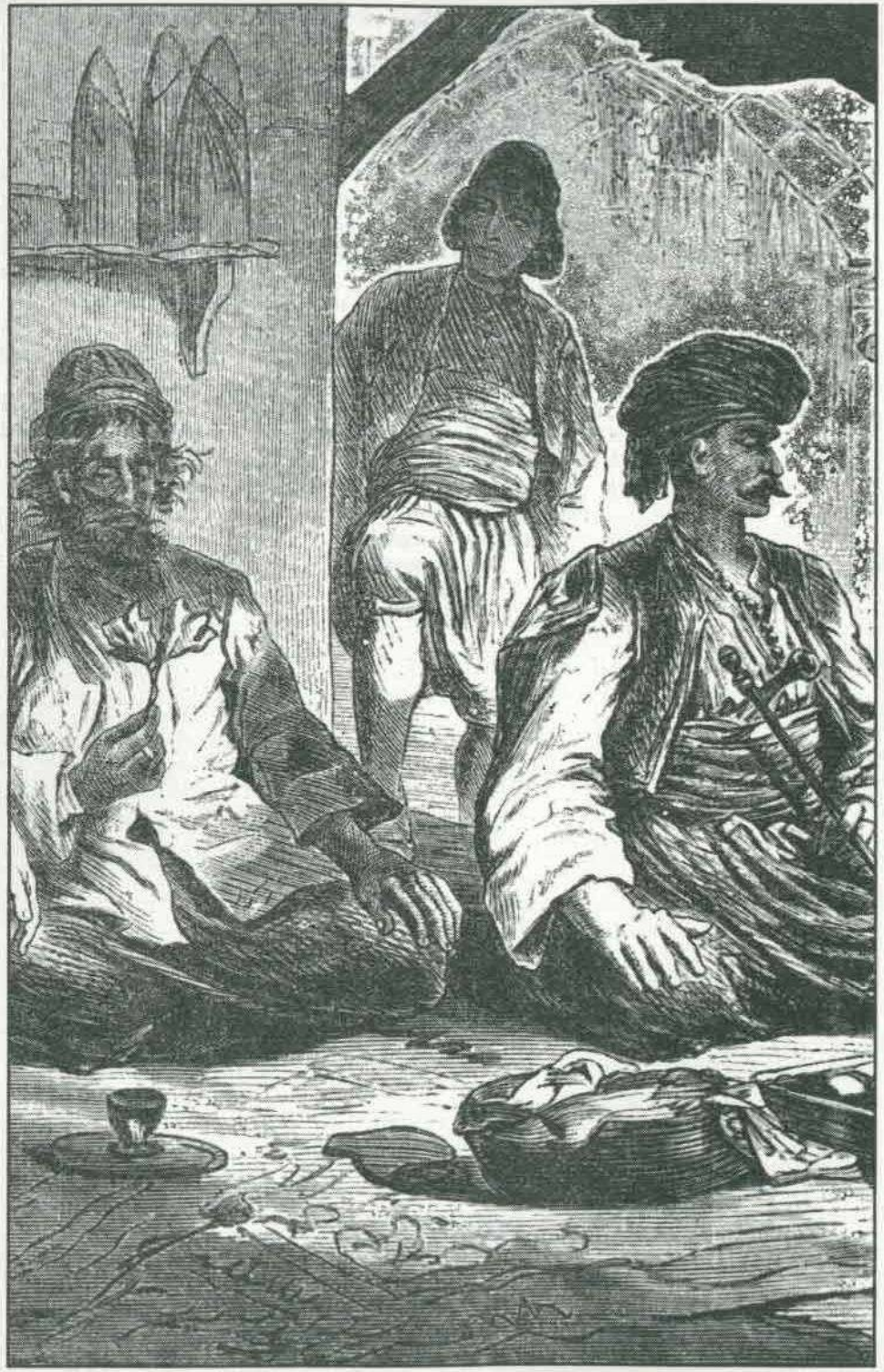
Posebno treba ukazati na dva dokumenta koji pokazuju proces islamizacije, koji se, kako se čini, povlačio tu i tamo sporadično. Prvi se odnosi na nagodbu braće Ahmeda i Ilije, sinova Milana, iz zaseoka Vrhpolje, koje pripada Drežnici, u vezi s baštinom koju su naslijedili od oca. U drugom se registrira izjava Nikole, sina Luke, iz Mostara, u vezi s njegovom ulogom u odvođenju Salihe, sestre Vukele, iz Mostara u Dubrave kada je ostala trudna iz nezakonitog snošaja.

Potrebno je ukazati da u ovom Sidžilu, za razliku od brojnih drugih sačuvanih sidžila sa područja Bosne i Hercegovine, nema nijedne bilješke o prelasku kršćana na islam.

Postoje i dva dokumenta koji se odnose na robove. Jedan govori o robinji Huseina čelebije, sina Ahmed-efendije, iz Mostara, koju je hamamdžija Piri-zade Husein Fatić ukrao i odveo Ihalim-agi u Dubrave. Drugi se odnosi na spor
Redžep-baše iz Sarajeva i Osman-čauša iz Mostara
oko vlasništva nad robom Zorzom (?), njemačkog
porijekla, koji je odbjegao
od svoga gospodara,
spomenutog
Redžep-
-baše.

U ovom
posthumnom
izdanju Sidžila
izostala je izvjesna
naučna aparatura (indeksi vlastitih imena i
geografskih naziva, te popis termina), što je autor namjeravao učiniti
i što je u rukopisu Uvoda i najavio, ali ga je nagla smrt u tome spriječila.

SIDŽIL MOSTARSKOG KADIJE

[1 — *Postavljenje staratelja*]

Nosilac je ovog dokumenta Mustafa-čelebi, imam, kojeg je postavio umrli naib Omer-čelebi iz grada Mostara za vasi muhtara,[1] da vodi računa o njegovom maloljetnom sinu Abdulbakiju, da čuva njegovu imovinu i stara se o njegovim pravima, te da isplaćuje njegove dugove, pristupio je časnom šerijatskom sudu i ovo očitovao:

»Mene je postavio spomenuti Omer-čelebi dok je bio živ za vasi muhtara da čuvam imetak njegovog maloljetnog sina Abdulbakija, da se brinem o njegovim pravima i isplaćujem njegove dugove. I ja sam prihvatio spomenuto starateljstvo i preuzeo na sebe poslove koji iz ovog proističu.«[2]

Pošto su muslimani hadži Osman i Sulejman džabija posvjedočili i pred sudom dali izjavu i kako se njihova izjava podudara s navodima spomenutog Mustafe čelebije, na traženje upisano je onako kako je izneseno i ova isprava je napisana i predata licu koje je tražilo da bi se na nju pozvalo kad bude potrebno.

Ovako je teklo i napisano u prvoj dekadi časnog zulkadeta 1041. godine (20—29. maja 1632).

Šuhud-ul-hal:

Durak-efendija, Mustafa-čelebi, Redžep-čelebi, Mehmed-čelebi, sabljar, Ibrahim muhzir i drugi.

[2 — *Vjenčanje u selu Stipkoviću*][3]

Suprug Derviš, sin Ahmeda. Njegov opunomoćenik Ibrahim-baša. Supruga Huban, kći Sulejmana, udovica, čiji je idet iza umrlog muža istekao. Njen opunomoćenik Memi, sin Balije.[4] Na osnovu svjedočenja Mahmuda, sina Korkuta i Memije, sina Abdije.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

[3 — *Registracija zaloga*]

(Povod pisanju ove isprave) je ovo:

Zimija Sladoje,[5] sin Jurja, iz sela Hrasna,[6] pristupio je časnom šerijatskom sudu i u prisutnosti Osman-čauša iz Mostara dao ovu izjavu:

»Ja sam uzeo u zajam 2.730 akči od spomenutog Osman-čauša i spomenutom Osman-čaušu u zalog dao svoju stoku, emlak i akarat dok ne isplatim dug.«

Pošto je spomenuti Osman-čelebi u njegovoj prisutnosti potvrdio (njegove navode), na traženje upisano je što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-beg, Mustafa ćehaja, Ibrahim-baša Šahin, Mustafa-čelebi Vučjak, Mahmud-baša, Osman-baša Mustafa-čelebi.

www.BosnaHistorija.com

[4 — *Registracija prodaje maloljetnikove imovine*]

(Povod pisanju ove isprave) je ovo:

Nuh spahija, koji je postavljen za vasiju maloljetnoj Amini, kćeri umrlog Mustafa-baše iz sela Sarajlija[7] u nahiji Duvno,[8] pred šerijatskim sudom u prisutnosti Mehmed-bega, sina Mustafe ćehaje, i Mustafe spahije dao je ovu izjavu:

»Više dana su na pazaru u Mostaru licitirani proizvodi sa erazi-mirije iz tri vinograda u selu Kruševu[9] u nahiji Blato,[10] koji su pripali spomenutoj maloljetnici u nasljedstvo od njenog oca. Na kraju je ostalo na spomenutom Mehmed-begu i Mustafi spahiji za 6.050 akči. Ja sam to prodao kao vasija za 6.050 akči.[11]

Pošto su spomenuta lica u njegovoj prisutnosti to potvrdila, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Osman-baša, Mustafa muhzir, Kurt-beg, Ibrahim.

On! *1v*

[5 — *Vjenčanje u selu Prigrađanima*[12]]

Suprug Muharem, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Abdulaha. Supruga Đulsuma, kći Velije, udovica, čiji je idet istekao iza umrlog supruga. Njen opunomoćenik Osman-baša. Na osnovu svjedočenja hadži-Hurema i Hasana, sina Mustafe.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

[6 — *Određivanje alimentacije maloljetniku*]

Nosilac je ovog dokumenta Nuh spahija, koji je postavljen za vasiju Mehmedu, maloljetnom sinu umrlog Mustafe spahije iz sela Sarajlija, koje se nalazi u nahiji (Duvno),[13] koja je pripojena mostarskom kadiluku, pred sudom je dao ovo očitovanje:

»Tražim da se odredi izdržavanje i odjeća spomenutom maloljetniku.«

Sudija, čiji se potpis nalazi iznad teksta dokumenta, odredio je na ime izdržavanja, odijevanja i ostalih životnih potrepština pet akči dnevno, počevši od datuma izdavanja ove isprave, a u slučaju potrebe da se obrati za zajam koji će isplatiti kad bude u mogućnosti.

U sidžil je upisano što se dogodilo i isprava je uručena licu koje je tražilo da bi se na nju pozvalo kad joj bude potrebno.

Tako je teklo i napisano u prvoj dekadi časnog zulkadeta 1041. godine po hidžri (20—29. maja 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Mustafa spahija, Mustafa-beg đundi, Ibrahim-baša radžil, Zaifi-baša, Mustafa muhzir i drugi prisutni.

[7 — *Spor zbog samovoljnog udavanja djevojke*]

Osman, sin Omera, koji je samovoljno udao Đulsumu, kći Velije, nastanjenu u selu Prigrađanima, koje pripada mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom dao je ovu izjavu:

»Spomenutu Đulsumu poslala je njena majka Fatima meni. Ja sam je neovlašteno udao za Osmana, sina Skendera. U tom pogledu Đulsuma (nije ništa kriva).[14]

On je onaj koji pomaže. *2r*

[8 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ahmed, sin Murata. Njegov opunomoćenik Jusuf-dede, sin Gazije. Supruga Fatima, kći hadži-Rizvana. Njen opunomoćenik Halil, sin Sulejmana. Na osnovu svjedočenja Mehmeda, sina Alije, i Alije Čelebije, sina Sulejmana.

Mehr muedžel — iznos: 8.000 (osam hiljada).

[9 — *Utvrđivanje nasljednika*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Kerima, kći Balije, nastanjena u mahali Nezir-age[15] u Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti kasapa Hasana očitovala je ovo:

»Umrli Kodža Ferhat iz spomenute mahale i moj otac Bali su bratići. Iako nasljedstvo pripada meni, spomenuti Hasan tvrdi da ga je (umrli) njemu poklonio i hoće da me liši nasljedstva. Ja tražim iz ostavštine ono što ne ulazi u poklon, a u smislu moga prava na nasljedstvo.«

Poslije saslušanja i poricanja, te pošto su zatraženi svjedoci, Kodža Bajezid i Ibrahim Kobi pristupili su da svjedoče i izjavili su ovo:

»Stvarno, spomenuti Ferhat i Bali su bratići, a spomenuta Kerima je kći navedenog Balije.«

Pošto su posvjedočili, na traženje je upisano onako kako jest.

U trećoj dekadi rebia I 1042 (6—15. oktobra 1632).

Šuhud-ul-hal:

hadži Šaban, Ibrahim, sin Hasana, Ibrahim-baša, Mustafa sluga.

[10 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Mehmed spahija iz Mirilovića,[16] koji se spori sa Pirijom, nastanjenim u Mostaru, oko imanja koje se nalazi u Udrežnju,[17] opunomoćio je Jahši-agu da obavlja potrebne poslove. Pošto je prihvatio spomenuto punomoćstvo i preuzeo poslove koji iz toga proističu, na traženje je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Kodža-beg, Šaban kalfa, Mustafa sluga, Ibrahim-baša.

[11 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Alija, sin Firuza, iz sela Cima,[18] pred šerijatskim sudom u prisutnosti Jusuf-age dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom Jusuf-agi 600 akči na ime zajma.«

Upisano je i izdata je presuda da se dug isplati.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[12 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Stanovnici sela Cima Ibrahim, Alija i ostali, koji su raskopali i razorili ogradu čatrnje sekban-baše koja se nalazi na putu, u selu Gorancima,[19] pred šerijatskim sudom su priznali:

»Neka se od časnog šerijatskog suda izda upozorenje da se od danas ne miješa i ne dira u spomenutu ogradu. Ako bi se (neka lica) miješala i dirala (ogradu), smatraće se krivcima, i neka iskuse kaznu.«

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-aga, Jusuf-baša radžil, Husein-baša radžil i Abdi-beg đundi.

2v On je onaj koji pomaže!

[13 — *Vjenčanje u kasabi Mostaru*]

Suprug Salih, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Oruč kapudži. Supruga Selima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Osman-čelebi, sin hadži-Alije. Na osnovu svjedočenja hadži-Mustafe i Jusufa, sina Adbulaha.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

[14 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Halil, sin Alije, iz mahale hadži-Memije[20] u Mostaru, pred šerijatskim sudom u prisutnosti Huseina dao je dobrovoljno ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom Huseinu 800 akči.«

Izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Abdurahman-efendija, hadži Sulejman-efendija, Husein đundi i drugi.

[15 — *Vjenčanje*]

Suprug Alija, sin Sefera. Njegov opunomoćenik Bekir, sin Mehmeda. Supruga Rahima, kći Ibrahima. Njen opunomoćenik Ibrahim, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Bekira i Abdije.

Mehr muedžel — iznos: 1.200 (hiljadu dvjesta).

[16 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ahmed-čelebi kazaz. Dužnik Halil spahija. Iznos duga 2.000 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga, te predan havali u svrhu naplate duga.

Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Salih trgovac, Hasan berber i drugi.

[17 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mahmud, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik hadži Kurt Alija. Supruga Selima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik hadži Sulejman-efendija, muderis. Na osnovu svjedočenja Husein-čelebije trgovca i Pijale hafafa.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

[18 — *Registracija jamstva za ličnost*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Zimija Mileta, nastanjen u mahali Derviš-paše[21] jamčio je za ličnost zimije Ivana, sina Ilije, nastanjenog u Mostaru, i obavezao se da će ga dovesti na časni šerijatski sud kad se to zatraži. Na traženje Pejan-zade[22] Mehmeda upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-beg, Mehmed-čelebi i drugi.

[19 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Sulejman, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Jusuf-baša, radžil, čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem Mustafe i Omera, sina Memije. Supruga Kerima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Ismail, sin Abdije, čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem Jusuf-age i Memije, sina Mehmeda.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

On je onaj koji sve razrješava! *3r*

www.BosnaHistorija.com

[20 — *Vjenčanje u kasabi Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Ibrahima. Njegov opunomoćenik Hasan halifa, mujezin. Supruga Zakira, kći Huseina. Njen opunomoćenik Ahmed, sin Kurta. Na osnovu svjedočenja Saliha berbera i Ahmeda, sina Mehmeda.

Mehr muedžel — iznos: 4.000 (četiri hiljade).

[21 — *Spor zbog prisvajanja zemlje*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Hafija, kći Omera, nastanjena u selu Borčanima,[23] u nahiji Duvno, koja je pripojena mostarskom kadiluku, pristupila je časnom sudu i u prisutnosti nosioca ove isprave hadži-Mehmeda, sina Alije, nastanjenog u mahali Kanber--age[24] u Mostaru, očitovala je ovo:

»Spomenuti hadži Mehmed bespravno drži moju bašču u mahali Ilići,[25] koja mi je pripala od oca. Tražim da se po šerijatu (stvar) ispita i naredi da mi se povrati.«

Prilikom saslušanja spomenuti hadži Mehmed je izjavio:

»Doista, spomenuta bašča bila je navedene Hafije. Međutim, imam dokaz da je Jusuf, koji je od šerijatskog suda postavljen za njenog vasiju prije dvadeset i četiri godine od datiranja ovog dokumenta, za što je dobio šerijatsko odobrenje, prodao spomenutu bašču na dražbi u svrhu isplate duga.«

Kad je zatražen dokaz koji bi potvrdio istinitost njegovih navoda, korektni ljudi Jusuf halifa, mujezin, i Muharem-baša, radžil, pristupili su šerijatskom vijeću radi svjedočenja. Kad je zatraženo da posvjedoče, oni su rekli:

»Mi smo svjedoci i svjedočimo da je stvarno spomenuta bašča prodata na dražbi zbog duga.«

Kad su dali izjavu pred šerijatskim sudom i pošto je ona primljena, (donijeta je presuda) da spomenuta bašča ostane u posjedu navedenog hadži--Mehmeda, a spomenuta Hafija je odbijena da se dalje spori.

Na traženje upisano je kako je riješeno.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg đundi, Osman ćehaja, Ibrahim baždar, Ibrahim-baša i drugi.

[22 — *Utjerivanje vakufskog potraživanja*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Oruč, sin Omera, stanovnik sela Jasenice,[26] koje pripada mostarskom kadiluku, pred šerijatskim sudom u prisutnosti Ahmed-čelebije, mutevelije vakufa hadži-Hasana,[27] dobrovoljno daje ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom vakufu 2.000 akči i murabahu na to, za godinu i po dana, u iznosu od ukupno 2.375 akči.«

Pošto je spomenuti Ahmed-čelebi zahtijevao da se naredi da mu se taj iznos da, izdata je presuda o isplati i na traženje upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sofi Hasan, Osman kovač, Zaifi-čelebi i drugi.

Allah je onaj koji udjeljuje, moćni, jaki!

Ovo su događaji u mjesecu rebiu II 1042. godine po hidžri onoga kome pripada slava i čast.

[23 — *Vjenčanje u selu Biogracima*][28]

Suprug Derviš, sin Džafera. Njegov opunomoćenik Malkoč, hafaf. Supruga Šakira, kći Derviša. Njen opunomoćenik Behram, tabak. Na osnovu svjedočenja Ibrahima i njegova brata Alije.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

[24 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Alija iz kasabe Ljubuški.[29] Dužnik Mustafa halifa. Dug u iznosu od 400 akči utvrđen na osnovu izjave svjedoka Ahmed-čelebije i Nuha spahije. Donijeta presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Bekir džabija, Osman ćehaja, Mustafa muhzir i drugi.

[25 — *Vjenčanje*]

Suprug Mumin, sin Kurta. Njegov opunomoćenik spomenuti Kurt. Supruga Kamina, kći Mehmeda. Njen opunomoćenik Hasan, sin Mehmeda. Na osnovu svjedočenja Mehmeda i Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu)

[26 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Mladić Derviš, sin Ali-baše, nastanjen u mahali ćurčije Ahmeda,[30] pred šerijatskim sudom opunomoćio je hadži Sulejman-efendiju da zatraži od njegova strica Hasana zaostavštinu koja mu je pripala od oca. Pošto je prihvatio spomenuto punomoćstvo, to je na traženje upisano.

U prvoj dekadi rebia II 1042 (16—25. oktobra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Hasan Ajni-beg-zade, Mehmed-čelebi i Ibrahim-baša muhzir.

[27 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Pošto su Piri i Ibrahim posvjedočili da je Insana iz mahale Nezir-age ovlastila svoga supruga Ahmeda da traži njen novac koji je kod ćurčije Alije, upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Malkoč-baša i Šahbaz.

[28 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ahmed, sin Alije, iz mahale hadži-Memije. Dužnik ćurčija Alija. Dug od 450 dirhema utvrđen je na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predat havali, spomenutog datuma.

Šuhul-ul-hal:

Gore spomenuti.

[29 — *Registracija vakufskog potraživanja*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Ahmed, sin Mađara, iz Zahuma,[31] u prisutnosti Deli Hasana iz Duvna, dao je ovu izjavu:

»Moj otac spomenuti Mađar Hasan dužan je 1.000 akči vakufu Džudže[32] Džafer-age. Spomenuti Deli Hasan je jamac za ovaj dug.«

Na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

4r On je onaj koji pomaže!

[30 — *Utjerivanje vakufskog potraživanja*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Ibrahim subaša iz mahale Zahum[33] pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti Bekira, džabije vakufa Sinan-paše,[34] dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom vakufu 1.000 akči. Također moj zet Husein dužan je 1.000 akči, za što sam mu ja bio jamac.«

Na traženje spomenutog džabije donesena je presuda o isplati i upisano je. U drugoj dekadi rebia II 1042 (26. oktobra—4. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Šaban halifa, terzija Memija i Muslija sluga.

[31 — *Registracija jamstva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Registrovano je da je terzija Husein, iz mahale Zahum, jamčio za Ahmeda, sina Hasana, iz spomenute mahale da će (isplatiti dug) u roku od pet dana i upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[32 — *Postupak protiv nepoželjnog građanina*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Svi stanovnici mahale Husein-hodže[35] požalili su se pred časnim šerijatskim sudom na papučara Memiju iz spomenute mahale i izjavili sljedeće:

»Mi ne pristajemo da spomenuto lice od danas stanuje u našoj mahali. Koliko god njegova kuća bude vrijedjela, mi ćemo mu dati još više.«

Od šerijatskog suda izdano je upozorenje da spomenuti iziđe i napusti navedenu mahalu. Na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[33 — *Uknjižavanje vlasništva*] *4r*

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Fatima, kći Hasana, iz mahale hadži-Jahja,[36] pred časnim šerijatskim sudom očitovala je ovo:

»Moj otac, navedeni Hasan dao je u zalog kuću, u kojoj ja stanujem u spomenutoj mahali, vakufu hadži-Jahja. Poslije toga mutevelija Ibrahim i hadži Memija isplatili su dug vakufu, i navedeni Ibrahim i hadži Memija poklonili su mi spomenutu kuću.«

Pošto su Isa kapudži, Husein, sin Mahmuda, i Mustafa ćurčija ovo posvjedočili i izjavili, na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Ishak, sin Kurta Alije, Šaban halifa, Mustafa-baša i drugi.

[34 — *Nagodba između nasljednika*] *4r*

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Ahmed i Ilija, sinovi Milana, nastanjeni u (zaseoku) Vrhpolju,[37] u selu Drežnici,[38] koje pripada mostarskom kadiluku, pristupili su sudu i dali ovu izjavu:

»Mi smo se dugo sporili oko baštine Grab, koja nam je pripala iza našeg oca i našeg brata zimije Stipana.[39] Pošto su na kraju između nas posredovali izmiritelji u smislu načela 'nagodba je najbolje rješenje', to smo se nagodili da podijelimo svu baštinu podjednako između sebe. Od danas ko god spomenutu nagodbu povrijedi, neka iskusi tešku kaznu.«

Pošto su jedan drugom potvrdili šta su se sporazumjeli, na traženje je upisano što je riješeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ali-čelebi, mudžellit, Mehmed, sin Abdulaha, Turhan, sin Memije, Memija, sin Velije, Osman, sin Jusufa, Mehmed, sin Alije, i Mustafa, sin Abdulaha.

On je onaj koji pomaže! *4v*

[35 — *Vjenčanje*] *4v*

Suprug Šaban, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Jusufa. Supruga Šakira, kći Osmana. Njen opunomoćenik Bekir, sin Osmana. Na osnovu svjedočenja Osmana i Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 1.500 (hiljadu pet stotina)

www.BosnaHistorija.com

[36 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Na zahtjev kasapa Hasana i terzije Ahmeda Hasan iz mahale Jahja-hodže izjavio je:

»Ja sam dužan 2.000 akči Kodži Ferhatu, i ni pare više.«

Rekavši to, zakleo se uzvišenim Allahom i to je upisano.

Šuhul-ul-hal:

Mustafa-baša, Šaban kalfa i Ibrahim-baša.

[37 — *Vjenčanje u selu Rakitnu*][40]

Suprug Kurt Alija, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Mahmud, sin Alije. Supruga Aiša, kći Oruča. Njen opunomoćenik Uveis, sin Pervana. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Jusufa, i Turhana, sina Alije.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

[38 — *Vjenčanje u selu Baćevićima*][41]

Suprug Redžep, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Omer, sin Hasana. Supruga Selima, kći Osmana. Njen opunomoćenik Abdi, sin Ahmeda. Na osnovu svjedočenja Huseina, sina Muse, i Abdije, sina Einehana.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

[39 — *Vjenčanje u selu Biogracima*]

Suprug Ibrahim, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Alija, sin Velije. Supruga Saliha, kći Mahmuda. Njen opunomoćenik njen otac Mahmud. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Pirije, i Mustafe, sina Ramadana.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

[40 — *Vjenčanje u selu Blatnici*][42]

Suprug Behram, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Alije. Supruga Aiša, kći Derviša. Njen opunomoćenik Mahmud Ahmed-baša. Na osnovu svjedočenja njenog oca Derviša i Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

[41 — *Vjenčanje u selu Blatnici*]

Suprug Husein, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik spahija Hasan. Supruga Ruvejda, kći Derviša. Njen opunomoćenik Mahmud Ahmed-baša. Na osnovu svjedočenja njenog oca Derviša i Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

[42 — *Registracija jamstva za lice*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Registrovano je da je Derviš jamčio za Kurta, sina Alije, iz sela Dragičine[43] i obavezao se da će ga dovesti (na sud) kad se zatraži.

U drugoj dekadi rebia II 1042 (26. oktobra—4. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud-baša, Ibrahim-baša i Muslija sluga.

[43 — *Utvrđivanje isplate duga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Kurt, sin Memije, iz sela Gradnića,[44] pred šerijatskim sudom, u prisutnosti terzije Ahmeda i kasapa Hasana, dao je ovu izjavu:

»Umrli Kodža Ferhat dao mi je zajam od 600 akči. Ja sam mu isplatio dug. Međutim, spomenuta dvojica kao nasljednici traže ponovo od mene naznačenu svotu novca.«

Kad je zatražen dokaz da je on to isplatio, muslimani Oruč kapudži i Mustafa Trepalo-oglu pristupili su časnom šerijatskom sudu i pošto su posvjedočili da je spomenuti Kurt isplatio naznačeni iznos navedenom Kodži Ferhatu, na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-baša, Šaban kalfa, Kodža-beg, Osman ćehaja, Muslija sluga.

[44 — *Utvrđivanje duga od jamca*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Mujezin Alija iz mahale Kanber-age doveo je (na sud) Bešira, sina Sinana, i u njegovoj prisutnosti dao ovu izjavu:

»Spomenuti Bešir je bio jamac za robu u vrijednosti od 700 akči, za koju je tražio od mene da dam Šabanu. Sada tražim da se naredi da spomenuti jamac dâ naznačeni iznos.«

Poslije saslušanja i poricanja, te pošto su zatraženi svjedoci, terzija Ahmed i kujundžija Ishak dali su izjavu koja se slaže s navodima spomenutog Alije, i izdata je presuda da se dug isplati i na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-aga, Velija ćehaja, Šaban kalfa, Osman ćehaja i Mustafa sluga.

[45 — *Uknjižavanje vlasništva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Rahima, kći Abdulaha, nastanjena u mahali Nezir-age, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Pirije, sina Timura, dobrovoljno je dala ovu izjavu:

»Moja kuća, koja se nalazi u mahali Derviš-paše, čije su granice poznate susjedima, bila je založena za moj dug vakufu. Pošto nisam bila u mogućnosti da se oslobodim zaloga, to je na osnovu kadijinog odobrenja prodavana na dražbi i spomenutu kuću je kupio Osman. Kasnije je od njega kupio spomenuti Pirija i sada se nalazi u njegovom posjedu. Od danas ja nemam ništa više sa spomenutim Pirijom i kapudžijom Oručem u vezi sa navedenom kućom, kao ni ikakve tužbe ni spora (s njima). Ako bi s moje strane direktno ili putem punomoćstva bila podignuta tužba, neka ne bude uvažena ni prihvaćena kod sudija.«

Na to je navedeni Pirija, u čiju je korist data spomenuta izjava na navedeni način, potvrdio datu izjavu u njegovoj prisutnosti, i na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim, sin Feraha, Memija, sin Kurta, Sulejman, sin Abdulaha, Hasan Abdulah, Ibrahim Abdulah.

5v On!

[46 — *Registracija nagodbe*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Mehmed-beg, sin Mustafe ćehaje, koji je šerijatski opunomoćenik Hedije, sestre Mehmed-bega, sina hadži-Derviša, uživaoca dijela u čifluku Oruč-age, koji se nalazi u nahiji Blato, koja pripada mostarskom kadiluku, u svrhu postizanja nagodbe sa janjičarom Mahmud-bašom, koji je također suvlasnik u spomenutom čifluku, a u skladu s principom »nagodba je najbolje rješenje«, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Mahmud-baše, dobrovoljno je izjavio:

»Ja sam na osnovu punomoćstva, datog od moje opunomoćiteljice spomenute Hedije, postigao nagodbu sa navedenim Mahmud-bašom o njenom spomenutom dijelu u navedenom čifluku i u cijelosti primio naknadu za nagodbu i murabehu od 14.620 akči i uručio mojoj opunomoćiteljici Hediji. Od danas kod spomenutog Mahmud-baše nije ostala nijedna akča.«

Pošto je spomenuti Mahmud-baša, u čiju je korist data navedena izjava, potvrdio u prisutnosti lica koje je dalo očitovanje njegove navode date na obrazloženi način, to je na traženje upisano što se dogodilo.

U drugoj dekadi rebia II 1042 (26. oktobra—4. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg đundi, otac spahije Hasana, hadži Bali Demon-oglu,[45] Derviš spahija Kreso,[46] Abdi-čelebi Kujundži-oglu i Mustafa-beg Mumin.

[47 — *Utvrđivanje srodstva*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Mumin-zade[47] Mustafa-beg i njegov sin Ibrahim-beg iz Mostara pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mahmud-baše, dali su ovu izjavu:

»Žena koja je sad pristupila sudu supruga je spomenutog Ibrahima. To je Hedija, sestra Mehmed-bega, sina hadži-Derviša.«

Na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[48 — *Registracija isplate protuvrijednosti na ime nagodbe*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Nevjesta Mumin-zade, Hedija, kći hadži-Derviša, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mehmed-bega, sina Mustafe ćehaje, kojeg je ovlastila u svrhu postizanja nagodbe sa Mahmud-bašom za dio njenog brata Mehmed-bega u čifluku Oruč-age u nahiji Blato, dobrovoljno je dala ovu izjavu:

»Ja sam u cijelosti primila 14.620 akči od mog opunomoćenika Mehmed-bega na ime nagodbe sa Mahmud-bašom. Kod njega nije ostala nijedna akča.«

Kad je to potvrdio spomenuti Mehmed-beg u njenoj prisutnosti, na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[49 — *Vjenčanje u selu Prhovu*][48]

Suprug Sulejman, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Durak, sin Mustafe. Supruga Kamer, kći Velije. Njen opunomoćenik hadži Muharem. Na osnovu svjedočenja kapudži hadži-Huseina i Mustafa-bega.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-čelebi i Mustafa-čelebi.

On je onaj koji obilato daje, darežljivi! *6r*

[50 — *Vjenčanje*]

Suprug Derviš, sin Ibrahima. Njegov opunomoćenik Malkoč, sin Alije. Supruga Merjema, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Mustafa, sin Balije. Na osnovu svjedočenja braće Alije i Džafera.

Mehr muedžel — iznos: 400 (četiri stotine).

Šuhud-ul-hal:

Selim-aga, Keliman-aga, Ibrahim-baša i drugi.

[51 — *Registracija ustupanja mujezinske dužnosti*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Hadži Osman, mujezin uz dnevnu platu od pet akči u časnoj džamiji koju je sagradio hadži Jahja u zaštićenom Mostaru, ustupio je dobrovoljno navedenu dužnost Hasanu, sinu Ali-hodže. Pošto je to prihvatio i obavezao se da će tu dužnost vršiti kako treba, to je na traženje upisano.

Šuhud-ul-hal:

Sinan-čelebi imam, hadži Mahmud, Sulejman, sin Omera, Keliman Sofi[49] i Mehmed tabak.

www.BosnaHistorija.com

[52 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Na zahtjev Hasana registrovano je da je Mustafa-beg jamčio za Aliju, stanovnika Tasovčića, i obavezao se da će ga dovesti na šerijatski sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Hasan trgovac, Durak tabak i drugi.

[53 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Na traženje Hasana registrovano je da je trgovac Hasan jamčio za zimiju Prpiša,[50] stanovnika sela Tasovčića[51] i da (se obavezao) da će ga dovesti na svijetli šerijatski sud kad se to zatraži od njega, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[54 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Na traženje baždara Abdi-bega registrovano je da je tabak Durak jamčio za zimiju Vukašina i da (se obavezao) da će ga dovesti na časni šerijatski sud kad se to zatraži od njega.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[55 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Bali-beg, sin Huseina. Njegov opunomoćenik Mustafa-baša, sin Memije. Supruga Adila, kći Husrev-baše. Njen opunomoćenik hadži Salih, trgovac. Na osnovu svjedočenja trgovca Mehmeda i Mustafe, sina Šabana.

Mehr muedžel — iznos: 2.600 (dvije hiljade i šest stotina).

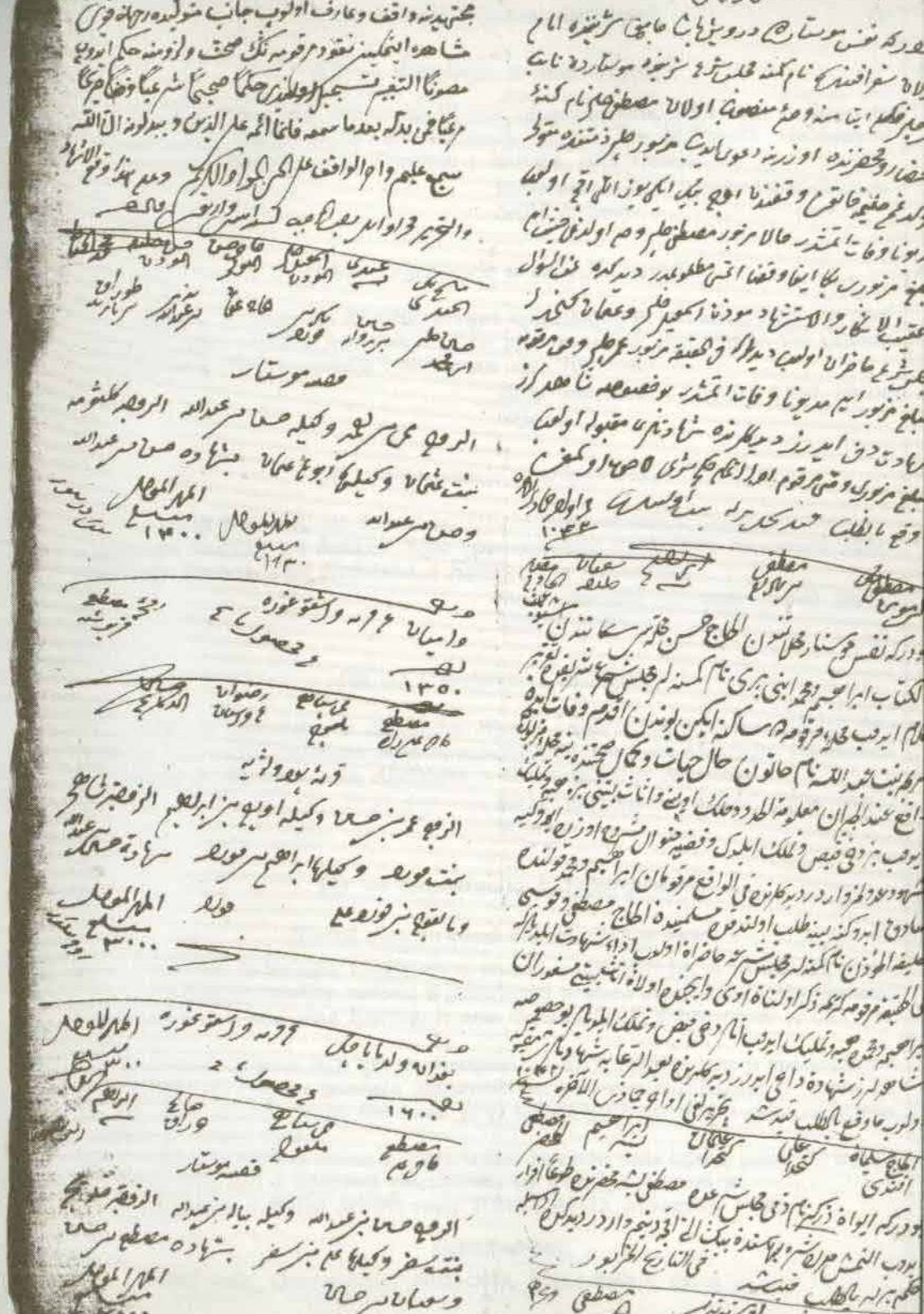
Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša, Mehmed halifa imam, majstor Osman kovač i Mustafa muhzir.

[56 — *Vjenčanje u selu Tepčićima*][52]

Suprug Sulejman, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Šabana. Supruga Tenzila, kći Alije. Njen opunomoćenik Oruč, sin Ahmeda. Na osnovu svjedočenja Alije, sina Memije, i Omera, sina Ahmeda.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 dvije hiljade).

On je onaj koji sve razrješava!

[57 — *Vjenčanje u selu Gracu*][53]

Suprug Omer, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik katib Derviš. Supruga Rahima, kći Gazije. Njen opunomoćenik Osman, sin Mehmeda. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Huseina, i Murata, sina Gazije.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

[58 — *Vjenčanje u selu Kruševu*]

Suprug Turhan, sin Nesuha. Njegov opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Murata. Supruga Selima, kći Velije. Njen opunomoćenik otac Velija. Na osnovu svjedočenja Hasana spahije i Mehmeda, sina Huseina.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

[59 — *Vjenčanje u selu Virtu*][54]

Suprug Mehmed, sin Ibrahima. Njegov opunomoćenik Jusuf, sin Osmana. Supruga Muhiba, kći Šabana. Njen opunomoćenik hadži Bali. Na osnovu svjedočenja Hasana, sina Abdulaha, i Šabana, sina Mehmeda.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (samo hiljadu akči).

[60 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hajrulah, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Omer spahija. Supruga Emina, kći Ibrahima. Njen opunomoćenik Jusuf, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Ahmeda, sina Abdulaha, i Ibrahima, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

[61 — *Registracija kupoprodaje*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Nuh, sin Sefer-age, nastanjen u mahali hadži-Memije, u kasabi Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Hasana, sina Abde, i Jurja, sina Ivaniša, iz sela Ograđenika,[55] dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja sam prodao beji batom vinograd od dvije motike loze u spomenutom selu, čije su granice poznate stanovništvu, spomenutom Hasanu i Jurju za 1.300 akči i primio novac. Od danas je to njihov kupljeni mulk i neka raspolažu s njim po svojoj volji.«

Kad su navedeni Hasan i Juraj, u čiju je korist data izjava, potvrdili izjavu spomenutog lica u njegovoj prisutnosti, na traženje upisano je.

Napisano u trećoj dekadi rebia II 1042 (4—13. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-dede, Osman-dede, Abdi-baša, Memi-baša i drugi.

www.BosnaHistorija.com

On je onaj koji obilato daje, darežljivi!

[62 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Pirija, sin Mehmeda, nastanjen u selu Cimu, koje pripada mostarskom kadiluku, pristupio je časnom šerijatskom sudu i u prisutnosti svoga sina Huseina dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja poklanjam punovažnim šerijatskim poklonom svoje kuće, kućni namještaj, vinograd i bašču, što se nalaze u spomenutom selu, te svu stoku i sve što je moje, bilo malo ili mnogo, ali što je u mom pravom vlasništvu i posjedu, svome sinu, spomenutom Huseinu, i dajem mu to u vlasništvo.«

Poslije tahlije uručio je (navedene objekte) spomenutom licu koje je u momentu poklanjanja prihvatilo i primilo poklon.

»Od danas su spomenute kuće, stoka, vinograd i bašča pravo vlasništvo spomenutog Hasana i neka njima raspolaže po svojoj volji.«

Spomenuto lice, u čiju je korist data izjava na navedeni način od spomenutog lica koje je dalo poklon, potvrdilo je i usmeno to prihvatilo u njegovoj prisutnosti. Donesena je presuda o punovažnosti poklona i na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Husein-baša, Temim[56] spahija, Hasan džabija, Pijale džabija i drugi.

[63 — *Prepis pisma nekog Mehmeda*]

Časnom vijeću poštovanog i vrlog gospodina, poslije izraza dobrih želja, ljubazno se izvještava sljedeće:

Sada, moj gospodine, pošto je Jusuf-baša postavljen na dužnost mostarskog vojvode, izuzimajući Duvno, a što spada pod Vašu jurisdikciju, neka ga priznaju svojim pretpostavljenim, ali neka nam on ne čini nepravdu u prihodima koji nam pripadaju. Neka uzima daće i poreze prema časnom šerijatu kako je uobičajeno. Umoljava se da se raja ne uznemirava, što bi bilo u suprotnosti sa šerijatom i zakonom.

U prvoj dekadi džumada I 1042. godine (14—23. novembra 1632).

Ponizni
Mehmed

[64— *Vjenčanje*]

Suprug Šaban, sin Jusufa. Njegov opunomoćenik Omer, hafaf. Supruga Selima, kći Jusufa. Njen opunomoćenik Pervane, sin Velije. Na osnovu svjedočenja Jusufa i Ahmeda.

Mehr muedžel — iznos: 2.200 (dvije hiljade dvjesta).

[65 — *Vjenčanje u selu Lišanima*][57]

Suprug Omer, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Bali, sin Mehmeda. Supruga Tenzila, kći Mustafe. Njen opunomoćenik Hasan kalfa. Na osnovu svjedočenja Huseina, sina Abdulaha, i Hajdara, sina Ahmeda.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Abdi-beg baždar i Šaban kalfa.

[66 — *Prepis fermana*]

Ponosima kadija i sudija, izvoru vrline i rječitosti, kadijama koji se nalaze u hercegovačkom sandžaku — neka im se poveća vrlina — kad stigne visoki carski ferman, neka je poznato.

Pošto većina knezova, primićura, dogandžija, šahindžija, kupridžija, derbendžija i kaluđera koji posjeduju berat i drugih lica koja su muselem i muaf, a nalaze se pod Vašom jurisdikcijom, ne samo što se ne nalaze na svojim mjestima i dužnostima nego su mnogi od njih bez berata i pod drugim imenom upisani, jer spomenuta kategorija već duže vremena nije kontrolirana, to je sada potrebno i neophodno da se na licu mjesta izvrši kontrola prema selima i beratima i da se sačini defter po imenima. I moj uzvišeni ferman izdat je radi izvršenja kontrole spomenute kategorije lica na mjestima gdje se ona nalaze, i to poimenično, a na osnovu njihovih berata te sam u tom smislu naredio sljedeće: Kada stigne jedan od ljudi moga poštovanog vezira, uvaženog maršala, čuvara reda i sigurnosti u svijetu, moga vezira Musa-paše[58] u budimskom ajaletu — neka uzvišeni Allah učini trajnom njegovu veličinu — postupite po mojoj slavnoj zapovijesti, koja je izdata u ovu svrhu. Naredite da se knezovi, primićuri, dogandžije, šahindžije, kupridžije, derbendžije, te kaluđeri koji imaju berate i ostala lica koja su muaf i muselem, a koja se nalaze pod Vašom jurisdikcijom, privedu na časni šerijatski sud sa znanjem spomenutog mubašira, te da se sa znanjem navedenog mubašira, pregledaju prepisi carskih deftera, berati i ostale isprave koje svaki od njih posjeduje. Naredite također da se svaki pojedini iz navedene kategorije, imao berat ili ne, ponaosob i izravno upiše u defter. Neka se po jedan primjerak potpiše i na njega stavi pečat i to pošaljite po spomenutom mubaširu navedenom veziru i mom serdaru koji je u budimskom ajaletu, da bi se naredilo da se prema tome upiše u defter koji se čuva u Budimu. Budno pazite da se ne usporavaju, ne odugovlače, ne zanemaruju i neodgovorno shvataju nužni poslovi koji su u vezi sa spomenutim, te da se (svaki) pojedinac iz navedene kategorije ljudi zaštiti i da se naredi da se prilikom pregleda upišu lica koja su prisutna i ona koja nemaju berat. Isto tako, budite oprezni da se ne učini nekom licu nešto što bi bilo u suprotnosti sa šerijatom i zakonom. Knezovi, primićuri i ona lica koja su muaf i muselem pod drugim imenom, neka se evidentiraju pod svojim imenom.

To treba da znate i da se oslonite na časni znak.

Napisano u prvoj dekadi mjeseca muharema svetog 1042 (19—28. jula 1632).

U Budimu zaštićenom

Upisano u sidžil u trećoj dekadi
rebia II 1042 (4—13. novembra 1632).

[67 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Jusuf, sin Ibrahima. Njegov opunomoćenik Hasan, sin Ibrahima. Svjedoci Osman i Ibrahim. Supruga Kamina, kći Pirije. Njen opunomoćenik Osman iz mahale Nezir-age. Na osnovu svjedočenja spomenute dvojice svjedoka.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiristo).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

Ti, koji otvaraš vrata, otvori nam najbolja! Događaji mjeseca džumada I 1042. poslije hidžre onoga kome pripada slava i čast.

[68 — *Vjenčanje Cigana*]

Suprug Hasan, sin Nuha. Njegov opunomoćenik Velija, sin Memije. Supruga Latifa, kći Mustafe, udovica, čiji je idet istekao. Na osnovu svjedočenja Kurbeta(?), sina Bešira, i Nuha, sina Nuha.

Mehr muedžel — iznos: 200 (dvije stotine).

[69 — *Registracija duga*]

Bekir, sin Mehmeda, iz sela Lokava,[59] koje pripada Blagaju, dužan je 1.200 akči i 140 akči od prihoda sa zemlje. Jamac je njegov sin Jusuf.

Šuhud-ul-hal:

Omer čizmedžija, ćurčija Sulejman, Jusuf Šijak i Memija Ešek.[60]

[70 — *Prepis pisma Nerkesije*]

Mnogopoštovanom, presvijetlom Kamili-efendiji,[61] koga krase brojne vrline, dostavlja se na znanje Vašoj ekselenciji sljedeće:

Vama su (u nadležnost) dodijeljeni poslovi u pogledu diobe zaostavštine vojnih lica. Vama je, vrli i sretni gospodine, poznato da se treba svestrano založiti za svoje drugove u poslovima što spadaju Vama. Nadamo se da se neće dozvoliti da se zanemari slanje uobičajenih pristojbi onome koji je čista srca i koji pošteno misli, a što je prepušteno Vama, koji uživate opće poštovanje.

Dana 23. rebia II (10)42 (7. novembra 1632).

Odani Nerkesija[62]

[71 — *Registracija zaloga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Ibrahim-subaša iz mahale Baba-Bešira,[63] u prisutnosti Sofi Hasana, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 2.000 akči vakufu Sinan-paše. Kad je mutevelija spomenutog vakufa Osman-čauš htio naplatiti od mene naznačenih 2.000 akči, spomenuti Hasan je naznačenu svotu isplatio, a ja sam dao (u zalog) kao protuvrijednost svoju kuću i bašču, što se nalaze u spomenutoj mahali, navedenom Hasanu, s rokom od dvadeset dana, od datiranja ovog dokumenta. Ako ne isplatim u tom roku 2.000 akči Hasanu, neka se (zalog) pretvori u beji bat prodaju.«

Kad je spomenuti Hasan potvrdio njegove navode u njegovoj prisutnosti, na traženje je upisano.

1. džumada I 1042 (14. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

terzija Alija, Bekir džabija, Ahmed džabija i Mustafa-čelebi.

[72 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ždero[64] Hasan, spahija, u prisutnosti Omera, sina Huseina, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 2.000 akči Šabanu, bratu spomenutog Omera.«

Izdata je presuda da se dug isplati.

Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

Allah je onaj koji najobilatije udjeljuje!

[73 — *Registracija isplaćenog duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ždero Hasan, spahija, izjavio je:

»Ja sam isplatio Omeru, sinu Huseina, na ime duga njegovom bratu Šabanu 1.400 akči jedanput, a 600 akči drugi put.«

Kad je spomenuti Omer potvrdio njegove navode u njegovoj prisutnosti, na traženje upisano je.

U prvoj dekadi džumada I 1042 (14—23. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Šaban kalfa, terzija Alija i Mustafa-čelebi.

[74 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kurt, sin Hasana, iz mahale Nezir-age, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti mutevelije Mehmeda, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 1.000 akči vakufu sarača Sulejmana.«

Presuda je izdata o isplati duga i na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[75 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nalbant Ahmed-čelebi i Halil, sin Kelimana, posvjedočili su da je Merjema, supruga hadži-Rizvana iz Mostara, opunomoćila svoga supruga hadži-Rizvana da postigne nagodbu sa hadži-Oručem u pogledu baštine i da primi novac kao naknadu za nagodbu.

Na traženje je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-baša, Osman ćehaja, Mustafa-čelebi, Sofi Hasan i Bekir džabija.

www.BosnaHistorija.com

[76 — *Registracija pristanka pacijenta na amputiranje noge*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Prano, sin Nenada,[65] nastanjen u selu Vinjanima,[66] u Posušju, koje pripada imotskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti džeraha Hasana, sina Osmana, i Kulendera, sina Abdulaha, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i očitovao:

»Već nekoliko godina bolujem od gangrene. Lijeva mi je noga ispod gležnja izjedena. Ostalo je beskorisno sve što su mi (ljudi) savjetovali. Međutim, ehli vakuf se složio da se, u slučaju da mi se odsiječe ispod gležnja, bolest ne bi dalje širila. Zato smatram za uputno i dajem svoj pristanak da mi se (noga) odsiječe ispod gležnja. Od danas, ma što bude, preuzimam odgovornost i nikoga neću teretiti.«

Pošto su dvojica spomenutih lica potvrdila njegove navode u njegovoj prisutnosti, na traženje upisano je što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Jusuf-aga muteferika, hadži Kurt Alija, Ibrahim-čelebi Mumin, Kodža-beg i Muslija sluga.

[77 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Habib, sin Mustafe, nastanjen u selu Kurima,[67] koje pripada blagajskom kadiluku, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahima, sina Mustafe, dao je ovu izjavu:

»Ja sam prije izvjesnog vremena uzeo jedan travnjak na brežuljku od spomenutog Ibrahima za 400 akči. Još sam mu dužan 150 akči.«

Izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

9r On je onaj koji sve razrješava!

[78 — *Registracija isplate vakufskih potraživanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa, sin Kurta, nastanjen u selu Lisama,[68] predao je muteveliji vakufa hadži-Memije u Mostaru 3.000 akči na ime duga i murabehe spomenutom vakufu. On je primio taj iznos i dao priznanicu sa pečatom spomenutom Mustafi, a onda ga doveo na šerijatski sud. Kad je (priznanica) data na uvid, upisano je na određeno mjesto.

U prvoj dekadi džumada I 1042 (14—23. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa Hajo, Sulejman džabija, Ibrahim-baša, hadži Hasan, Ahmed-beg, Ibrahim-čelebi softa i Osman-čelebi Šahin-zade.

[79 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje hamamdžije[69] Mustafe upisano je u sidžil da je kujundžija Ivan jamčio za zimiju ćurčiju Miletu i (obavezao se) da će ga dovesti na (sud) kad se to zatraži, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-aga, Mustafa sluga i Muslija sluga.

[80 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Jusufa. Njegov opunomoćenik hadži Hasan. Supruga Safija, kći Huseina. Njen opunomoćenik hadži Muharem. Na osnovu svjedočenja hadži-Hurema i Ahmeda, sina Memije.

Mehr muedžel — iznos: 2.400 (dvije hiljade i četiri stotine).

Šuhud-ul-hal:

Bali-beg, Sulejman hamamdžija i Mustafa-čelebi.

[81 — *Registracija preuzimanja zaostavštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hajal-oglu[70] Hasan-čelebi je izjavio:

»Ja sam preuzeo zaostavštinu umrle Aiše, kćeri Hasana hodže, koja je bila nastanjena u mahali Baba-Bešira. Ja i moj bratić zajedno smo je preuzeli.«

Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa sluga, Šaban kalfa i Muslija sluga.

[82 — *Vjenčanje u selu Ograđeniku*]

Suprug Mahmud, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Abdulaha. Supruga Kerima, kći Mahmuda. Njen opunomoćenik Ibrahim, sin Mahmuda. Na osnovu svjedočenja Muharema, sina Mehmeda, i Ahmed-baše radžila.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg i Ibrahim-baša.

[83 — *Vjenčanje u selu Cimu*]

Suprug Šaban, sin Kurta Alije. Njegov opunomoćenik hadži Muslija-čelebi. Supruga Aiša, kći Mehmeda. Njen opunomoćenik je njen otac Mehmed. Na osnovu svjedočenja Šabana, sina Mehmeda, i Velija-bega đundije.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Ibrahim-baša, Murat-aga i Muslija sluga.

 On je onaj koji obilato daje, darežljivi!

[84 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Osman, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Sefera. Supruga Kamer, kći Osmana. Njen opunomoćenik Mustafa, sin Sefera. Na osnovu svjedočenja Alije, sina Rizvana, i Hasana, sina Kurta.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Habib-beg, Abdi-beg i Murat-beg.

[85 — *Prepis berata o prikupljanju džizje*]

Povod pisanju ove isprave je ovo:

Pošto 1. časnog mjeseca ramazana počinje sakupljanje harača od raje iz bosanskog vilajeta, to je od Temišvarskog divana izdan časni berat za sakupljanje džizje od raje sa područja Goražda, koje pripada blagajni spomenutog ajaleta, što je u skladu sa naređenjem izdatim od moje Sretne Porte za temišvarski serhat, u vremenu od 1. časnog mjeseca ramazana 1039 (14. aprila 1630) do kraja mjeseca šabana 1040 (2. aprila 1631) lica — neka im se poveća ugled — postavljana su za emina i katiba i poslana. Kada stignu, biće potrebno učiniti sljedeće:

Da omogućite da se džizja, koju po običaju plaća raja i beraja na muslimanske i nemuslimanske baštine na spomenutom području, optereti sa po 20 akči na ime povećanja četiri džulusa, što se od starina dodaje na njihov harač i da omogućite spomenutom mubaširu da ubere (spomenute dažbine). Naredite da se odbiju po dvije akče od groša i filurije koje se ubiraju za državnu blagajnu. Ne dopustite da se uzimaju falsifikovane akče, kao i groši i filurije koje nemaju propisane težine, nego omogućite da dobiju groše i filurije propisane težine. Omogućite haračlijama, koje su poslane sa ovim časnim beratom, da naplate džizju na baštine lica čija se imena nalaze u carskom defteru sa tugrom i 20 akči na ime džulusa. Ne dopustite nikome da protivrječi u pogledu spomenutog. Vi, koji ste kadije na spomenutom području, omogućite da se sakupi i upiše harač od raje koja su pod vašom jurisdikcijom a koja su dužna platiti našoj Sretnoj Porti za prošlu godinu. Ne dopustite da se iko odupre i protivrječi.

Onemogućite one koji pod izgovorom da su neki ljudi umrli ili pobjegli o tome iznose neke sumnjive isprave da bi time smanjili džizjanske deftere, kao i neke druge koji su obveznici harača i koji su dosad plaćali harač, a sada hoće pod nekom izlikom da umanje državni prihod i time dovedu do manjka u džizjanskom defteru, jer ni u kom slučaju nije dozvoljeno da se džizjanskom defteru nanosi neki manjak.

Neka svaki od vas uredno vodi evidenciju. Omogućite da se od raje, obveznika džizje, uz džizju isplate i akče na ime džulusa kojima su zaduženi za prošlu godinu i ne dopustite nikome da tome protuslovi, a ukoliko bi došlo i do takvih slučajeva, onda ih iznosite i njihova imena popišite i o svemu tome obavijestite Portu.

Nemojte zanemariti sakupljače džizje koji dolaze sa ovim časnim beratom u pogledu naplate džizje od obveznika. Postupite prema beratu.

Napisano 15. časnog mjeseca muharema (10)41 (13. avgusta 1631) u zaštićenom Temišvaru.

Upisano u prvoj dekadi džumada I 1042 (14—23. novembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Osman ćehaja, Ibrahim-baša, Sofi Mehmed i Mustafa muhzir.

[86 — *Odluka o popisu imovine*]

Izdato je upozorenje da je potrebno popisati imovinu navedenog nestalog lica i pohraniti je kod emina bejtul-mala. Na traženje upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[87 — *Registracija punomoćstva*]

Mustafa-beg i Hasan, sin Osmana, posvjedočili su da je Rahima, kći Ahmeda, iz sela Slipčića,[71] ovlastila svoga supruga Mehmeda da podigne tužbu protiv njena brata Mehmed-baše. Upisano navedenog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, Ibrahim-beg i Mustafa-beg.

[88 — *Vjenčanje u selu Jasenici*]

Suprug Mehmed, sin Ahmeda. Njegov opunomoćenik hadži Muharem. Supruga Fatima, kći Kurta. Njen opunomoćenik Abdija, sin Ahmeda. Na osnovu svjedočenja Oruča, sina Jusufa, i Mahmuda, sina Kurta.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg i Mustafa-beg.

[89 — *Vjenčanje u selu Kutima*][72]

Suprug Alija, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik hadži Salih. Supruga Kamina, kći Huseina, spahije. Njen opunomoćenik Ibrahim Šeih-zade. Na osnovu svjedočenja Saliha, sina Huseina, i Davuda, sina Huseina.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[90 — *Vjenčanje u selu Ljubotiću*][73]

Suprug Piri, sin Timura. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Memije. Supruga Muhiba, kći Mustafe. Njen opunomoćenik njen otac Mustafa. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Abdulaha, i Halila, sina Sefera.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ishak-aga i Jusuf-dede.

www.BosnaHistorija.com

On je onaj koji sve razrješava!

[91 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mustafa, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik Ismail halifa, imam. Supruga Mumina, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Ali-baša. Na osnovu svjedočenja Ahmeda, sina Jusufa, i Gazije, sina Memije.

Mehr muedžel — iznos: 1.200 (hiljadu dvjesta).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Ali-čelebi.

[92 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hurem, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ahmed, sin Ferhata. Supruga Zilkada, kći Huseina. Njen opunomoćenik Mahmud, sin Velije. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Abdulaha, i Ibrahima, sina Mahmuda.

Mehr muedžel — iznos: 4.000 (četiri hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Kodža-beg i Osman ćehaja.

[93 — *Spor oko vlasništva nad volom*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Zimija Jelenče, sin Ivankov, i njegov sin Vučeta iz sela Pribinovića,[74] koje pripada mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Stipana, sina Pavla, nastanjenog u selu Pologu,[75] očitovali su ovo:

»Prije izvjesnog vremena nestao je jedan naš vo, čije su noge i rogovi bili tanki, a glava šarena. Sad smo ga, međutim, našli među stokom spomenutog Stipana. Zahtijevam da se po šerijatu ispita i da se naredi da mi se vrati.«

Poslije saslušanja i poricanja, i nakon što su zatraženi svjedoci, Mehmed, sin Abdulaha, i Grgur, sin Vida, pred šerijatskim sudom izjavili su ovo:

»Istina je da je spomenuti vo, koji ima navedena svojstva, vlasništvo spomenutog Jelenčeta. Mi o tome svjedočimo i to nam je poznato.«

Pošto su to izjavili, riješeno je da spomenuti vo pripada navedenoj dvojici. Na traženje upisano je u sidžil što je riješeno.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čelebi imam, Abdi-beg đundi, Mehmed, sin Huseina, Abdi-čelebi i Mustafa-baša.

[94 — *Registracija ortačkih odnosa*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Durak, sin Kurta, u prisutnosti Memije dao je ovu izjavu:

»Ja sam u zajednici sa spomenutim Memijom kupio neke vrtove i vinograde napola.«

Upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[95 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim, iz sela Rodoča,[76] u prisutnosti Marka iz istog sela, dao je ovu izjavu:

»Jedan dio Markova vinograda nalazi se u mojoj ruci.«

Izdato je upozorenje da plati za deset godina šezdeset akči na ime haradži-muaveneta, koji iznosi šest akči godišnje. Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Kodža-beg, Ibrahim-baša i Mehmed džabija.

On je onaj koji sve razrješava! 11r

[96 — *Vjenčanje u selu Jasenjanima*][77]

Suprug Mehmed, sin Alije. Njegov opunomoćenik Osman, sin Abdulaha. Supruga Kerima, kći Redžepa. Njen opunomoćenik je njen otac Redžep. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Jusufa, i Ibrahima, sina Hasana.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Hasan spahija i Zurko.

[97 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Ubilježeno je da je Turhan iz Vrapčića[78] jamčio za Ciganina Bekira i (obavezao se) da će ga dovesti (na sud) kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Kodža-beg, Mustafa sluga i Muslija sluga.

[98 — *Registracija ortaka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Upisano je da se Durak zakleo Allahom da je ortak Memije.

U drugoj dekadi džumada I 1042 (24. novembra—3. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[99 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Upisano je u sidžil da su Memija, sin Mehmeda, Ivan Marko i Ivan, sin Grgura, iz sela Stojčinića,[79] posvjedočili pred šerijatskim sudom da je njiva

zvana Luka, koja se nalazi na obali potoka[80] u selu Stojčiniću njiva Čelik-oglu[81] Jusufa kapudžije i da je njome raspolagao njegov otac.

Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-baša, Kodža-beg i Mustafa sluga.

/5 [100 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Davud, sin Huseina. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Murata. Supruga Selima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Ibrahim, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Mustafe, sina Balije, i Hasana, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

/6 [101 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Feridun, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Mehmed-čelebi, sin Ahmed-bega. Supruga Halima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Halil, berber. Na osnovu svjedočenja Hasana, halife, i Mustafe, sina Sulejmana.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

/7 [102 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Derviš spahija. Dužnik Ibrahim, sin Omera. Iznos duga: 300 akči. Dug utvrđen na osnovu dužnikove izjave. Donesena je presuda o isplati i predat havali radi utjerivanja duga, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, hadži Kurt Alija, Osman ćehaja i drugi.

11v On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi!

/1 [103 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan halifa, nastanjen u mahali Kanber-age u kasabi Mostaru, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta hadži--Derviša, sina Jusufa, nastanjenog u spomenutoj mahali, dragovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja sam prodao beji bat katile svoju kuću, koja se nalazi u spomenutoj mahali, a graniči s imanjem Omera hajjata, Sulejmana tabaka i Balije tabaka, te javnim putem, kao i bašču sa drvećem i sve što ide uz to, spomenutom hadži-Dervišu za 5.500 akči i primio novac. Od danas ta kuća sa svim što joj pripada je njegov kupljeni mulk i neka njime raspolaže po svojoj volji.«

Kad je spomenuti Derviš, u čiju je korist data izjava, lično potvrdio navode spomenutog Hasana halife, na traženje je upisano u sidžil u njegovoj prisutnosti, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Omer hajjat, hodža Memija, Oruč spahija, Redžep hajjat, Ishak hajjat i drugi.

[104 — *Postavljenje staratelja*]

Pošto je neophodan staratelj koji bi se starao o imetku maloljetne djece koji im je pripao od umrlog oca Hasana, koji je bio nastanjen u selu Svinjarini,[82] koje je pripojeno mostarskom kadiluku, a nosilac ovog dokumenta Durak, sin Muse, sposoban je da valjano obavlja stareteljsku dužnost, to je on postavljen i imenovan za vasiju od svijetlog šerijatskog suda. Isti je prihvatio i preuzeo tu dužnost.

Napisano je što je bilo predmet postavljenja i predato mu je kao isprava.

U drugoj dekadi džumada I 1042 (24. novembra—3. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa, sin Velije, Jusuf, sin Mustafe, Ahmed, sin Abdije, Oruč, sin Mehmeda i drugi.

[105 — *Registracija obaveza*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimije Poljan[83] i Marko, iz sela Knešpolja,[84] pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Sofi Hasana i Sofi Mehmeda, dali su ovu izjavu:

»Ako mlinski kamen, što su ga oni kupili za sebe, ne stigne na lice mjesta za petnaest dana, računajući od četvrtka, neka im se povrati novac.«

Na traženje je upisano, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi, Mahmud-baša i Šaban halifa.

[106 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Poljan i Marko, u prisutnosti navedenog Sofi Hasana, dali su ovu izjavu:

»Mi smo dužni spomenutom Sofi Hasanu četiri šinika žita, i to 1/2 šinika pšenice i 3 1/2 šinika miješanog žita.«

Izdata je presuda da se dug izmiri i to je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je onaj koji sve razrješava! *12r*

[107 — *Registracija ortačkih odnosa*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sofi Hasan i Sofi Mehmed ortaci su u mlinu sa dva okna[85] u selu Knešpolju. Spomenutom Sofi Mehmedu pripadaju dva dijela. Navedeni Sofi Hasan obavezao se da će davati Sofi Mehmedu 1.600 akči godišnje, računajući od datiranja ovog dokumenta. Pošto je Sofi Mehmed potvrdio navode u prisutnosti (Sofi Hasana), to je na traženje upisano.

www.BosnaHistorija.com

U drugoj dekadi džumada I 1042 (24. novembra—3. decembra 1632).
Na margini: Upozoreno je i naglašeno da troškove mlina snose zajednički.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-beg, Mahmud-baša i Hasan-baša.

[108 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Husein, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik Ali-čelebi Murteza. Supruga Hatidža, kći hadži-Mehmeda. Njen opunomoćenik Oruč-baša. Na osnovu svjedočenja Jusufa, sina Mustafe, i Muzafera, sina Mahmuda.
Mehr muedžel — iznos: 10.000 (deset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim-baša i Šaban halifa.

[109 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Luka, sin Milorada, iz sela Pribinovića, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahima, sina Memije spahije, dao je ovu izjavu:
»Spomenuti Ibrahim šio je robu u našoj kući i mi smo mu dužni 200 akči za šivanje.«
Izdato je upozorenje da se dug isplati. Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim-baša, Šaban kalfa i Alija, sin Huseina.

[110 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Alija, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Memija, sin Abdulaha. Supruga Kerima, kći Hasana. Njen opunomoćenik Jusuf, sin Huseina. Na osnovu svjedočenja Mehmeda, sina Memije, i Derviša, sina Isa.
Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Šaban kalfa.

[111 — *Vjenčanje u selu Rakitnu*]

Suprug Memija, sin Pervane. Njegov opunomoćenik Bali, sin Bajrama. Supruga Vahida, kći Kurta. Njen opunomoćenik Hasan, sin Husrefa. Na osnovu svjedočenja Mustafe, sina Kurta, i Alije, sina Abdulaha.
Mehr muedžel — iznos: 1.200 (hiljadu dvije stotine).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed kapudži, Mustafa muhzir i Ibrahim-baša.

On je onaj koji obilno udjeljuje, mudri! 12v

[112 — *Vjenčanje*]

Suprug Mustafa, sin Tursuna. Njegov opunomoćenik Šaban, sin Hasana. Supruga Kamer, kći Ferhata. Njen opunomoćenik Selim, sin Memije. Na osnovu svjedočenja Kurta, sina Ferhata, i Mehmeda, sina Memije.
Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed kapudži, Osman ćehaja i Mehmed Abdulah.

[113 — *Utjerivanje vakufskog duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Raič, sin Ivana, iz sela Prigrađana, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Isa kapudžije, dao je ovu izjavu:
»Ja (sam dužan) 1.290 akči vakufu Fatima-kadun.«[86] Izdata je presuda (o tome) i skrenuta pažnja (da dug isplati) i predan havali, te je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[114 — *Sudski uviđaj*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mihovil, sin . . .,[87] nasljednik Marka, sina Vukele, koji je podlegao ranama, a bio nastanjen u selu Pologu, koje pripada mostarskom kadiluku, pristupio je sudu i izjavio:
»Spomenuti Marko je ubijen u selu Blatnici. Ranjen je oštricom sjekire pored gornjeg dijela lijevog uha i lijeva strana usta mu je razmrskana. Zahtijevam da se dođe gore (u selo) i izvrši uviđaj.«
Od pravednog šerijatskog suda upućen je muhzir Osman ćehaja. Kad je stigao na spomenuto mjesto, izvršio je uviđaj u prisutnosti muslimana. On je podnio časnom šerijatskom sudu ovaj izvještaj:
»Činjenica je da je navedeno lice ranjeno oštricom sjekire pored gornjeg dijela lijevog uha i da mu je lijeva strana usta razmrskana.«
Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo. U trećoj dekadi džumada I 1042 (4—13. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija, Mustafa-čelebi, hadži Muharem bevab i Osman-dede.

[115 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ahmed-aga, sin Salih-age. Njegov opunomoćenik Mustafa-čelebi, sin hadži-Balije. Supruga Aiša, kći Sulejmana Čelebije. Njen opunomoćenik Ali-aga, sin Selim-age. Na osnovu svjedočenja Mustafa-čelebi i Hasana, sina Selima.
Mehr muedžel — iznos: 20.000 (dvadeset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Jusuf-baša, Sefer-efendija, Ibrahim-baša i Osman ćehaja.

[116 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Abduldželil, sin Mehmed-age. Njegov opunomoćenik hadži Mehmed. Supruga Hatidža, kći Sulejman-čelebije. Njen opunomoćenik Ali-aga, sin Selim-age. Na osnovu svjedočenja Mustafa-age i Hasana, sina Selim-age.

Mehr muedžel — iznos: 20.000 (dvadeset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[117 — *Vjenčanje u selu Gnojnicama*][88]

Suprug Omer, sin Osmana. Njegov opunomoćenik Jusuf, sin Hasana. Supruga Kamer, kći Oruča. Njen opunomoćenik Ahmed, sin Velije. Na osnovu svjedočenja Kurta Alije, sina Ahmeda, i Omera, sina Oruča.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Šaban kalfa.

[118 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Osman iz Mostara, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Vulete, dragovoljno je dao ovu izjavu:

»Treba da isplatim dug u iznosu od 1.000 akči spomenutom Vuleti.«

Pošto su navodi potvrđeni, izdata je presuda o isplati duga i to je na traženje upisano.

U trećoj dekadi džumada I 1042 (4—13. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-aga kapudži, hadži Muharem i Šaban kalfa.

[119 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mahmud, sin Habiba. Njegov opunomoćenik Memija, sin Abdulaha. Supruga Fakiha, kći Pijale. Njen opunomoćenik Mehmed-baša, sin Ahmeda. Na osnovu svjedočenja hadži-Derviša i Hasana, sina Huseina.

Mehr muedžel — iznos: 6.000 (šest hiljada).

Šuhud-ul-hal:

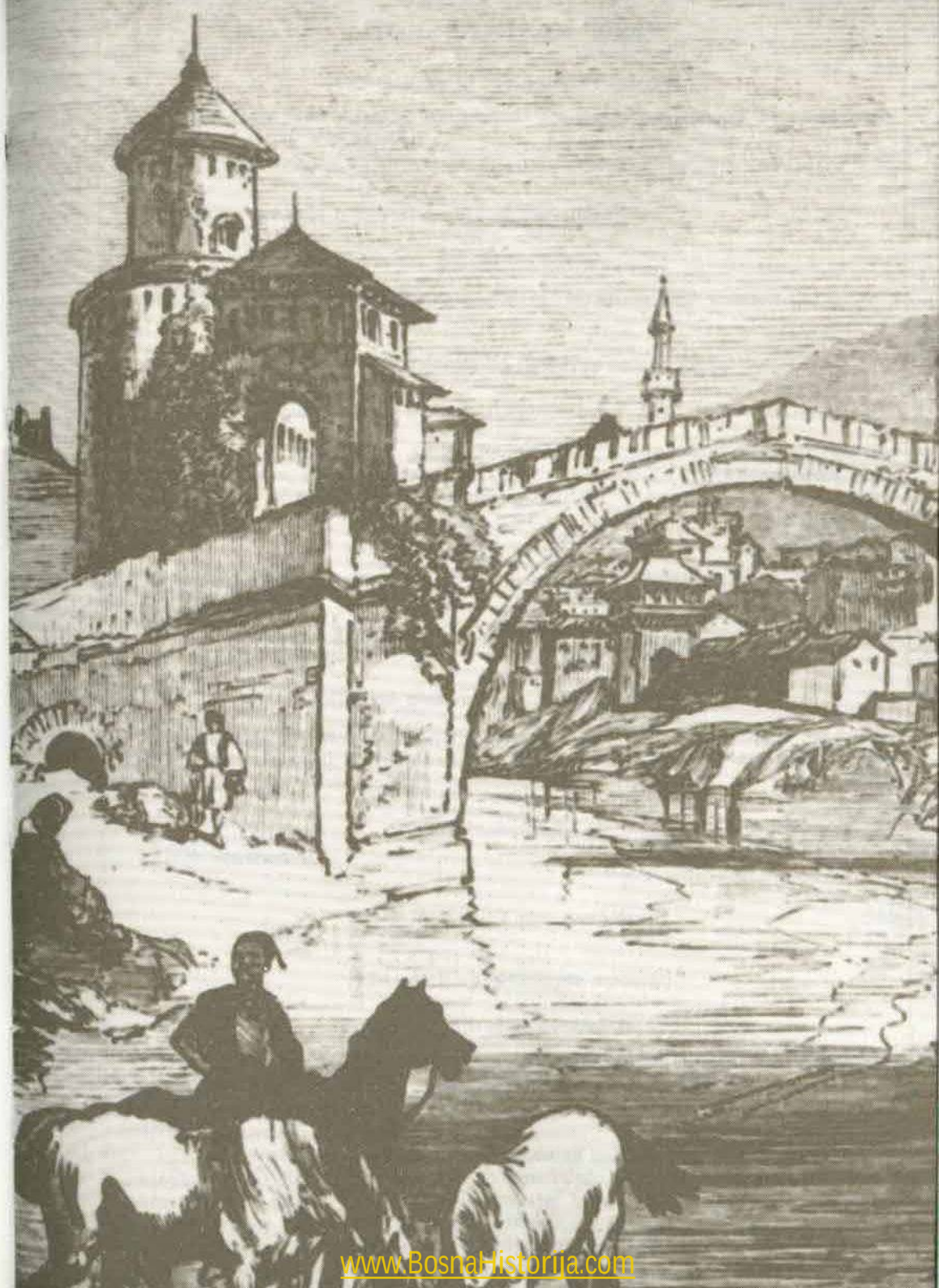
Jusuf-aga, Mustafa-čelebi i Mustafa halifa.

[120 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Oruč kapudži. Dužnik Ali-baša. Iznos duga 600 akči, što je utvrđeno na osnovu izjave dužnika. Donijeta je presuda o isplati i uručen havali radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-dede, Osman-dede, Abdi-baša radžil i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[121 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Ivan pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti Mustafa-bega dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim dug u iznosu od 1.562 akče spomenutom Mustafa--begu.«

Izdata je presuda o isplati i na traženje upisano.

Šuhud-ul-hal:

hadži Oruč, Jusuf-baša, Mehmed-čelebi, Mehmed-baša i drugi.

[122 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Alije, sina Abdulaha, upisano je da je Durak, sin Balije, jamčio za Hasana, sina Omera, i (obavezao se) da će ga dovesti na časni šerijatski sud kad se to zatraži, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Jusuf tabak, Osman ćehaja i drugi.

[123 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Jusuf-bega upisano je da je hadži Ibrahim jamčio za hadži--Halila, nastanjenog u kasabi Livno, i (obavezao se) da će ga dovesti na časni šerijatski sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je onaj koji sve razrješava! *13v*

[124 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Abdulaha, nastanjen u mahali hadži-Jahja u kasabi Mostar, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Duraka, sina Alije, dao je ovu izjavu koja je u duhu šerijatskih propisa i ovo izričito priznanje koje treba uvažiti:

»Ja sam prodao bej-bat-kati svoju kuću sa baščom i drvećem što se nalazi u njoj i sa svim što joj pripada, a koju sam kupio od mutevelije vakufa Derviš--paše Ibrahim-age, u mahali hadži-Memije, koja graniči s imanjem Hasana, Jusufa i Bešira, te javnim putem, spomenutom Duraku za 800 akči i primio novac. Od danas je kuća sa svim što joj pripada njegov kupljeni mulk i neka raspolaže njome po svojoj volji.«

Kad je spomenuti Durak, u čiju je korist data navedena izjava, lično potvrdio navode, date na izloženi način, to je na traženje upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Hasan spahija, Ibrahim zerger, Jusuf i Osman ćehaja.

[125 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Derviš-beg, nastanjen u mahali hadži-Memije, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti bivšeg mostarskog kadije Mustafa-efendije, od dobre svoje volje dao je ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim dug od 2.100 akči spomenutom Mustafa-efendiji.«

Izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano.

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg, sin Alidžana, Mustafa-beg đundi, Ismail-čelebi mujezin i drugi.

[126 — *Registracija duga*]

Vjerovnik ...[89] Dužnici Mehmed, sin Mahmuda, Bogoje, sin Radoja, i Radosav Nikola iz sela Lokava, koje pripada blagajskom kadiluku. Dug iznosi 3.300 akči i 375 akči za uzetu robu. Jamac Ibrahim tabak iz mahale Kanber--age. Ako bude sudskih troškova, spomenuti će ih snositi.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa, sin Halila, Hasan, terzija Osman i Isa sarač.

[127 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ahmed-čelebi, sin Bešlije Memije. Njegov opunomoćenik hadži Muharem. Supruga Amina, kći Mustafe ćehaje, udovica, čiji je idet istekao. Njen opunomoćenik je Mustafa-čelebi, imam. Na osnovu svjedočenja hadži--Mehmeda i Ibrahima čelebije.

Mehr muedžel — iznos: 10.000 (deset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

On!

14r Allah je onaj koji mnogo udjeljuje, moćni!

Ovo se zbilo mjeseca džumada II — neka Allah olakša nama i našim roditeljima u ovozemnom i zagrobnom životu — godine 1042. od hidžre (14. decembra 1632—11. januara 1633) onoga kome pripada blagoslov.

[128 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Novac maloljetnog Sefera, sina Hurema. Dužnik Ibrahim, sin Abdulaha, iz mahale hadži-Memije Cernice. Iznos duga: 7.000 (sedam hiljada) i 875 od murabehe. Kuća u kojoj stanuje u spomenutoj mahali je založena. Jamci su Husein, sin Hasana, i Nuh, sin Memije, iz mahale Ćejvan-bega.[90]

Šuhud-ul-hal:

halvadžija Memija, halvadžija Bešir, halvadžija Osman, kalajdžija Jusuf i Šaban kalfa.

[129 — *Registracija duga*]

Vjerovnik Ibrahim Kić.[91] Dužnici Alija i Osman, sinovi Memije, iz sela Podgrada,[92] koje pripada Blagaju. Iznos duga 1.300 akči i od vinograda 162 akče prihoda. Založen je vinograd koji se nalazi ispod kuće. Jamci Jusuf i Memija.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, sin Ibrahim-efendije, Alija halifa mujezin, Mustafa-čelebi sarač i drugi.

[130 — *Utvrđivanje granica čifluka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Halil, koji uživa čiflučke zemlje u selu Stojčiniću, koje pripada mostarskom kadiluku, od svojih ortaka (postavljen) je za opunomoćenika. U svoje ime i kao opunomoćenik, u prisutnosti nosioca ovoga dokumenta Hasan--bega đundije, drage volje dao je izjavu i ovo očitovao:

»Kad (smo ja) i ostali ortaci prodali čifluk koji smo uživali u spomenutom selu Mustafa-agi, nastanjenom u Mostaru, ovako su izgledale njegove granice: ispod česme koja teče ispod Tutora (?) do potoka, sa košćelama (?).[93] Poslije toga, u vrijeme Džime Mehmed-bega, nije se prelazilo na drugu stranu potoka. Sada, međutim, nemamo nikakve veze i odnosa sa spomenutim Hasan-begom i zemljama koje prelaze preko potoka.«

Pošto je spomenuti Hasan, u čiju je korist data navedena izjava, potvrdio navode hadži-Halila, u njegovoj prisutnosti, na njegovo traženje, upisano je što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-čelebi, hadži Bali, hadži Oruč, Mustafa-beg đundi, Sulejman ćehaja, Mehmed-aga, Jusuf-baša, Hasan Čizmo i Osman ćehaja.

Bože, oprosti! *14v*

[131 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Svjedočenjem hadži-Mustafe, sina Halila, i Hurema tabaka utvrđeno je da je Ibrahim, sin Mustafe, opunomoćen od Insane, kćeri Ibrahim-age, nastanjene u Blagaju, i Hedije, kćeri spomenute Insane, u pogledu nagodbe za sva mulk

www.BosnaHistorija.com

i akar imanja sa Durakom, sinom Derviša, i da primi i doznači (svojoj opunomoćiteljici) protuvrijednost za nagodbu.
U prvoj dekadi džumada II 1042 (14—23. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg baždar, Mustafa-beg Mumin i Šaban kalfa.

[132 — *Vjenčanje u selu Kruševu*]

Suprug Ibrahim, sin Behrama. Njegov opunomoćenik Mustafa-beg. Supruga Fatima, kći Ibrahima, sina Abdije. Na osnovu svjedočenja Ibrahima i Hasana. Mehr muedžel — iznos: 1.500 (hiljadu petsto).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čauš, Zaifi-čelebi, Ibrahim-baša i drugi.

[133 — *Saslušavanje svjedoka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Jusuf, Ibrahim, Husein tabak, hadži Ferhat i ostali stanovnici iz sela Raštana[94] pristupili su časnom šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:
»Na mjestu gdje se sada nalaze kuće i gospodarske zgrade hadži-Muharema u Raškoj Gori,[95] koja pripada spomenutom selu, bile su kuće od davnina, a uz njih se nalazi okućnica. Ovo nam je o tome poznato.«
Na traženje hadži-Muharema upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Osman ćehaja, Ahmed džabija (vakufa) Ćejvan-bega.

[134 — *Registracija izjava*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kad je od časnog šerijatskog suda izdato upozorenje da se izvrši podjela prema haraču od zemlje na kojoj se nalaze kuće, i koliko god otpadalo na njihove dolje spomenute dijelove od ispaše u blizini kuća i gospodarskih zgrada, koje su vezane za baštine hadži-Muharema a koje se nalaze u selu Raštanima, stanovnici spomenutog sela Derviš-beg, Ibrahim, Jusuf, Husein, Sefer i drugi pristali su na to pred šerijatskim sudom i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[135 — *Saslušavanje svjedoka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici sela Raštana pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti Derviš-bega dali su ovu izjavu:
»Nije nam poznato da je zimija Vuleta ustupio baštinu Memi-baši.«
Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

Allahu, olakšaj svaku tegobu! *15r*

[136 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Petar, sin Jurja, nastanjen u selu Mokrom,[96] u prisutnosti hadži-Sulejman-efendije, drage volje dao je ovu izjavu:
»Ja treba da platim spomenutom Sulejman-efendiji dug od 1.770 akči za jedan vinograd.«
Pošto je (spomenuti Sulejman-efendija) potvrdio njegove navode, izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano.
7. džumada II 1042 (20. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi mujezin, Šaban halifa i Mustafa-baša.

[137 — *Registracija jamstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje upisano je u sidžil da je Jusuf, sin Islama, jamčio da će spomenuti Petar (isplatiti) naznačeni iznos u roku od deset dana od datiranja ovog dokumenta, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[138 — *Utjerivanje spahijskih dažbina*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Ahmeda ćehaje, nastanjen u Blagaju, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mostarca Huseina spahije, drage volje dao je ovu izjavu:
»Čifluk, zvani Crna bara u Nevesinju, čifluk je moje supruge. Upisan je spahiji sa globalnom dažbinom od 500 akči.«
Izdata je presuda i upozorenje da se naznačena globalna dažbina isplati spomenutom spahiji. Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, Derviš-beg, Ibrahim-baša i Šaban kalfa.

[139 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Mustafe, nastanjen u selu Žabici,[97] koje pripada ljubinjskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti hadži-Mehmeda iz Mostara, dao je ovu izjavu:
»Spomenuti hadži Mehmed je otvorio put potrošivši 200 akči od novca mog brata Omera, koji je nestao prije izvjesnog vremena.
Također je moj otac, spomenuti Mustafa, uzeo 1.210 akči od navedenog hadži-Mehmeda, od novca spomenutog Omera.«

Pošto je (spomenuti hadži Mehmed) potvrdio njegove navode, na traženje je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Muslihudin halifa hatib, Ibrahim-beg, Ibrahim-baša i Šaban kalfa.

[140 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Vlajsav iz sela Žabice, koje pripada ljubinjskom kadiluku,[98] u prisutnosti spomenutog hadži-Mehmeda, dao je ovu izjavu:

»Zimijka Mandalena, sestra spomenutog Omera, moja je supruga. Ona je uzela 320 akči od spomenutog hadži-Mehmeda od novca navedenog Omera.«

Na traženje spomenutog hadži-Mehmeda upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

15v On je onaj koji pomaže!

[141 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nalbant Memija iz Mostara, u prisutnosti Jusufa, sina Abdulaha, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom Jusufu 300 akči na ime zajma.«

Izdata je presuda i skrenuta pažnja da se dug isplati. Na traženje upisano je u sidžil.

U prvoj dekadi džumada II 1042 (14—23. decembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Osman-čauš, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[142 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Kurt Alija, sin Iljasa. Njegov opunomoćenik Sofi Mehmed. Supruga Kerima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Abdi-baša, radžil. Na osnovu svjedočenja Mehmeda čelebije i Saliha, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, hadži Mustafa i Ibrahim-baša.

[143 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Salih, sin Abdulaha, nastanjen u selu Ružićima,[99] koje pripada mostarskom kadiluku, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti stanovnika spomenutog sela zimijâ Boška i Vulete, sinova Ilije, od svoje volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam prodao bej-i vefaom svoju kuću, stoku i baštinu sa gajem i sve što ide uz to, sa znanjem gospodara zemlje (sahibi-arz), a što mi je pripalo od oca u spomenutom selu, navedenom Bošku i Vuleti za 1.400 akči koji su u opticaju, primio novac i uručio prodate objekte. Od danas su (ti objekti) njihovo pravo i neka njima raspolažu po svojoj volji.«

Pošto su spomenuti Boško i Vuleta, u čiju je korist data izjava, potvrdili njegove navode, u njegovoj prisutnosti, na traženje je upisano u sidžil što se dogodilo i ova isprava je napisana i predata licu koje je tražilo. Tako je bilo. Napisano u drugoj dekadi džumada II 1042 (24. decembra 1632 — 2. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Mustafa-baša, Hasan Konac,[100] Mehmed pekar i drugi prisutni.

[144 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Šaban, sin Kurta Alije. Njegov opunomoćenik Velija, sin Ahmeda. Supruga Kerima, kći Pirije. Njen opunomoćenik Gazija, sin Memije. Na osnovu svjedočenja Jusufa, sina Abdulaha, i Ibrahima, sina Džafera.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi, Ibrahim-baša i Šaban kalfa.

[145 — *Registracija otkaza braka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su hadži Mahmud i Duran, sin Einhana, posvjedočili da je Kurt, sin Mehmeda, iz sela Kričana,[101] prije izvjesnog vremena pustio svoju vjenčanu suprugu Rukiju talaki selasom, ovo je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[146 — *Prepis berata o postavljenju*]

Ovo je carska zapovijest sa uzvišenim časnim znakom sultana, osvajača svijeta!

Mutevelija (vakufa) umrlog Nesuh-age,[102] koji se nalazi u mostarskom kadiluku, Mustafa, uputio je pismo mojoj sretnoj Porti. Iako je nosilac carskog fermana Ishak — koji je pisar spomenutog vakufa, shodno uvjetima određenim od navedenog vakifa — njegov potomak, a dužnost katiba njegovo pravo što ga je stekao po odredbama (vakufname), omogućeno je, s druge strane, Mehmedu da na neki način dobije berat za (vršenje) pisarske dužnosti suprotno uvjetima određenim od vakifa. Pošto je spomenutom (Ishaku) učinjena nepravda, to je (mutevelija) izvolio podnijeti zahtjev da se Ishak povrati na dužnost katiba shodno uvjetima određenim od vakifa i ja sam izdao ovaj uzvišeni carski znak i ovaj berat, znak sreće i naredio sljedeće:

»Kad stigne spomenuti, neka (Ishak) bude na dužnosti katiba, kao što je i bio, shodno uvjetima određenim od vakifa i neka dobiva fiksiranu dnevnu

www.BosnaHistorija.com

plata od 3 akče. Neka se ne čine nikakve zapreke, neprilike, miješanja i nepravde (spomenutom) od navedenog Mehmeda ili nekog drugog lica sa strane. Ovo treba da znate i da se oslonite na časni znak.«

Napisano u drugoj dekadi safera 1042 (28. avgusta—6. septembra 1632) u Carigradu zaštićenom.

Upisano u drugoj dekadi džumada II 1042 (24. decembra 1632 — 3. januara 1633).

[147 — *Spor oko naknade štete*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Deli Alija, nastanjen u mahali Derviš-paše, koja se nalazi u gradu Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta zimije Vujice, sina Radoje, iz mahale Nezir-age u Mostaru, podnio je ovu tužbu protiv njega:

»Prije izvjesnog vremena spomenuti Vujica je odveo moga konja da doveze sijeno. Idući putem, konj je uginuo. Tako me spomenuti Vujica oštetio. Zahtijevam protuvrijednost za konja.«

Poslije saslušanja, na kome je Vujica porekao navode optužbe, i nakon što su zatraženi dokazi, a spomenuti Deli Alija nije ih mogao pridonijeti, predloženo je navedenom Vujici da se zakune da nije kriv što je uginuo konj i da u tome smislu nije ništa učinio. I spomenuti Vujica se zakleo. Pošto je izdata presuda da se navedeni oslobađa naknade za spomenutog konja, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ismail-čelebi, Mustafa-beg Mumin, Šaban halifa i drugi.

[148 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mustafa-čelebi, mutevelija vakufa hadži-Memije. Dužnik Bali i Hasan tabak. Iznos duga sa murabehom 1.013 akči. Utvrđeno na osnovu izjave spomenute dvojice i izdata presuda da isplate dug. Predani su muhtesibu radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Jusuf-baša i Ibrahim-baša.

[149 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ibrahim, sin Abdije. Dužnik Ahmed iz mahale Baba-Bešira. Iznos duga 350 akči. Utvrđeno na osnovu izjave dužnika i izdata presuda o isplati duga i predan havali radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

16v

On je onaj koji pomaže!

[150 — *Prepis pisma hercegovačkog mir-live Jusuf-paše*]

Pošto je potreban jedan čovjek koji će s naše strane nadgledati tržišnu trošarinu Mostara, što se nalazi pod Vašom časnom jurisdikcijom, to smo ovog puta povjerili tu dužnost nosiocu ovog pisma, jednom od naših ljudi, uzoru vršnjaka i drugova, Jusuf-baši — neka mu se poveća vrijednost — počevši od 15. džumada II (1042) (28. decembra 1632).

Pismo je napisano u svrhu preuzimanja i obavljanja (spomenute dužnosti) i upućeno Vašoj ličnosti. Molite se kad stigne (da se postupi) ovako:

Neka se omogući imenovanom da preuzme spomenuti (nadzor) trošarine i da preuzme spomenute naše obaveze u tom smislu, te da se onemogući da se ma ko sa strane miješa.

Napisano 15.[103] džumada II 1042 (28. decembra 1632).

Upisano 15.[104] džumada II 1042 (28. decembra 1632).

Ponizni
Jusuf-paša, hercegovački mir-liva[105]

[151 — *Registracija nagodbe*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Derviš Budak, opunomoćenik Insane, kćeri Ibrahim-age, nastanjene u Blagaju, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja hadži-Mustafe i tabaka Husama, pred sudom, u prisutnosti Ibrahima, sina Mustafe, opunomoćenika njegove supruge Hedije, koja je kći navedene Insane, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i ovo očitovao:

»Moja opunomoćiteljica spomenuta Insana imala je veliki spor sa svojom kćeri Hedijom u vezi s njenim mehrom, te kućama i vinogradima u Mostaru, kao i u pogledu vinograda u Mokricama. Na kraju, u smislu načela 'nagodba je najbolje (rješenje)' izmiritelji su posredovali. Moja opunomoćiteljica Insana i navedena Hedija su se nagodile u pogledu tih kuća i vinograda i uopće svih nekretnina na 2.000 akči i ja sam primio od spomenutog opunomoćenika naznačenu svotu u cijelosti kao protuvrijednost za nagodbu. Od danas je to imanje vlasništvo opunomoćiteljice spomenutog opunomoćenika, navedene Hedije i neka njime raspolaže po svojoj volji.«

Kad je Derviš Budak, u čiju je korist data izjava, potvrdio te navode, date na izloženi način, na traženje upisano je u sidžil.

U drugoj dekadi džumada II 1042 (24. decembra 1632 — 2. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa, sin Isa, Abdi-beg baždar, Hasan džabija, Mustafa, sin Mumina, Bali halifa jašmakdžija.

[152 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Janko, sin Bogdana, nastanjen u Mandinu Selu,[106] u nahiji Duvno, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe čelebije, mutevelije vakufa Vučjak Nesuh-age, dao je ovu izjavu:

»Moj otac je dužan 4.000 akči spomenutom vakufu. Ja sam bio jamac.«

Na to je izdata presuda o isplati duga i na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-baša, Pijale Abdulah i Mehmed-aga dizdar.

On je onaj koji sve razrješava i koji pomaže!

[153 — *Registracija kupoprodajnog ugovora*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Dželko[107] Mustafa-čelebi, nastanjen u selu Kruševu, koje pripada mostarskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosilaca ovog dokumenta Stipana i Petra, sinova Andrije, nastanjenih u spomenutom selu, od svoje volje, bez presije, dao je ovu izjavu i ovo očitovao:

»Ja sam prodao beji batom jedan svoj vinograd u Peričnici, što se nalazi u spomenutom selu, a čije su granice poznate stanovništvu, spomenutim zimijama za ukupno 4.000 akči, s tim da se godišnje plaća 60 akči na ime (haradži) mua-veneta. Predao sam prodani objekat i primio naznačenu svotu. Od danas je to njihovo kupljeno imanje i neka raspolažu njime po svojoj volji.«

Kad su spomenuta lica, u čiju je korist data izjava, potvrdila u njegovoj prisutnosti njegove navode, date na izloženi način, na traženje upisano je što se dogodilo.

Napisano u drugoj dekadi džumada II 1042 (24. decembra 1632 — 2. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-baša radžil, Osman-čelebi Šahin-zade,[108] Mustafa, sin Ahmeda, Osman ćehaja i drugi.

[154 — *Registracija krađe*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kara Deli-oglu[109] Omer, nastanjen u Šurmancima,[110] koji pripadaju mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Nikole, sina Ivana, nastanjenog u selu Vionici,[111] koje pripada spomenutom kadiluku, od svoje volje dao je ovu izjavu i ovo očitovao:

»Ja, Stipan Vekić,[112] Nikola Marko, Juraj Bonožić,[113] Memija, sin Kurta, i Mihajlo uzeli smo na našoj ispaši tri ovce spomenutog Nikole. Pošto smo ih zaklali i skuhali, pojeli smo ih. Niko drugi osim nas nije bio tu.«

Kad je spomenuti Nikola, u čiju je korist data izjava, potvrdio navode u prisutnosti (Kara Deli-oglu Omera), na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Šaban halifa musteid,[114] Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[155 — *Vjenčanje u selu Zijemlju*][115]

Suprug Ahmed, sin Balije. Njegov opunomoćenik Selim, sin Oruča. Supruga Rukija, kći Ahmeda, udovica, čiji je idet istekao. Njen opunomoćenik Omer spahija, sin Mahmuda. Na osnovu svjedočenja Isa, sina Sefera, i Balije, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 4.100 (četiri hiljade i sto).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša i Mustafa-čelebi.

[156 — *Spor oko robinje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein-čelebi, sin Ahmed-efendije, nastanjen u mahali Sinan-paše, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti hamamdžije Piri-zade[116] Huseina, dao je ovu izjavu:

»Prije šest dana od datiranja ovog dokumenta on je vrbovao moju robinju i odveo je u Dubrave.[117] Zahtijevam da se sasluša i o tome sačini zapisnik.«

Prilikom saslušanja i davanja izjave on je izjavio:

»Istina je da sam ja spomenutog dana odveo njegovu robinju Fato-zade Ibrahim-agi.«

Na traženje Huseina čelebije upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, Abdi-efendija, Sulejman-efendija, Jusuf-aga i drugi.

On je onaj koji pomaže! 17v

[157 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein, Rizvan i Porčo, nastanjeni u selu Raštanima, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Muharema, dali su ovu izjavu:

»Mi smo zatvorili svoju stoku u gospodarske zgrade spomenutog hadži-Muharema u selu Raška Gora.«

To je upisano. U drugoj dekadi džumada II 1042 (24. decembra 1632 — 2. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Oruč, Mustafa-čelebi, Vojo[118] džabija i Osman ćehaja.

[158 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici spomenutog sela u prisutnosti navedenog hadži-Muharema dali su ovu izjavu i ovo očitovali:

»Mi nećemo puštati svoju stoku od danas i nećemo je zatvarati u gospodarske zgrade spomenutog hadži-Muharema.«

Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[159 — *Registracija trampe zemlje*]

Zimije Nikola, sin Đurka, i Klarica, nastanjeni u selu Međugorju,[119] koje pripada mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Jurja, sina Nikole, nastanjenog u spomenutom selu, od svoje volje dali su ovu izjavu i ovo

www.BosnaHistorija.com

»Mi smo poklonili našu njivu od oko dva dana oranja sa znanjem sahibi arza u Krčevini, što se nalazi u spomenutom selu, navedenom Jurju i ustupili mu je. Spomenuti Nikola je uzeo kao protuvrijednost za to jedan vinograd u navedenom selu, od jedne motike loze, u vrijednosti od 400 akči, a spomenuta Klarica je dobila ovcu s jagnjetom. Od danas je spomenuta njiva poklonjena i ustupljena navedenom Jurju i neka njome raspolaže po svojoj volji.«

Kad je navedeni Juraj, u čiju je korist data izjava, potvrdio navode spomenutih u njihovoj prisutnosti, date na izložen način, na traženje upisano je što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Juraj Šalinović,[120] Andrija knez,[121] Juraj, Marko, sin Andrije, Tadija Stipan i drugi.

[160 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pijale, sin Abdulaha, iz Mostara, u prisutnosti mujezina Abdije čelebije, dao je ovu izjavu:

»Ja sam uzeo od svojih akči 9.000 akči i još jedanput 9.000 akči, ukupno 18.000 akči.«

Upisano je, spomenutog datuma.

Na margini: Ovo su posvjedočili Jusuf halifa i hadži Salih.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-dede, Ismail-čelebi.

18r On je onaj koji sve razrješava!

[161 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein, sin Habiba, iz Ljubuškog, u prisutnosti Bulgur[122] Memije, dao je ovu izjavu:

»Ja sam prodao jednu pušku spomenutom Memiji.«

Pošto je Nuna[123] Ali-baša jamčio za spomenutog Huseina i (obavezao se) da će ga dovesti (na sud) kad se zatraži, upisano je u sidžil.

U trećoj dekadi džumada II 1042 (3—11. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, Osman-čelebi imam, Šaban kalfa i Osman ćehaja.

[162 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mutevelija vakufa Vučjak Nesuh-age Mustafa-čelebi u prisutnosti katiba spomenutog vakufa Mehmeda čelebije, sina Mustafe ćehaje (Kethoda-oglu[124]), dao je ovu izjavu:

»Ja nisam dao arz Abdi-begu koji se odnosi na vršenje pisarske dužnosti.«

Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[163 — *Izdavanje sudskog upozorenja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je abdesthana, koju je sagradio hadži Ahmed u mahali Nezir-age u Mostaru, postala od javne štete, to je od pravednog šerijatskog suda izdato upozorenje da se ona ukloni. Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, hadži Hasan i Osman-čelebi.

[164 — *Spor oko naknade štete*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Osman, nastanjen u selu Crnču,[125] koje pripada mostarskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti Sefera, sina Balije, iz spomenutog sela, podnio je protiv njega ovu tužbu:

»Spomenuti Sefer je uništio jednog moga vola. Zahtijevam da se po šerijatu sasluša i istina utvrdi.«

Poslije saslušanja, na kome je ovaj porekao navode optužbe, kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao navodima spomenutog tužitelja, tužilac nikako nije mogao da dokaže navode optužbe. Kad je predloženo spomenutom Seferu da se zakune, on se zakleo Allahom.

Poslije toga spomenuti Osman je podigao tužbu protiv seljana Mustafe, Redžepa, Mehmeda, Korkuta, Pavla, Marka i ostalih. Međutim, pošto za to nije mogao podnijeti potrebne dokaze, na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg, Jusuf-baša, Ahmed hajjat, Ibrahim-baša i Osman ćehaja.

[165 — *Registracija duga*]

Vjerovnik Ibrahim Kić.[126] Dužnik Mehmed Bakla[127] iz sela Podgrađa, koje pripada Blagaju. Iznos duga 1.000 akči i od prihoda vinograda 62 akče. Za naznačeni iznos založeno je imanje koje se nalazi ispod kuće. Rok isplate je mjesec muharem.

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed trgovac, Ishak Mustafa, Ismail-čelebi mujezin i drugi.

On je onaj koji obilno udjeljuje! *18v*

[166 — *Spor oko potraživanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Imam džamije Derviš-paše u Mostaru Sefer-efendija doveo je na časni šerijatski sud Mustafu čelebiju, staratelja maloljetne djece naiba Omera čelebije iz Mostara, i u njegovoj prisutnosti podnio protiv njega ovu tužbu:

»Spomenuti čelebija je dužan 3.250 akči vakufu Halima-hatun, čiji sam ja mutevelija. On je umro ne otplativši dug. Pošto je spomenuti Mustafa-čelebi vasija, to zahtijevam da mi isplati naznačenu svotu.«

Poslije saslušanja i pobijanja tužbe, te pošto su zatraženi svjedoci, mujezin Ismail-čelebi i Osman ćehaja pristupili su šerijatskom sudu i izjavili:

»Tačno je da je spomenuti Omer-čelebi umro ne isplativši naznačenu svotu spomenutom vakufu. Nama je to poznato i o tome svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno i izdata šerijatska presuda da spomenuti vasija isplati dug, na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

U trećoj dekadi džumada II 1042 (3—11. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-beg, sin Mumina, Mustafa, sin Behrama, Ibrahim-baša, Šaban halifa i Muslija sluga.

[167 — *Saslušanje svjedoka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosioci ovog dokumenta Ibrahim i Mehmed, sinovi Pirije, nastanjeni u mahali hadži-Hasana[128] u gradu Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom dali su ovu izjavu i ovo očitovali:

»Kerima, kći Abdulaha, koja je prije izvjesnog vremena umrla, a bila nastanjena u spomenutoj mahali, nama je poklonila i u vlasništvo dala, dok je bila živa i u potpunom zdravlju, svoju kuću sa kućnim namještajem, čije su granice poznate susjedima u spomenutoj mahali. Mi smo to primili i preuzeli u svoje vlasništvo. Mi imamo vjerodostojne svjedoke da se to zbilo na izloženi način.«

Kad je zatražen dokaz za istinitost navoda spomenutih Ibrahima i Mehmeda, muslimani hadži Mustafa i Musa halifa, mujezin, pristupili su šerijatskom sudu i ovo posvjedočili:

»Tačno je da je spomenuta Kerima poklonila i dala u vlasništvo navedenim Ibrahimu i Mehmedu kuću s namještajem i da su oni to prihvatili i preuzeli u svoje vlasništvo. Nama je to poznato i to svjedočimo.«

Pošto su njihova svjedočenja primljena, na traženje upisano je što se dogodilo.

Napisano u trećoj dekadi džumada II 1042 (3—11. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Alija ćehaja, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[168 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Ivan, zerger, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafa-baše, od svoje volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 1.006 akči na ime cijene za šezdeset medri šire.«

Izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Islam-aga, majstor Nezir sarač, Mustafa muhzir i drugi.

[169 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je potrebno da se maloljetnoj djeci Mustafi, Ahmedu, Safiji i Hatidži poslije smrti njihova oca Jusufa, koji je bio nastanjen u mahali Kanber-age u gradu Mostaru, postavi staratelj koji bi čuvao imovinu što im je pripala od oca i o njima se starao, a nosilac ovog dokumenta Saliha, majka spomenutih maloljetnika, sposobna je da obavlja tu dužnost kako treba, to je od šerijatskog suda postavljena i imenovana za staratelja. Pošto je prihvatila starateljstvo, to je na traženje upisano što je riješeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, hadži Kurt Alija, Osman ćehaja i drugi.

[170 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ahmed, sin Mustafe spahije, nastanjen u selu Strabovini,[129] koje pripada mostarskom kadiluku, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mehmed-age, koji je od nosioca ovog dokumenta Kamere, njegove supruge, postavljen za opunomoćenika u svrhu potvrđivanja, a čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Ismail-bega i Osmana čelebije, dao je ovu izjavu u duhu šerijata i izričito priznanje koje treba poštovati:

»Ja sam valjanim poklonom u skladu sa šerijatskim propisima dao u vlasništvo svoj mladi vinograd od oko dvije motike loze u spomenutom selu, koji se nalazi uz vinograde Ibrahima Tur-Alije, Bekir Aga-zade[130] Alije, Jusufa, sina Mehmed-baše, i mog vinograda, što se nalazi ispod moje kuće, opunomoćiteljici spomenutog Mehmed-age, navedenoj Kameri kao protuvrijednost za mehr u iznosu od 2.900 akči. Ona je to prihvatila i preuzela u svoje vlasništvo. Od danas je navedena Kamer vlasnica spomenutog vinograda i neka njime raspolaže po svojoj volji.«

Pošto je spomenuti Mehmed-aga kao opunomoćenik lično i usmeno potvrdio navode spomenutog lica, date na izloženi način, to je na traženje upisano što je riješeno.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Abdi-čelebi, Pijale trgovac, Ibrahim, sin Tur-Alije, i Hasan, sin Tur-Alije.

[171 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik hadži Oruč, mutevelija vakufa hadži-Memije. Dužnik Hasan, sin Abdulaha. Iznos duga sa murabehom 3.282 akče, što je utvrđeno na osnovu izjave vjerovnika i donesena presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja duga, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi mujezin, Sulejman džabija, Osman ćehaja i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[172 — *Postavljenje staratelja*]

Umro je Ahmed, sin Pervane, iz sela Goranaca, i ostavio svoja dva maloljetna sina Ibrahima i Bekira, pa im je kadija po šerijatu postavio za staratelja njihovog strica Osmana, sina Pervane.

U trećoj dekadi mjeseca džumada II 1042 (3—11. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman-čelebi, Husein-baša radžil, Šaban halifa i Mustafa džabija.

19v On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi!

[173 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Osmana upisano je da je Ismail-čelebi jamčio za Osmana, sina Velije, i obavezao se da će ga dovesti na šerijatski sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi, Jusuf-baša baždar, Osman ćehaja i drugi.

[174 — *Izdavanje isprave na zemlju*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mehmed-aga, sin Oruča, nastanjen u Mostaru, pristupio je časnom šerijatskom sudu i dao ovo očitovanje:

»Mustafa, sin Omera, koji je posjednik erazi-mirije na teritoriji sela Hrasna, koje pripada mostarskom kadiluku, od prije tri-četiri godine ne daje ušur svome spahiji od zemlje koju uživa. Pošto čini nepravdu svome spahiji, to je njegov spahija dao meni navedenu zemlju uz tapiju. Evo, imam u ruci tapiju sa pečatom. Zahtijevam da se pogleda i (izda) temesuk od šerijatskog suda shodno ovome.«

Pošto je obavljen uvid u tapiju s pečatom, koju je imao u ruci, i utvrđeno da odgovora njegovim navodima, to je od šerijatskog suda napisana ova isprava kao potvrda originalu i uručena licu koje je tražilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman ćehaja, Mehmed, sin Huseina, Jusuf-baša, hadži Rizvan-beg i drugi.

[175 — *Izdavanje isprave na zemlju*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mehmed-beg, nastanjen u Mostaru, pred šerijatskim sudom dao je ovo očitovanje:

»Zimije Poljan i njegov brat Marko, nastanjeni u selu Hrasnu, koje pripada mostarskom kadiluku, ne daju spahiji ušur od zemlje koju uživaju. Pošto time čine nepravdu spahiji, to je spahija ustupio (meni) spomenutu zemlju uz tapiju.

Zahtijevam da se tapija pogleda i da se od šerijatskog suda izda temesuk shodno tome.«

Kad je obavljen uvid u tapiju sa pečatom, koju je imao u ruci, i pošto je utvrđeno da odgovara njegovim navodima, to je od šerijatskog suda napisana ova isprava kao potvrda originalu i uručena licu koje je tražilo.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[176 — *Registracija poklona*] *19v*

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Osman, sin Memije, nastanjen u selu Klinanu,[131] koje pripada mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti svoje kćeri Zahide i njenog supruga Ibrahima, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i očitovanje:

»Ja sam poklonio šerijatskim poklonom i dao u vlasništvo spomenutoj Zahidi i Ibrahimu polovinu svoje kuće, te kućnog namještaja, sjenika, stoke i ostalog što je moje vlasništvo, kao i polovinu baštine i pašnjaka, sa svim što tome pripada u spomenutom selu sa znanjem sa sahibi arza. Oni su to prihvatili i preuzeli u svoje vlasništvo. Od danas spomenuti objekti su vlasništvo navedene Zahide i Ibrahima dobiveni poklonom i neka njima raspolažu po svojoj volji.«

Pošto su spomenuta lica, u čiju je korist data izjava, potvrdili usmeno i u njegovoj prisutnosti njegove navode na izloženi način, na traženje upisano je što se dogodilo. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Isa-beg bevab, Šaban halifa i drugi.

On je onaj koji pomaže! *20r*

[177 — *Postavljenje staratelja*] *20r/*

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je potreban vasija koji bi čuvao imetak maloljetne djece Matijaša i Mare umrlog zimije Milete iz grada Mostara i starao se o njima, a stric spomenutih maloljetnika zimija Mihajlo, sin Vukmana, sposoban je i zna kako treba obavljati spomenuto starateljstvo, to je od časnog šerijatskog suda postavljen i imenovan za staratelja spomenuti Mihajlo. Pošto je prihvatio spomenuto starateljstvo pred svijetlim sudom i preuzeo na sebe poslove koji proističu iz toga, na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

U trećoj dekadi džumada II 1042 (3—11. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša, Mustafa-čelebi, Redžep halifa i Šaban halifa.

[178 — *Registracija izjave*] *20r/*

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta zimija Nikola, sin Luke, nastanjen u mahali Lafi hadži-Alije[132] u gradu Mostaru, pred sudom, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i očitovanje:

www.BosnaHistorija.com

»Saliha, sestra zimije Vukele, iz spomenute mahale, ostala je trudna iz nezakonitog snošaja prije izvjesnog vremena. Da bi je izveo iz Mostara i odveo u neko drugo mjesto, on je meni predao spomenutu Salihu krišom ne davši mi ni jednu akču. Ja sam izveo krišom spomenutu Salihu iz Mostara i odveo je u mjesto zvano Čičevo. Nije mi poznato gdje se sada nalazi spomenuta Saliha.«

Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Redžep halifa, Šaban kalfa i Mustafa, sin Behrama.

[179 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kazaz Ahmed-čelebi, opunomoćenik Džemile, kćeri Abdulaha, iz mahale Fatima-kadun u gradu Mostaru, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja hadži-Alije i Kejvana, sina Abdulaha, pred sudom, u prisutnosti Ahmeda, sina Sinana, nastanjenog u spomenutoj mahali, od svoje dobre volje dao je ovo izjavu:

»Moja opunomoćiteljica spomenuta Džemila prodala je bej batom polovinu svoje kuće u spomenutoj mahali, čije su granice poznate stanovnicima i susjedima, za 800 akči. Prodala je objekat i primila novac za to. Poslije toga spomenuta Džemila je poklonila i dala drugu polovinu svoje kuće spomenutom Ahmedu da je služi dok bude živa. Od danas je navedena kuća vlasništvo spomenutog Ahmeda, zasnovano na kupovini i poklonu, i neka raspolaže njome po svojoj volji.«

Kad je spomenuti Ahmed, u čiju je korist data izjava, potvrdio u njegovoj prisutnosti njegove navode, date na objašnjen način, na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mesih-beg đundi, Redžep halifa al-mustaidel, Mustafa, sin Behramov, i Šaban halifa.

20v On je onaj koji pomaže!

Allahu, blagoslovi nas u (mjesecu) redžepu i šabanu i daj da dočekamo (mjesec) ramazan! Događaji iz mjeseca redžepa blagoslovljenog godine 1042. po hidžri onoga kome iskazujemo blagoslov i opći mir!

[180 — *Prepis vakufname*]

Hvala Allahu, zahvalnost i blagoslov njegovom vjerovjesniku, najčasnijem čovjeku i njegovoj rodbini i drugovima — zvijezdama putokazima!

Vlasnik ove valjane i na šerijatu zasnovane vakufname i izričite isprave, koju treba poštovati, koji želi činiti dobra djela, ponos slavnih i plemenitih, Mesih-beg, sin Kasima, nastanjen u mahali Nezir-age u Mostaru, uvjeren u istinitost izreke »što čovjek pojede, to uništi, što obuče, to pohaba, a što uvakufi, to ovjekovječi«, Allaha uzvišenog radi i za dušu njegovog poslanika velikog, izdvojio je iz svog čistog i najboljeg imetka, kao i iz ostalih imetaka i svojih sredstava svotu od 4.000 akči, u iskrenoj želji da dobije veliku nagradu, a izbjegne bolnu kaznu, te ga uvakufio punovažno i na šerijatu zasnovano i izuzeo iz prometa izričito, što treba poštovati i postavio ove odredbe:

»Neka se navedena suma novca daje svake godine na interes (murabeha) onima koji imaju jak zalog i jamca uz godišnju dobit tako da se od datih 10 dirhema naplaćuje 11 1/4 dirhema. Neka mutevelija spomenutog vakufa bude lice koje je pouzdano, čestito i pobožno i neka vrši mutevelijsku dužnost kako treba. Neka mu godišnja plaća bude 140 akči. Neka se na spomenutu mutevelijsku dužnost postavi Ali-hodža, a poslije njegove smrti neka se to prepusti nahođenju kadije.

Neka imam časne džamije Koski Muhamed-efendije u Mostaru uči tri puta kur'ansko poglavlje Al-Ihlas[133] poslije podnevne molitve i neka mu se isplaćuje dnevno jedna akča od novca koji ostane od dobiti dobivene od spomenute sume. Neka sevab od ovog učenja pokloni za dušu vakifa.«

On je naznačeni novac predao spomenutom muteveliji u cijelosti i isti ga je primio pred časnim šerijatskim sudom. Time je završen čin uvakufljenja na izloženi način.

Kadija, čiji se potpis nalazi na početku dokumenta, donio je presudu o valjanosti spomenutog vakufa, shodno mišljenjima osnivača šerijatskopravnih škola, koji dozvoljavaju da se novac može uvakufiti. Neka je zadovoljstvo uzvišenog Allaha na sve njih! Pošto je naznačena svota uvakufljena, o čemu postoji saglasnost, to ni na koji način nije dozvoljeno praviti neke izmjene.

Napisano u prvoj dekadi redžepa 1042. godine od hidžre onoga kome pripada slava i čast (12—21. januara 1633).

Svjedoci čina:

Hasan-spahija, Oruč-hodža, Mustafa-čelebi naib, Jusuf papučar, Memi-baša radžil, Alija papučar i drugi.

[181 — *Utjerivanje duga*] 2

Vjerovnik Ahmed-čelebi, mutevelija vakufa Džemila-hatun. Dužnik Ibrahim tabak. Iznos duga 3.000 akči, što je utvrđeno na osnovu izjave dužnika. Izdata je presuda o isplati duga i predana u ruke havali.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim-baša i Mustafa sluga.

[182 — *Prepis vakufname*]

Hvala Allahu, gospodaru svjetova. Blagoslov i mir njegovom poslaniku Muhamedu i cjelokupnom njegovom rodu. 2

Potom lica po imenu hadži Alija, sin Memije, i Čejvan, sin Abdulaha, iz mahale Fatima-kadun koja se nalazi u Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom dali su ovo očitovanje:

»Vlasnica ove valjane i na šerijatu zasnovane vakufname i izričite isprave, koju treba poštovati, tj. dobrotvorka, koja želi činiti dobra djela, ponos čestitih žena, Džemila, kći Abdulaha, nastanjena u spomenutoj mahali, uvjerena u istinitost izreke 'Što čovjek pojede, to uništi, što obuče, to pohaba, a što uvakufi, to ovjekovječi', Allaha uzvišenog radi i za dušu njegovog poslanika velikog, izdvojila je iz svog čistog i najboljeg imetka, kao i iz ostalog njenog imetka, dok je bila živa i potpuno zdrava, 4.000 akči, s iskrenom željom da dobije veliku nagradu, a izbjegne bolnu kaznu, i to uvakufila valjano i na šerijatu zasnovano i izuzela iz prometa izričito, što treba poštovati, te postavila ove odredbe:

Neka se navedena suma novca daje svake godine na interes onima koji imaju jak zalog i jamca uz godišnju dobit tako da se na datih 10 dirhema naplaćuje 11 i 1/4 dirhema. Neka mutevelija spomenutog vakufa bude lice koje je pouzdano, čestito i pobožno i neka vrši mutevelijsku dužnost kako treba. Neka

kazaz Ahmed-čelebi, koji je postavljen za muteveliju, daje naznačenu svotu na interes i neka od dobiti uzima 140 akči godišnje za vršenje mutevelijske dužnosti. Neka takođe spomenuti Ahmed-čelebi uči svaki dan tri puta kur'ansko poglavlje Al-Ihlas i neka za to dobije jednu akču dnevno. Neka sevab od ovog učenja pokloni za dušu vakifa. Ona je predala naznačenu svotu spomenutom Ahmed-čelebiji i isti je primio. Mi smo pri tome bili prisutni i to svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, time je uvakufljenje perfektuirano na navedeni način. Kadija, čiji se potpis nalazi na početku dokumenta, donio je presudu o valjanosti spomenutog vakufa, shodno mišljenjima osnivača šerijatskopravnih škola koji dozvoljavaju da se novac može uvakufiti. Neka je zadovoljstvo uzvišenog Allaha na sve njih! Pošto je naznačena svota postala valjan vakuf, to ni na koji način nije dozvoljeno praviti neke izmjene. Na gornji način stvar je dokazana.

Napisano u prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Svjedoci čina:

Isa kapudži, hadži Salih, Mehmed Komar, Husein hajjat, Mesih-beg đundi, Šaban kalfa, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[183 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju ovog dokumenta) je ovo:

Lice po imenu Mahmud, u prisutnosti Oruča kapudžije, pred šerijatskim sudom dao je ovo očitovanje bez ikakve presije:

»Ja sam dužan navedenom Oruču kapudžiji dvije hiljade pet stotina i trideset akči koje sam mu dužan isplatiti.«

Izdata je presuda o naplati. Na traženje upisano je (u sidžil).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Mustafa sluga i drugi.

21v On je onaj koji pomaže!

[184 — *Određivanje alimentacije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su gospođe Fatima i Saliha kao starateljice i majke maloljetne djece Ibrahima, iz sela Goranaca, koji je umro prije izvjesnog vremena, zatražile da se iz dobiti koja se dobije od svote po 2.492 akče što je pripalo djeci svake od njih od njihova (spomenutog) oca, to je određena alimentacija navedenim maloljetnicima u visini dobiti koja se ostvari od naznačene svote, i to je upisano u sidžil.

Prva dekada redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-aga, Sulejman, sin Alijin, Hasan mujezin i Ahmed kalfa.

[185 — *Registracija isplate prava iza umrlog*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Gospođe Fatima, kći Abdulaha, i Saliha, kći Sulejmana, starateljice maloljetnoj svojoj djeci iza umrlog Ibrahima, koji je bio nastanjen u selu Goran-cima, koje pripada mostarskom kadiluku, u prisutnosti Kurta Alije, koji je postavljen za staratelja maloljetnoj djeci, treće žene navedenog Ibrahima, od svoje dobre volje izjavile su i očitovale sljedeće:

»Mi smo primile i preuzele u cijelosti imovinu i ostalo što je pripalo našoj djeci, čiji smo staratelji, od njihova oca spomenutog Ibrahima, kao i naša prava koja nam pripadaju od danas kod navedenog Kurta Alije, u vezi s tim ne nalazi se ni jedna akča, niti ima šta sporno.«

Pošto je lice, u čiju je korist data izjava, istovremeno poštovalo tačnost gornjih navoda, na traženje upisano je što je ustanovljeno.

Navedenog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore navedeni.

[186 — *Registracija ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ove isprave hadži Muharem, nastanjen u gradu Mostaru, dao je očitovanje i pred sudom, u prisutnosti Mustafe Krivošije iz Mostara, podigao protiv njega ovu tužbu:

»Navedeni Mustafa je prestupio međe moje zemlje zvane Blati dol koja se nalazi u selu Raštanima, koje pripada mostarskom kadiluku, a koja ide ovako: od puta do graba,[134] odatle do Čolića (?), odatle do guvna i odatle do zavale, i to na gornjem putu i time meni načinio nepravdu. Tražim da se ispita po šerijatu i da se u tom spriječi.«

Prilikom saslušanja i nakon njegova poricanja, kad je zatražen dokaz koji bi bio u skladu sa očitovanjem spomenutog hadži-Muharema, ehli-vakuf: Omer-beg, Husein-baša, Nezir-baša, Ibrahim, sin Abdulaha, i Bogdan, sin Mijačića,[135] pristupili su časnom šerijatskom sudu i izjavili ovo:

»Istina je da se međe zemlje zvane Blati dol koju uživa navedeni hadži Muharem prostiru od puta do graba, odatle do Čolića (?), odatle do guvna, a onda do zavale. Mi to svjedočimo i potvrđujemo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, izdata je presuda spomenutom hadži-Muharemu i upisano u sidžil u prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi imam, Osman-čelebi šahin, Ibrahim-beg đundi i drugi.

[187 — *Prepis vakufname*]

Hvala onome kome pripada zahvalnost i blagodarnost. Blagoslov Njegovom vjerovjesniku Muhamedu, najčasnijem među ljudima i njegovom rodu, i drugovima, zvijezdama — putokazima!

Dobrotvor i dobročinitelj, osoba koja želi da čini dobročinstva i da daje u dobrotvorne svrhe, hadži Mahmud, sin Sofi Kelimana, nastanjenog u mahali hadži-Memije, u kasabi Mostaru — neka je sačuvana od nevolja — pristupio je časnom šerijatskom sudu i uzvišenom forumu vjere Muhamedove i u prisutnosti Sijami-halife, imama, kojeg je postavio za muteveliju u svrhu registracije u momentu kad je mogao da daje očitovanja u smislu šerijata i kad su njegove izjave imale snagu, od svoje dobre volje dao je sljedeće očitovanje i priznanje:

»Ja sam iz čiste namjere i plemenite pobude, Allaha velikog radi, u želji da izbjegnem njegovu bolnu kaznu, izdvojio iz svoga najčistijeg imetka i od najboljeg što imam 31.000 akči koje su u opticaju i uvakufio ih i izuzeo iz prometa i odredio sam sljedeće:

Neka se naznačena svota, rukom navedenog mutevelije, daje na interes da se od datih 10 akči svake godine dobije po 11 akči i 2 pula. Neka se daje licima

www.BosnaHistorija.com

koja rade da zarade i da steknu i koja su spremna isplatiti dug i to uz jak zalog i pouzdana jamca. (Međutim) neka se ne daje licima koja odlaze u boj i na putovanja i uopće licima za koja postoji vjerovatnoća da bi kod njih novac propao.

Neka od dobiti (ribh) i drugih prihoda (galla) što ih iz godine u godinu bude davao Uzvišeni Allah, kojem nema slična ni ravna, 2 akče dnevno budu namijenjene za obavljanje dužnosti mutevelije.«

Navedeni vakif — neka Allah koji prašta primi njegova dobročinstva — odredio je sljedeće:

Neka se svakog dana pred jutarnju molitvu prouči tri puta časna (kur'anska sura) *Al-Ihlas* i po jedanput (sura) *Al-Fatiha*, glasno, za vakifovu dušu, uz 1 akču dnevno.

Neka dužnost mutevelije kao i navedeno učenje (sura) pripadne spomenutom Sijami-halifi koji je imam u mesdžidu Memije hodže u spomenutoj mahali. Nakon njega neka te dužnosti obavi lice koje bude imam u navedenom mesdžidu.

Isto tako, spomenuti imam će po obavljenoj jutarnjoj molitvi, glasno, proučiti časnu (suru) *Jasin*, te suru *Al-Hašr*, te tri puta (suru) *Al-Ihlas* i sevab od toga pokloniće za vakifovu dušu.

Lice koje bude mujezin u navedenom mesdžidu proučiće tri puta časnu (suru) *Al-Ihlas* i jedanput (suru) *Al-Fatiha*, i to pred povečernju molitvu, za dušu vakifova oca Sofi Kelimana i za to će dobivati 1 akču dnevno.

Hadži Osman koji je mujezin u časnoj džamiji hadži-Jahja proučiće glasno, poslije obavljene večernje molitve, tri puta časnu (suru) *Al-Ihlas* i jedanput (suru) *Al-Fatiha* i sevab od toga pokloniće za dušu majke navedenog vakifa, Zahide-hatun. Poslije smrti hadži-Osmana svako lice koje bude mujezin u mesdžidu hadži-Jalijaša učiće na objašnjeni način.

Neka se na ime takalifa isplati 48 akči koje su dužni platiti stanovnici spomenute mahale. Međutim, u godini kad ne budu dužni platiti tekalife, neka se (ta svota novca) podijeli sirotinji spomenute mahale, prema njihovim stanjima. Neka imamu i mujezinu navedene mahale pripadnu po 44 akče za vršenje podjele svote od 400 akči među siromahe. Navedeni vakif je odredio svotu od 500 jedek akči u svrhu izmirivanja (dospjele obaveze) tekalifa.

Spomenuti vakif je odredio sljedeće:

Da on bude nazir (svoga vakufa), uz jednu akču (dnevno), dok bude živ, da uči po tri puta (dnevno) časno (kur'ansko poglavlje) *Al-Ihlas* za dušu svoga djeda Kurta Alije uz jednu akču (dnevno), a da poslije njegove smrti to pripadne njegovoj djeci, a onda djeci njegove djece i tako s koljena na koljeno i iz generacije u generaciju, a poslije (izumiranja njegova potomstva) da to pripadne najbližim njegovim rođacima. Međutim, ako dođe do izumiranja (svih njih) — ne dao Allah uzvišeni — u tom slučaju neka svaka osoba koja bude imam (u mesdžidu) Memije hodže, nakon obavljene povečernje molitve, a prije nego se prouči *ajetul-kursi*, prouči tri puta časno (kur'ansko poglavlje) *Al-Ihlas* i neka sevab od toga pokloni za dušu spomenutog Kurta Alije. Neka se nakon izumiranja svih njegovih potomaka navedena dužnost nazira ustupi osobi koja bude mujezin u spomenutom mesdžidu, te da se isplaćuje 135 akči iz vakufskih sredstava na ime troškova za vođenje sidžila, a u vezi sa poslovanjem vakufa.

(Navedeni vakif je svoje odredbe) zaključio riječima: »Neka stanovnici navedene mahale budu nazir-hasbi (njegova vakufa).«

Potom je 31.000 akči predao spomenutom muteveliji, a ovaj ih primio i preuzeo.

Pošto je potvrđena izjava spomenutog vakifa, data na izloženi način, vakif je izjavio da je uvakufljenje novca kod većine šerijatskopravnih autoriteta ništavno i prema tome su i odredbe koje su postavljene u vezi s uvakufljenjem ništavne i nevažeće. Zato je odustao od spomenutog uvakufljenja rekavši: »Tražim da mi se povrati taj moj imetak.«

Na to mu je, istog momenta, odgovorio spomenuti mutevelija:

»Uvakufljenje novca je dozvoljeno prema mišljenju imama Zufera — neka mu se Allah smiluje — pa prema tome i odredbe koje proističu iz toga su valjane.«

Pošto je (vakif) zatražio da se izda odluka (o njegovom uvakufljenju) u smislu stava navedenog imama, to je kadija koji je potpisao ovu ispravu, donio odluku o valjanosti spomenutog uvakufljenja. A potom je navedeni vakif svoju repliku usmjerio u drugom pravcu, rekavši:

»Tačno je da je prema mišljenju navedenog imama uvakufljenje novca legalno. Međutim, kako to (uvakufljenje) nema djejstvo obaveznosti, to je moguće od njega odustati. Zbog toga tražim naznačenu sumu novca.«

Na to je navedeni mutevelija dodao:

»Tačno je da (takvo uvakufljenje), prema pravnoj školi imama Zufera, ne povlači za sobom i obaveznost uvakufljenja, ali prema mišljenjima dvojice velikih imama, Abu Jusufa Jakuba, bin Ibrahima Al-Ansarija i Muhamada bin Hasana Al-Šajbanija — neka se na njih dvojicu (izlije) božanska dobrota — takvo uvakufljenje ima djejstvo obaveznosti i valjanosti i ono je neraskidljivo, posebno nakon što (predmetni novac) bude predat muteveliji i na osnovu toga tražim šerijatsku odluku o tome.«

Potom je navedeni kadija, koji je svjestan i koji zna za razmimoilaženja koja postoje među mudžtehidima u pogledu čina uvakufljenja i pošto je uvidio da je na strani mutevelije jak dokaz, donio valjanu i na šerijatu zasnovanu odluku o valjanosti (uvakufljenja) navedenog novca i njegovoj obaveznosti, s tim da se vodi računa da se u vakuf ne bi unijela neka preinaka i to je upisano u sidžil. »Onaj ko to izmijeni a zna kako glasi, pa grijeh za to pada na one koji to mijenjaju — Allah zaista sve čuje i sve zna.« Vakifu nagrada će pripasti od Živoga, Darežljivog i Štedrog!

U vezi s tim obavljeno je pozivanje svjedoka i njihovo svjedočenje i napisano u prvoj dekadi mjeseca redžepa (12—21. januara 1633).

Na margini folije 22r stoji ovaj tekst:

Spomenuti hadži Mahmud, koji je prije izvjesnog vremena uvakufio 31.000 akči, još pridodaje 1.000 akči tako da je ukupno uvakufio 32.000 akči. Odredio je da se od dobiti (ribh) koja se bude dobila na dati vakufski novac (na interes) isplaćuju troškovi iz registracije vakufskog poslovanja (sicil akčesi) da se svake godine sačinjava obračun. Novac koji bi pretekao od tih troškova neka se isplati licu koje tada bude kadija u Mostaru za njegovo vršenje funkcije nadzornika. Pošto bude pogledao mutevelijin obračun, neka mu se isplati i za stavljanje njegovog potpisa na taj obračun.

Napisano u trećoj dekadi zilkadeta 1042 (30. juna—8. jula 1633).

Napisao ponizni Ali Kamili, kadija u Mostaru.

Na margini folije 22v stoji ovaj tekst:

Nakon svega toga (gore naznačenoj svoti) pridodan je iznos od 25.000 akči, tj. ukupno je uvakufljeno 57.000 akči.

Napisao ubogi hadži Hasan, kadija u Mostaru.

Neka mu se oprosti! Slijedi muhur kadije.

Svjedoci čina:

Mesih-beg đundi, Abdi-baša, Ismail-čelebi mujezin, hadži Hasan mutevelija, Hasan halifa mujezin, Mehmed hajjat, Husein-čelebi, sin Mehmeda, Husein, sin Pervane, Belhir, sin Kurta, hadži Osman, Nešir, sin Abdulaha, i Durak, sin Bajezida.

[188 — *Registracija vjenčanja u Mostaru*]

Suprug Memi, sin Ahmeda. Njegov zastupnik Hasan, sin Abdulaha. Supruga Đukuma, kći Osmana. Njen zastupnik njen otac Osman. Na osnovu svjedočenja Hasana, sina Abdulaha, i Hasana, sina Abdulaha.

Mehr muadžel:
1.830 (akči)
Mehr muedžel:
1.400 (akči)
(slovima hiljadu četiri stotine).

[189 — *Registracija duga*]

Damjan iz sela Raške Gore duguje 1.350 akči Mustafi Krivošiji od prihoda vinograda.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa hadži Ali-zade, Memi spahija Malkoč, Rizvan iz Raštana i Husein tabak.

[190 — *Registracija vjenčanja iz sela Podveležja*]

Suprug Omer, sin Huseina. Njegov zastupnik Oruč, sin Ibrahima. Supruga Šaha, kći Kurta. Njen zastupnik Ibrahim, sin Kurta. Na osnovu svjedočenja Huseina, sina Abdulaha, i Malkoča, sina Kurta Alije.

Mehr muedžel — iznos: 3.000 akči (tri hiljade).

[191 — *Registracija duga*]

Vjerovnik . . .[136] Dužnik Bogdan, sin Bajačića. Iznos duga od prihoda vinograda: 1.600 i mehr muedžel: 300.[137]

Šuhud-ul-hal:

Mustafa hadži Ali(zade), Memija spahija Malkoč, hadži Durak i Ibrahim-baša.

[192 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Husein, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Pijale, sin Abdulaha. Supruga Hatidža, kći Sefera. Njen opunomoćenik Alija, sin Sefera. Na osnovu svjedočenja Mustafe, sina Huseina, i Šabana, sina Huseina.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

23v

On je onaj koji pomaže!

[193 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Tadija, sin Vukosava, nastanjen u selu Međugorju, koje pripada mostarskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta zimije Andrije, sina Nikole, i Marka, sina Pavla, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam prodao beji-batom jedan vinograd zvani Božilovac, koji se nalazi u spomenutom selu, a graniči s jedne strane s mojim vinogradom, s druge s njihovim, a sa ostale dvije strane s vinogradom Stipana, spomenutom Andriji i Marku za 3.000 akči i godišnjim haradži-muavenetom od 40 akči, te predao prodani objekat i primio naznačenu svotu. Od danas je to njihovo imanje koje su kupili i neka njime raspolažu po svojoj volji.«

Kad su spomenuta lica, u čiju je korist data izjava, potvrdila u njegovoj prisutnosti njegove izložene navode, na traženje upisano je u sidžil što je ustanovljeno.

U prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-čauš, Ismail-čelebi mujezin, Mehmed-baban (?), Andrija, sin Vasilja, i Juraj Smoljan.

[194 — *Izdavanje temesuka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Nesuh, sin Osmana, nastanjen u selu Blatu,[138] koje pripada mostarskom kadiluku, pred sudom dao je ovu izjavu:

»Meni pripadaju tri dijela Sandal-baštine, čije su međe poznate stanovnicima spomenutog sela. Pošto je umrla Rukija, kći Pirije, koja je uživalac četvrtog dijela, to ja zaslužujem tapiju na spomenuti dio. Spahija spomenutog sela Ibrahim-beg dao je meni tapiju na spomenuti dio baštine. Ja tražim da se pogleda tapija sa pečatom koju imam u ruci i da mi se shodno njoj (izda) potvrda od šerijatskog suda.«

Kad je obavljen uvid u tapiju, koja je u njegovoj ruci, i utvrđeno da ona odgovara njegovim navodima, to je od časnog šerijatskog suda izdata ova isprava kao potvrda da bi, kad bude potrebno, dokazivao svoje pravo.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg đundi, Osman-dede, Ibrahim-beg, Ahmed-beg đundi i Sulejman ćehaja.

[195 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik . . .[139] Dužnik Mehmed-beg, sin hadži-Oruča, iz mahale Derviš-paše. Iznos duga 41.000. Najamnina od kuće 5.125. Za navedeni iznos založio je kuće u kojima stanuje. Jamac Bedrija, sin hadži-Oruča.

Šuhud-ul-hal:

Piri-beg, Husein-baša Husrev, hadži Mustafa trgovac, Hasan-beg, Sulejman ćehaja i Derviš.

[196 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje baždara Jusuf-baše upisano je da je ćurčija Kurt, nastanjen u mahali hadži-Memije, jamčio za zimiju Nikolu i (obavezao se) da će ga dovesti na šerijatski sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

hadži Osman zerger, Murat zakir, Osman ćehaja i drugi.

www.BosnaHistorija.com

24r On je otkrovitelj!

[197 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Tadija, sin Vukosava, nastanjen u selu Međugorju, koje pripada mostarskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Jurja, sina Jarka, iz spomenutog sela, dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja sam prodao beji batom vinograd od četiri motike, zvani Zagrada, koji se nalazi u spomenutom selu, a graniči s Markovim vinogradima, spomenutom Jurju za 5.500 akči i primio naznačenu svotu. Od danas je to njegovo imanje koje je kupio i neka njime raspolaže po svojoj volji.«

Kad je spomenuto lice, u čiju je korist data izjava, potvrdilo u njegovoj prisutnosti njegove navode, date na izloženi način, na traženje je upisano u sidžil.

U prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Osman, Osman-čelebi imam, Pijale Abdulah, Mustafa, sin Osmana, Marko Grubo (?) i Stipan Vule.[140]

[198 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kapudži hadži Husein, nastanjen u mahali hadži-Balije,[141] koja se nalazi u Mostaru, i njegov brat Mustafa-čelebi, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Mehmed-age, sina hadži-Oruča, nastanjenog takođe u Mostaru, dobrovoljno je dao ovu izjavu i priznao:

»Mi smo prodali beji batom naše baštine koje se nalaze u selu Mokrom, koje pripada mostarskom kadiluku, te jedan vinograd, sjenik i ispašu i sve što ide uz to spomenutom Mehmed-agi za 42.000 akči i primili naznačenu svotu. Od danas to je njegovo imanje koje je kupio i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Kad je spomenuto lice, u čiju je korist data izjava, na izloženi način potvrdilo u njihovoj prisutnosti (njihove navode), na traženje je upisano što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Selim-čelebi imam, Jusuf-dede imam, Piri-beg đundi, Hasan-beg đundi, Husein-baša, hadži Mustafa trgovac, Derviš-čelebi, Mehmed-aga dizdar, Smail-beg đundi i drugi.

[199 — *Registracija svjedočenja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Upisano je da su Omer-beg, Nezir-baša i Ibrahim svjedočili da put Mustafe Krivošije iz Mostara u Raškoj Gori ide ovako: od Đulice (?) do guvna, odatle do Zavale, te izlazi na put koji vodi do vode. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[200 — *Registracija isplate dažbina*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sulejman, sin Bajezida, iz sela Huma,[142] u prisutnosti Osman-čauša, dao je ovu izjavu:

»Ja sam do danas uredno plaćao spomenutom Osman-čaušu šerijatski ušur.«

Na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[201 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Vujica iz Popova izjavio je:

»Ja sam opunomoćio Mehmeda, sina Abdulaha, iz mahale Kose hodže[143] da preuzme zaostavštinu zimije Vukoja, kako onu koja se nalazi u dućanu tako i na drugom mjestu.«

On je prihvatio punomoćstvo i na traženje upisano je. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[202 — *Prepis pisma Jusuf-paše*]

Simbolu šerijata, vrlom i poštovanom gospodinu časnom medžlisu (sudu) njegove ekselencije.

Nakon izraza dobrih želja i upućivanja toplih pozdrava izvolite primiti na znanje:

Duvanjski i mostarski vojvodaluk, koji se nalaze pod Vašom jurisdikcijom, povjeren je uzoru vršnjaka i drugova, Ahmed-begu, neka mu se poveća vrijednost u vremenu od tri mjeseca počev od 1. redžepa 1042 (12. I 1633) i napisano je ovo pismo u svrhu preuzimanja i manipulisanja i upućeno časnom sudu. Kad stigne, molite se (da postupite) ovako:

... da omogućite imenovanom da preuzme hukuk, rusum i badihavu, koji pripadaju ovoj strani, da onemogućite da se miješa ma ko sa strane i da ne dopustite nikome da čini nešto što je u suprotnosti sa božanskim šerijatom i s carskim kanunom. Neka vječito ostane, veličina i krepost!

Jusuf-paša

[203 — *Prepis pisma Ahmed-bega*]

Poštovanom i vrlom gospodinu

Njegova ekselencija paša, naš otac, uputio je ovog prijatelja na dužnost duvanjskog i mostarskog vojvode. Pošto je bilo hladno i zimsko doba, a mi smo imali još neke poslove kod našeg oca, to je Džalik[144] Zulfikar-aga imenovan za vekila i kajmekama i poslat Vašoj ekselenciji. Ljubazno se umoljavate:

da obratite na njega pažnju i da mu ne uskratite svoju milost! Omogućite ovom (čovjeku) da primi i preuzme daće, prístojbe i badihavu koja nam pripada i naredite da se sumnjivci i nevaljalci kazne kako treba po časnom šeri-

jatu i svijetlom kanunu da bi služili ostalima kao pouka i opomena. Neka vječito potraje nauka i krepost kod nosioca šerijata!

Napisano 1. redžepa 1042 (12. januara 1633).

Odani prijatelj
Ahmed-beg

[204 — *Dokazivanje prava na nasljedstvo*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Abdulaha, nastanjen u selu Ravnicama,[145] koje pripada nevesinjskom kadiluku, pred sudom je očitovao:

»Umrla Džemila, kći Abdulaha, prava je moja sestra. Njena zaostavština pripada meni u nasljedstvo. Nije poznat ni jedan drugi nasljednik osim mene.«

Kad je zatražen dokaz koji bi potvrdio istinitost navoda spomenutog Hasana, muslimani: Omer, sin Mehmeda, i Ahmed, sin Mehmeda, pristupili su časnom šerijatskom sudu i posvjedočili:

»Istina je da je spomenuti Hasan pravi brat navedene Džemile. Mi to znamo i to svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, na traženje je upisano.

Napisano u prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed, sin Abdulaha, Mehmed, Ibrahim-baša, Osman ćehaja, Mustafa muhzir i drugi.

25r On je onaj koji pomaže!

[205 — *Registracija izjave o primljenom nasljedstvu*]

Hasan, sin Abdulaha, nastanjen u selu Potplatu, koje pripada nevesinjskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta kazaza Ahmeda čelebije, nastanjenog u Mostaru, koji je opunomoćen da preuzme imovinu umrle Džemile, koja je bila nastanjena u Mostaru, dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Od spomenutog Ahmeda čelebije dobio sam u cijelosti imovinu koja mi je pripala kao nasljedstvo po šerijatu od moje sestre Džemile. Ni jedna moja akča nije ostala kod njega. Od danas nemam nikakva spora u vezi s ovim predmetom sa spomenutim Ahmedom čelebijom, a ako dođe do toga, neka tužba ne bude uvažena kod sudija.«

Pošto je spomenuto lice, u čiju je korist data izjava, u njegovom prisustvu potvrdilo njegove navode, na traženje upisano je što se dogodilo spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg đundi, Osman-dede, Ejub, sin Alidžana, Ibrahim-baša, Osman ćehaja i drugi.

[206 — *Prepis berata na gedik-timar*]

(Povod pisanju i sastavljanju ovog dokumenta i pisma) je ovo:

Pošto je umro Alija, koji je bio jedan od mustahfiza mostarske tvrđave uz gedik-timar, u vrijednosti od 1.500 akči, u nahiji Mostar, u mostarskom sandžaku, i ostao upražnjen gedik-timar, što ga je on uživao — a njen dizdar izvijestio da je nosilac ovog dokumenta Mustafa vrijedan i sposoban, te dostojan carske službe, te da u svakom pogledu zaslužuje taj položaj — to je spomenuti gedik-timar u vrijednosti od 1.500 akči prenesen sa umrlog Alije na navedenog Mustafu, što je upisano na određeno mjesto i o tome mu izdata isprava uz časni ferman njegova veličanstva sultana osvajača i borca — neka mu se hilafet ovjekovječi do sudnjeg dana — u kojem stoji ovo:

»(Gedik-timar) u selu Goranci, koje pripada Mostaru, neka od danas bude pod njegovom rukom, neka ga uživa i neka mu se striktno prema carskom defteru isplaćuje za vršenje dužnosti mustahfiza spomenute tvrđave 1.580 (akči) i u tom pogledu neka niko ne čini nikakve zapreke i poteškoće, te neka se ne miješa i ne čini nepravdu. Da znate.«

Napisano u drugoj dekadi džumada II 1041. u zaštićenom gradu Sarajevu.

[207 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Osman-čelebi, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Ismail-beg, sin Osmana. Supruga Aiša, kći Mustafa-bega. Njen opunomoćenik Mustafa-čelebi hatib. Na osnovu svjedočenja Sulejmana ćehaje i Ibrahima Šejh-zade.[146]

Mehr muedžel — iznos: 40.000 (četrdeset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-beg, Hasan-beg i Jusuf-beg.

[208 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik Kić. Dužnik Gazi, sin Memije, iz sela Hodbine.[147] Iznos duga: 1.200. Za tu svotu založen je vinograd. Rok isplate duga je 6 mjeseci.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi sarač, Nezir sarač, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

On je onaj koji pomaže! *25v*

[209 — *Spor oko roba*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta radžil Redžep-baša, nastanjen u Bosna-Saraju, doveo je na sud Osman-čauša, nastanjenog u Mostaru, i u njegovoj prisutnosti podnio protiv njega ovu tužbu.

»Moj rob Zorze(?), porijeklom Nijemac, srednjega rasta, šarenih očiju, žućkaste i rijetke brade, pobjegao je prije izvjesnog vremena. Sad se nalazi kod spomenutog Osman-čauša. Tražim da se stvar ispita po šerijatu, da se predvede i pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja spomenuti Osman-čauš je izjavio:

»Navedeni odbjegli rob je kod mene. Međutim, nije mi poznato da on pripada Redžep-baši.«

Kad je zatražen dokaz, koji bi potvrdio istinitost navoda spomenutog tužioca, muslimani Ibrahim-baša i Husein-baša zatražili su od Hasan-baše

www.BosnaHistorija.com

Drugog i Ibrahima ćehaje da posvjedoče, i oni su pristupili časnom šerijatskom sudu i posvjedočili ovo:

»Istina je da je odbjegli rob, po imenu Zorze, sa navedenim opisom, rob kojeg je kupio spomenuti Redžep-baša i da je od njega odbjegao. Mi smo svjedoci i to svjedočimo.«

Kad je njihovo svjedočenje primljeno, spomenuti rob je dosuđen Redžep-baši.

Pošto je rob predat u njegovo vlasništvo, na traženje upisano je u sidžil kako je dosuđeno.

U drugoj dekadi redžepa 1042 (22—31. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed Pejan-oglu, Ibrahim-baša, Osman ćehaja, Mustafa, sin Behrama, i Mustafa muhzir.

[210 — *Registracija isporuke roba*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Osman-čauš doveo je na sud navedenog odbjeglog roba. Kad je rob uručen Redžep-baši, on je izjavio:

»Nemam ništa više da potražujem od Osman-čauša.«

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[211 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Alija, sin Huseina. Supruga Rahima, kći Gazanfera, koja je lično pristupila. Na osnovu svjedočenja Derviša katiba i Husein-baše.

Mehr muedžel — iznos: 300 (tri stotine).

[212 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su Bahši-aga i Danijal-beg posvjedočili da je Ibrahim, koji je prije izvjesnog vremena otišao u Carigrad, opunomoćio svog brata Mehmeda spahiju da se stara o njegovom imetku i (u njegovo ime) uzima i prima što bude potrebno, upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-beg i Hasan-beg đundi.

[213 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Mehmed spahija u prisutnosti Pirije dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Pirija uzeo je tri stotine akči na ime baštine. Ja sam odustao od naznačenog iznosa, što ga je on uzeo.«

Pošto je to potvrđeno, upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[214 — *Prepis Naređenja Mustafa-paše*]

Njegovoj ekselenciji mevlana, izvoru šerijata,

Uzoru kadija i sudija, izvoru vrlina i rječitosti, mevlana mostarskom i gabeoskom kadiji — neka im se poveća vrlina! Poslije pozdrava i selama neka je znano ovo:

»Prije izvjesnog vremena napisano je pismo s ciljem da se dignu knezovi, primićuri i lica koja se nalaze na službi kod valije privremeno, kupridžije, darbendžije i ostala lica koja su muaf i muselem a nalaze se pod Vašom jurisdikcijom, shodno izdatom naređenju o pohodu protiv Albanaca i poslan je jedan od naših ljudi, uzor vršnjaka i drugova, Hasan-aga — neka mu se poveća vrijednost! Pošto se neka lica među kupridžijama iz inata i neozbiljnosti nisu pokorila našem naređenju, zbog toga je ponovo napisano i upućeno pismo i kad stigne, potrebno je postupiti ovako:

Ako se neko iz spomenutih kategorija bude zainatio i izmotavao, nemojte dopustiti da se ma ko suprotstavlja, i kao što je uobičajeno podjednako izvedite spomenute kategorije, sačinite kompletan popis da biste ga poslali s Vašim defterom. Kad bude naređeno da se obavi takva služba, a lica koja su muselem od tekalifi šakke (utvrde) da su oslobođena od ovoga po svojoj funkciji, nemojte dozvoliti nikome da se inati. Na objašnjeni način upozorite i podvucite to spomenutim kategorijama. Pristupite ovom (poslu) i popišite da biste što prije krenuli i uputili se.

Nakon ovog upozorenja i pisanja (primite na znanje) i ovo:

Ako se spomenuti budu zainatili i ne budu došli na vrijeme, određeno je da se ukore i kazne. U tom pogledu budite budni i oprezni.

Neka se spomenute kategorije dobro pripreme protiv neprijatelja i neka se pripreme sa znanjem spomenutog mubašira. Uložite sve da se naša strana na vrijeme o tome obavijesti.«

Napisano u drugoj dekadi redžepa 1042 (22—31. januara 1633).

Mustafa-paša

[215 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa spahija, nastanjen u Klisu, pred šerijatskim sudom, koji treba poštovati, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ahmed-baše, nastanjenog u selu Istrabovini, koje pripada mostarskom kadiluku, dobrovoljno je dao ovu izjavu i priznao:

»Prodao sam bej i katom i ustupio 1/4 polovice baštine, poznate pod nazivom Neltilovina,[148] u selu Orah-Dol,[149] u nahiji Rakitno, koja mi je pripala po šerijatu i po običaju od moga oca, sa guvnom i čairima, te gajem i svim što uz to ide, a uz odobrenje gospodara zemlje (sahibi arza) navedenom Ahmed-baši, uz 3.100 akči koje su u opticaju, kao protuvrijednost za ovo ustupanje i u cijelosti sam primio naznačenu svotu. Od danas je spomenuta baština sa svim što joj pripada njegova prava imovina i neka njome raspolaže po svojoj volji.«

Pošto je potvrdio (navode), na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa halifa, Nezir ćehaja, Kurt Alija hajjat, Hasan Ibrahim, Omer-čelebi i drugi.

On je onaj koji pomaže!

/1 [216 — *Registracija izjave nasljednika*]

Nasljednici zimije Nikole, sina Vida, koji se prije izvjesnog vremena ubio nožem, a bio je nastanjen u selu Ograđeniku, koje pripada mostarskom kadiluku, i to njegova sestra Mara, brat Mustafa, te Grgur, sin Stipana, Grgur, sin Matije, i drugi pristupili su časnom šerijatskom sudu i u prisutnosti stanovnika spomenutog sela od svoje dobre volje dali ovu izjavu:

»Poznato nam je da se zimija Nikola ubio svojim nožem. Niko od stanovnika spomenutog sela ne snosi apsolutno nikakvu krivicu za to. Kako niko drugi od stanovnika tog sela ništa ne zna o tom slučaju, to mi nemamo ništa ni protiv koga. Ako bi se od danas podigla tužba s naše strane, bilo direktno ili preko opunomoćenika, neka ne bude uvažena kod sudija.«

Pošto su stanovnici spomenutog sela potvrdili navode iznesene u ovoj izjavi, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-baša radžil, Mahmud-baša, Osman-čauš, Abdi-beg, Osman ćehaja i drugi.

/2 [217 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Alije. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Sefera. Supruga razvedena žena Atija, kći Huseina, čiji je idet istekao. Njen je opunomoćenik Ibrahim, sin Kurta Alije, na osnovu svjedočenja Abdi-bega i njegova brata Sulejmana.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Šaban halifa i Muslija sluga.

/3 [218 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan-beg, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Veli-beg. Supruga Merjema, kći Abdi-baše. Njen opunomoćenik Ahmed-beg. Na osnovu svjedočenja Abdi-baše i Ismaila čelebije, sina Hasana čelebije.

Mehr muedžel — iznos: 20.000 (dvadeset hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-baša, Husein-baša i Osman ćehaja.

/4 [219 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Selim-čelebi, mutevelija vakufa Jahja-hodže. Dužnik Kurt, sin Alije. Iznos duga: 3.000 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave, izdata presuda o isplati i predan havali.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

www.BosnaHistorija.com

[220 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Selim-čelebi, mutevelija vakufa Jahja-hodže. Dužnik Husam iz sela Bivoljeg Brda,[150] koje pripada blagajskom kadiluku. Iznos duga sa murabehom: 2.285, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati i predana muhtesibu radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Šaban-čelebi, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi! 27r

[221 — *Utjerivanje mehra*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Abdulaha, iz Dobriča,[151] pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Zahide, kćeri Alije, koja je bila njegova vjenčana supruga, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam spomenutoj Zahidi otkazao brak talaki selasom. Ja sam joj dužan 1.000 akči na ime mehra.«

Pošto je spomenuta Zahida potvrdila u njegovoj prisutnosti (njegove navode), izdata je presuda o isplati mehra i na traženje je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

[222 — *Spor oko neispunjavanja obaveza*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zahida, nastanjena u Kočerinu,[152] pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Hasana, sina Abdulaha, dala je ovu izjavu:

»Ja sam prije izvjesnog vremena poklonila jednog konja spomenutom Hasanu. On mi je kao protuvrijedost obećao jednu kravu. Međutim, sad izbjegava da izvrši obećanje. Tražim da se ispita i da se naredi da dâ kravu.«

Poslije saslušanja i date izjave navedena krava dosuđena je spomenutoj Zahidi od navedenog Hasana. Na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[223 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Marijan, sin Nikole, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti Oruča kapudžije, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 800 akči spomenutom Oruču kapudžiji, koje treba da isplatim.«

Pošto su potvrđeni navodi, izdata je presuda o isplati duga i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-dede, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

/4

[224 — *Vjenčanje u selu Dragičini*]

Suprug Derviš, sin Džafera. Njegov opunomoćenik Osman, sin Sulejmana. Supruga Fatima, kći Memije. Njen opunomoćenik Omer-baša, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Omera, sina Memije, i Hasana, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

/5

[225 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mehmed, sin Abduselama. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Memije. Supruga Kerima, kći Abdulmenana. Njen opunomoćenik Osman puškar. Na osnovu svjedočenja Sefera, sina Mezida, i Abdurahmana, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 1.200 (hiljadu dvije stotine).

Šuhud-ul-hal:

Muslihudin i Šaban halifa.

/6

[226 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje hadži-Hasana upisano je u sidžil da je Ibrahim, sin Hasana, jamčio za zimiju Miloša, sina Brnaca, i (obavezao se) da će ga dovesti na sud kad se to zatraži. Upisano u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Muslihudin, Mustafa halifa i Šaban halifa.

27v

On je onaj koji pomaže!

/1

[227 — *Vjenčanje u selu Buhovu*][153]

Suprug Jusuf, sin Abduselama. Njegov opunomoćenik Osman, sin Ibrahima. Supruga Aiša, kći Ibrahima. Njen opunomoćenik Mustafa, sin Ahmeda. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Ibrahima, i Mehmeda, sina Velije.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

/2

[228 — *Registracija jamstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Memije, nastanjen u selu Bivolju Brdu, u prisutnosti mutevelije vakufa Jahja-hodže Selima halife, dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 2.285 akči spomenutom vakufu.«

Redžep-baša i njegov sin su jamčili (da će se dug isplatiti) do 15. šabana. Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-baša, Mahmud-baša i Ibrahim-baša.

[229 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Oruč i Nikola, nastanjeni u Mandinu Selu, u nahiji Duvno, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Hasana, dali su ovu izjavu:

»Mi smo dužni 780 akči spomenutom hadži-Hasanu.«

Zimija Miloš iz Bugodola[154] izjavio je: »Ja sam jamac za naznačenu svotu.«

Donesena je presuda o isplati duga i upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Muslihudin imam, Mustafa-beg Mumin i Muslija sluga.

[230 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim-beg i Mustafa-beg posvjedočili su da je Rabija, kći Ishaka čelebije iz Mostara, opunomoćila Abdurahmana čelebiju da traži i preuzme njen mehr i ostala prava, koja joj pripadaju poslije smrti njenog supruga Ibrahim-bega. Upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa halifa, Derviš katib i Mustafa muhzir.

[231 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan spahija, nastanjen u mahali hadži-Memije, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Sulejmana kapudžije, dao je ovu izjavu:

»On mi je dužan 415 akči i izbjegava da plati. Tražim da se ispita i da plati.«

Poslije saslušanja i odbijanja navoda tužbe predloženo je spomenutom Sulejmanu kapudžiji da se zakune. Pošto je odbio da se zakune, izdata je presuda o isplati duga i upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-dede, Ibrahim-baša i drugi.

[232 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Muharem, sin Abdulaha. Dužnik Velija iz sela Rodoča. Iznos duga 250 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predana muhtesibu radi utjerivanja. Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi sarač, Osman čehaja i Mustafa sluga.

www.bosnanahistoriji.com

28r

On je otkrovitelj!

[233 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Vukosav, sin Ranka, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije ćurčije Ivana, dobrovoljno je dao ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim dug od 2.000 akči spomenutom Ivanu.«

Pošto je on potvrdio navode, izdata je presuda o isplati duga i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg đundi, Mustafa-beg hadži Bali-zade,[155] Muslija halifa imam i drugi.

[234 — *Registracija isplaćenog mehra*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zahida, kći Alije, nastanjena u selu Ljubotićima, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti svoga bivšeg supruga Hasana, sina Abdulaha, koji joj je otkazao brak talaki bainom, od svoje dobre volje dala je ovu izjavu:

»Spomenuti Hasan bio mi je dužan 1.000 akči na ime mehra. Ja sam primila u cijelosti naznačenu svotu od spomenutog lica i nemam više nikakvih potraživanja od njega.«

Pošto je navedeni Hasan potvrdio (njene navode), na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i Mustafa muhzir.

[235 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mahmud-beg. Dužnik Vukašin. Iznos duga 800 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi imam, Salih Tašdži-zade[156] i Ibrahim-baša muhzir.

[236 — *Registracija agrarnih odnosa*]

Nosilac ovog dokumenta Mehmed-aga, sin hadži-Oruča, nastanjen u mahali Derviš-paše u gradu Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom i u prisutnosti Mustafe, sina Omera, koji uživa baštinu u selu Hrasnu, koje pripada mostarskom kadiluku, dao je ovo očitovanje:

»Uživalac baštine već tri-četiri godine ne plaća šerijatski ušur svome spahiji. Spahija je baštinu ustupio meni uz tapiju. Tražim da se ispita i o tome sastavi zapisnik.«

Prilikom saslušanja spomenuti Mustafa je izjavio:

»Činjenica je da spomenutu baštinu nisam obrađivao, a ni davao spahiji desetinu.«

Na traženje Mehmed-age upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Husein-beg đundi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

[237 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Abduselama. Njegov opunomoćenik Mustafa-beg. Supruga razvedena žena Amina, kći Memije, čiji je mehr istekao. Njen opunomoćenik je Ibrahim-beg. Na osnovu svjedočenja Ali-bega i Abdurahmana čelebije.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Osman ćehaja i Ibrahim.

[238 — *Spor oko oduzetog zebuna*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sulejman, sin Memije, iz Neretve,[157] u prisutnosti Behrama, sina Memije, iz Mostara, dao je ovo očitovanje:

»Spomenuti Behram je uzeo od mene jedan zebun i odnio ga. Njegova je vrijednost 25 akči. Tražim da se naredi da mi se plati.«

Poslije saslušanja i odbijanja navoda tužbe predloženo je spomenutom Behramu da se zakune. Međutim, on je odbio i presuda je izdana, te je upisano.

On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi! 28v

[239 — *Registracija duga*]

Vjerovnik Sulejman-efendija. Dužnici Puljan, sin Nikole, i Marko, sin Bartola, iz sela Knešpolja. Iznos duga 6.000. Jamac je Mustafa-čelebi Kalajdži-zade.[158]

Šuhud-ul-hal:

Abdi-efendija, Ahmed-baša, Mustafa-beg Mumin, Osman ćehaja i Ibrahim-baša.

[240 — *Prepis berata o postavljenju mujezina*]

Pošto je umro Ibrahim, mujezin u džamiji Čejvan-bega, koja se nalazi u Mostaru, uz dnevnu plaću od 3 akče i koji je učio kur'ansko poglavlje *Al-Naba*[159] i poglavlje *Al-Mulk*,[160] te učio časno kur'ansko poglavlje *Jasin*[161] petkom uz 1 akču, kao i tarif uz jednu akču dnevno, te tri puta časno kur'ansko poglavlje *Al-Ihlas*,[162] poslije je sa bah-nama uz 1 akču dnevno od vakufa hadži-Alije, te časno... uz dvije akče dnevno od vakufa Muslihudina, i ove funkcije ostale upražnjene, nosilac ove časne zapovijesti dostojan je da zauzme njegovo mjesto, a (mostarski) kadija mevlana Alija predložio ga, što sam prihvatio i izdao ovaj carski berat, te naredio sljedeće:

Neka ovaj koji dolazi vrši spomenute funkcije i nakon što bude obavio potrebnu dužnost neka dobije ukupno devet akči i neka se moli za dušu vakifa i za postojanost moje države. Ovo znajte i oslonite se na moj časni znak!

Napisano 12. rebia I 1042 (27. septembra 1632) u Konstantinopolu. Zavedeno u trećoj dekadi redžepa 1042 (1—10. februara 1633).

[241 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan spahija, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe čelebije, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan 120 akči spomenutom Mustafi čelebiji za kupljeni lan.« Izdata je presuda o isplati duga i na traženje upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Šaban-čelebi i Ibrahim-baša.

[242 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Upisano je u sidžil svjedočenje Abdurahmana čelebije i Ahmeda, sina Hurema, da je Rabija, kći Ishaka čelebije, nastanjena u mahali hadži-Balije, opunomoćila svoga supruga Mustafa-bega da traži i preuzme njen mehr i ostala prava koja joj pripadaju iza njenog ranijeg umrlog supruga Ibrahim-bega.

Šuhud-ul-hal:

hadži Osman zerger, Mehmed pisar, Osman ćehaja i drugi.

29r On je onaj koji obilno udjeljuje!

[243 *Spor oko prava prvokupa*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosioci ovog dokumenta Derviš-čelebi, Ibrahim, sin Abdulaha, Osman i Stojan, sin Petra, koji uživaju baštinu u selu Rodoču, koje pripada mostarskom kadiluku, doveli su na sud Oruča halifu i Aliju iz mahale hadži-Hasana u gradu Mostaru i u njihovoj prisutnosti dali ovo očitovanje:

»(Spomenuto lice) prodalo je jednu njivu od oko dva dana zemlje, zvanu Hrakovica, u spomenutom selu, navedenom Aliji za 1.000 akči. Međutim, kako spomenuti Alija živi izvan sela, to mi nismo zadovoljni tom prodajom. Mi tražimo (tu njivu).«

Pošto je bilo jasno da seljani nemaju pravo na spomenutu njivu, a navedeni Oruč halifa primio naznačeni iznos u cijelosti od spomenutog kupca, izdata je šerijatska presuda da je spomenuta njiva pravo navedenog kupca. Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

Šuhud-ul-hal:

Zulfikar-čelebi imam, Kanber azap, Memija hafaf, Ibrahim-baša muhzir, Osman ćehaja i drugi.

[244 — *Registracija zamjene zemlje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Abdi Husein, Omer, sin Memije, i Grgur, sin Pavla, iz sela Blizanaca,[163] pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ahmed-baše, nastanjenog u spomenutom selu, od svoje dobre volje dali su ovu izjavu:

»Mi smo trampili našu zemlju, zvanu Mehmedovica, koju smo do momenta trampe uživali u spomenutom selu i čije su granice poznate susjedima, mulk--njivu spomenutom Ahmed-baši, koja je poznata pod nazivom Veliki vinograd, i ustupili je uz odobrenje gospodara zemlje za 1.400 akči. Mi smo njemu predali našu njivu i on je preuzeo. On je nama predao svoju njivu i naznačenu svotu, i mi smo to primili. Od danas je njiva vlasništvo i pravo spomenutog Ahmed--baše i neka njome raspolaže po svojoj volji.«

Pošto je Ahmed-baša potvrdio njegove navode, na traženje je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Husein-baša, Bali, sin Ibrahima, Dursun Kurt, Husein Volić i drugi.

[245 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Memija, sin Ilijasa, nastanjen u mahali hadži-Memije, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Džafera, sina Mahmuda, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam poklonio u duhu šerijatskih propisa i dao u vlasništvo, te uručio spomenutom Džaferu svoju mulk-kuću, kućni namještaj, vinograd i jednog konja kojima raspolažem, s tim da me on služi. On je to prihvatio, prenio u svoje vlasništvo i primio. Od danas su ti objekti vlasništvo navedenog Džafera, stečeni poklonom, i neka raspolaže s njima po svojoj volji.«

Pošto je potvrdio njegove navode, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-čelebi mujezin, hadži Alija, Husein hafaf, Mehmed Hinja,[164] Jusuf Hinja i drugi.

[246 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ahmed-čelebi, mutevelija vakufa Husami-efendije. Dužnik Halil berber, sin hamamdžije Pirije. Iznos duga: 3.500 od jamstva za njegova brata Huseina i murabehe. Donesena je presuda o isplati duga i predan je havali radi utjerivanja. Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

On je onaj koji pomaže! *29v*

Allahu, Ti kojem pripadaju atributi dobrote i dobročinstva, ukaži svoje dobročinstvo prema nama svakad i u svim momentima, posebno u mjesecu šabanu hiljadu četrdeset i druge godine (11. januara — 11. februara 1633).

[247 — *Registracija nagodbe*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa-beg, koji je postavljen za opunomoćenika svoje supruge Rabije, kćeri Ishaka čelebije, a udovice umrlog Ibrahim-bega, sina hadži-Osmana, koji je bio nastanjen u mahali Jahje hodže u gradu Mostaru — neka je sačuvan od

www.BosnaHistorija.com

nedaća — a čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem Abdurahmana čelebije i Ahmeda, sina Hurema, u prisutnosti Hasan-bega, čije je punomoćstvo nosioca ovog dokumenta Salihe, kćeri Sulejmana, majke umrlog Ibrahim-bega dokazano, kao opunomoćenik, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Mi smo se mnogo parničili u vezi sa mehrom i pravom na nasljedstvo od 1/4 koja pripada mojoj opunomoćiteljici Rabiji iz zaostavštine njenog bivšeg supruga umrlog Ibrahim-bega. Međutim, sad su muslimani izmiritelji posredovali i predložili izmirenje uz naknadu od 4.000 akči. I mi smo, u smislu principa 'nagodba je najbolje rješenje', postupili i prihvatili nagodbu i u cijelosti primili naznačenu svotu u iznosu od 4.000 akči od spomenutog Hasan-bega. Proglašavam nevažećim sve tužbe i zahtjeve u vezi sa obavezama opunomoćiteljice spomenutog Hasan-bega i ostalih nasljednika u vezi sa zaostavštinom spomenutog umrlog lica. Ubuduće opunomoćiteljica Rabija nema nikakva osnova da polaže pravo ni na jednu akču iz zaostavštine spomenutog umrlog lica na ime njenog mehra i njenog dijela od 1/4. Ako bih ja, moja opunomoćiteljica ili neki drugi opunomoćenik, lično ili posredstvom, podigao tužbu, neka je ne uvaže i ne prihvate časne sudije.«

Pošto je (Hasan-beg) potvrdio njegove navode, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

hadži Piri-beg, hadži Mustafa, hadži Šaban, hadži Husein, hadži Alija, Deli Velija, Mahmud halifa mujezin, Derviš-čelebi, Ishak hajat, Bekir džabija, Osman ćehaja i drugi.

[248 — *Vjenčanje u selu Opinama*][165]

Suprug Oruč, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Ahmed-čauš. Supruga Fatima, kći Hasana. Njen opunomoćenik Mehmed, sin Osmana. Svjedoci Piri, sin Hasana, i Bekir, sin Balije.

Mehr muedžel — iznos: 2.600 (dvije hiljade i šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

hadži Salih, Mehmed tabak, Ibrahim-baša i drugi.

30r On!

[249 — *Popis zaostavštine*]

Zaostavština umrlog Mehmed-efendije, sina hadži-Ibrahima, iz mahale hadži-Balije, sastoji se od sljedećeg:

feredža zelena	1 kom	2.000 akči
basma u štrafte	1 kom	410 akči
jelek crveni	1 kom	126 akči
kaftan sa zelenim rukavima	1 kom	1.850 akči
đudija jednostavna	1 kom	400 akči
đudija pohabana	1 kom	160 akči
feredža sa zelenim rukavima	1 kom	1.500 akči
papuče	1 par	45 akči
feredža sa zelenim rukavima	1 kom	1.500 akči
kišna kabanica	1 kom	925 akči
feredža zelena	1 kom	5.000 akči
ćurdija plava	1 kom	725 akči
sedžada	1 kom	20 akči
burda crna	1 kom	72 akče
kauk	1 kom	40 akči
kauk	1 kom	61 akča
tulbent	3 kom	840 akči
bisage	1 kom	86 akči
tespih	1 kom	25 akči
(...)	1 kom	35 akči
(...)	1 kom	18 akči
mač	1 kom	1.500 akči
peštemalj	1 kom	61 akča
konjska oprema jednostavna	1 kom	60 akči
košulja	1 kom	90 akči
mahrama	1 kom	55 akči
matara	1 kom	80 akči
velenče	1 kom	80 akči
(...)	1 kom	4 akče
čakšire	1 kom	300 akči
kauk crveni	1 kom	51 akča
gaće kratke	1 kom	70 akči
košulja nova	1 kom	170 akči
gaće stare	1 kom	70 akči
jastuk mali	1 kom	155 akči
burda sa (...)	1 kom	2.020 akči
kušak	1 kom	70 akči
peštemalj	1 kom	90 akči
(...) crveni	1 kom	43 akče
sahan za put	3 kom	60 akči
čakšire	1 kom	17 akči
topuz stari	1 kom	8 akči
medžmer	1 kom	30 akči
basma u štrafte stara	1 kom	80 akči
kušak šareni	1 kom	60 akči
(...) stari	1 kom	18 akči
konjska oprema nova	1 kom	120 akči
kašagija	1 kom	16 akči
šiira za prženje kafe	1 kom	50 akči
anterija	1 kom	50 akči
češalj	1 kom	45 akči
sjekira srebrna	1 kom	200 akči
kaftan plavi	1 kom	520 akči
kaftan zeleni stari	1 kom	200 akči
jagluk	2 kom	48 akči
jagluk	2 kom	70 akči
konjska oprema srebrna	1 kom	6.384 akče
teretni konj	1 kom	1.250 akči
kiblenama	1 kom	40 akči
peštahta	3 kom	250 akči
divit	2 kom	140 akči
knjiga Džami[166]	1 kom	300 akči
knjiga Šafija[167]	1 kom	30 akči
knjiga Quduri[168] (manjkava)	1 kom	30 akči

knjiga Baharistan[169]	1 kom	105 akči
knjiga Wikaja[170]	1 kom	340 akči
knjiga Danquz[171]	1 kom	130 akči
knjiga Talimi mutealim[172]	1 kom	130 akči
knjiga Hafiz[173]	1 kom	180 akči
knjiga Mutavel[174]	1 kom	320 akči
knjiga Sadruz-šerijat[175]	1 kom	350 akči
knjiga Hadiqatu-l-sua'dā[176]	1 kom	110 akči
knjiga Baharistan[177]	1 kom	120 akči
knjiga Iftitāh[178]	1 kom	110 akči
Ukupno		32.818 akči

30v On!

Izdaci i isplata utvrđenih dugovanja

Najprije dug vakufu hadži-Mane	1.200 akči
Dug hadži-Kurtu Aliji	23 akče
Dug bazar-baši	35 akči
Dug Nalband-zadetu	12 akči
Za popravak peštahte	30 akči
Takse za ostavinsku raspravu	200 akči
Dug terziji Ahmedu	60 akči
Dug berberu Omeru	80 akči
Za kupljenu robu	80 akči
Dug hadži-Baliji	57 akči
Telalija	635 akči
Pisaru	18 akči
Ukupno	2.430 akči

[250 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mehmed, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik hadži Bali. Supruga Halima, kći Jahje. Njen opunomoćenik Husein spahija. Na osnovu svjedočenja Uveisa i Ahmeda, sina Mahmuda.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

Šaban-čelebi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

[251 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Alija, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Šaban, sin Džafera. Supruga Kamer, kći Derviša. Njen opunomoćenik Osman, sin Ibrahima. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Mehmeda i Ibrahima, sina Abdulaha.

Mehr: 1.000

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[252 — *Registracija zaloga*]

Vjerovnik Hasan Sofi. Dužnik Alija, kapudžija iz sela... Iznos duga: 2.000. Zakupnina za kuću: 250. Založena je kuća u kojoj stanuje i bašča.

Šuhud-ul-hal:

Kara Murat-zade, Hasan Vila, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[253 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mehmed, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik hadži Oruč. Supruga Fatima, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Ahmed-čelebi. Na osnovu svjedočenja Alije berbera i Šabana halife.

Mehr muedžel: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, Ali-baša, Ibrahim-baša i drugi.

[254 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ibrahim-beg. Dužnik Martin, sin Matije. Iznos duga: 2.250, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Zulfikar-čelebi imam, Šaban-čelebi, Mustafa sluga i drugi.

[255 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Milosav, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Nikole, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim dug u iznosu od 300 akči spomenutom Nikoli.«

Pošto je (Nikola) potvrdio (navode), izdata je presuda i na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[256 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Dužnik Mustafa, sin Mehmeda, iz mahale hadži-Alije. Iznos duga: 2.000. Založena je njegova kuća. Rok isplate: vrijeme vršidbe. Jamci Ibrahim i njegova supruga Latifa.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi, Ahmed-baša, Ibrahim-baša i drugi.

www.BosnaHistorija.com

On je onaj koji obilno udjeljuje!

[257 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Oruč kapudžija. Dužnik Husein Madžar-zade.[179] Iznos duga: 398, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Piri-beg, Mehmed-aga, hadži Hasan, Gazi ćurčija i drugi.

[258 — *Spor oko potraživanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Halil, nastanjen u Zaliku, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Hasana, staratelja maloljetne djece umrlog Ibrahima, sina Mehmeda, dao je ovo očitovanje:

»Ja potražujem od spomenutog maloljetnika iznos od 41 akče na ime bagi muaventa. Tražim de se ispita i da se naredi da mi se isplati.«

Poslije saslušanja i pobijanja navoda, kad je zatražen dokaz koji bi potvrdio navode spomenutog Halila, Gazi ćurčija i Mustafa ćurčija posvjedočili su i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[259 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Osman-čauš. Dužnik Osman, sin Mustafe. Iznos duga: 900 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda da se dug isplati i predat je havali radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[260 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na osnovu svjedočenja majstora Duraka i Sofije Oruč da je hadži Osman opunomoćio hadži-Hasana da preuzme i primi novac što ga potražuje, na traženje je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Osman-čelebi, Ahmed-čelebi bevab, Šaban-čelebi i drugi.

[261 — *Registracija kupoprodaje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta, Fatima, kći Osmana, nastanjena u mahali Jahje hodže u gradu Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom, svijetle vjere dala je ovo očitovanje:

»Meni je Sefer-efendija, koji uživa baštinu poznatu pod imenom Balina baština u selu Vlasnici, koje pripada mostarskom kadiluku, ustupio prije tri godine tu baštinu sa baščom, podrumom blatom i 1/2 čatrnje za 13.500 akči i dao mi potvrdu. Tražim i od šerijatskog suda potvrdu shodno tome.«

Kad je predočen dokumenat, vidjelo se da je potvrda izdana u drugoj dekadi redžepa 1039 (24. februara—5. marta 1630) i da je potpisao spomenuti Sefer-efendija, te je isprava u skladu sa ranije iznesenim upisana i uručena mu.

Šuhud-ul-hal:

Osman ćehaja, Ibrahim-baša, Šahbaz halifa i Mustafa muhzir.

[262 — *Vjenčanje*]

Suprug Hasan, sin Jusufa. Njegov opunomoćenik Ahmed spahija. Supruga Zulejha, kći Hasana. Njen opunomoćenik brat Ahmed. Na osnovu svjedočenja Gazije, sina Džafera, i Mahmuda, sina Hasana.

Mehr muedžel: 1.000 (hiljadu).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On! *31v*

[263 — *Registracija isplaćenih dugova*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kurt, staratelj maloljetne djece umrlog Ibrahima, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe i Šabana, seljana iz Orlaca, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Mustafa je dužan 1.030 akči navedenim maloljetnicima, a Šaban 730 akči. Kao staratelj primio sam navedenu svotu u cijelosti od spomenuta dva lica.«

Pošto su potvrdili (njegove navode), na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Mustafa sarač, Hasan hafaf i Ibrahim-baša muhzir.

[264 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ibrahim, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Omer, sin Abdulaha. Supruga Tenzila, kći Malkoča. Njen opunomoćenik Ahmed-baša. Na osnovu svjedočenja Huseina i Osmana.

Mehr muedžel — iznos: 500
(pet stotina)

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[265 — *Registracija kupoprodaje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ahmed, Muharem i Oruč, sinovi Kelimanovi, nastanjeni u hadži-Hasanovoj mahali, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Abdi-bega, od svoje dobre volje dali su ovu izjavu:

»Mi smo prodali beji batom naše vinograde, koji se nalaze u Podlidu i koji graniče s vinogradima Kalajdži-zade Muhameda i s javnim putem sa dvije strane, spomenutom Abdi-begu za 3.150 akči i primili taj iznos. Od danas je kupljeno imanje njegovo i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Pošto je potvrdio (njihove navode), na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Oruč, Jusuf tabak, hadži Osman, Osman ćehaja, Ibrahim-čelebi Sičan-zade i Ibrahim baždar.

[266 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Piri, sin Timura, i Gazi, sin Ahmeda, nastanjeni u Gracu, doveli su pred časni šerijatski sud stanovnike Cernice Mustafu, Mehmeda, Marka i Pavla, i u njihovoj prisutnosti dali ovo očitovanje:

»Spomenuta lica stalno upuštaju svoju stoku protiv naše volje na našu ispašu i uništavaju naše usjeve. Osim toga nas i vrijeđaju. Tražimo da se upozore da od danas ne napasaju na našoj ispaši i da se ni na koji način ne miješaju u to.«

Na traženje spomenutih lica izdao je šerijatski sud upozorenje da se spomenuti pojedinci ni na koji način ne miješaju ni u čije (posjede) na području Graca i u sidžil upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed Pejan-zade, Jusuf iz Svinjarine, Ibrahim-baša muhzir i Mustafa muhzir.

[267 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Murat, sin Huseina. Njegov opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Murata. Supruga Emina, kći Džafera. Njen opunomoćenik Gazi, sin Memije. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Abdulaha, i Mehmeda, sina Gazije.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Osman ćehaja.

32r

On je onaj koji pomaže!

[268 — *Prepis berata*]

Povod pisanju ovog dokumenta i ove isprave je ovo:

Kad je prije izvjesnog vremena od Porte određen odžakluk za prinadležnosti četiri ajaleta i pošto je izdato naređenje o određivanju kancelarije odžakluka za prinadležnosti osoblja temišvarskog serhata, u bosanskom ajaletu, to je od temišvarskog divana napisan časni berat za sakupljanje harača od Cigana u hercegovačkoj livi, koja pripada spomenutom vilajetu, za 1041 (1631/32) godinu. Ponos vršnjaka Ahmed-aga — neka mu se poveća vrijednost — imenovan je za emina. Upisano je i sljedeće:

Harač i ispendže grupe Cigana u džamatu Kari, koji se nalazi u spomenutoj livi, što se ubiraju od davnina — omogućite eminu i katibu — s ovim časnim beratom da ih pokupi, ubire i kompletira za potrebe prinadležnosti osoblja temišvarskog serhata i naredite da se džizja za potrebe prinadležnosti osoblja temišvarskog serhata dostavi u Temišvar. Naredite da se groši, koji se uzimaju za državnu blagajnu, i filurija za prinadležnosti osoblja i potrebe državne blagajne ne uzimaju manje od po dvije akče po starom kanunu i da se ne uzimaju falsifikovane akče i oštećeni groši, te manjkava filurija, naredite također da uzima groše i filurije s propisanom težinom. Osim harača i ispendži omogućite pobiračima poreza da za miriju (državnu blagajnu) naplate *cürm u cinayet, yava, kackun, bejt-ul-mal* i ostale badihave. Treba da nastojite da se državni prihod poveća. Neka navedena kategorija (Cigani) emina i katiba prizna kao isključivo svog (pobirača) harača, a neka ne pokazuje odstupanja i skretanja od stavova koja su u skladu sa šerijatom, kanunom.

Napisano 28. rebia I 1042 (10. oktobra 1632).

U zaštićenom Temišvaru

Upisano u trećoj dekadi časnog mjeseca šabana 1042 (2—11. marta 1633).

[269 — *Registracija upozorenja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Osman, stvarni mutevelija Sinan-pašina vakufa, doveo je pred šerijatski sud hadži-Hurema, Mahmuda i Mustafu, pripadnike tabačkog esnafa, i u njihovoj prisutnosti dao ovo očitovanje:

»Spomenuti stalno, bez mog pristanka, stavljaju stepenice na zid u blizini mlinova vakufa i ruše ga. Tražim da im šerijatski sud to zabrani i da se opomenu.«

Na traženje hadži-Osmana, spomenuti su opomenuti i upozoreni da od danas ne stavljaju ništa na taj zid i da se ni na kakav način ne miješaju u prostor ispod mlina.

Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Jegen hafaf, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i ostali.

[270 — *Spor oko isplate resmi čifta*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spahija Mehmed iz sela Cima, koje pripada mostarskom kadiluku, u prisutnosti Omer-bega, koji posjeduje baštinu u tom selu, dao je pred časnim šerijatskim sudom ovo očitovanje:

»Baština Vukas u ruci Pirije, u ruci Luke i u ruci Ali Mustafe koja je u njegovom posjedu je čiftlijska baština (na koju se daje resmi čift). Međutim, spomenuti Omer-beg neće da daje pristojbu na čift (resmi čift), čime mi nanosi štetu i čini nepravdu. Imam izvod iz novog carskog opširnog deftera i tražim da se stvar ispita i da mi se putem šerijata isplati.«

www.BosnaHistorija.com

Na upit spomenuti Omer-beg je odgovorio: »Stvarno je ta baština u mom posjedu, ali do sada nisam plaćao resmi čift.«

Pošto izvod iz opširnog deftera, koji se nalazi u posjedu navedenog tužitelja, odgovara njegovoj prednjoj izjavi, to je u smislu carskog deftera presuđeno da Omer-beg treba da daje resmi čift, i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Šaban halifa, Omer ćehaja i Mustafa muhzir.

[271 — *Određivanje alimentacije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kadira, majka i postavljeni staratelj od šerijatskog suda maloljetnoj Hatidži, kćeri Ibrahima, koji je umro prije četiri godine od datiranja ovog dokumenta, a bio nastanjen u mahali Nezir-age, pristupila je šerijatskom sudu, koji treba poštovati, i dala ovo očitovanje:

»Zahtijevam da se odredi po tri akče dnevno iz zaostavštine spomenutog umrlog lica, oca navedene maloljetnice, za njenu alimentaciju, odjeću i ostalo što je potrebno.«

Sudija, koji je potpisao (ovaj) uredan dokumenat, odredio je po tri akče dnevno, počevši od prije četiri godine od datiranja ovog dokumenta, za izdržavanje, odjeću i ostale potrebe spomenutoj maloljetnici iz imetka koji joj je pripao od njenog umrlog oca, davši odobrenje spomenutoj Kadiri da se u slučaju potrebe može zadužiti i (dug) povratiti kad bude u mogućnosti. Na traženje upisano je u sidžil.

Napisano u drugoj dekadi časnog šabana 1042 (12. februara—2. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Šaban-čelebi el musteidd i Ibrahim-baša muhzir.

[272 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Osman, sin Memije. Njegov opunomoćenik Hasan, sin Mustafe. Supruga Selima, kći Abdulmenana. Njen opunomoćenik Osman, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Jusufa, i Halila, sina Velije.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

[273 — *Određivanje alimentacije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kadira, kći Alije Balije, supruga Jusufa, koji je napustio svoj zavičaj, a bio nastanjen u mahali Nezir-age, pred časnim šerijatskim sudom dala je ovu izjavu:

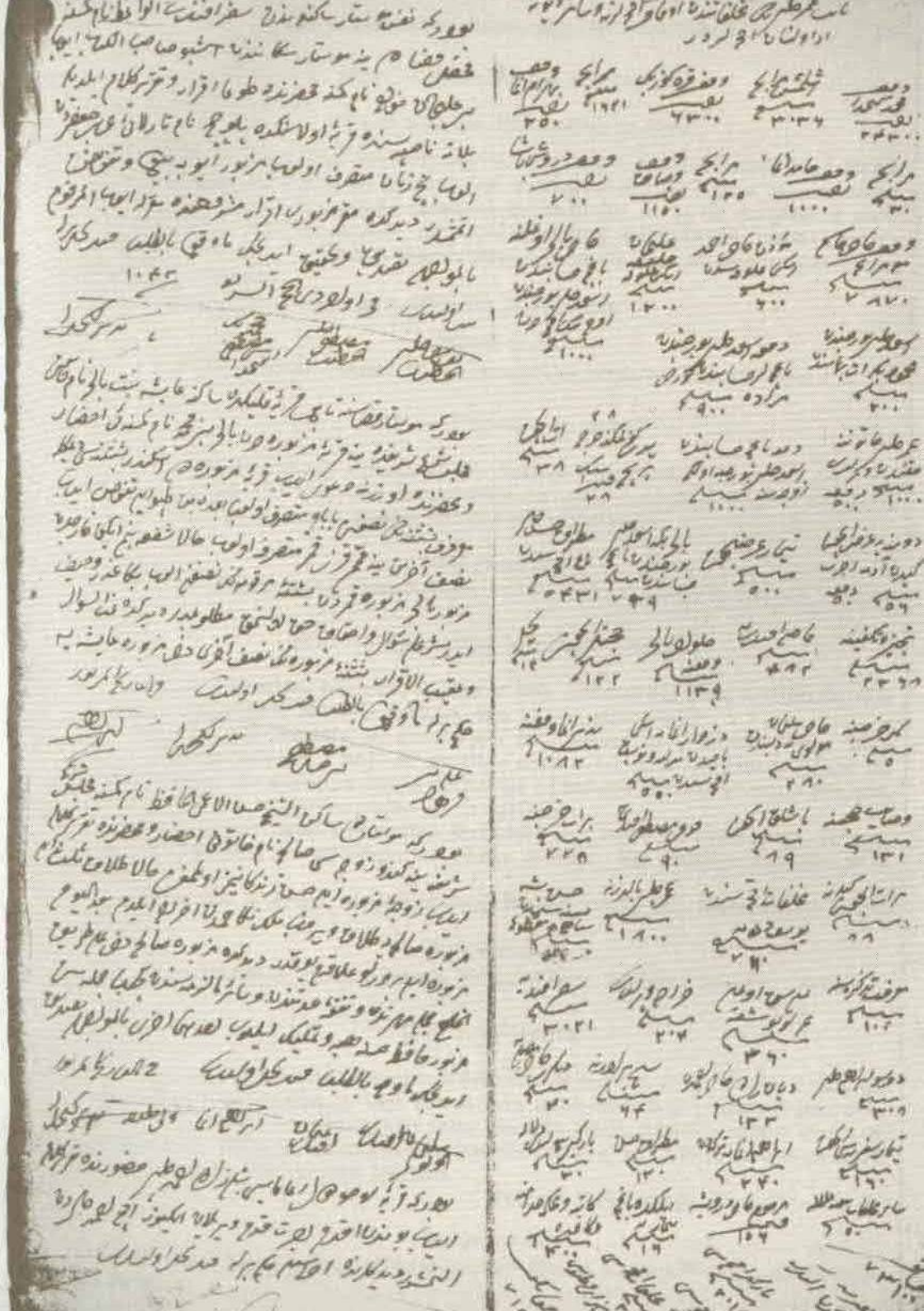
»Moj suprug Jusuf, koji je otišao u tuđinu, ostavio me bez izdržavanja i odjeće. Zahtijevam da šerijatski sud odredi i fiksira izdržavanje i odjeću, koji su mi vrlo nužni.«

Sudija, koji je potpisao (ovaj) dokumenat, odredio je po četiri akče dnevno Kadiri, počevši od prije tri godine od datiranja ove isprave, za njeno izdržavanje i odjeću i dato joj je odobrenje da se može zadužiti u slučaju potrebe i (dug) povratiti kad bude u mogućnosti. Na traženje upisano je.

Napisano u drugoj dekadi šabana 1042 (21. februara—2. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[274 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je neophodan staratelj koji bi se starao o imovini maloljetnog Kurta Alije, što mu je pripala od njegova oca umrlog Ibrahima, koji je bio nastanjen u Raškoj Gori, koja pripada mostarskom kadiluku, to je od šerijatskog suda nosilac ovog dokumenta Aiša, majka spomenutog maloljetnika, postavljena za staratelja. Ona je prihvatila starateljstvo i preuzela na sebe sve (poslove) koji iz tog proistječu.

Na traženje upisano je u sidžil što je odlučeno.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, Osman ćehaja mostarske tvrđave, Ahmed-čelebi i drugi.

[275 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ahmed, sin Abdulaha. Dužnik Sulejman. Iznos duga od kupljene pastrme 157 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija vaiz, Osman-dede, Osman ćehaja, Mustafa muhzir i drugi.

[276 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

Hadži Muharem, uživalac baštine u selu Raštanima, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe spahije, dao je ovo očitovanje:

»Spomenuti Mustafa je, probijajući put, prešao na zemljište zvano Blati dol, koje posjedujem i koje se prostire ovako: od puta do graba, odatle do dolice, odatle do guvna, a odatle do Zavale i time me omeo u uživanju posjeda. Zahtijevam od šerijatskog suda da to spriječi.«

Na traženje hadži-Muharema šerijatski sud izdao je upozorenje da spomenuti Mustafa ne prestupa navedene granice. Na traženje upisano je u sidžil.

Napisano u drugoj dekadi časnog šabana (10)42 (21. februara—2. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Mehmed, Osman ćehaja, Ibrahim-baša, Mustafa muhzir i drugi.

[277 — *Potvrda*]

Durak, sin Memije, nastanjen u selu Uzarićima[180] u nahiji Blato, u mostarskom kadiluku, prodao je beji batom svoj mulk-čair, koji je poznat pod imenom Stepanovac u spomenutom selu, Mustafi halifi, nastanjenom u Mostaru, za 800 akči. Pošto je tražio dozvolu (marfet-tezkera) kako bi mogao raspolagati time, uručena mu je ova isprava.

Ponizni Ibrahim-aga, činovnik.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim trgovac, Hasan Tutiko-zade,[181] Kasim Vlajnić[182] sefer, sin Memije, i drugi.

www.BosnaHistorija.com

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Abdi-beg i Mehmed-baša posvjedočili su da je hadži Derviš, nastanjen u Bosna-Saraju,[183] koji potražuje iznos od 6.130 akči od Kara Murat-oglua[184] iz Mostara, opunomoćio Murteza-oglu[185] Ali-čelebiju iz Mostara da preuzme i doznači mu naznačenu svotu. Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Veli halifa imam i Piri, sin Hasana.

33v On je onaj koji pomože!

[279 — *Spisak isplaćenih dugova*]

Ovo je spisak isplaćenih dugova nekim vakufima i drugim vjerovnicima iz imetka umrlog Omer-čelebije. Napisano u trećoj dekadi šabana 1042 (2—11. marta 1633).

Vakufu Mehmeda ćehaje, glavnica	23.300 akči
murabeha dospjela	2.911 akči
vakufu Karađoz-bega, glavnica	6.300 akči
murabeha dospjela	1.621 akča
vakufu Behram-age	250 akči
vakufu supruga Hamid-age, sa murabehom	1.125 akči
vakufu Nesuh-age	1.150 akči
vakufu Derviš-paše	700 akči
vakufu hadži-Kasima	7.870 akči
mujezinu hadži-Ahmedu, za vršenje dužnosti	600 akči
imamu za vršenje dužnosti	1.200 akči
Mahmud-begu za dug Esad-čelebiji	200 akči
hadži Bali-zadetu za dug Esad-čelebiji	1.000 akči
ćurčiji Muratu za dug Esad-čelebiji	900 akči
supruzi umrlog	1.500 akči
supruzi za dug Esad-čelebiji	1.000 akči
za konja	38 akči
licu koje odlazi u Duvno	106 akči
za podnesak u vezi sa timarom	500 akči
Bali-begu za dug Esad-čelebiji	739 akči
Matrak Hasanu halifi	5.431 akča
za troškove salname umrlog	2.368 akči
Kadi-efendiji za prenosnu taksu	482 akče
vakufima hadži-Balije	1.139 akči
za sidžil i hudžet izdato	136 akči
troškovi za samar	5 akči
hadži-Sulejmanu	280 akči
za trošak gedika	550 akči
vakufima Nezir-age	1.082 akče
za potvrdu o starateljstvu	131 akča
za bašluke	89 akči
Mustafa-efendiji	900 akči
troškovi za berat	778 akči
licu koje je otišlo po berat	88 akči
Jusuf-dedetu	760 akči
za dug Omer-čelebiji	1.800 akči
za ispravu za plaćanje odsjekom	170 akči
Aliji Ljubušaku	460 akči
za porez dato	204 akče
Sefer-efendiji	3.021 akča
za dug Dusi	308 akči
Dejan-zadetu[186]	133 akče
Ibrahim-dedetu	64 akče
Muslij-čelebiji	40 akči
Osmanu trgovcu	180 akči
seferija	160 akči
Ibrahim-agi	240 akči
Ibrahimu subaši	200 akči
Hasanu halifi	120 akči
telalu	80 akči
kasamu	156 akči
za održavanje bašče	160 akči
katibu i sudskom osoblju	400 akči
Ukupno	72.255 akči

(Slovima: sedamdeset i dvije hiljade dvije stotine i pedeset pet)

Prihodi:

novac primljen od Ahmed-bega	65.000 akči
novac od prodatog konja	2.015 akči
novac od usjeva	1.000 akči
novac od zaostavštine	2.560 akči
šestomjesečna plaća umrlog	960 akči
Ukupno	71.535 akči

(Slovima: sedamdeset i jedna hiljada pet stotina i trideset pet).

Naznačenu svotu u cijelosti primio je Mustafa halifa.

On je otkrovitelj! *34r*

[280]

Spisak novca koje je mutevelija vakufa umrlog Mehmeda ćehaje Omer-čelebi nezakonito uzeo od spomenutog vakufa i objašnjenje na koji su se način podmirili dugovi umrlog Omer-čelebije:

Sulejman-beg je dužan	6.000 akči
Selim kovač je dužan	1.000 akči
Derviš Balić je dužan	500 akči
Hasan Konac je dužan	1.000 akči
Hadži Salih i Omer tabak su dužni	2.000 akči
Ahmed iz tvrđave Ljubuški je dužan	1.000 akči
Mehmed Tomaš je dužan	1.400 akči
Derviš-čelebi je dužan	1.000 akči
Vukašin, sin Grgura, dužan je	2.400 akči
Milan iz sela Žitomislića[187] je dužan	1.200 akči

Mihovil Udovičić je dužan	1.000 akči
Kurt Alija tabak je dužan	1.000 akči
Jusuf čelengi je dužan	500 akči
Ibrahim Dragić je dužan	1.000 akči
Babajić demirdžija je dužan	1.000 akči
Buljan i Marko su dužni	1.100 akči
Sefer, sin Memije, dužan je	200 akči
Ukupno	23.300 akči

Hizr Dolan[188] dužan je	3.200 akči
Hasan-čelebi, sin Ahmeda, dužan je	1.000 akči
Tadija Maruša je dužan	1.000 akči
Ibrahim Jernje-zade[189] je dužan	1.000 akči
Blaž je dužan	400 akči
Hasan Šutiko-zade[190] je dužan	400 akči
Za dug vakufima Behram-age	250 akči
Ukupno	7.250 akči

Isplata dugovanja, opreme i sahrane umrlog Omera čelebije ukupno 72.255 akči. Primici iz zaostavštine i iz drugih vidova iznose 71.535 akči.

[281 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Husein, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Ahmed, sin Ferhada. Supruga Aiša, kći Sulejmana. Njen opunomoćenik Hasan-čelebi, mujezin. Na osnovu svjedočenja Mustafe, sina Sulejmana, i Huseina, sina Hasana.

Mehr muedžel: 3.000 (tri hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Osman ćehaja.

34v On je onaj koji pomaže!

[282 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Velija halifa, hatib, i Mustafa halifa, mujezin iz grada Mostara, u prisutnosti hadži-Ahmeda, dali su ovu izjavu i očitovanje:

»Mi smo dužni 8.000 akči vakufu Emina-hatun iz sela Kori, koje pripada Blagaju. Ako taj novac propadne, mi ćemo to nadoknaditi.«

Na traženje spomenutog hadži-Ahmeda upisano je u sidžil.

U trećoj dekadi šabana 1042 (2—11. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg đundi, Osman ćehaja, Šaban halifa, Mustafa-čelebi naib i Ibrahim-baša muhzir.

[283 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sefer, sin Mezida, i Ahmed, sin Sulejmana, posvjedočili su da je Merjema, kći Mehmeda, nastanjena u mahali hadži-Hasana, opunomoćila svoga supruga Ahmed-bašu da u njeno ime traži i preuzme zaostavštinu koja joj je pripala od oca. Na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, hadži Ahmed-beg, Mustafa-čelebi Hevai[191] i Abdi-beg.

[284 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik Jusuf ćurčija. Dužnik Milisav, sin Petra, iz sela Žitomislića. Iznos duga 1.600, a prihodi od vinograda 200. Za naznačenu svotu založena je njegova mulk-kuća.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[285 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mahmud, sin Sulejmana. Njegov opunomoćenik Ahmed, sin Sulejmana. Supruga Emina, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Jusuf tabak. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Mustafe, i Mehmeda, sina Abdulaha.

Mehr muedžel: 1.000.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, hadži Hurem, Mustafa muhzir i drugi.

[286 — *Prepis pisma Džafer-bega memura*]

Poštovanom medžlisu vrlog gospodina mostarskog kadije,

Pošto je od njegove sretne ekselencije nama povjereno u ovoj godini ubiranje i prikupljanje poljačine,[192] koja je pod Vašom jurisdikcijom, to je s naše strane povjereno ubiranje i prikupljanje poljačine Abdi-begu i Jusufu, nosiocima ovog pisma. Kad oni stignu, umoljavate se sljedeće:

Nastojte da omogućite spomenutim licima da uberu i sakupe (poljačinu) što prije. Želimo Vam da dugo budete na položaju kadije.

Ponizni Džafer-beg memur

On je onaj koji pomaže! *35r*

[287 — *Prepis fermana*]

Uzoru kadija i sudija, rudniku istine i rječitosti mevlana mostarskom kadiji — neka mu se poveća vrlina. Kad stigne visoki carski znak, neka bude znano sljedeće:

Ranije su stanovnici iz mjesta Krućevića, Šurmanaca i ...,[193] koja se nalaze u spomenutom kadiluku, poslali predstavku mojoj sretnoj Porti i došli ovamo i izložili sljedeće:

www.BosnaHistorija.com

»Kad se rijeka Neretva izlila iz svoga korita, razorila je puteve koji vode prema skeli Gabeli.[194] Pošto su putnici podnosili velike poteškoće i neugodnosti, a država trpjela štete zbog obustave rada na skelama, bilo je potrebno popraviti puteve. Kako smo iz vlastitih sredstava popravili i očistili puteve, s tim da se oslobodimo nezla, čerahura i dažbina zvanih libas akče, kao i konačenja vojvode[195] i tekalifa koji su određeni od sandžak-bega i ostalih tekalifi orfije, izdana nam je carska muafnama u tom smislu. Iako smo posao na koji smo se obavezali obavili besprijekorno, ipak od nas traže tekalifi orfije, što je u suprotnosti sa časnom zapoviješću, i time nam se čini nepravda.«

Pošto su spomenuta lica izvršila preuzete obaveze na izloženi način i pošto imaju muafnamu kojom se oslobađaju spomenutih tekalifa kao protuvrijednost za obavljeni posao, to ne dozvolite da se oni, suprotno zapovijesti i defteru, terete sa tekalifi orfijom i ne dopustite nikome da se miješa i čini što je suprotno časnoj zapovijesti.

Pošto je časna zapovijest izdata ranije, sad se traži da se ta zapovijest donese na moju Portu i obnovi. te naređujem sljedeće: Kad stigne moja časna odredba, neka se postupi u smislu časne zapovijesti ako nije kasnije bila izdata druga odredba koja stoji u suprotnosti s tom. Tako da znate. Pošto dobijete uvid u ovu moju carsku odredbu, ostavite je u njihovim rukama i oslonite se na moj znak!

Napisano 6. zilkadeta časnog 1041 (25. maja 1632).

U zaštićenom Konstantinopolisu

[288 — *Registracija isplate duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa-čelebi imam, staratelj maloljetne djece Omera čelebije, u prisutnosti hadži-Hasana, mutevelije vakufa Karađoz-bega, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti umrli Omer-čelebi dužan je 7.920 akči skupa s murabehom tom vakufu. Ja sam naznačenu svotu u cijelosti isplatio spomenutom hadži-Hasanu.«

Pošto je hadži Hasan potvrdio u njegovoj prisutnosti (njegove navode), na traženje je upisano što se dogodilo.

U trećoj dekadi šabana 1042 (1—11. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Mehmed-čelebi Čauš-zade,[196] Mustafa-čelebi, Mustafa-čelebi naib i Osman ćehaja.

[289 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik Husein. Dužnik Gazanfer, sin Ferhata, iz sela Kojadića.[197] Iznos duga: 1.000. On je očitovao: »Ako ne isplatim naznačenu svotu do Ilindana, prodaću beji batom osam volova.«

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim tabak, Hasan hafaf, Omer hafaf i drugi.

Bože, daj da nam mjesec ramazan bude mjesec sigurnosti, spokojstva, berićeta, dobročinstva, milosti, oprosta i spasenja od pakla u čast (nastupajućeg) mjeseca ramazana hiljadu četrdeset i druge godine po hidžri onoga kome pripada dobrota i čast!

[290 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim-baša, nastanjen u mahali Ibrahim-age[198] u Mostaru, doveo je na sud Jahju iz spomenute mahale i u njegovoj prisutnosti protiv njega podnio ovu tužbu:

»Ja sam ranije kupio od Oruča 1/2 vinograda i bašču, što se nalaze ispod ahara, te 1/2 vinograda i bašču, što se nalaze iznad njega u toj mahali, čije su granice poznate susjedima, a koje idu privatnim putem što vodi prema Neretvi i privatnim putem koji izlazi na javni put.

Međutim, iako sam vlasnik, spomenuti Jahja ne ide svojim privatnim putem koji od davnina vodi prema Neretvi preko njegove bašče, nego prelazi preko privatnog puta koji sam kupio i time mi čini nepravdu. Tražim da se po šerijatu ispita i spriječi.«

Poslije saslušanja i poricanja, te pošto su zatraženi svjedoci, muslimani Piri, sin Balije, Hasan, sin Mustafe, i Sulejman, sin Mehmeda, pristupili su časnom šerijatskom sudu i izjavili:

»Istina je da je spomenuti Ibrahim kupio navedeni ahar, vinograd i bašče, te privatne puteve od navedenog Oruča. Iako je Ibrahim vlasnik, spomenuti Jahja ide privatnim njegovim putem koji vodi preko njegove bašče prema Neretvi. Osim toga spomenuti Jahja i na druge načine ometa ga u posjedu. Mi smo svjedoci o tome i to opet svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje prihvaćeno, časni šerijatski sud izdao je upozorenje da spomenuti Jahja (ubuduće) ne izlazi na puteve Ibrahim-baše. Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Omer-beg đundi, Abdi-baša, Ismail-čelebi mujezin i Ibrahim-beg.

[291 — *Registracija izjave o bojkotovanju susjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mehmed-čelebi imam, Hasan halifa mujezin, Hasan kazaz, Hurem, Ibrahim i ostali, svi iz mahale hadži-Huseina, pred šerijatskim sudom dali su ovo očitovanje:

»Mumin-zade Mustafa, nastanjen u spomenutoj mahali, stalno širi razdor i ni u čemu se ne slaže s nama. Pošto smo ostali nemoćni i stotinu puta pozivali spomenutog na šerijatski sud, a on se ni u čemu nije pokorio šerijatu, od danas odustajemo odlučno od spomenutog Mustafe, njegovog sina Ibrahima i njegovih sinova.«

Na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Hasan, sin Sulejmana, Ibrahim, sin Pirije, Ibrahim-baša i drugi.

[292 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ibrahim, sin Memije. Dužnik Husein. Iznos duga 80 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja duga.

Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

36r On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi!

[293 — *Registracija nagodbe*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Tabak Šaban, sin Mustafe, nastanjen u zaštićenom Saraju, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahim-bega, sina Pervane, stanovnika grada Mostara, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Bilo je mnogo spora između nas u vezi sa baštinom i vinogradima, koje je on kupio od moga oca u selu Dragičini. Međutim, muslimani izmiritelji su posredovali i željeli da dođe do nagodbe među nama uz naknadu od dvije hiljade akči. Ja sam postupio u smislu 'Nagodba je najbolje rješenje' i prihvatio tu nagodbu, te u cijelosti primio naznačenu svotu. Od danas nemam nikakva spora s navedenim Ibrahim-begom i njegovom sestrom u pogledu spomenute baštine i vinograda. Ako bi ubuduće s moje strane bila podignuta tužba, neka ne bude uvažena kod časnih sudija.«

Nakon što su potvrđeni (njegovi navodi), na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Ali-baša, Hasan hajjat, Mehmed-čelebi trgovac, Alija hajjat, Musa trgovac i Sulejman džabija.

[294 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Memija, sin Velije. Dužnik Lauš. Iznos duga: 180 akči, što je utvrđeno na osnovu svjedočenja Balije, sina Mehmeda, i Kurta, sina Osmana. Izdana je presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja duga.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Salih-beg, Mustafa sluga i drugi.

[295 — *Razrješenje i postavljenje mutevelije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa-beg, sin Korkuta, nastanjen u mahali Karađoz-bega, doveo je na šerijatski sud imama iz Bjelušina[199] Mustafu čelebiju i u njegovoj prisutnosti dao ovo očitovanje:

»Ribh od novca u iznosu od 8.000 akči vakufa Behram-age, čiji je mutevelija spomenuti Mustafa-čelebi, određen je za vakifovu djecu. Međutim, spomenuti Mustafa-čelebi se protivi da dâ ribh dobiven od naznačene svote njegovoj djeci, kako je određeno. Zahtijevam da se ispita po šerijatu i zadovolji pravda.«

Pošto je prilikom saslušanja Mustafa-čelebi ostao pri svom stavu, razriješen je mutevelijske dužnosti spomenutog vakufa, a navedeni Mustafa-beg, suprug Džemile, kćeri spomenutog vakifa, postavljen je i imenovan za muteveliju tog vakufa. Kako je očitovao i priznao da je naznačenu svotu od 8.000 u cijelosti primio od spomenutog Mustafe čelebije, na traženje Mustafe čelebije upisano je u sidžil što se dogodilo.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Sulejman ćehaja, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i Mustafa muhzir.

[296 — *Registracija isplate duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Oruč kapudžija iz Mostara, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Huseina, sina Balije, iz sela Gradnića, dao je ovu izjavu i očitovanje:

»Prije izvjesnog vremena dao sam u zajam 4.000 akči spomenutom Huseinu. Sad sam naznačenu svotu u cijelosti dobio. Od danas on nema nikakvih dugovanja prema meni.«

Pošto je spomenuti Husein potvrdio (njegove navode) u njegovoj prisutnosti, na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

U prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (12—21. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi Zijai,[200] Derviš, sin Abdulaha, Osman ćehaja i Šaban halifa.

On je otkrovitelj! *36v*

[297 — *Vjenčanje*]

Suprug Halil, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Abdi-čelebi. Supruga Zahida, kći Abdulaha. Njen opunomoćenik Bekir. Na osnovu svjedočenja Osmana, sina Ćejvana, i Huseina, sina Omera.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

[298 — *Registracija isplate duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Omer-beg, gulami šah, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Alije subaše, nastanjenog u Virpolju,[201] od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam u cijelosti primio 1.506 akči od spomenutog Alije, što mi je bio dužan, i više nemam nikakva potraživanja od njega.«

Nakon što su potvrđeni (njegovi navodi), na traženje je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Ahmed tabak, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[299 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik Ahmed tabak. Dužnik Alija iz sela Virpolja. Iznos duga 1.550 (akči). Za naznačenu svotu založen je vinograd koji se nalazi u spomenutom selu. (Vinograd) je poznat pod imenom Sad.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[300 — *Prepis pisma vojvode Zulfikara*]

Cijenjenom i vrlom gospodinu,

Izražavam svoj duboki naklon pred Vašom ekselencijom, a zatim Vam stavljam na znanje sljedeće:

Naš brat Ahmed-baša je postavljen s naše strane za opunomoćenika za ubiranje badihave i drugih dažbina na području Vaše jurisdikcije. Molite se da mu ne pravite neprilika.

Napisano u prvoj dekadi ramazana blagoslovenog 1042 (12—21. marta 1633).

Odani prijatelj
Zulfikar vojvoda

[301 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Osman-beg, gulami šah, koji posjeduje baštinu u selu Virpolju, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti Alije i Milete iz spomenutog sela, dao je ovo očitovanje:

»Spomenuta lica su stalno napasala svoju stoku na mojoj ispaši protivno mojoj volji, te sjekli moj gaj i pravili druge neprijatnosti. Zahtijevam da se upozore da od danas bez mog pristanka ne napasaju na mojoj ispaši, te da ne sijeku moj gaj i da se ni na koji način ne miješaju u moj posjed.«

Na traženje Omer-bega skrenuta je pažnja šerijatskog suda spomenutim licima da se ni u kom slučaju ne miješaju u spomenutu baštinu i to je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg, Ali-baša, Ibrahim-baša i Osman ćehaja.

[302 — *Spor zbog naknade štete*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Omer-beg je doveo na šerijatski sud Aliju i Miletu, nastanjene u Virpolju, i u njihovoj prisutnosti dao ovo očitovanje:

»(Oni) su uništili petnaest mojih košnica i četrdeset medri šire i time mi učinili nepravdu. Zahtijevam da se to ispita i naredi da mi daju (odštetu).«

Pošto su Alija i Mileta potvrdili izloženo očitovanje Omer-bega u njegovoj prisutnosti, davši izjavu i očitovanje bez ikakve presije, izdato je upozorenje o isplati odštete i upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[303 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik hadži Hasan. Dužnik knez Bogdan. Iznos duga: 300 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim spahija, Ismail-čelebi i drugi.

[304 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim, sin Abdulmenana, iz sela Kosora,[202] koje pripada blagajskom kadiluku, u prisutnosti Selima, sina Abdulaha, iz Mostara, dao je ovu izjavu:

»Predao sam spomenutom Selimu nož, što ga je od navedenog Selima tražio jedan drugi Ibrahim prije izvjesnog vremena. Mi smo taj nož ponovo uzeli.«

Upisano u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (12—21. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, Mustafa-čelebi i Osman ćehaja.

[305 — *Registracija okončanog spora*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Ibrahim, sin Mehmeda, izjavio je:

»Likvidirao sam (spor) sa navedenim Selimom u vezi sa spomenutim nožem. Od danas nemam nikakva spora s njim.«

Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[306 — *Spor zbog prava posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Đula, kći Iskendera, udovica hadži-Sefera, koji je umro na putu za hadž, a bio nastanjen u mahali Karađoz-bega, u prisutnosti tabaka Hurema, pred šerijatskim sudom dala je ovu izjavu:

»Spomenuti Hurem je, ima 20 godina, silom posjedovao jedan tabački dućan sa alatom, koji nije prenesen od umrlog hadži-Sefera na mene i ja zahtijevam da se zatraži moje pravo i utvrdi istina.«

Spomenuti Hurem je zanijekao ono što je traženo i rekao je da je on spomenuti dućan uzeo od Seferova ortaka, Velije, i da ga drži ima trideset godina do sada. U stvari, ovoliko proteklo vrijeme je prepreka za podizanje tužbe, pa je spomenuti dućan zbog zastarjelosti dosuđen spomenutom Huremu. Očito je i stvarno utvrđeno da spomenuta Đula nema uslova za tužbu, pa neka se spriječi spomenuti spor, što se u isto doba unosi u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, hadži Salih, Osman ćehaja, Ibrahim-baša, Mustafa muhzir i drugi.

[307 — *Spor zbog dugovanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa-beg Veljo[203] dao je pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Osmana iz Željuše,[204] ovo očitovanje:

»Spomenuti Osman mi je dužan 2.001 akču. Tada sam pristao da mi dâ 15 ovaca i da se (prodaju po cijeni) kakva je na pijaci, te su prodate za 1.151 akču, ali on izbjegava da mi dâ (ostatak od) 850 akči. Tražim da se ispita i naredi da (mi se taj ostatak) dâ.«

Prilikom saslušanja Osman je poricao navode. Kad je zatražen dokaz koji bi bio u skladu sa njegovom tužbom, muslimani: čizmedžija Omer i Deli-hafaf posvjedočili su istinitost očitovanja Mustafa-bega, izdata je presuda o isplati svote od 850 akči i na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Šaban-beg, Mehmed Pejan, Ibrahim-baša, Mustafa muhzir i drugi.

37v On je otkrovitelj!

[308 — *Registracija ustupanja zemlje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Velija hafaf iz Podgorana,[205] pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahima iz istog sela, dao je ovo očitovanje:

»Prije izvjesnog vremena spomenuto lice (mi) je ustupilo jednu baštinu. Međutim, on je prodao jednu njivu nekom drugom licu. Zahtijevam da se ispita i da se o tome sačini zapisnik.«

Poslije saslušanja i date izjave spomenuta njiva je dosuđena navedenom Veliji i na traženje upisano je u sidžil.

Zapisano u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana (10)42 (12—21. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan spahija, Šaban halifa, Mustafa muhzir i drugi.

[309 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Mihajlo, staratelj maloljetne djece zimije Milete, koji je umro prije izvjesnog vremena, a bio nastanjen u mahali hadži-Balije, razriješen je dužnosti staratelja. Pošto je nosilac ovog dokumenta zimija Tomaš dostojan i zaslužuje da obavlja spomenutu starateljsku dužnost, šerijatski sud ga postavlja i imenuje starateljem da čuva imovinu spomenutih maloljetnika, da se stara o njima do njihova punoljetstva i da obavlja i druge poslove.

Navedeni je tom prilikom prihvatio starateljsku dužnost i poslove, koji iz toga proističu, pred svijetlim šerijatskim sudom. Na traženje upisano je kako je odlučeno.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša radžil, Abdi-beg đundi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[310 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mujezin hadži Salih iz mahale Čejvan-bega, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Ahmeda, dao je ovo očitovanje:

»Ja sam, podižući jedan veliki kamen s mjesta gdje je nadirala bujica sa Suhodoline,[206] sa Stoca,[207] (udario spomenutog) i ako nešto bude Ahmedu, ja ću snositi odgovornost.«

Na traženje hadži-Ahmeda, upisano je u sidžil što se dogodilo.

U drugoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (22—31. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Nazir sarač, sarač Hasan, Derviš ćurčija, Osman čizmedžija i hadži Ahmed mujezin.

[311 — *Postavljenje staratelja*]

Emina, kći Behrama, supruga Esada čelebije, koji je nastanjen u mahali Karađoz-bega, pristupila je časnom šerijatskom sudu i dala ovo očitovanje:

»Bila sam postavljena od časnog šerijatskog suda za staratelja maloljetnoj Fatimi, kćeri Esada čelebije. Međutim, i mujezin Hasan halifa je na neki način postao starateljem. Pošto je starateljstvo Hasana halife navedenoj maloljetnici štetno, želim da se razriješi starateljske dužnosti, a da ja ostanem staratelj, kako je to već ranije učinjeno.«

Stvarno, Hasan halifa razriješen je dužnosti staratelja, a majka maloljetnice, navedena Emina, ponovo je postavljena i imenovana starateljem na raniji način da čuva njenu imovinu i stara se o njoj. Na traženje upisano je u sidžil kako je odlučeno spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed kujundžija, Derviš ćurčija, Ibrahim-baša i Mustafa.

[312 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuta Emina je pred šerijatskim sudom opunomoćila svoga oca Behrama da obavlja poslove koji se odnose na starateljsku dužnost i on je to prihvatio, što je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[313 — *Spor zbog naplaćivanja harača*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Terzija Mustafa, Sefer-efendija i Ibrahim-baša, nastanjeni u mahali Baba-Bešira u gradu Mostaru, doveli su na sud Halila čelebiju, Abdiju čelebiju, Osmana halifu i spahiju Hasana i u njihovoj prisutnosti protiv njih podnijeli ovu tužbu:

www.BosnaHistorija.com

»U selu Dokoviću[208] postoji pet (obveznika) harača. Većinu zemlje u tom selu uživaju navedena lica. Iako je kod nas malo (zemlje), ipak su ubirači džizje uzimali i od nas u cijelosti naplaćivali 5 harača i time nam pričinili veliku nepravdu.

Tražimo da se ispita po šerijatu i utvrdi istina.«

Poslije saslušanja i poricanja, te pošto su zatraženi svjedoci, muslimani Pervane, sin Abdulaha, i Durak, sin Memije, pristupili su časnom šerijatskom sudu i posvjedočili ovako:

»Zemlje i njive, što ih uživaju spomenuti Halil-čelebi, Abdi halifa, Osman halifa i Hasan nalaze se na granicama sela, a prostiru se od njive Huseina Bali-oglua do granice Vihovića,[209] a zatim do njive Memije hodže, a odatle javnim putem. Mi smo svjedoci o tome i opet to svjedočimo.«

Pošto je svjedočenje prihvaćeno, dosuđeno je da se haradža muavenet ubire od lica koja uživaju jednu njivu, odnosno jedan aršin zemlje u selu. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Oruč bavah, Ahmed hajjat, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[314 — *Vjenčanje Cigana*]

Suprug Hasan, sin Nuha. Supruga Fatima, kći Abdulaha. Svjedoci Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

Mehr muedžel — iznos: 800 (osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa, sin Ferhata, Mustafa-čelebi i Muslija.

[315 — *Spor zbog otkupa kože*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mostarski prvaci (ajani) muftija Ali-efendija, Osman-efendija, Abdi-efendija, hadži Sulejman, Ahmed-beg, Isa kapudžija, Mustafa-beg, Mehmed ćehaja, Mustafa-čelebi i drugi pristupili su časnom šerijatskom sudu i doveli ćehaju tabaka, Mustafu ćehaju i njihova ahbaba, te ostale tabake, i protiv njih podigli ovu tužbu:

»Među spomenutim tabacima postoji turnus. On se sastoji u tome da oni po utvrđenom redu kupuju ovčije i kozije kože od kasapa koji kolju. Turnus je novotarija (bidat) i štetan za svih nas. Zahtijevamo da se spriječi i dokine. Imamo i jednu časnu zapovijest u tom smislu.«

Kad je obavljen uvid u časnu zapovijest, koja se nalazi u njihovim rukama, izdato je upozorenje i naglašeno da spomenute novotarije treba spriječiti i onemogućiti. Šerijatski sud izdao je upozorenje da od danas tabaci ne praktikuju turnus. Upisano je spomenutog datuma.

38v On je onaj koji pomaže!

[316 — *Spor zbog zemlje*]

Mehmed-baša radžil, opunomoćen od Osmana, sina umrlog Gazije, nastanjenog u Istanbulu, a koji je bio nastanjen u mahali Fatime-hatun u gradu Mostaru, u pogledu podnošenja tužbe u vezi sa dolje spomenutom mezrom i potraživanjem, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Sulejmana kapudžije i Šabana spahije, u prisutnosti Osmana čelebije i Ahmeda čelebije kao opunomoćenika, pred časnim šerijatskim sudom podnio je ovu tužbu:

»Dvije njive, koje se nalaze u selu Suhi Dol i čije su granice poznate seljanima i susjedima, a koje su prešle na spomenutog Osmana od njegova oca, sada samovoljno obrađuju Osman-čelebi i Ahmed-čelebi. Tražim da se ispita i izda upozorenje da odustanu od toga.«

Prilikom saslušanja Osman-čelebi i Ahmed-čelebi su izjavili: »Činjenica je da je uživanje spomenutih njiva po zakonu prešlo na navedenog opunomoćitelja Osmana. Međutim, Osmanov opunomoćenik hadži Husrev, koji je pristupio sudu, ustupio je, uz znanje sahibi arza, spomenute njive hadži-Ališan-čaušu uz protuvrijednost od 2.000 akči i tako ih mi uživamo.«

Pošto je hadži Hasan-baša dao generalnu punomoć da Mehmed-baša radžil uživa njive, izdato je upozorenje da Ahmed-čelebi i Osman-čelebi koji osporavaju tu punomoć odustanu od navedenih njiva. Na traženje upisano je u sidžil.

Napisano u prvoj dekadi časnog zilhidžeta 1041 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg hadži Bali-zade, Mustafa-čelebi Kadi-zade,[210] Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[317 — *Spor zbog izvoza*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Baždar Abdulah i tabaci Hasan, Husein i Mustafa iz Mostara, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti ostalih tabaka iz Mostara, dali su ovo očitovanje:

»Neka se ne odvozi iz Mostara u Saraj-Bosnu lišće od cedra koji je potreban tabačkom zanatu i neka se u džakove ne stavlja, ne tovari i ne otprema. Tražimo da se po šerijatu zabrani da tabaci to čine.«

Pošto iz Bosna-Saraja mnogi dolaze u Mostar i jedni su drugima u svakom pogledu potrebni, to je šerijatski sud dao odobrenje da se u džakovima šalje lišće od cedra iz Mostara u Bosna-Saraj, i na traženje upisano je u sidžil.

Napisano u drugoj dekadi safera 1042 (28. avgusta—6. septembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Abdi-efendija, Ahmed-beg, Isa kapudžija, Mustafa-čelebi hatib i Osman ćehaja.

On je onaj koji sve razrješava! *39r*

[318 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Emina, kći Oruča, nastanjena u Jasenici, koja pripada mostarskom kadiluku, opunomoćila je Husein-bašu, sina Husrefa, koji je pristupio sudu da traži, primi i njoj uruči muavenet od njene njive, koju je založila Šain-zade[221] Aliji. On je prihvatio punomoćstvo. Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Abdi-beg đundi, Zaifi-čelebi[212] i drugi.

[319 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Alija, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Abdulaha. Supruga Halima, kći Pirije. Njen opunomoćenik Jusuf sarač. Na osnovu svjedočenja Muharem-baše i Ise sarača.

Mehr muedžel — iznos: 4.000 (četiri hiljade dirhema).

[320 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mehmed-čelebi Čauš-zade. Dužnik Ibrahim subaša. Iznos duga: 5.100 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

hadži Salih, Mustafa-čelebi, Šaban i drugi.

[321 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Osman, sin Memije. Njegov opunomoćenik Alija, sin Abdulaha. Supruga Emina, kći Osmana. Njen opunomoćenik Jusuf halifa. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Abdulaha, i Rizvana, sina Huseina.

Mehr muedžel — iznos: 600 (šest stotina).

[322 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mahmud, sin Abdulaha, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mehmeda čelebije sabljara, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam dužan spomenutom 70 akči.«

Izdata je presuda o isplati duga i upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sinan-čelebi hatib, Mehmed-baša Lala, Abdi-beg đundi i drugi.

[323 — *Vjenčanje u Mostaru*]

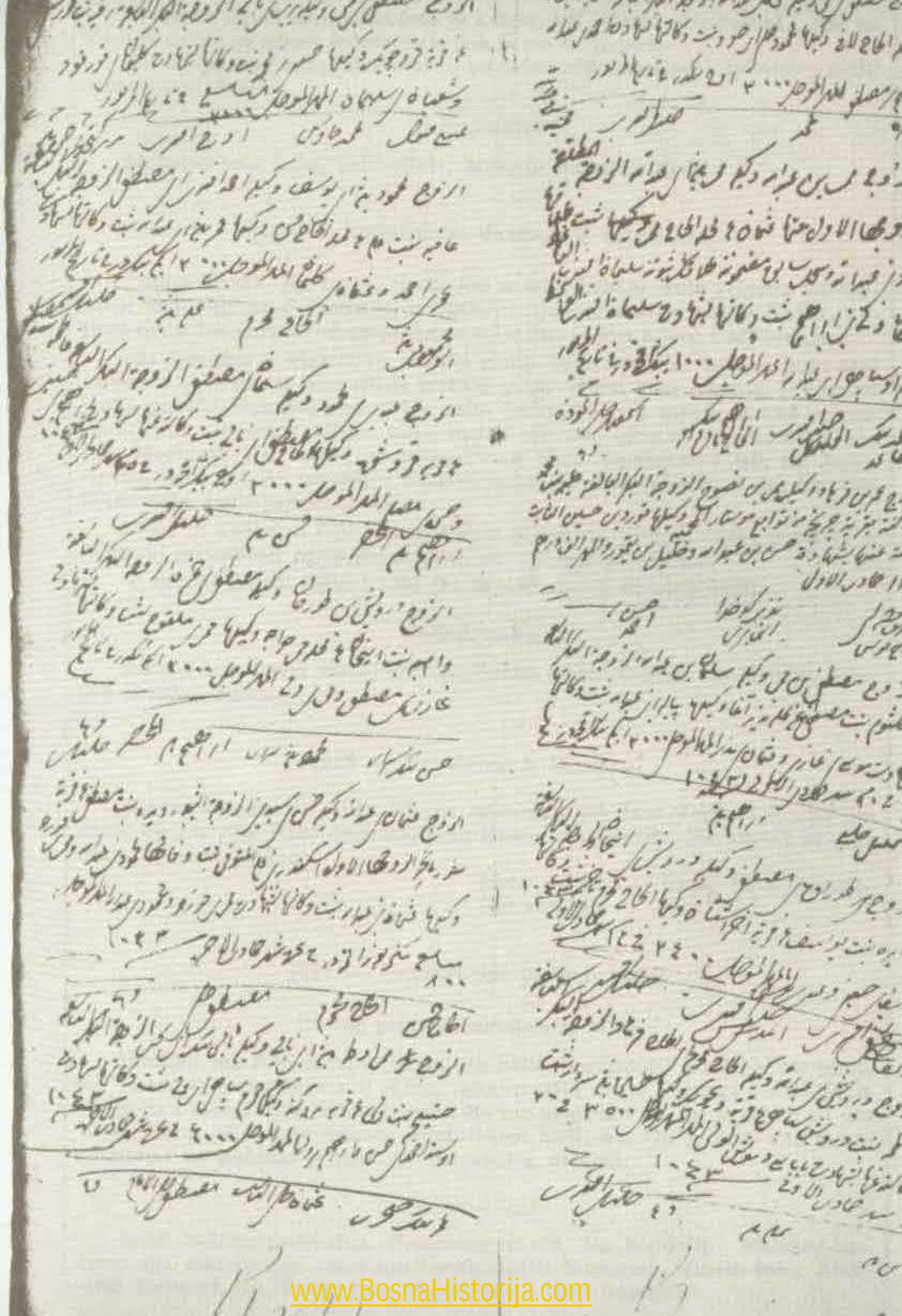
Suprug Muzafer, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik hadži Muharem. Supruga Rahima, kći Huseina Ismaila halife. Na osnovu svjedočenja Alije tabaka i Ibrahima hajjata.

Mehr muedžel: 4.000 (četiri hiljade dirhema).

[324 — *Određivanje izdržavanja za nađenu kobilu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Organ fiska Derviš katib pristupio je časnom šerijatskom sudu i dao ovu izjavu:

www.BosnaHistorija.com

»Prije dvadeset dana uhvaćena je kobila, čiji vlasnik nije poznat i nije tu. Tražim da joj se odredi izdržavanje dok se on ne pojavi.«

Od šerijatskog suda određene su po četiri akče dnevno, i upisano u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-baša Lala, Zaifi-čelebi, Mustafa muhzir i drugi.

[325 — *Registracija davanja u vlasništvo*]

Zimija Novak, sin Ivana, nastanjen u selu Žuželju, koje pripada mostarskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti njegova bratića zimije Tadije, nosioca ovog dokumenta, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i očitovanje:

»Ja sam dao u vlasništvo bratiću zimiji Tadiji trećinu baštine koju sam uživao u navedenom selu, zatim trećinu mojih ovaca, koza i konja, te osminu mojih goveda. Dok god budem živ, neka Tadija bude sa mnom. A kad umrem po odredbi uzvišenog Allaha, neka bude kako sam odredio i u vlasništvo mu dao. Međutim, ako Tadija za moga života bude nepokoran i ode na drugu stranu, neka mu ne pripadnu dijelovi, koje sam mu odredio, a sve što sam rekao neka bude prazan govor.«

Pošto je Tadija, u čiju je korist data izjava na izloženi način, potvrdio u njegovoj prisutnosti (njegove navode), na traženje je upisano.

U drugoj dekadi rebia I 1042 (26. septembra—5. oktobra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg đundi, Hasan spahija, Šaban tabak, Osman, sin Memije, Stjepan Kolak i Mileta.

[326 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hurem, sin Alije. Njegov opunomoćenik brat Velija. Supruga Selima, kći Derviša. Njen opunomoćenik Hasan, sin Derviša. Na osnovu svjedočenja Jusufa i Mušana.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 (hiljadu šest stotina).

[327 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim, sin Abdulaha, i Osman, sin Šaha, posvjedočili su da je Merjema, kći Hasan-age, nastanjena u Klisu, opunomoćila svoga supruga hadži-Halila da proda i ustupi njen čifluk sa svim što mu pripada i što joj je ostalo od oca u selu Stojčiniću, koje pripada mostarskom kadiluku. On je prihvatio punomoćstvo i na traženje je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Hasan-beg đundi, Isa kapudžija, Mehmed-aga, Jusuf-aga muteferika, Jusuf-aga bevab, hadži Muharem, Husein-baša, Abdi-beg, Mehmed, sin Husein-baše, Hasan-čauš i Oruč kapudžija.

[328 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimije Vukosav i Marta iz sela Opkoša[213] izjavili su: »Mi smo dužni 500 akči Serezlijevom vakufu.«[214]

Na traženje mutevelije Mustafe čelebije upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Durak, Abdi-beg i Mustafa muhzir.

[329 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Ljiljana iz sela Vionice, u prisutnosti seljana, pred sudom je izjavila: »Ja nisam postavila za opunomoćenika Šain-oglu Ahmed-bašu.«

Na traženje seljana je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

40r On je onaj koji pomaže!

[330 — *Registracija naplate*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein, sin Pirije, Jusuf, sin Mustafe, Ibrahim Čorlo, Mehmed, sin Abdulaha, Vujica Tomaš, Luka, Medko, Luka Dragić, Petar Ivko, Ivan, sin Nikole, i Grgur iz sela Goranaca pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti kujundžije hadži-Osmana, dali su ovu izjavu:

»Mi smo primili od spomenutog Osmana 886 akči vakufa hadži-Alije, i to 74 akče za čišćenje čatrnje, što se nalazi na goranačkom putu, i 772 akče za lokvu, te 28 akči za posude i građu i 14 akči na ime registracije.«

Pošto je hadži Osman posvjedočio u njihovoj prisutnosti (njihove navode), na traženje upisano je u sidžil.

U drugoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (22—31. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Selim-čelebi imam, Mustafa-beg, Ibrahim-čelebi i Šaban halifa.

[331 — *Sudsko upozorenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Šerijatski sud izdao je ovo upozorenje:

»Ako stanovnici sela Goranaca sakriju posudu kojom se crpi voda iz čatrnje, neka iskuse oštru kaznu i težak prijekor.«

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[332 — *Registracija jamstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kodža Pijale, nastanjen u Mostaru, jamčio je pred časnim šerijatskim sudom da će u roku od dvanaest dana od datiranja ovog dokumenta doći iz tvrđave Novi[215] i donijeti 1.320 akči, što ih duguje Bekir-aga, nastanjen u tvrđavi Bar, Abdulahu ćehaji, koji je nastanjen u Foči.

Na traženje upisano je u sidžil.

16. blagoslovenog ramazana 1042 (27. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-beg Korkut, Ibrahim-čelebi, hadži Bali, Šaban halifa i Mustafa muhzir.

[333 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mahmud spahija, nastanjen u Blagaju, u prisutnosti Muhibe, nastanjene u selu Kosoru, podnosi ovu tužbu protiv nje:

»Ja sam dao 1.000 akči suprugu spomenute Muhibe, Kurtu Aliji, i od toga sam dobio natrag 500 akči. Još su mi dužni 500 akči. Pošto je Muhiba nasljednica Kurta Alije, tražim da se naznačeni iznos isplati.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, te pošto su svjedoci Zurko Mehmed spahija i Mustafa, sin Abdulganija, posvjedočili, izdata je presuda o isplati duga. Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Selim-čelebi imam, Ahmed-čelebi, Jusuf spahija i Ibrahim-baša.

[334 — *Registracija zakletve*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kad je predloženo spomenutoj Muhibi da se zakune da njen muž Kurt Alija nije dužan 200 akči Zurki Mehmedu spahiji, ona se zaklela uzvišenim Allahom, i to je upisano u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je otkrovitelj! *40v*

[335 — *Prepis vakufname*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Neka je hvala Allahu, a blagodarnost i blagoslov njegovom vjerovjesniku, najčasnijem čovjeku i njegovoj rodbini i drugovima zvijezdama putokazima. Vlasnik ove punovažne isprave i listine, koje se treba pridržavati, ponos čestitih žena, dobrotvorka Rahima, kći Abdulmenana, nastanjena u mahali Karađoz-bega u gradu Mostaru, pristupila je sudu i dala ovu izjavu:

www.BosnaHistorija.com

»Ja sam izdvojila iz svoga najboljeg imetka 2.500 akči radi zadovoljstva velikog Allaha i za dušu njegova poslanika časnog, uvakufila ih i izuzela iz prometa, te postavila ove odredbe:

Neka se naznačena svota daje na murabehu rukom Merjeme, kćeri kalajdžije Mehmeda, iz mahale hadži-Balije, i neka Merjema raspolaže dobitkom, što ga dobije od tog novca, koji će se davati uz godišnji interes na 10 dirhema 11 1/4 dirhema. Neka svakog dana donosi u burilu (fučija) dovoljnu količinu vode na ulicu uz Karađoz-begovu džamiju i besplatno napaja prolaznike. Neka donosi burilo ujutro, a naveče ga odnosi kući. Kad bude potrebno mijenjati burilo, neka donese drugo, i kutlaču umjesto ove. Dok Merjema bude živa, neka uživa dobit od naznačenog novca. Poslije njene smrti neka se to prepusti nahođenju sudije.«

Naznačeni novac je predala u cijelosti Merjemi. Pošto je ona primila i čin spomenutog uvakufljenja bio izveden na spomenuti način, sudija, čiji potpis stoji na vrhu ove isprave, izdao je presudu da je spomenuto uvakufljenje punovažno i zasnovano na mišljenju osnivača šerijatskopravnih škola — neka je zadovoljstvo uzvišenog Allaha na sve njih — koji dozvoljavaju da se dirhemi i dinari mogu uvakufljavati. Ni u kom slučaju nije dozvoljeno da se prave ma kakve izmjene u pogledu namjene naznačene svote, za što je ovisna valjanost uvakufljenja. Na to su privedeni svjedoci, i to je upisano u drugoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (22—31. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed, sin Hasana, Ahmed Firuz, Husein, sin Mahmuda, Mehmed, sin Alije, Ibrahim Mustafa i drugi.

/2

[336 — *Registracija isplate duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ahmed, sin Abdulmenana, nastanjen u mahali Karađoz-bega, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Ahmeda, sina Firuza, nastanjenog u mahali Jahje hodže, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Ahmed bio mi je dužan 7.000 akči. Sada sam naznačenu svotu dobio u cijelosti od navedenog Ahmeda. Od danas nemam nikakvih potraživanja od njega.«

Pošto je spomenuti Ahmed potvrdio navedeno očitovanje u njegovoj prisutnosti, na zahtjev je upisano u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

/3

[337 — *Utvrđivanje nasljednika*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein iz sela Podveležja,[216] u prisutnosti Alije, sina Abdulaha, iz sela Liske,[217] dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Alija je nasljednik po asaba-liniji hadži-Huseina, koji je umro prije izvjesnog vremena.«

Pošto je Alija potvrdio (njegove navode) u prisutnosti podnosioca izjave, na traženje je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Isa kapudžija, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[338 — *Prepis vakufname*]

Neka je hvala gospodaru svjetova, a blagoslov njegovu vjerovjesniku Muhamedu i njegovoj rodbini.

Autor ove punovažne, na šerijatu zasnovane, isprave i listine izričite, koje se treba pridržavati, ponos čestitih žena, koja želi činiti dobra djela, Rahima, kći Abdulmenana, nastanjena u mahali Karađoz-bega u Mostaru, pristupila je časnom šerijatskom sudu i izrazila ovu svoju želju:

»Ja sam iz svoga najboljeg imetka izdvojila, uvakufila i stavila izvan prometa 2.000 akči radi zadovoljenja velikog Allaha da bi izbjegla bolnu kaznu i postavila sam ove odredbe:

Neka se naznačena svota daje na murabehu rukom moje sestrične Rukije, nastanjene u spomenutoj mahali, tako da se godišnje od 10 dirhema dobije 11 1/4 dirhema. Neka Rukija uči svaki dan tri puta časno kur'ansko poglavlje *Al-Ihlas*, a uoči petka neka uči jedanput časno kur'ansko poglavlje *Jasin*, a sevab od toga pokloni za moju dušu. Neka (kao naknadu za to) uživa novac koji se dobije od naznačene svote date na ribh. Neka navedena Rukija uživa (to) dok je živa, a poslije njene smrti neka se to prepusti nahođenju sudije!«

Potom je uručila naznačenu svotu u cijelosti Rukiji. Pošto je ona primila (naznačeni novac), čin spomenutog uvakufljenja bio je izveden na navedeni način i kadija, čiji potpis stoji na vrhu ove isprave, izdao je presudu da je uvakufljenje punovažno i zasnovano na mišljenju osnivača šerijatskopravnih škola — neka je zadovoljstvo uzvišenog Allaha na sve njih — koji dozvoljavaju da se dirhemi i dinari mogu uvakufljavati. Pošto je naznačena svota namijenjena i postignuta saglasnost o toj namjeni, to ni u kom slučaju nije dozvoljeno da se prave ma kakve izmjene. Privedeni su svjedoci i to je upisano u drugoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (22—31. marta 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed, sin Hasana, Ahmed, sin Firuza, Husein, sin Mahmuda, Omer, sin Alije, Ibrahim Mustafa i Ibrahim-baša.

[339 — *Izdavanje temesuka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mehmed-beg, nastanjen u mahali Derviš-paše u Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom dao je ovu izjavu:

»Stanovnici sela Hrasna, koje pripada mostarskom kadiluku, prodali su i ustupili meni sve zemlje erazi-mirije, koje uživaju u mjestu Mokrom, sa znanjem sahibi arza za 25.000 akči i sahibi arzi izdali su mi odobrenje. Tražim od šerijatskog suda potvrdu shodno tome.«

Kad je to predočio i pošto je obavljen uvid, (utvrđeno je) da marifetnama, datirana u trećoj dekadi ramazana 1042 (1—10. aprila 1633), potpisana i snabdjevena pečatom Sinana Odobaše, Ahmeda spahije i Hamida spahije, u svakom pogledu odgovara navedenom očitovanju, to mu je u svrhu potvrđivanja šerijatski sud ovu ispravu kao temesuk uručio.

Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-beg, Jusuf-baša, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[340 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mehmed tabak. Dužnik Alija, sin Abdulaha. Iznos duga 180 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predat havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Zaifi-čelebi, Ibrahim-baša i drugi.

41v On je onaj koji u izobilju daje, darežljivi!

[341 — *Registracija kupoprodajnog ugovora*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ahmed-čelebi, nastanjen u mahali Ćejvan-bega, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Derviša ćurčije, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam beji batom prodao kuću moje opunomoćiteljice i moje majke Hatidže, koja graniči s imanjem Kara Mehmed-baše, tabaka Šabana i sarača Huseina, te privatnim putem i baščom, spomenutom Dervišu za 6.000 akči i primio taj iznos. Od danas je on vlasnik toga imanja i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (navoda) na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Hasan Jusuf, Ahmed halvadžija, Ahmed-čelebi nalband, Mustafa halifa, Šaban tabak, Alija-čelebi trgovac i drugi.

[342 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Ahmed-čelebi, sin Mustafe, nastanjen u Ćejvan-begovoj mahali, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave ćurčije Derviša, dao je ovu izjavu:

»Mene je opunomoćila opunomoćiteljica, moja majka Hatidža hanuma, da prodam kuću koja je njeno vlasništvo u mahali Karađoz-bega, čije su međe poznate stanovništvu, i ja sam na osnovu te punomoći prodao kuću spomenutom Dervišu za 6.000 akči i primio novac.

Ako bi se pojavilo neko lice kao parnična stranka i podnijelo tužbu, preuzimam odgovornost i ja ću dati odgovor tužitelju.«

Pošto je istinitost tih navoda potvrđena, na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Memija halvadžija, hadži Salih, gore navedena lica i drugi.

[343 — *Spor među privrednicima*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Privrednici iz mostarske čaršije, nosioci ovog dokumenta, Alija hodža, hadži Ahmed, hadži Salih, Mahmud-baša, Bali halifa, usta Mehmed, hadži Mustafa i drugi pristupili su šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:

»Mi smo privrednici, svi su naši prihodi od zanatstva i trgovine. Međutim, sa strane su došli neki Grci i Jermeni. Oni ne posluju u dućanima nego postavljaju tezge na ulici i trguju i time nam prave štetu i ugrožavaju našu egzistenciju. Zato tražimo da im se po šerijatu zabrani da dolaze, ili neka, kao što mi otvaramo i sjedimo u dućanima, i oni otvaraju dućane i sjede u njima.«

Časni šerijatski sud izdao je upozorenje i skrenuo pažnju, u smislu postojeće regule, da navedeni Grci i Jermeni ne donose robu i ne prodaju sjedeći pred dućanima nega da kao i ostali privrednici sjede u dućanima i tamo trguju.

Na traženje upisano je u sidžil kako je riješeno i isprava je napisana i uručena licu koje je tražilo.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Abdi-beg, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[344 — *Registracija jamstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje zimije Vida upisano je da su zimije Juraj i Ćetko jamčili za Marka, sina Stjepanova, iz sela Međugorja, i obavezali se da će ga dovesti na sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Husein-baša Hamzevi[218] i Ahmed-baša.

On je onaj koji pomaže! *42r*

[345 — *Spor oko određivanja novčane kazne*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Vid, sin Nikole, iz sela Međugorja, u prisutnosti Tadije, sina Stjepana, iz spomenutog sela, dao je ovu izjavu:

«Prije izvjesnog vremena došao je vojvoda s namjerom da nas kazni i odredio (da platimo) 500 akči. Pristao sam da dam polovinu naznačenog iznosa.«

Pošto je izdata presuda da se isplati 250 akči, na traženje je upisano. U trećoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (1—10. aprila 1633).

Šuhud-ul-hal:

Husein-baša, Osman ćehaja, Ibrahim i Mustafa muhzir.

[346 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Jusuf-dede, sin Gazi-dedea, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, kadije Mahmud-efendije, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam beji batom prodao Mahmud-efendiji vinograd od oko osam motika loze u mjestu zvanom Mermer u selu Hodbini, koje pripada blagajskom kadiluku, a graniči s jedne strane s vinogradom Mehmeda spahije, s druge s vinogradom Mustafe, treće s javnim putem, a na četvrte strane s njivom Mu-

www.BosnaHistorija.com

harema, i primio naznačeni iznos te uručio prodani objekat. Od danas je on vlasnik tog objekta i neka njime raspolaže po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, hadži Husein bevab, Isa kapudžija, Ismail halifa mujezin, Jusuf-čauš i drugi.

[347 — *Registracija isteka dužnosti izvršioca posljednje volje*]

Nosilac ovog dokumenta Mustafa-čelebi, imam, izvršilac posljednje volje umrlog Omera čelebije, sina Halila spahije, nastanjen u Mostaru, pristupio je sudu i dao ovu izjavu:

»Umrli Omer-čelebi postavio me za svoga izvršioca posljednje volje, da isplatim njegova dugovanja. Ja sam isplatio iz njegove zaostavštine dugove koji su šerijatskim propisima utvrđeni. Od danas odstupam s te dužnosti. Ako se bilo šta pojavi u vezi s mojim vršenjem te funkcije, neka se ispita po šerijatu. Tražim od šerijatskog suda temesuk u smislu mog očitovanja.«

Pošto je (utvrđeno) da je Mustafa-čelebi obavio uredno svoju dužnost u vezi s isplatom dugova Omera čelebije, na traženje je upisano u sidžil što se dogodilo, a kopija je uručena licu koje je tražilo.

Šuhud-ul-hal:

hadži Husein-beg, Mustafa-čelebi hatib, Osman ćehaja, Šaban halifa, Ibrahim-baša i drugi.

[348 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Osman i Ahmed subaša pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Petra i ostalih iz sela Mokro, dali su ovu izjavu:

»Spomenuta lica stalno napasaju stoku na ispaši Mehmed-age i sijeku njegovu šumu. Osim toga čine mu i druge neprijatnosti.

Tražimo da se upozore da se od danas ne miješaju ni na koji način u posjed Mehmed-bega.«

Na traženje Osman-čauša upozorenje je izdao šerijatski sud i upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-baša, Mahmud-baša, Osman ćehaja i drugi.

[349 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Tadije upisano je da je Ahmed jamčio za zimiju Vida iz Međugorja i obavezao se da će ga dovesti na šerijatski sud kad se to zatraži. Spomenutog datuma 1042 (1633).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

On je otkrovitelj! *42v*

[350 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sami halifa, koji je opunomoćen od Kamine, kćeri Mahmuda, nastanjene u mahali Jahje hodže u Mostaru, za dolje navedenu prodaju, čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem hadži-Hurema i Huseina hajjata, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ahmeda, sina Abdije, iz Svinjarine, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam sa znanjem sahibi arza prodao i ustupio Ahmedu, za 8.000 akči 1/4 baštine u spomenutom selu, koja je pokrivena pločom, a nalazi se na gornjoj baštini, kao i sjenik, guvno i sve što uz to ide, a to je vlasništvo moje opunomoćiteljice Kamine, i u cijelosti sam primio naznačenu svotu kao protuvrijednost te prodaje od navedenog lica. Od danas on je vlasnik tih objekata i njima raspolaže kako hoće.«

Poslije potvrđivanja (date izjave) upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Abdi-beg, Jusuf hajjat, Mehmed Komar, Alija Sulejman, Husein hajjat, Muzafer hajjat i drugi.

[351 — *Spor zbog nasljedstva*]

»Dugo se vodio spor između nas zbog dijela što je pripao mojoj opunomoćiteljici Rabiji, u mulku, aharu i erazi-miriji u selima Zijemlju, Lišanima, Lučini(?) i Raštanima, te zbog kuće i bašče na priječkoj strani, zatim kuće u kojoj stanuje i ahara, što joj je pripao od oca i sestara. Međutim, sad se želi postići nagodba posredstvom muslimana u pogledu čifluk-mulkova i erazi-mirije, što se nalaze u Lučini(?), i u pogledu 1/2 bašče na priječkoj strani uz protuvrijednost od 9.000 akči.

Ja sam u smislu načela 'Nagodba je najbolje rješenje' tako i postupio, prihvatio nagodbu sa zadovoljstvom i u cijelosti primio sumu od 9.000 akči kao protuvrijednosti za navedeni dio u čifluku i aharu. Biće bespredmetna svaka moja tužba i zahtjev moje opunomoćiteljice u pogledu tih objekata, jer je mojoj opunomoćiteljici Rabiji ostalo pravo da ubuduće potražuje ma na koji način te objekte. Ako bismo ja ili moja opunomoćiteljica podigli tužbu ili da ona uslijedi od nekog drugog opunomoćenika, bilo lično ili posredstvom drugih, neka ne bude uvažena i prihvaćena kod časnih sudija.«

Pošto je Isa kapudžija kao opunomoćenik potvrdio (navode) spomenutog lica koje je dao kao opunomoćenik, na traženje upisano je što se dogodilo.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Mustafa-čelebi, Alaj-beg Burkur (?), hadži Ibrahim-beg, Islam-aga, Abdi-beg, Redžep-beg, Jusuf-baša, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi! *43r*

[352 — *Registracija temesuka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto nam je od gabeoskog nazira povjereno preuzimanje i raspolaganje šemhane, bejt-ul-mala, kačkuna i jave u mostarskom, fojničkom, duvanjskom i

ljubuškom kadiluku za cijelu godinu počevši od marta 1042 (1633), napisan je ovaj dokumenat kao temesuk da smo mi, s naše strane, povjerili šemhanu, kačkun, javu i bejt-ul-mal u tim kadilucima Ali-baši i Dervišu katibu da ih preuzmu. U tu svrhu napisana je ova isprava i uručena im.

Napisano u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1042 (12—21. marta 1633).

Ponizni
Mehmed memur

/2 [353 — *Registracija jamstva za osobu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Abdije ćehaje upisano je da su Abdi-čelebi i Pijale jamčili za Bekir-agu, nastanjenog u Baru, i obavezali se da će ga dovesti na sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Zaifi-čelebi, Osman ćehaja i drugi.

/3 [354 — *Registracija predstavke građana*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici iz mahale Ćejvan-bega u Mostaru pristupili su časnom šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:

»U vrijeme praznika i drugih dana okupljaju se razni besposličari na mjestu zvanom Tepa,[219] bacaju se kamena i izvode ludorije. Više puta je i krv prolivena i ljudi su ginuli. To je štetno za nas u svakom pogledu. Zato tražimo da se to spriječi.«

Pošto je stvarno potrebno da se šteta otkloni, časni šerijatski sud izdao je upozorenje da se ubuduće ne sakuplja masa ljudi na tom mjestu i da se spriječi ta nedolična rabota.

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mesih-beg đundi, Ismail-čelebi, Šaban halifa i Mustafa.

4 [355 — *Spor zbog neisporučene robe*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Mustafa, nastanjen u mahali Jahje hodže, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Omera, sina Abdulaha tabaka, dao je ovu izjavu:

»Svojevremeno sam dao Omeru 4.000 akči da uzme kožu sahibijan. Međutim, Omer nije dostavio kožu na vrijeme. Pošto je moja roba izostala s mora i time mi pričinjena velika šteta, tražim da mi se povrati naznačena svota.«

Poslije provedenog saslušanja izdata je presuda da Omer povrati naznačenu svotu hadži-Mustafi.

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Ismail-čelebi, Hasan spahija, Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

[356 — *Registracija isplaćene novčane kazne*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ferhad, sin Balije, iz sela Vionice, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Nikole, sina Matijaša, iz spomenutog sela, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Nikola je počinio prestup prije izvjesnog vremena. Kad (ga) je vojvoda htio kazniti, Nikola mi je rekao: 'Što god smatraš (da treba učiniti), ja pristajem.' I ja sam dao 1.200 akči vojvodi.«

Poslije saslušanja i poricanja Husein, sin Mustafe, i Mehmed, sin Mustafe, posvjedočili su, te je nakon sudskog upozorenja upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, Abdi-baša i Ismail-čelebi.

On je onaj koji pomaže! *43v*

[357 — *Prepis vakufname*]

Hvala Allahu, koji zna sve, a blagoslov Muhamedu, koji suzbija nevjerstvo i zabludu, i njegovim drugovima i rodbini, koja ga je slijedila — neka je božje zadovoljstvo na njih sve i na one koji ih budu slijedili do Sudnjeg dana! Potom, povod za pisanje (ove) šerijatske isprave i sastavljanje ovog dokumenta kojeg se treba pridržavati je ovo:

Đula, kći Iskendera, nastanjena u mahali Karađoz-bega u gradu Mostaru — neka je pošteđen od nesreća i nedaća — koja želi činiti dobra djela, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Saliha, nastanjenog u mahali Jahje hodže, kojeg je postavila za muteveliju za registrovanje dolje navedenog vakufa, dala je ovu izjavu:

»Zbog velikog Allaha i u želji za postizanjem njegovog časnog zadovoljstva, a da bi izbjegla njegovu bolnu kaznu 'na dan kad neće koristiti ni imetak ni potomstvo, nego će (se spasiti) samo onaj koji dođe Allahu sa čistim srcem', izdvojila sam iz svog najčistijeg imetka 20.000 akči koje su u opticaju i Allaha radi uvakufila ih i izuzela iz prometa za bogougodna djela, a onda ih predala spomenutom muteveliji. Pošto je on primio (novac), odredila sam sljedeće:

Lice koje bude mutevelija neka daje naznačenu svotu od 20.000 akči na šerijatom dopušteni način na interes (murabehu) tako da se na 10 datih akči (godišnje) dobije 11 akči i 2 pula, uz jak zalog i pouzdana jamca, odnosno uz jedno od ovo dvoje. Neka se od novca koji se dobije od dobiti isplaćuju 3 akče dnevno za učenje kur'anskog poglavlja *Ihlas*, devet puta svakog dana. Neka se sevab od tri učenja pokloni za dušu vakifa, a sevab od druga tri učenja za dušu moga oca Iskendera, a sevab od preostala tri učenja za dušu moje majke Šahe. Neka se također uči poglavlje *Al-Ihlas* tri puta dnevno uz nagradu od jedne akče i neka se sevab od toga pokloni za dušu moga supruga hadži-Sefera. Neka se, isto tako, uči poglavlje *Al-Ihlas* tri puta dnevno uz jednu akču i neka se sevab od toga pokloni za dušu roditelja spomenutog Sefera.«

Vakif je također odredio sljedeće:

»Dok god ona bude na ovom prolaznom svijetu, neka uči sve gore spomenuto i neka uživa nagradu (određenu za to), a poslije njene smrti neka Kurt Alija, koji je nastanjen u mahali Karađoz-bega, i njegova supruga Kamera uče gore navedeno poglavlje *Al-Ihlas* za dušu vakifa i za dušu njene majke uz tri akče dnevno i neka sevab od toga poklone onima kojima je to određeno. Neka se potom odredi da poslije njihove smrti (to) prelazi na njihovu djecu i

www.BosnaHistorija.com

njihove potomke, s koljena na koljeno i iz generacije na generaciju. Poslije izumiranja (potomstva) — bože sačuvaj — neka se to ustupi jednom od najboljih službenika časne džamije, koju je sagradio Ibrahim-aga,[220] uz prethodno dobiveno mišljenje kadije. Neka hadži Salih, a poslije njega njegova djeca i njihovo potomstvo, dok ne izumru, uče tri puta kur'ansko poglavlje *Al-Ihlas* za dušu hadži-Sefera i tri puta poglavlje *Al-Ihlas* za dušu njegovih roditelja uz po dvije akče dnevno i neka sevab od toga poklone kako je to određeno. Neka bude određeno da se poslije izumiranja potomstva — bože sačuvaj — to ustupi imamu i mujezinu džamije Bajezida hodže.[221] Neka lice koje bude mutevelija vakufa uživa dnevno dvije akče. Neka bude određeno da dužnost mutevelije (vrši) hadži Salih, a poslije njega njegova djeca i daljnje potomstvo s koljena na koljeno i iz generacije u generaciju. Poslije izumiranja potomstva — bože sačuvaj — neka se (to) prepusti cijenjenom nahođenju tadašnjeg kadije.«

Time je završeno očitovanje.

Pošto je predala novac i pokretni imetak hadži-Salihu, kojeg je postavila za muteveliju, dobrotvorka je izjavila da je uvakufljenje novca prema časnom šerijatu lišeno pravovaljanosti i obaveznosti (vakufa). Time je namjeravala da odustane i odlučila da novac uzme natrag. Na to je navedeni mutevelija dao zadovoljavajući odgovor rekavši da smatra da treba postupiti po mišljenjima eminentnih šerijatskih pravnika i istaknutih autoriteta, koji zastupaju gledište da je uvakufljenje novca valjano i obavezno.

Nakon te izjave, a pošto se otegla rasprava o tome, a dvije strane donosile protudokaze, sudu je ostalo da stvar riješi i dosene presudu. Pošto je pomno ispitao i detaljno proučio neslaganja i utvrdio da na strani mutevelije postoji jak dokaz i očita prednost, donio je valjanu šerijatsku presudu o pravovaljanosti i obaveznosti vakufa i njegovih posebnih i općih uslova prema mišljenju najeminentnijih šerijatskih presuda — neka je uzvišeni Allah zadovoljan s njima — to je vakuf registrovan i postao punovažan. Prema tome (poslije toga) svaka promjena, prenos i izmjena biće nevažeći. Ko god ga bude mijenjao, nakon što je ovo saznao, grijeh će pasti na one koji ga budu promijenili. Zaista Allah sve čuje i sve zna. A živi i darežljivi nagradiće vakifa.

Napisano u trećoj dekadi ramazana 1042 (1—10. aprila 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi mujezin, hadži Ahmed, Abdi-čelebi, Hasan džabija, Salih kafedžija, Mehmed usta, Halil berber i Ali Mehmed.

/2

[358 — *Spor zbog ostavštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Grgur, sin Vučete, iz sela Kruševa, u svoje ime i u ime svoje sestre Mande, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ivana, sina Petra, iz Hrasna, dao je ovu izjavu:

»Novac i nekretnine, što su pripali našoj majci zimiji Mari, kćeri Petra, ostali su kod njenog brata Ivana. Poslije njene smrti to je pripalo samo nama dvoma. Međutim, on izbjegava da to dâ. Nama je učinjena nepravda. Tražim da se ispita i da se naredi da se (nama) dâ.«

Prilikom saslušanja spomenuti Ivan je izjavio:

»Istina je da je nasljedstvo koje je pripalo mojoj sestri Mari od njenog oca bilo kod mene na raspolaganju. Međutim, Mara je poklonila sve to meni za svog života, a ja sam joj kao protuvrijednost dao jednog vola.«

Kad je zatražen dokaz koji bi potkrijepio Ivanove navode, Marin, sin Matije, i Juraj, sin Stipana, nastanjeni u Hrasnu, pristupili su šerijatskom sudu radi svjedočenja. Kad je zatraženo da svjedoče, oni su izjavili:

»Istina je da je majka spomenutog Grgura, umrla Mara, za svog života poklonila i u vlasništvo ustupila u našoj prisutnosti svome bratu Ivanu nasljedstvo koje joj je pripalo od oca. Mi to znamo i zato svjedočimo.«

Nakon svjedočenja na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman ćehaja, Šaban halifa, Ibrahim-baša muhzir, Mustafa muhzir i drugi.

44v

Bože, učini da budemo ljudi koji će činiti dobra djela, biti pobožni u svom životu i imetku, a ne učini da budemo nepravedni, nepokorni i zabludjeli u svim vremenima, a posebno u mjesecu ševalu hiljadu četrdeset i druge godine od hidžre onoga kome pripada slava i čast (11. aprila—10. maja 1633).

[359 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Abdulah ćehaja, nastanjen u gradu Foči, doveo je na šerijatski sud Bekira, sina Ibrahima, nastanjenog u Baru, i u njegovoj prisutnosti protiv njega podnio ovu tužbu:

»Bekir je kupio od mene robu i ostao mi dužan 10.320 akči. Imam o tome priznanicu sa pečatom spomenutog Bekira. On neće da mi isplati dug. Tražim da se ispita po šerijatu i pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja Bekir je od svoje dobre volje dao izjavu. Pošto je izdata presuda o isplati duga i uručen havali, Abdi-čelebi, mujezin džamije Karađoz-bega u Mostaru, i Kodža Pijale jamčili su da će biti isplaćena naznačena svota. Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija muderis i Mustafa-čelebi naib.

[360 — *Prepis temesuka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Bejtul-mal-ame i hasa, juva, kačkun, gaib mal, resmi guvara i tapui zemin na području nevesinjskog, ljubinjskog, blagajskog, mostarskog, imotskog, ljubuškog i belgradžičkog kadiluka, što su vezani za mukatu Zažablje,[222] povjerene su na godinu dana počevši od marta 1042 (1633) godine nosiocima ove isprave Hasan-agi, Aliji ćehaji i Mahmudu spahiji za 13.000 akči i oni su to preuzeli. Kako se to do sada radilo, neka i oni na taj način to kupe i raspolažu prihodima. Ova isprava je napisana kao temesuk da se niko sa strane ne bi miješao i uručena im je da bi je pokazali u slučaju potrebe.

Napisano u prvoj dekadi blagoslovenog mjeseca ramazana 1042 (12—21. marta 1633).

Ponizni
Ali-aga memur

[361 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mustafa halifa, mutevelija vakufa Kerime hatun. Dužnik Ishak kao jamac. Iznos duga 3.585 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predan havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-čelebi nalband, Hasan spahija, Zaifi-čelebi i drugi.

[362 — *Utočištu vrline, temelju šerijata*]

Pravednom sudiji u mostarskom i imotskom kadiluku — neka mu se poveća vrlina do sudnjeg dana.

Srdačni komplimenti i izobilje pozdrava. Potom neka bude poznato ovo:

Pošto se janičarski joldaš serdar, koji se nalazi pod našom jurisdikcijom, nije pridržavao propisa i discipline, svrgnut je. Na njegovo mjesto postavljen je i imenovan za serdara joldaš Abdi . . .,[223] penzioner, iz 56. buljuka, i u vezi s tim šalje Vam se ovo srdačno pismo. Kad stigne, molite se da ovo imate u vidu, i neka spomenuti vrši poslove koji mu pripadaju a neka postojeći joldaši znaju da je spomenuto lice njihov serdar i neka ne čine ništa što bi bilo suprotno njegovoj riječi i mišljenju. Neka se pokoravaju i povinjavaju časnom šerijatu.

One koji ne budu tako postupali, nego budu prkosili i suprotstavljali se, uputite na vojnu. Čuvare pašnjaka prebacite u Istanbul.

Popišite one koji bi trebali da se nalaze na svojim dužnostima, ali se ne nalaze, s naznakom njihovih imama, funkcija i buljuka, i o tome obavijestite, te neka se oštro kazne. Naredite da se uhvate odmetnici koji pripadaju grupi lutora[224] koji nose ćorde, jatagane i puške i hodaju pod imenom janjičara, adžami-oglana, tobdžija i drebedžija i čine zulum sirotinji. Neka se kazne po šerijatskom odobrenju. Kad neko od janjičara, adžami-oglana, tobdžija i drebedžija umre, bilo da se zatekao u mjestu stalnog prebivališta ili na putu, naredite da se preuzme ono što je preostalo iza njega a pripada državi, i neka se to putem časnog (šerijatskog suda) proda na suki-sultanuu, a potom neka se sav novac što se dobije stavi u jednu kesu s potpisom i pečatom, i sve to skupa preda spomenutom licu i ovamo pošalje. Uložite sve snage da se nikome ne čini nepravda, jer je to u suprotnosti sa časnim šerijatom i svijetlim zakonom.

Neka uvijek bude (kadija) na visokom stepenu znanja i kreposti i neka se zadrži na sedžadi ahmedijskog šerijata s Božjom pomoći!

Napisano u trećoj dekadi časnog zilkadeta 1044 (8—17. maja 1635).

45v On je onaj koji pomaže!

[363 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibriš Alija, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Danijal-bega, dao je od svoje dobre volje ovu izjavu:

»Ja sam dužan Danijal-begu 270 akči.«

Izdata je presuda o isplati duga i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Zaifi-čelebi, Osman Bend-zade[225] i drugi.

[364 — *Registracija duga*]

Vjerovnik Krivošija. Dužnik Milašin, naš rajetin. Iznos duga 4.206.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed Husein, Ibrahim-baša, Jusuf tabak i Hurem, sin . . .[226]

[365 — *Pismo Jusuf-paše*]

Časnom vijeću poštovanog i cijenjenog gospodina kadije ljubazno se stavlja na znanje sljedeće:

Naš aga, uzor svojih vršnjaka Junus-beg — neka mu se poveća ugled — poslan je (u svrhu ubiranja dažbina) sa područja vojvodaluka Duvna, koje se sada nalazi pod Vašom jurisdikcijom, za period od prve dekade časnog ševala 1042 (11—20. aprila 1633) pa tri naredna mjeseca, tj. do kraja časnog zilhidžeta iste godine (17. jula 1633).

Kad stigne, molite se da naredite da mu se omogući da sakupi naše daće i ostale badihave koje nam pripadaju. Ne dozvolite nikome da se miješa. Isto tako, ne dopustite da se sirotinji čini nepravda pod ovom izlikom. Neka ovo bude poznato Vašem gospodstvu.

Napisano spomenutog datuma.

Jusuf-paša

[366 — *Nagodba*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Ivana, kći Marka, nastanjena u Međugorju, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti svoga strica, nosioca ovog dokumenta, zimije Tadije, sina Vukosava, od svoje dobre volje dala je ovu izjavu:

»Spomenuti Tadija je na neki način uz tapiju uzeo baštinu koju je uživao moj otac Marko. Zbog toga je došlo do velikog spora među nama. Međutim, muslimani izmiritelji su posredovali. Kad su izrazili želju da dođe do nagodbe između nas po polovinu te baštine, postupila sam u duhu načela 'Nagodba je najbolje rješenje' i prihvatila nagodbu. Istovremeno sam se odrekla traženja dijela u spomenutoj baštini i svih tužbi i potraživanja. Ako bih ubuduće ja ili moj opunomoćenik podigli tužbu, neka ne bude uvažena kod časnih sudija.«

Poslije potvrđivanja (spomenutih navoda) upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim spahija, Matija Marko, Andrija Žore, Matija Mitar, Juraj Jerković i Andrija Vasilj.

[367 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje serdara Husein-baše upisano je da su Abdi-čelebi i Pijale trgovac izjavili da je Ibrahim-baša janjičar, otac Bekir-age, koji je prije izvjesnog vremena uhapšen, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ali-baša radžil, Jusuf-beg, Ahmed-ćehaja, Osman ćehaja i drugi.

www.BosnaInstitut.com

46r On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi!

[368 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je neophodan staratelj koji bi upravljao imetkom maloljetnika Jusufa, Fatime i Dure, što im je pripao od oca, umrlog Hasana, sina Ahmeda, nastanjenog u selu Lisama, a nosilac ovog dokumenta Mustafa halifa je sposoban vršiti starateljsku dužnost kako treba, to je od šerijatskog suda postavljen za staratelja koji će čuvati i održavati imetak spomenutih maloljetnika. Kad je prihvatio i preuzeo starateljstvo i obavezao se da će obavljati poslove koji iz tog proističu, na traženje je upisano kako je odlučeno.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[369 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mehmed tabak. Dužnik Hasan tabak. Iznos duga 230 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predan je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Ismail halifa mujezin, Hasan Sofi, Osman ćehaja i drugi.

[370 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Piri, nastanjen u Zijemljima, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Milića, dao je ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena nestao je jedan moj vo. Pedeset dana miješao se sa stokom spomenutog lica. Konačno ga je bejt el-maldži uzeo od njega. Od danas ne tužim niti se sporim sa Milićem u vezi s tim.«

Na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-beg đundi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[371 — *Spor zbog prisvojene zemlje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sefer-efendija, vaiz, pred šerijatskim sudom dao je ovu izjavu:

»Ja sam ranije kupio bašču i njive od Abdi-bega u selu Vlasniću, koje pripada mostarskom kadiluku. Međutim, Ejub iz Mostara (počeo je) samovoljno obrađivati njivu zvanu Podor[227] i time mi učinio veliku nepravdu. Tražim da se dovede na časni šerijatski sud i da se pravda zadovolji.«

I, stvarno, upućen je muhzir da se spomenuti Ejub dovede na sud. Pošto se Ejub sklonio i nestao, zatražen je ehli-vakuf koji bi dao svoje mišljenje. I Velija, sin Memije, Alija i Sefer, sinovi Kasima, te Bali, sin Memije, iz spomenutog sela, pristupili su sudu i izjavili sljedeće:

»Istina je da je Sefer-efendija kupio bašču i njive od Abdi-bega. Bali i Abdi-beg sagradili su kuću na zajedničkoj ispaši koju uživaju od prije 30 godina, a oko kuće je drveće u blizini bašče i Podora.«

Pošto su (to) posvjedočili datom izjavom, na traženje upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Osman, sin Sulejmana, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa muhzir.

[372 — *Registracija postavljenja opunomoćenika*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su Mustafa, sin Mehmeda, i Mehmed hajjat posvjedočili da su sestre Rahima i Emina odredile Redžep-bega za svog zastupnika da u njihovo ime preuzme ostavštinu što im je pripala od Halime, koja je umrla prije izvjesnog vremena, a bila je nastanjena u mahali hadži Memije, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

On je onaj koji obilno udjeljuje, darežljivi! *46v*

[373 — *Spor zbog prisvojenog zemljišta*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Omer hafaf, nastanjen u mahali ćurčije Ahmeda, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Kodže Huseina, dao je ovu izjavu:

»Preuzeo sam kuću sa avlijom od Huseina (koja se prostire) od prozora njegove kuće do jednog probušenog kamena iza avlijske kapije. Međutim, sada je on prisvojio 2—3 aršina moje avlije i time mi pričinio nepravdu. Tražim da se to ispita i provede šerijatski postupak.«

Prilikom saslušanja i negiranja, kad je zatražen dokaz koji bi bio u skladu sa tužbom tužitelja Omera, vjerodostojni ljudi Hasan hajjat i Husein džabija potvrdili su njegove navode. Na traženje upisano je u sidžil što je riješeno. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Selim-čelebi sohta, Hasan-čelebi sohta, Hasan sarač, Sulejman-dede i drugi.

[374 — *Vjenčanje u selu Ljubotiću*]

Suprug Širmerd, sin Ibrahima. Supruga Kerima, kći Ahmeda. Njen opunomoćenik Hasan, sin Ahmeda, na osnovu svjedočenja Pervane, sina Hasana, i Dura, sina Einhana.

Mehr — iznos: 1.200 (hiljadu dvije stotine).

Šuhud-ul-hal:

Osman-dede, Mustafa-čelebi i Muslija, sluga.

www.BosnaHistorija.com

[375 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mehmed-beg, sin Mustafe ćehaje. Njegov opunomoćenik Derviš, sin Alije ćehaje. Supruga Aiša, kći Hasana. Njen opunomoćenik hadži Sulejman-efendija. Na osnovu svjedočenja Alije halife, sina Velije, i Mustafe čelebije, sina hadži-Alije.

Mehr muedžel — iznos: 12.000 (dvanaest hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ali-baša i Ahmed-čelebi kazaz.

[376 — *Spor zbog nasljedstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kurt-beg iz Pive, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Hurema, dao je ovu izjavu:

»Poznato je da sam nasljednik Zahide, koja je umrla prije izvjesnog vremena dok je stanovala u svojoj kući. Međutim, hadži Hurem je prisvojio zaostavštinu navedene žene i stavio ruku na nju. Tražim da se (to) ispita i da se provede šerijatski postupak.«

Pošto je hadži Hurem osporio nasljedstvo spomenute žene i pošto je zatražen dokaz koji bi potkrijepio njegove navode, vjerodostojni ljudi Oruč halifa i Bal-beg pristupili su šerijatskom sudu radi svjedočenja. Kad je zatraženo da svjedoče, oni su izjavili:

»Tačno je da je Zahida za života rekla: 'Kurt je moj bratić. Ne znam da bi neko drugi mogao da me naslijedi.' To je izjavila u našem prisustvu. To tvrdimo i svjedočimo.«

Pošto je prihvaćeno (svjedočenje), presuđeno je da zaostavština spomenute Zahide pripadne Kurt-begu.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ismail-čelebi, Šahman hafaf, Ibrahim-baša i drugi.

47r On je onaj koji pomaže!

[377 — *Registracija poklona*]

Kamer, kći Pervane, nastanjena u mahali Mehmeda ćehaje[228] u gradu Mostaru, pred šerijatskim sudom dala je ovu izjavu:

»Moj rođeni sin Husein, sin Gazije, poklonio mi je i dao u vlasništvo svoju kuću, kućni namještaj i vinograde, što su mu pripali od oca i ja sam to primila i preuzela u svoje vlasništvo. Da je to tako, imam vjerodostojne svjedoke.«

Muslimani Alidžan halifa, Ajdin spahija i Bali Sofi pristupili su šerijatskom sudu i posvjedočili:

»Istina je da je Husein poklonio i ustupio svojoj majci Kamer spomenutu kuću, kućni namještaj i vinograde. To tvrdimo i svjedočimo.«

Pošto je njihov iskaz prihvaćen, na traženje stranke je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Selim-čelebi softa, Ismail-čelebi mujezin, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[378 — *Vjenčanje*]

Suprug Memija, sin Hasana. Njegov opunomoćenik spomenuti Hasan. Supruga Selima, kći Husrefa. Njen opunomoćenik Ramadan, sin Mustafe. Na osnovu svjedočenja Huseina hafafa i Saliha Husrefa.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu akči).

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Mustafa-čelebi, Osman ćehaja i drugi.

[379 — *Registracija opunomoćenika*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ismail-čelebi i Jusuf halifa posvjedočili su da je Latifa, kći hadži-Jusufa, nastanjena u mahali Jahje hodže, opunomoćila svoga brata Osman-čauša da u njeno ime traži i preuzme njen mehr i ostala prava koja joj po šerijatu pripadaju iz zaostavštine umrlog supruga hadži-Ahmeda. Na traženje to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Abdi-beg, Jusuf tabak i Ibrahim-baša.

[380 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Đula, kći Iskendera, nastanjena u mahali Karađoz-bega, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Saliha, dala je ovo očitovanje:

»Ja sam beji batom hadži Salihu prodala kuću u kojoj stanujem, kućni namještaj i svoju mulk-bašču koja se nalazi na priječkoj strani,[229] a čije su granice poznate stanovnicima, za 20.000 akči, te uručila prodate objekte i primila novac za to. Od danas je on vlasnik tog imetka i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi, hadži Ahmed-čelebi, hadži Ahmed, Abdi-čelebi, Hasan džabija, Salih kafedžija, usta Mehmed i Halil berber.

[381 — *Spor zbog smetanja posjeda*]

Osman-čauš, mutevelija vakufa Sinan-paše, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Ahmeda, nastanjenog u mahali Karađoz-bega, dao je ovo očitovanje:

»Postoji stari put prema rijeci Radobolji, rubom ograde iznad zida, koji se nalazi ispod moje bašče, a ona se nalazi na početku mosta na priječkoj strani. Sada je spomenuti hadži Ahmed uzurpirao i zid i put. Tražim da se stvar ispita i da se to spriječi.«

Nakon poricanja pristupili su svjedoci muslimani Husejn tabak, Ajdin spahija i Nev Alija i izjavili: »Mi svjedočimo da postoji stari put uz rijeku Radobolju, koji ide rubom ograde iznad zida, a zid pripada vakufu.«

Pošto je njihovo svjedočenje usvojeno, šerijatski sud je upozorio hadži-Ahmeda da ne prelazi taj put i zid, i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi, Mehmed trgovac, Sulejman halvadžija, Ismail halifa, hadži Salih i drugi.

[382 — *Prepis pisma Junus-bega*]

Poštovanom i milom gospodinu

Poslije izraza mog dubokog naklona prema časnom vijeću Vaše ekselencije stari poštovalac stavlja Vam na znanje sljedeće:

Naš brat Abdi-beg i Jusuf-baša su novi opunomoćenici za ubiranje prihoda od badihave i ostalih dažbina na području koje se nalazi pod Vašom jurisdikcijom. Molite se da unesete u sidžil temesuke koje oni imaju sa tromjesečnim obračunom, počevši od početka časnog ševala. Od njegove ekselencije našeg gospodara svaki temesuk je lično poslan. Molite se za veliku ljubaznost da (ih) unesete u sidžil koji se redovno vodi.

Ponizni
Junus-beg

[383 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Nikola zerger. Dužnik Toma, sin Petra. Iznos duga 600 (akči) za jamstvo Vukele, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predan je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Mustafa-beg, Zaifi-čelebi i drugi.

[384 — *Registracija duga*]

Povod pisanju (ovog pisma) je ovo:

Pošto Pijale treba da plati Bekir-agi, i to pod uslovom da se 1.800 akči uzme od Kurda Reisa i njegovog ortaka Kodže, a ako to ne bude, neka bude jamac na 3.000 akči, a da moja braća daju taj novac Bekir-agi. Ono što pripada njemu kao da pripada i nama. Nemojte zanemarivati, drugo nemam šta reći.

Ponizni Pijale

[385 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sefer-efendija u prisutnosti Ejuba, sina Alidžana, dao je ovu izjavu: »Teskera sa pečatom koja se nalazi kod Ejuba je moja. Ja sam je dao.« Upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Islam-aga, Osman ćehaja i Mustafa sluga.

[386 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je potreban staratelj koji bi se starao o imetku što je pripao maloljetnicama Sakini, Đulsumi, Fatimi i Salihi od njihovog umrlog oca hadži-Ahmeda, nastanjenog u mahali Jahje hodže u gradu Mostaru, a nosilac ovog dokumenta Osman-čauš je sposoban da vrši tu dužnost, te je od šerijatskog suda postavljen za staratelja, a njegova braća Ismail-čelebi i hadži Bali Husnija postavljeni su za nazire.

Pošto su prihvatili dužnost staratelja i nazira pred svijetlim šerijatskim sudom, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-efendija muderis, Abdi-beg đundi, Ismail-čelebi imam i drugi prisutni.

On je onaj koji pomaže! *48r*

[387 — *Vjenčanje u selu Grabovici*]

Suprug Osman, sin Abdulmenana. Njegov opunomoćenik berber Ahmed. Supruga Zulejha, kći Tejmura. Njen opunomoćenik Bekir, sin Kurta. Na osnovu svjedočenja Bekira, sina Džafera, i Osmana, sina Tejmura.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu akči).

[388 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein, sin Abdulaha, nastanjen u mahali hadži-Jahje u gradu Mostaru, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Jusufa čelebije, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam beji bati katijem prodao Jusufu čelebiji svoj vinograd od oko dvije motike loze u Mazoljicama,[230] čije su granice poznate stanovnicima i susjedima, za 1.300 akči. Prodati objekat predao sam, a utvrđeni iznos primio. Od danas je vinograd njegovo kupljeno imanje i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, Sulejman kapudžija, Abdi-čelebi, hadži Hasan, Mehmed spahija, Husein hajjat, Redžep, Ahmed hafaf i drugi.

[389 — *Prepis berata*]

Zapovijest časnog, uzvišenog, visokog sultanskog berata i sjajne tugre cara koji osvaja svijet je ovo:

Mahmud halifa, nosilac ove časne zapovijesti, na dužnosti kajjima, uz četiri akče dnevno, u časnoj džamiji Vučjaka u Mostaru, iako nije bilo ničega što bi iziskivalo da bude razriješen, tako mu je dužnost — suprotno prijedlogu

www.Bosnai-Istorija.com

— oduzeta od drugog lica po imenu . . ., čime je spomenutom učinio nepravdu i nasilje. S obzirom na to, umoljeno je da se dotični odstrani i da se Mahmud ponovo postavi i zadrži na toj dužnosti. Zbog toga sam izdao ovaj blagonakloni berat i naredio ovo:

Kada dođe (ova zapovijest), neka (Mahmud halifa) bude kajjim kao što je i bio i neka vrši dužnosti koje treba da vrši, uz četiri akče dnevno, koliko mu je određeno, i neka se moli za vakifovu dušu i za moju trajnu sreću. U tome neka ga niko ne sprečava. To da znaju i neka se oslone na časni znak.

Napisano desetog dana blagoslovenog mjeseca ramazana 1042 (21. marta 1633).

Upisano u drugoj dekadi ševala spomenute godine.

/4

[390 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Memija tabak. Dužnik Ibrahim. Iznos duga 59 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predat je havali radi utjerivanja, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mehmed-čelebi, Selim-čelebi, Mustafa muhzir, Osman ćehaja i drugi.

/5

[391 — *Registracija duga i zaloga*]

Vjerovnik Mehmed-čelebi, zaim. Dužnici Mustafa, sin Ganije, i Ahmed, sin Sulejmana, iz Blagaja. Iznos duga 7.500, a dug od prihoda vinograda 837 akči. Za naznačeni iznos založen je vinograd uz kuću i mulk vinogradi u Mokricama. Jamac je Selim-čelebi, imam.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

48v

On je onaj koji pomaže!

/1

[392 — *Registracija međusobnog jamstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Svi stanovnici sela Tepčića pristupili su šerijatskom sudu i jamčili jedni za druge, i to je upisano na traženje Ahmeda kapudžije.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg, Mehmed-aga, Abdurahman-čelebi, Abdi-beg i drugi.

/2

[393 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hadži Bali, koji je od kadije postavljen za opunomoćenika kćerke hadži--Mustafe, koji je umro prilikom odlaska na hadžiluk, a bio je nastanjen na priječkoj strani, u mahali hadži-Memije, i od njegove supruge Mehršahe, u pogledu spomenute prodaje, čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem Huseina hajjata i Duraka tabaka, kao i brat umrlog Šabana, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, ponosa vojski, Abdije čauša, od svoje dobre volje dali su ovu izjavu:

»Na odžaku kuću, pokrivenu pločom, sa čardakom, aharom, ćilerom, avlijom, kenefom, baščom i voćkama i svime što tome pripada u spomenutoj mahali, a čije su granice poznate stanovnicima, što nam je pripalo od umrlog ostavitelja prodali smo spomenutom Abdiji čaušu za 20.000 akči, koje su u opticaju, te predali prodane objekte i primili novac. Od danas je on vlasnik toga imanja i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje upisano je u sidžil i napisano.

Šuhud-ul-hal:

Islam-aga, Selim-aga, Hasan-čauš, Ahmed-beg, hadži Ahmed, Sulejman kapudžija, Oruč tabak i drugi.

[394 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Memija, sin Abdulaha, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti svoga sina Mustafa-baše, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam prema šerijatskim propisima Mustafa-baši poklonio robu koja mi je pripala od brata Bali-bega u vrijednosti od oko 36.000 akči i predao mu je u vlasništvo. Od danas je to njegovo vlasništvo, dobiveno kao poklon, i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Husrev-baša, Hasan pekar, Ibrahim-baša i drugi.

[395 — *Vjenčanje*]

Suprug Ahmed, sin Kelimana, koji je pristupio lično. Supruga Selima, kći Huseina. Njen opunomoćenik Derviš hajjat. Na osnovu svjedočenja Ilijasa tabaka i njegovog brata Hasana.

[396 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mehmed spahija, trgovac. Dužnici Omer, sin Džafera, Jovan, sin Marka, i Mehmed Tejmur. Iznos duga 10.265 (akči), što je utvrđeno na osnovu izjave njih dvojice. Donesena je presuda o isplati duga i predan havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Ibrahim-baša, Mustafa muhzir i drugi.

[397 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ismail-beg, mutevelija vakufa hadži-Memije, kao opunomoćenik Mehmed-bega. Dužnik Mehmed Kužje[231] za jamstvo Hasanu Šadi-zadeu.[232] Iznos duga od glavnice i murabehe 1.614 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati duga i predan je havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, hadži Muharem bevab, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

On je onaj koji pomaže!

Prvog mjeseca zulkadeta časnog 1042 (10. maja 1633)

[398 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Durak, sin Alije. Njegov opunomoćenik Alija, sin Mustafe. Supruga Rahima, kći Abdulmenana. Njen opunomoćenik Murat, sin Hubijera. Na osnovu svjedočenja Oruča, sina Ahmeda, i Alije, sina Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 400 (četiri stotine).

[399 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mahmud iz Biograca, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe čelebije hatiba, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja treba da platim dug od 1.300 akči Mustafi čelebiji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) donesena je presuda o isplati duga i upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, deli Šaban, Šaban halifa i Ibrahim-baša.

[400 — *Registracija isplaćenog duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Muhzir Osman ćehaja, u prisutnosti zimije Andrije, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena Mehmed i Tomaš zatvorili su Andriju zbog 6.000 akči. Sad sam u cijelosti primio naznačenu svotu od 6.000 akči od spomenutog lica i doznačio ih Mehmedu i Tomašu u prisutnosti svjedoka.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ali-aga, Šaban halifa i drugi.

[401 *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Sulejman-beg. Dužnik Hasan-čelebi, sin Osman-baše. Iznos duga 2.700 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i predan havali radi utjerivanja.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Danijal-beg, Zaifi-čelebi i drugi.

[402 — *Vjenčanje u Raškoj Gori*]

Suprug Osman, sin Ibrahima. Opunomoćenik njegov otac Ibrahim. Supruga Kamer, kći Omera. Njen opunomoćenik Sulejman, sin Omera. Na osnovu svjedočenja Kurta, sina Čejvana, i Alije, sina Čejvana.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ali-aga i Osman ćehaja.

[403 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mahmud, sin Abdulmenana. Njegov opunomoćenik Derviš Bali. Supruga Rahima, kći Pervane. Njen opunomoćenik Husein, sin Pervane. Na osnovu svjedočenja Omera, sina Abdulaha, i Gazije, sina Džafera.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 (hiljadu osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi i Mehmed-čelebi.

On je otkrovitelj! 49v

[404 — *Spor zbog vlasništva*]

Nosilac ovog dokumenta Danijal-beg, nastanjen u mahali Baba-Bešira u gradu Mostaru, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Abdije čelebije i Hasana spahije, nastanjenih u toj mahali, dao je ovo očitovanje:

»Pošto je potrebna tapija za vinograd, koji je izložen propadanju u Vukodolu,[233] čije su granice poznate stanovnicima i susjedima, a bio je u posjedu Ahmeda, koji je napustio zemlju prije izvjesnog vremena, to ga je mostarski baždar Sulejman ćehaja ustupio meni uz tapiju. Međutim, Abdi-čelebi i Hasan spahija miješaju se u moje pravo raspolaganja (tim vinogradom). Tražim da se (to) ispita i provede šerijatski postupak.«

Prilikom saslušanja spomenuti su suočeni sa tužiteljem i ovo su izjavili:

»Prije devet godina baždar Derviš katib je ustupio nama spomenutu njivu i mi smo je uživali do ovog časa.«

Kad je zatražen dokaz koji bi potkrijepio navode spomenutih lica, oni ga nisu mogli ni na koji način pridonijeti, a istovremeno je dobiven uvid u tapunamu, koju posjeduje tužitelj Danijal-beg, i (utvrđeno je) da je tapunama Sulejmana ćehaje datirana prvom dekadom redžepa 1041 (23. januara—1. februara 1632) i da je na njoj njegov potpis i pečat, te pošto njegova tapunama u potpunosti odgovara njegovom očitovanju, to je njiva u Vukodolu dosuđena, shodno tapunami, navedenom Danijal-begu. Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-dede, Abdurahman bevab, Mehmed Vila,[234] Osman ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[405 — *Prepis tapije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je potrebna tapija za vinograd u Smrčenjacima,[235] koji je izložen propadanju, i za nešto zemlje na Bukanjama,[236] a koji pripadaju umrlom Mehmedu čelebiji, sinu Alije, koji je bilo nastanjen u mahali Baba-Bešira u Mostaru, to je ovo ustupljeno njegovom bratiću Abdiji čelebiji za 990 akči. Neka iz godine u godinu plaća rusume kojima podliježe dok se ovo bude vodilo na njegovo ime i neka ga niko ne smeta da to uživa.

Napisano u drugoj dekadi džumada II 1037 (17—26. februara 1628).

Ponizni

Derviš, baždar

www.BosnaHistorija.com

[406 — *Izdavanje temesuka*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Abdi-čelebi, imam, nastanjen u mahali Baba-Bešira, pred šerijatskim sudom dao je ovo očitovanje:

»Pošto je umro Mehmed-čelebi, koji je uživao izvjesnu zemlju u Smrčenjacima i na Bukanjama, a za tu zemlju je potrebna tapija, to je Derviš katib, koji radi na tapijama, ustupio meni (te zemlje) uz tapiju. Tražim temesuk od šerijatskog suda shodno tome.«

Kad je izvršen uvid u tapunamu koju posjeduje i pošto ona u potpunosti odgovara datom očitovanju, to je od šerijatskog suda uručen ovaj temesuk kao potvrda originala. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija, Mustafa-čelebi, Husein-baša i drugi.

50r On je onaj koji pomaže!

[407 — *Sud izdaje upozorenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Časni šerijatski sud izdao je upozorenje da muftija Ali-efendija i Velija, nastanjen u selu Kruševu, i drugi ortaci ne obrađuju svoju zemlju, koja je zajednička i nalazi se u spomenutom selu na Blatu sve dok se ne podijeli između njih prema njihovim hisama. Na traženje upisano je u sidžil.

U drugoj dekadi časnog zulkadeta 1042 (20—29. maja 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Abdi-baša, Mehmed-čelebi, hadži Ahmed i Ibrahim-dede.

[408 — *Spor zbog pričinjene štete*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Velija, sin Ibrahima, iz sela Raštana, u prisutnosti zimije Matijaša, sina Jurja, iz istog sela, podigao je protiv njega ovu tužbu:

»Stoka spomenutog Matijaša uništila je usjeve na jednoj mojoj njivi.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe zatraženi su svjedoci te su Oruč, sin Ahmeda, i Durak, sin Alije, posvjedočili. Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[409 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosioci ovog dokumenta Ali-efendija, Mehmed-beg, hadži Mustafa, Velija, Zulfikar i drugi, koji posjeduju hise na Blatu, u selu Kruševu, dali su pred šerijatskim sudom ovo očitovanje:

»Neka lica sa strane dolaze da obrađuju neke naše hise na Blatu. Oni oru zemlju bez našeg odobrenja i čine nam i druge neprijatnosti. Od danas lica koja dolaze sa strane ne smiju da obrađuju spomenute hise bez naše volje. Tražimo da šerijatski sud izda upozorenje da se ne miješaju ni na koji način.«

Na traženje spomenutih lica izdato je upozorenje i skrenuta pažnja svijetlog šerijatskog suda da se lica koja dolaze sa strane ne miješaju ni na koji način, i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Mustafa-čelebi, Abdi-baša, Ismail-čelebi trgovac i drugi.

[410 — *Registracija izjave*]

Lica, čija su imena navedena u tekstu gornjeg dokumenta, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahim-dedea dali su ovu izjavu:

»Spomenuti ima hisu u pašnjaku koji se nalazi prema baštini, što je on uživa u selu. Mi smo čuli od starih ljudi da je ta baština sastavni dio Vukove baštine.«

Na traženje Ibrahim-dedea upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[411 — *Registracija zahtjeva uglednih građana*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ugledni građani Mostara Osman-efendija, Abdi-efendija, Ahmed-beg, Ibrahim-beg, Mehmed-aga i ostali pristupili su šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:

»Mi nikako ne želimo da Osman ćehaja, Ibrahim-baša i Mustafa, koji vrše dužnost muhzira, ubuduće budu muhziri.«

Na njihovo traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa trgovac, Abdi-beg, Mustafa hafaf, usta Mehmed trgovac, Jusuf-aga muteferika, Memi-baša hafaf i drugi.

On je onaj koji sve razrješava, darežljivi! *50v*

[412 — *Sud izdaje odobrenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto bi zapušteni vinogradi Kerime, supruge umrlog Ališana, koji je bio nastanjen u mahali hadži-Memije, a koji se nalaze u Suhom dolu, mogli biti izloženi propadanju, šerijatski sud je izdao odobrenje da se plodovi od stabala trešanja prodaju sa znanjem Hevaji Mustafe čelebije, da bi se (od tog novca) vinograd obrađivao.

Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, hadži Ferhat, Osman ćehaja i Ibrahim-baša.

[413 — *Nagodba*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, kojeg njegova kći Selima, supruga umrlog Sulejmana, sina Mehmeda, koji je bio nastanjen u selu Svinjarini, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Omera, sina Oruča, i Mustafe, sina Huseina, uz dolje spomenutu nagodbu, postavlja za opunomoćenika u prisutnosti brata umrlog lica, pred časnim šerijatskim sudom od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Mi smo se mnogo sporili u vezi s mehrom i dijelom od 1/4 iz nasljedstva umrlog Sulejmana, što pripadaju mojoj opunomoćiteljici Selimi. Muslimani izmiritelji posredovali su i izrazili želju da se nagodimo na 5.000 akči. U smislu izreke 'Nagodba je najbolje rješenje' postupio sam, prihvatio nagodbu i za nagodbu primio od Oruča svotu od 5.000 akči i apsolutno se odrekao svih tužbi i zahtjeva u vezi sa zaostavštinom umrlog lica. Od danas nemam nikakvo pravo da potražujem ma šta iz zaostavštine umrlog lica za mehr i dio od 1/4 moje opunomoćiteljice Selime. Ako bi bila podignuta tužba s moje strane, odnosno od moje opunomoćiteljice ili nekog drugog opunomoćenika, bilo izravno ili posredno, neka ne bude prihvaćena ni uvažena kod poštovanih sudija.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa, sin Huseina, Omer Abdulah, Nuh halifa, Mehmed Džafer, Ahmed-čauš, deli Mustafa i drugi.

/3

[414 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Durak-efendija, mutevelija. Dužnik Mahmud, na osnovu jamstva što ga je dao njegov otac Husref. Iznos duga s glavnicom i murabehom 3.630 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati i predan havali radi utjerivanja, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Salih džabija, Ali-aga i drugi.

4

[415 — *Registracija isplate duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Osman Sulejman iz Lišana, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Mustafe berbera, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam uzeo na zajam 300 akči od majke spomenutog Mustafe, ali sam ih isplatio.«

Na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

5

[416 — *Utjerivanje duga*]

Kad se navedeni Mustafa, na zahtjev suda, zakleo da nije primio od Osmana 210 akči, sud je donio presudu da se dug isplati.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[417 — *Kupoprodajni ugovor*]

Mustafa, sin Omera, nastanjen u selu Hrasnu, koje pripada mostarskom kadiluku, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Mustafa-efendije, koji je prije izvjesnog vremena razriješen kadijske dužnosti u mostarskom kadiluku, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i priznanje:

»Ja sam baštinu koju uživam izvjesno vrijeme, a nalazi se na području spomenutog sela, i koja mi je pripala od oca, te kuću s guvnom, baščom i voćkama i drugim drvećem, što se nalaze u njoj, s lokvom i ostalim zajedničkim vodama, kao i svim što uz to ide, što sam ih kupio i preuzeo od zimije Tome, sina Luke, sa znanjem spahije, prodao beji batom i ustupio u cijelosti Mustafa-efendiji sa znanjem sahibi arza za 12.000 akči koje su u prometu i u cijelosti primio protuvrijednost za (tu) prodaju i ustupanje u naznačenom iznosu od spomenutog lica. Od danas su te baštine sa svim što im pripada čisto vlasništvo i pravo Mustafa-efendije i neka raspolaže njima po svojoj volji.«

Pošto je lice, u čiju je korist data izjava, na objašnjeni način potvrdilo (njegove navode) u njegovoj prisutnosti, na traženje je upisano u sidžil kako je odlučeno i ova je isprava napisana i uručena licu koje je tražilo.

Tako je bilo u trećoj dekadi časnog zilkadeta 1042 (30. maja—8. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi trgovac, hadži Ahmed, Enes Mahmud halifa, hadži Šaban, Piri hafaf, Jusuf Sulejman i drugi prisutni.

[418 — *Registracija pritužbe mostarskih terzija*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Terzije iz grada Mostara hadži Nezir, Alija, Osman i drugi pristupili su časnom šerijatskom sudu i izjavili:

»Terzije u Mostaru, posebno arakijedžije, ne kvase svoju kapari čohu nego je odmah režu i time čine štetu i nepravdu muslimanima. Mi se ne slažemo s tim. Tražimo da se to spriječi i onemogući.«

Pošto je to stvarno štetno, izdao je upozorenje časni šerijatski sud i na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Ibrahim-baša, Ali-aga i Zaifi.

[419 — *Registracija postavljenja opunomoćenika*]

Na osnovu svjedočenja Mustafe čelebije i Ibrahima bazar-baše da je Šakira, supruga naiba Omera čelebije, nastanjena u mahali Karađoz-bega, ovlastila Ismail-bega za podizanje tužbe protiv deli Behrama, upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Ali-aga i Šahbaz kalfa.

www.BosnaHistorija.com

[420 — *Registracija upozorenja*]

Omer-čelebi upozorio je poljara prije sudske rasprave da se ne brine o bašči, koju je kupio od Esada čelebije, ali je nakon davanja punomoći upozoren da se taj poljar brine o bašči kako ne bi bila pričinjena šteta usjevima, i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

51v On je onaj koji pomaže!

[421 — *Spor zbog potraživanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Ibrahim Sofi, brat muftije Ali-efendije, doveo je na sud stanovnike sela Kruševa, koje pripada mostarskom kadiluku, i to Veliju, Mehmeda čelebiju, Memiju, Zulfikara, hadži-Mustafu, Omera i ostale, i u njihovoj prisutnosti podnio protiv njih ovu tužbu:

»Ja uživam jednu baštinu u tom selu. Isplatio sam u cijelosti dažbine koje je trebalo (platiti). Iako nisam ništa kriv, ometaju me u uživanju hisâ sa zajedničke zemlje koja se nalazi na Blatu, u spomenutom selu i time mi čine nepravdu. Tražim da se (to) ispita i zadovolji pravda.«

Prilikom saslušanja oni su izjavili:

»Mi ćemo dati Ibrahimu Sofi njegovu hisu sa zemlje koja je zajedničko vlasništvo stanovnika spomenutog sela.«

Šerijatski sud izdao je presudu i skrenuo pažnju da se spomenutom Ibrahimu dâ hisa od zajedničke zemlje shodno njegovoj baštini. Na traženje to je upisano u sidžil.

Napisano u trećoj dekadi časnog zilkadeta 1042 (30. maja—8. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ali-efendija muftija, Osman-efendija muderis, Abdi-baša radžil, Ismail-čelebi mujezin i Nezir ćehaja.

[422 — *Nagodba oko kajimske dužnosti*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Dužnost kajima časne džamije Vučjak Nesuh-age u gradu Mostaru određena je njegovim potomcima. Sad je nosilac ovog dokumenta Ahmed-čelebi, kajim džamije, u skladu s postavljenim uslovom. Dok je on savjesno obavljao dužnost, Mahmud je na neki način — suprotno onome kako je obavijestio — sa strane dobio berat.

Pošto je Ahmedu čelebiji učinjena nepravda u svakom pogledu, to su muslimani, uvidjevši to, posredovali kao izmiritelji među njima u duhu načela »Nagodba je najbolje rješenje«. Ahmed čelebija dao je naknadu za nagodbu u iznosu od 1.000 akči Čizmi Hasanu i berberu Omeru (koje je za to ovlastio) navedeni Mahmud i spomenuti Hasan i berber Omer primili su naznačenu svotu.

Pošto su Mehmed-beg, sin ćehaje Mustafe, i Kesedži-zade Jusuf-čelebi posvjedočili pred časnim šerijatskim sudom da je kajimska dužnost upražnjena, ta je dužnost, s obzirom na postavljeni uvjet, dosuđena Ahmedu, i to je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Nezir ćehaja i Ali-aga.

[423 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Matija, sin Vučića, nastanjen u selu Džeparima, u nahiji Duvno, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Mehmed-baše, dao je ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim spomenutom Mehmedu dug od 6.500 akči.«

Izdata je presuda o isplati i upisano u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je otkrovitelj i onaj koji obilno udjeljuje! *52r*

[424 — *Registracija izjave*]

Ljubušak Ahmed halifa hatib i nazir Mehmed posvjedočili su da je dužnost kajima u džamiji Vučjaka u Mostaru povjerena (njegovim) potomcima i da su to sada djeca Ahmeda čelebije.

Na traženje upisano je u sidžil.

U trećoj dekadi časnog zilkadeta 1042 (30. maja—8. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Osman, sin Alije, Ali-aga i Muslija sluga.

[425 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ejub, sin Alije, nastanjen u mahali Fatime-kadun u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti temdžid-hana Abdulvahida iz Mostara, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i očitovanje:

»Ja sam hej-batum prodao svoju mulk-kuću, koja se nalazi u navedenoj mahali, a graniči s jedne strane kućom Tenzile, s druge kućom Tejmur-hatuna, a s treće i četvrte strane javnim putem, spomenutom Abdulvahidu za 2.500 akči i uručio prodati objekat, te primio novac. Od danas je vlasnik tog mulka i neka raspolaže njime po svojoj volji. Pošto je Abdulvahid, u čiju je korist data izjava, na objašnjeni način potvrdio (Ejubove navode) u njegovoj prisutnosti, na traženje je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, Ahmed-beg Lakiša,[237] hadži Osman, sin Kelimana, hadži Mahmud, sin Kelimana, hadži Musa i Mehmed Bagdadi.[238]

[426 — *Spor zbog tjelesne povrede*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Redžep, sin Alije, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Jusufa, Ivana, sina Mihovila, Milka i Vida, sina Matije, iz Goranaca, podigao je ovu tužbu:

»Spomenuti su me ranili u mjestu zvanom Cim. Zahtijevam da se ispita i da se provede šerijatski postupak.«

Kad je poslije saslušanja i osporavanja tužbe zatražen dokaz, koji bi odgovarao navodima tužitelja spomenutog Redžepa, a on nije mogao pridonijeti nikakav dokaz, donesena je presuda o nevinosti tih lica i na traženje je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ali-aga, Bekir džabija, Ibrahim baždar, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[427 — *Sudsko odobrenje za prodaju ostavštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Aktivni zabit bejtul-mala u mostarskom kadiluku Ali-baša pristupio je časnom šerijatskom sudu i dao ovu izjavu:

»Pošto nije poznat nasljednik umrle Hume, koja je bila nastanjena u mahali Ibrahim-age u gradu Mostaru, njena je ostavština pripala bejtul-malu. Tražim odobrenje da se može prodati po šerijatu.«

Na traženje Ali-baše i Derviša katiba izdano je odobrenje svijetlog šerijatskog suda da se preuzme i proda cijela ostavština umrle Hume. Na traženje je upisano u sidžil i napisana je ova isprava, te uručena licu koje je tražilo.

Tako je bilo. Napisano u prvoj dekadi zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša, Ali-aga, Zaifi-čelebi i drugi.

52v

On je onaj koji obilno udjeljuje! Allahu, učini da naši postupci budu u skladu sa svijetlim šerijatom u svim mjesecima i dobrim vremenima, posebno u mjesecu zilhidžetu časnom godine hiljadu četrdeset i druge (9. juna—7. jula 1633) od hidžre onoga kome pripada veličina, slava i čast. Hiljadu pozdrava i selama njemu!

[428 — *Spor zbog nasljedstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mumina i Kamer, kćeri umrlog Einehana hodže, sina Huseina, koji je bio nastanjen u selu Željuši, koje pripada mostarskom kadiluku, dovele su na sud nosioca ovog dokumenta, svoga brata Omera a sina spomenutog Einehana hodže, i u njegovoj prisutnosti dale ovu izjavu:

»Mi smo kćerke Einehana hodže i nama pripada nasljedstvo. Međutim, Omer je uzeo cijelu ostavštinu našeg oca. Pošto nam je učinio nepravdu, zahtijevamo da se ispita po šerijatu i pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja Omer je izjavio:

»Meni je otac Einehan hodža za života, sa znanjem spahije, punovažno poklonio i ustupio erazi-miriju i ostalo što je posjedovao, došao na sud i dao

www.BosnaHistorija.com

mi hudžet. Einehan hodža stavio mi je u dužnost da isplatim 12.000 (akči), što je bio dužan i ja sam pristao na to.«

Pošto je obavljen uvid u hudžet koji posjeduje i (utvrđeno) da sadržina odgovara njegovoj izjavi, napisana je isprava da se zadrže na raniji način spomenuti mulkovi koji su u posjedu Omera i da se spriječi miješanje Mumine i Kamere u to, te je uručena licu koje je tražilo da bi je pokazalo u slučaju potrebe.

Tako je bilo. Napisano u prvoj dekadi zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ismail-čelebi, Ali-aga, Ibrahim Počo, Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

[429 — *Utjerivanje duga od jamca*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Lafi Abdurahman-čelebi iz Mostara, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Hasana Latinčića,[239] dao je ovu izjavu:

»Hasan je bio jamac za 2.000 akči, što ih je Derviš bio dužan mome ocu. Zahtijevam da se ispita i pravda zadovolji.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbenih navoda, kad su zatraženi svjedoci, Hasan kazaz i Mumin, sin . . .,[240] posvjedočili su i donesena je presuda o isplati, upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, Jusuf-baša i hadži Durak.

[430 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Radoš, sin Bariše, iz sela Otiše[241] kod Makarske, u prisutnosti tabaka Hasana, dao je ovu izjavu:

»Dužan sam 200 akči Hasanu.«

Izdata je presuda o isplati i upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je otkrovitelj i onaj koji obilno udjeljuje! *53r*

[431 — *Vjenčanje*]

Suprug Derviš, sin Kanbera, pristupio je lično. Supruga Kamina, kći Kurta. Njen opunomoćenik Kurt, sin Pervane. Na osnovu svjedočenja Omera, sina Balije, i Mustafe, sina Alije.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu akči).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ahmed-čelebi mujezin, Zaifi-čelebi, Ibrahim-baša i drugi.

[432 — *Spor zbog ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mehmed, sin Balije, nastanjen u mahali hadži-Memije, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Lafi Abdurahmana čelebije, dao je ovu izjavu:

»Kuća u kojoj stanujem založena je za života moga oca za 2.000 akči. Sad je pripala meni u nasljedstvo. Međutim, Abdurahman-čelebi me bezrazložno uznemirava. Kuća je ranije bila založena za dug oca Abdi-čelebije vakufu Emir-efendije. Preuzeo sam na sebe novac tog vakufa i kuću primio od Emir-efendije i sad u njoj stanujem. Ona je u mom posjedu i na raspolaganju. Ali, Abdurahman me ometa u posjedu te kuće. Zahtijevam da se ispita po šerijatu i da se zadovolji pravda.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbenih navoda, kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao Mehmedovom očitovanju, muslimani Hasan kazaz, Muslija tabak i Hasan Latinčić pristupili su sudu i posvjedočili:

»Kuća je ranije bila založena zbog duga oca navedenog Abdurahman-čelebije vakufu Emir-efendije. Mehmed je kupio kuću od Emir-efendije. Potvrđujemo i svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, kuća je dosuđena Mehmedu. Na traženje je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Abdi-čauš, Osman-efendija, Ahmed-čelebi, hadži Durak, Jusuf-baša i drugi.

[433 — *Spor zbog ostavštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Ivan, sin Marka, nastanjen u selu Veličanima, koje se nalazi u nahiji Popovo, pred sudom, u prisutnosti Muhameda, sina Abdulmenana tabaka, dao je ovo očitovanje:

»Muhamed je na osnovu punomoćstva preuzeo imetak i prava koja pripadaju nasljednicima, stričevima i sestrama umrlog terzije Ivana, koji je bio nastanjen u gradu Mostaru. Poslije obračuna kod mene nije ostala nijedna akča.«

Prilikom saslušanja Muhamed je dao izjavu u kojoj poriče (te navode).

Kad je zatražen dokaz koji bi bio u skladu s Ivanovim očitovanjem, muslimani Gazi, sin Bešira, i Alija, sin Muhameda, pristupili su časnom šerijatskom sudu i posvjedočili:

»Istina je da je Muhamed preuzeo dijelove koji pripadaju stričevima i sestrama iz ostavštine umrlog spomenutog lica i da kod Ivana nije ostala nijedna akča. Tvrdimo i svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, na traženje je upisano u sidžil što je utvrđeno i ova isprava je napisana i uručena licu koje je tražilo da bi je predočilo kad bude potrebno.

Napisano u prvoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf, sin Huseina, Ibrahim-baša, Ali-aga, Šahbaz halifa.

[434 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Aktivni mutevelija vakufa Karađoz-bega hadži Hasan, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Sulejmana, sina Omera, i Halila trgovca, dao je ovo očitovanje:

»Spomenuta lica duguju 775 akči na ime prihoda od vakufskih mlinova, koji se nalaze u kasabi Blagaju, ali izbjegavaju da plate. Zahtijevam da se naredi isplata.«

Poslije saslušanja i date izjave izdana je presuda o isplati i upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, Mustafa Alica i drugi.

[435 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Omer-beg, staratelj maloljetne djece umrlog Kemala čelebije iz zaštićenog Mostara, u prisutnosti Abdurahmana čelebije i Hasana Vile, dao je ovo očitovanje:

»Budući da sam staratelj, to sam prihode od gedik timara u Cernici, prihode od mlina, prihode od njiva u Pologu, prihode od vinograda i njiva u Vihovićima i uopće prihode od mulkova i njiva, gdje god bili, računajući od početka zilhidžeta do kraja časnog zilkadeta, uz tapiju i resmi otlak i jaglak i resmi marifet, prodao za godinu dana spomenutim licima za 60.500 akči i primio novac. Od danas su prihodi prodana stvar i neka njima raspolažu kako hoće.«

Nakon što je potvrđeno, upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, deli Velija, Ibrahim-baša i drugi.

[436 — *Određivanje alimentacije za odbjeglog roba*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta, emin bejtul-mala u mostarskom kadiluku, Ali-baša doveo je na sud odbjeglog roba Dimu, srednjeg rasta, velike brade, franačkog porijekla, i u njegovoj prisutnosti dao ovu izjavu:

»Spomenuti Dimo je išao od planine do planine i konačno došao u kuću Omera u selu Željuši. Pošto je preuzet, bio je saslušan. Zahtijevam da nam se odredi izdržavanje za njega.«

Prilikom saslušanja Dimo je izjavio:

»Ime mi je Dimo. Imao sam svoga agu u Rumeliji. Nekad sam mu čuvao stoku, a nekad orao s volovima. Sad sam ovamo došao.«

Pošto je iz njegova očitovanja jasno da je riječ o odbjeglom robu, Dimo je predan na čuvanje eminu bejtul-mala Ali-baši dok se ne pojavi vlasnik. Navedenom Dimi određeno je izdržavanje od 8 akči dnevno. Na traženje upisano je u sidžil što je određeno. U prvoj dekadi zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

www.Bosna-Historija.com

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg đundi, Osman, sin Ahmeda, Velija, sin Pirije, Mustafa, sin Osmana, i Nezir ćehaja.

[437 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Abdulmenana, iz mahale Ibrahim-age, u prisutnosti Huseina, sina Abdulaha, dao je ovu izjavu:

»Dužan sam 100 akči Huseinu.«

Na traženje upisano je u sidžil što je ustanovljeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

54r On je onaj koji pomaže!

[438 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein, sin Abdulaha, iz mahale Ibrahim-age, u prisutnosti Šabana, sina Sulejmana, iz spomenute mahale, dao je ovu izjavu:

»Dužan sam 600 akči Šabanu.«

Izdata je presuda o isplati i upisano je u sidžil.

U prvoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Osman-efendija, Jusuf-čelebi i Ali-aga.

[439 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Ibrahim halifa, mujezin. Dužnik Mehmed, sin Balije. Iznos duga 150 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati i predan havali radi utjerivanja, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, Ali-aga i drugi.

[440 — *Vjenčanje u selu Drežnici*]

Suprug Bešir, sin Nesuha. Njegov opunomoćenik Husein, sin Nesuha. Supruga Fatima, kći Muharema. Njen opunomoćenik Bajezid, sin Muharema. Na osnovu svjedočenja Behlula, sina Osmana, i Bešira, sina Ibrahima.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

[441 — *Dokazivanje uživaoca baštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Čehaja mostarske tvrđave Osman, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti sabljara Mehmeda, uživaoca baštine u Gorancima, dao je ovu izjavu:

»Baština zvana Mehmedovina u spomenutom selu je u posjedu Mehmeda čelebije. Neka se to ispita.«

Poslije saslušanja i osporavanja izjave, kad je zatražen dokaz koji bi potvrdio istinitost navoda Osmana ćehaje, Ibrahim Bakota i Mehmed, sin Pervane, iz spomenutog sela, dali su izjavu u vidu svjedočenja koja je bila u saglasnosti sa prethodnim očitovanjem. Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Danijal-beg, Abdi-beg, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[442 — *Registracija otimačine*]

Mehmed-čelebi, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti stanovnika Goranaca, dao je ovu izjavu:

»Spomenuta lica otela su mi jednu fučiju. Zahtijevam da se ispita i da se sačini zapisnik o njihovom očitovanju.«

Poslije saslušanja i date izjave, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

[443 — *Registracija ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Svi stanovnici sela Goranaca pristupili su časnom šerijatskom sudu i u prisutnosti Mehmeda čelebije dali ovu izjavu:

»Čifluk spomenutog lica je na području sela Cima. Stalno dopušta da se njegova stoka napasa na našoj ispaši i siječe naš gaj. Nismo pošteđeni ni od drugih neprijatnosti. Zahtijevamo da šerijatski sud izda upozorenje Mehmedu i njegovoj raji i da se od danas ne miješaju u naše ispaše.«

Na traženje spomenutih lica izdato je upozorenje da se ne miješaju u njihove ispaše. Upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je otkrovitelj *54v*

[444 — *Registracija jamca za osobu*]

Na traženje stanovnika spomenutog sela upisano je da je Mehmed-čelebi jamčio za zimiju Luku i zimiju Barišu koji su spomenuti u navedenom dokumentu i (obavezao se) da će ih dovesti (na sud) kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[445 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mahmud-baša, opunomoćenik Zahide, kćeri Alije, nastanjene u Bedešiću (?), čije je punomoćstvo utvrđeno, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti njegove rođene kćeri Sultane i Hatidže, kćeri njegovog rođenog sina Ise, kao opunomoćenik dao je ovu izjavu:

»U skladu s punovažnim šerijatskim propisima poklonio sam i uručio (spomenutim licima) svoju mulk-kuću sa baščom i vinogradom i erazi-miriju, sa znanjem sahibi arza, u spomenutom selu. Oni su to prihvatili, primili i prenijeli u svoje vlasništvo. Od danas su kuća, vinograd i bašča, kao i erazi-mirija, njihovo vlasništvo dobiveno poklonom i neka raspolažu njima po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-dede, Selim-čelebi, Nezir ćehaja, Omer Abdulah, Ibrahim-baša i Zulfikar.

[446 — *Sud izdaje upozorenje da izvjesna lica ne mogu stanovati u gradskoj četvrti*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosioci ovog dokumenta Mustafa-čelebi imam, Mehmed-čelebi, Mahmud-beg, Alija-čelebi, hadži Ahmed, hadži Derviš, usta Ahmed i ostali stanovnici mahale (Karađoz-bega) u Mostaru pristupili su časnom šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:

»Jednoglasno izražavamo svoje nezadovoljstvo što oni stanuju u spomenutoj (mahali). Neke osobe koje stanuju u spomenutim kućama ne obavljaju namaz, a neke su kauri, i postoji mogućnost da dođe do svakovrsnog fesada. Zahtijevamo da svijetli šerijatski sud izda upozorenje da od danas spomenuta lica ne mogu stanovati u toj mahali.«

Na traženje stanovnika spomenute mahale šerijatski sud izdao je upozorenje da spomenuta lica ne mogu stanovati u toj mahali, i na traženje upisano je u sidžil. Ova isprava je napisana i uručena licu koje je tražilo.

Tako je bilo. Napisano u prvoj dekadi zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, sin Ibrahim-efendije, Abdi-čelebi, sin hadži-Sulejman-bega, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[447 — *Sud izdaje odobrenje na traženje građana*]

Nosioci ove isprave Mustafa-čelebi imam, Mehmed-čelebi, Mahmud-beg, Ali-čelebi, hadži Ahmed, hadži Derviš, usta Ahmed i drugi stanovnici mahale Karađoz-bega u Mostaru pristupili su časnom šerijatskom sudu i dali ovu izjavu:

»Kuće Lub-oglua[242] koje se nalaze u novoj mahali su puste i postale su stjecište ološa. Pošto bi u svakom pogledu bilo korisnije za mahalsku sirotinju da se vrata (tih kuća) zakuju, zahtijevamo odobrenje u duhu šerijatskih propisa da se (vrata) zakuju.«

Na traženje spomenutih lica časni šerijatski sud izdao je odobrenje da se zakuju vrata. Na traženje (to) je upisano u sidžil i ova isprava je napisana i uručena licu koje je tražilo.

Tako je bilo. Napisano u prvoj dekadi zilhidžeta 1042 (9—18. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[448 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mehmed tabak. Dužnik Mehmed trgovac. Iznos duga 120 (akči), što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati i uručen havali.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Zaifi, Ali-aga i drugi.

On je onaj od kojeg se traži pomoć! 55r

[449 — *Utvrđivanje nasljednika*]

Nosilac ovog dokumenta Jahja, sin Timura, nastanjen u selu Bedne,[243] koje pripada nevesinjskom kadiluku, doveo je emina bejtul-mala iz Mostara Ali-bašu na časni šerijatski sud i podigao protiv njega ovu tužbu:

»Osim mene nema drugog poznatog nasljednika umrlog Mehmeda, sina Einehana, koji je bio nastanjen u mahali hadži-Huseina u Mostaru. Ja i Mehmed smo srodnici iz drugog koljena. Djed Mehmedov Alija i moj djed Mustafa bili su rođena braća. Iako je ostavština spomenutog lica pripadala samo meni, ipak je prisvojio Ali-baša. Zahtijevam da se ispita po šerijatu i da se zadovolji pravda.«

Poslije saslušanja i osporavanja navoda tužbe, kad je zatražen dokaz koji bi bio u saglasnosti sa datom izjavom, muslimani kapudžija Musa-beg i Omer-baša pristupili su radi svjedočenja i izjavili:

»Istina je da su Jahja i Mehmed srodnici iz drugog koljena, jer su njihovi djedovi Mustafa i Alija rođena braća. Nama je to poznato i mi svjedočimo.«

Pošto je primljeno svjedočenje, upisano je u sidžil.

U drugoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (19—28. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čelebi, Osman-dede, Velija telal, Nezir ćehaja i Ali-aga.

[450 — *Tužba u vezi s napadom*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pekar Memija iz mahale Hafiza hodže[244] u Mostaru, u prisutnosti janjičara Kare, te Mahmuda, sina Habiba, i Ismaila, sina hadži-Ahmeda, podnio je ovu tužbu:

»Spomenuta lica su noću napala moju kuću i razbila vrata.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, pošto su zatraženi svjedoci, Ibrahim pazar-baša, Husein-baša, i iš-eri Husein, sin Kurta Alije, posvjedočili su navode tužitelja. Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Osman-efendija, Muslihudin-efendija, Jusuf-baša i Abdi-beg.

www.BosnaHistorija.com

[*Sud izdaje upozorenje na zahtjev građana*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici mahale Hafiza hodže dali su pred šerijatskim sudom ovu izjavu:

»Prema našim kućama podignuti su vakufski dućani. Na svakom dućanu postavljena su po jedna vrata, i tako je došlo do havale za naše kuće i bašče. Zahtijevamo da se to otkloni.«

Zato su korisnici tih dućana Mehmed-čelebi, Halil, Osman, hadži Ahmed i ostali privedeni (na sud). Šerijatski sud izdao je upozorenje da se vrata dućana zakuju, odnosno da se odbije havala, i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

55v On je onaj koji obilno udjeljuje.

v/1

[452 — *Sud izdaje upozorenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Časni šerijatski sud izdao je upozorenje da neki bećari, koji se zabavljaju u dućanima, što se nalaze u mahali Hafiza hodže, ne izlaze iz tih dućana poslije sunčeva zalaska i ne šetaju. Upisano je u sidžil.

U drugoj dekadi zilhidžeta 1042 (19—28. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Osman-efendija i Muslihudin halifa.

v/2

[453 — *Registracija o moralnom vladanju građana*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein-čelebi, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Bali-zade Ibrahima čelebije, dao je ovu izjavu:

»Neka on dovede svoga sina Mustafu čelebiju na svijetli šerijatski sud.«

Ibrahim-čelebi na to je odgovorio:

»On je zajedno sa mnom na jednom mjestu, ali ja nisam u mogućnosti da ga dovedem.«

Na to je Husein-čelebi rekao:

»Zahtijevam da se saslušaju lica koja se nalaze ovdje na sudu i kažu kakvo je Mustafino vladanje.«

Kad je od uglednih ljudi[245] iz grada Mostara zatraženo da se izjasne o vladanju spomenutog Mustafe, svi su posvjedočili da je lošeg vladanja. Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, Abdi-efendija, Jusuf-čelebi i drugi.

3

[454 — *Dokazivanje uvrede*]

Ibrahim-beg, pred svijetlim šerijatskim sudom, dao je ovu izjavu:

»Moj sin Mustafa nazivao je svoga brata kopiletom. I svakog on vrijeđa.«

Na traženje Huseina čelebije (to) je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[455 — *Dokazivanje uvrede*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein-čelebi, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Voje Mustafa-bega, dao je ovu izjavu:

»On je nazvao moju sestru kahpijom. Zahtijevam da se ispita i sačini zapisnik o tome.«

Poslije saslušanja i opozivanja istinitosti izjave, kad je zatražen dokaz koji bi bio u skladu s njegovim navodima, korektni ljudi Jusuf-aga, sin Ćejvana spahije, i Bali-beg, sin Jahje, pristupili su šerijatskom sudu radi svjedočenja. Kad je zatraženo da svjedoče, izjavili su:

»Istina je da je Mustafa-beg nazvao kahpijom sestru Huseina čelebije. Nama je to poznato i o tome svjedočimo.«

Pošto je (svjedočenje) primljeno, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[456 — *Dokazivanje klevete*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein-čelebi, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti Ibrahim-bega, sina hadži-Balije, dao je ovu izjavu:

»Ibrahim-čelebi (tvrdi) kako moja supruga ima više ljubavnika u Gabeli i da se zbog toga tamo zadržava.«

(Zahtijevam) da se ispita i da se o tome sačini zapisnik.

Poslije saslušanja i osporavanja izjave Mahmud-beg i Mustafa-čelebi dali su kao svjedoci izjavu koja se podudara s očitovanjem Huseina čelebije. Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je onaj koji pomaže! *56r*

[457 — *Prepis berata*]

Pošto je umro Ibrahim, koji je 40 godina bio mujezin u časnoj džamiji Ćejvan-bega, koja se nalazi u kasabi Mostaru, uz platu od 5 akči dnevno, a uz to je učio kur'ansko poglavlje *Ihlas* uz platu od 2 akče dnevno, te bio dužan da uči uz platu od 2 akče dnevno, i pošto se njegov sin Mustafa, nosilac ovog visokog carskog berata, dostojan toga položaja, obratio s molbom u vezi s tim, izdao sam ovaj berat, znak sreće, i naredio sljedeće:

Od danas neka spomenuto lice bude mujezin, neka uči kur'ansko poglavlje *Ihlas*, te neka bude džuzhan u časnoj džamiji i neka za obavljene dužnosti dobija dnevno 9 akči. Neka se stalno moli za dušu vakifa i za dugu moju sreću. Neka mu niko ne pravi zapreke u tom pogledu i neka se ne miješa u to. Ovo treba da znate i da se oslonite na časni znak.

Napisano 9. blagoslovenog mjeseca ramazana 1042 (20. marta 1633) u Konstantinopolu.

[458 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hanifa, kći Džafera, nastanjena u mahali Nezir-age u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta zimije Stjepana, sina Vulete, nastanjenog u selu Gori, koje pripada imotskom kadiluku, od svoje dobre volje dala je izjavu i očitovala ovo:

»Kad sam išla na svoju njivu, prepriječio mi je put Ivan, sin Luke Ružića, iz spomenutog sela, a Stjepan me nije uopće napao, bio je pristojan i ja se ne žalim na Stjepana niti imam ikakav spor s njim.«

Pošto je Stjepan potvrdio navode, na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija mevlevija, Osman-efendija muderis, Abdi-beg đundi, Jusuf-baša, Ibrahim-baša, Ali-aga dizdar i Mustafa sluga.

56v On je pravedni sudac!

[459 — *Registracija tužbe protiv izazivača požara*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Salih, sin Pervane, iz sela Zijemalja, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Omera, sina Mahmuda, iz spomenutog sela, dao je ovu izjavu:

»Supruga navedenog Omera zapalila je vatru u jednoj kući. Kad je skupila žito na hrpu, bilo je vjetrovito vrijeme, te se kuća zapalila, a (vatra) se proširila i na moju kuću i zapalila je.«

Poslije saslušanja i osporavanja iznesenih navoda, pošto su zatraženi svjedoci, Sefer, sin Mustafe, i Ibrahim, sin Oruča, posvjedočili su:

»Dok su kuće gorjele, vjetar je puhao.«

Upisano je u sidžil u drugoj dekadi zilhidžeta 1042 (19—28. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-baša, Alija, sin Ferhata, Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

[460 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Omer u prisutnosti navedenog Saliha od svoje dobre volje izjavio je:

»Moja supruga je iznijela džakove iz kuća dok su gorjele.«

Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[461 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici sela Zijemalja u prisutnosti Mustafe spahije iz Potoka dali su ovu izjavu:

»Spomenuti se usteže da plati poljačinu. Zahtijevamo da se ispita po šerijatu i pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja Mustafa je na to odgovorio:

»Ni moj otac ni moji djedovi nisu davali (poljačinu) pa je ni ja ne dajem. Pošto pripadam vojnom staležu, nisam je davao.«

Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[462 — *Spor zbog napada*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa spahija iz Zijemalja, u prisutnosti Balije, sina Abdulaha, iz navedenog sela, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Bali je nasrnuo na mene. Zahtijevam da se ispita.«

Poslije saslušanja i osporavanja iznesenih navoda, pošto su zatraženi svjedoci, a spomenuti Mustafa nije mogao pridonijeti dokaz, na traženje je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[463 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Spomenuti Bali u prisutnosti navedenog Mustafe dao je ovu izjavu:

»Moj konj je ušao u njivu spomenutog Mustafe. Ako je pričinjena šteta, pristajem da ehli-vakuf to procijeni.«

I to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

On je onaj od koga se traži pomoć! 57r

[464 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ćurčija Alija, sin Halila, iz Mostara, u prisutnosti kapudžije Sulejmana, dao je ovu izjavu:

»Prodao sam konja Sulejmanu za 1.500 akči. Međutim, on je odustao od toga i vratio mi konja. Dužan sam Sulejmanu 1.000 akči.«

Izdata je presuda o isplati i na traženje (to) je upisano.

U drugoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (19—28. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Osman-efendija muderis, hadži Kurt Alija i Nezir ćehaja.

www.BosnaHistorija.com

[465 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stanovnici sela Blizanci, u prisutnosti Ise kapudžije koji uživa hisu u ljetnim pašnjacima pod nazivom Kapluće(?) i Prenj u selu Klini, dali su ovu izjavu:

»Nemamo nikakve veze sa dijelom navedenog ljetnjeg pašnjaka, što ga je prije izvjesnog vremena Velija, sin Huseina, iz sela Kline, prodao hadži--Mehmedu niti se miješamo u to.«

Na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Omer, sin Mustafe, Ibrahim-čelebi, hadži Bali, Nezir ćehaja, Derviš katib, Oruč halifa, Osman-dede i Osman-baša.

[466 — *Registracija svjedočenja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Tabak Hasan i ...[246] iz sela Željuše posvjedočili su da su stanovnici toga sela složno sakupili i ubrali u cijelosti harač koji se odnosi na pašnjak što se nalazi u selu Klini.

Na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[467 — *Spor zbog ostavštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Jahja, sin Timura, nastanjen u selu Bedne,[247] koje pripada nevesinjskom kadiluku, pred časnim šerijatskim sudom podigao je protiv emina bejtul-mala u mostarskom kadiluku, Ali-baše i Derviša ovu tužbu:

»Budući da sam ja nasljednik umrlog Mehmeda, sina Einehana iz Mostara, spomenuta lica su preuzela kuću, u kojoj je stanovao umrli, i vinograd, što je također pripadao Mehmedu, meni je učinjena nepravda. Zahtijevam da se ispita po šerijatu i pravda zadovolji.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbenih navoda, kad su zatraženi svjedoci, ispravni muslimani Mehmed halifa imam i usta Mehmed pristupili su kao svjedoci i izjavili:

»Istina je da su kuća i vinograd pripadali Mehmedu. Nama je to poznato i svjedočimo.«

Njihovo svjedočenje je primljeno i na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, Šaban-baša, Zaifi-čelebi i Ali-aga.

[468 — *Ostavinska rasprava*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Aiša, kći Memije, nastanjena u mahali Kose hodže u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti svoje braće Saliha i Hasana ćehaje, koji su poznati pod imenom Hadr-oglari,[248] od svoje dobre volje dala je ovu izjavu:

»Ja sam ustupila u vlasništvo svojoj braći i odrekla se svoga prava na dio u našim kućama i vinogradima i svemu ostalom što je mulk u selu Ograđeniku, a oni su meni dali u vlasništvo našu mulk-kuću, koja se nalazi u spomenutoj mahali u Mostaru i koja je ostala iza našeg oca, umrlog Memije, i odrekli se svojih prava na tu kuću. Od danas neka se ne miješamo jedni u vlasništvo drugih.«

Pošto su suočeni i jedni drugima potvrdili (navode), na traženje upisano je u sidžil.

U trećoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (29. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Omer, sin Abdulmenana, Nezir ćehaja i Ali-aga.

[469 — *Sud izdaje upozorenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Halil-čelebi iz Mostara, u prisutnosti Mehmeda, sina Ibrahima, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti Mehmed držao je moj dućan uz zakupninu od 1 akče dnevno. Pošto je sada rok da plati zakupninu, to neka i dalje drži (dućan) uz zakupninu od 1 akče ili neka napusti dućan.«

Izdato je upozorenje Mehmedu da postupi kako je to objašnjeno.

Upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[470 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sinan, sin Mehmeda, iz mahale Ibrahim-age u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta zimije Samardžije Vučka, sina Pavla, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam beji batom prodao svoju mulk-kuću, koja se nalazi u mahali ćurčije Ahmeda, a graniči s jedne strane s kućom Mustafe hodže, s druge s kućom Selima, s treće s kućom Rakitnali[249] Hasana i s četvrte s kućom terzije Ahmeda i sa aharom koji se nalazi uz nju, te manji vinograd i bašču uz njega spomenutom Vučku za 6.000 akči, te uručio prodane objekte i primio novac. Od danas je on vlasnik toga imetka i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Pošto je Vučko, u čiju je korist data izjava, potvrdio navode izjave u njegovoj prisutnosti, to je na traženje upisana sadržina izjave i napisana ova isprava, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Hasan, sin Abdulaha, Mehmed, sin Abdulmenana, Selim, sin Abdudejana, Nezir ćehaja i Tomas.[250]

58r Allah je onaj od koga se traži pomoć!

[471 — *Utvrđivanje vjerodostojnosti kadijske isprave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Od nosioca ovog dokumenta Abduselama, sina Alije, nastanjenog u kasabi Livno, koja pripada skradinskom kadiluku, stigao je nakli šeri, s potpisom i pečatom skradinskog kadije mevlana Ejuba. U sadržini isprave kaže se da su vjerodostojni ljudi Mahmud halifa, sin Oruča, i Memišah, sin Redžepa, nastanjeni u spomenutoj kasabi, posvjedočili sljedeće:

»Nama je poznato i svjedočimo da su umrle Huma, kći Ahmeda, koja je bila nastanjena u mahali Ibrahim-age u Mostaru, i Seferčah, majka spomenutog Abduselama, rođene sestre.«

Pošto se mevlana upoznao s tim, na časni šerijatski sud doveden je emin bejtul-mala, koji je bio stavio ruku na ostavštinu spomenute Hume. Kad je nakli (šeri) otvoren i pročitan u njegovoj prisutnosti i pošto je osporavao što je spomenuto u nakli (šeriju), zatražen je dokaz od Abduselama u pogledu sadržine i izdavanja nakli (šerija), čija imena stoje na dnu dokumenta, Mehmed, sin Ferhata, i Jusuf, sin Gazije, pristupili su sudu radi svjedočenja i izjavili:

»Istina je da je dokumenat, koji je potpisan i snabdjeven pečatom aktivnog skradinskog kadije Ejub-efendije, njegov dokumenat. Sadržina dokumenta utvrđena je u našoj prisutnosti. Nama koji smo pozvani radi svjedočenja to je poznato i to svjedočimo.«

Pošto je primljeno njihovo svjedočenje, donesena je presuda u skladu sa ranije iznesenim, i na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Nezir ćehaja, Ali-aga, Mustafa sluga i Ibrahim-baša.

[472 — *Nagodba oko nasljedstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Musa, sin Bešira, iz mahale Mehmeda ćehaje u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti javadžija u Mostaru, Derviša-katiba i Ali-baše, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Poznati nasljednik umrlog Mehmeda, sina Einehana, koji je umro u Mostaru prije izvjesnog vremena, Jahja, sin Timura, nastanjen u selu Bedne, koje pripada nevesinjskom kadiluku, nagodio se sa javadžijama u pogledu nasljedstva na protuvrijednost od 1.000 akči. Ja sam kao opunomoćenik spomenutog Jahje primio u cijelosti naznačenu svotu od navedenih lica. Od danas ta lica ne duguju nijednu akču u vezi s tim.«

Pošto su javadžije potvrdile (navode) u prisutnosti Muse, sina Bešira, na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

hadži Osman Sulejman, hadži Mahmud Sulejman, terzija Mehmed, terzija Husein i terzija Memija.

On je onaj koji obilno udjeljuje, milostivi! 58v

[473 — *Registracija uručivanja nasljedstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Abduselam, sin Alije, koji je sada nastanjen u kasabi Livno i koji je predočio nakli šeri, što je potpisan i snabdjeven pečatom livanjskog kadije Ejub-efendije, a s njim je u duhu šerijatskih propisa utvrđeno da je poznati nasljednik Hume, kćeri Ahmeda, koja je umrla prije izvjesnog vremena, a bila nastanjena u mahali Ibrahim-age u Mostaru, u prisutnosti mostarskih javadžija Derviša katiba i Alije radžila, koji su stavili ruku na ostavštinu umrle, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Ja sam od javadžija u cijelosti primio ostavštinu spomenute Hume, čiji sam nasljednik. Od danas nemam osnova da potražujem od njih više išta u pogledu tog nasljedstva. Ako bi ubuduće od mene, odnosno od moga opunomoćenika, bila podignuta tužba u vezi s tim, neka ne bude uvažena kod poštovanih sudija. A ako se javi neko od nasljednika, preuzimam odgovornost na sebe.«

Pošto su lica, u čiju je korist data izjava, na izloženi način potvrdila navode u prisutnosti Abduselama, sina Alije, na traženje upisano je što je utvrđeno.

U trećoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (29. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg đundi, Mustafa-čelebi, usta Alija, Mumin mujezin, Husein hajjat, Jusuf Dan, Bekir-baša, Memi-baša, Sinan berber, Mustafa halifa, Osman Abdi i Durak.

[474 — *Spor zbor ometanja posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Osman ćehaja, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Hamze, nastanjenog u mahali hadži-Memije, dao je ovu izjavu:

»(Spomenuti) je stavio ruku na moju bašču, koju sam kupio od Gazanfer-bega i čini mi i druge neprijatnosti. Zahtijevam da se ispita i pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja Hamza je izjavio:

»Istina je da sam na osnovu punomoćstva bio stavio ruku na tu bašču, ali od danas se ustežem od toga.«

Na traženje upisano je u sidžil i ova isprava je napisana.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Husein mujezin, Nuh spahija i drugi.

www.BosnaHistorija.com

8v/3

[475 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Žena spomenutog rekla je Osmanu ćehaji:

»Ako se budeš miješao u bašču, ja ću ti, ne tražeći savjeta kadije, razbiti glavu.«

Na traženje upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

3v/4

[476 — *Registracija duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nuh, sin Sefer-age, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Osmana ćehaje, dao je od svoje dobre volje ovu izjavu:

»Ja treba da isplatim Osmanu ćehaji dug od 1.000 akči.«

Na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

59r

On je otkrovitelj!

r/1

[477 — *Registracija jamstva za ličnost*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Na traženje Abdi-bega upisano je da je Omer, sin Hasana tabaka, jamčio za Hasana, sina Sefera, i (obavezao se) da će ga dovesti (na sud) kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Muslihudin halifa, Ismail-čelebi, Jusuf-dede, Osman-čauš i drugi.

r/2

[478 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Hasan halifa, mutevelija vakufa Memije hodže. Dužnik Mustafa-čelebi, sin Muharema, kapetana. Iznos duga sa murabehom . . ., što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Izdata je presuda o isplati i predat havali radi utjerivanja.[251]

/1

[479 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su Husein, sin Hasana, i Ibrahim, sin Abdulmenana, posvjedočili da je Emina, kći Pirije, nastanjena u mahali hadži-Memije na priječkoj strani, opunomoćila svoga supruga Hasana, sina Abdulaha, da založi njenu kuću u kojoj stanuje u korist vakufa Sulejman-efendije, na traženje upisano je u sidžil.

U trećoj dekadi zilhidžeta 1042 (28. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Ibrahim, Hasan i Mustafa.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Bezgranična zahvalnost i najveća blagodarnost Gospodaru sedam nebesa, onome koji hrani sve živo na svijetu, neka je uzvišena njegova veličina i neka se veliča njegova slava; onome koji je ljudski rod stvorio od četiri elementa u najljepšem obliku i dao mu najprijazniji izgled; onome koji je neke svoje robove, za razliku od drugih, odlikovao čestitošću i savršenstvom u smislu časnog ajeta: *On vas po položajima jedne iznad drugih izdiže* — onome koji je neke svoje robove, za razliku od drugih odlikovao moću i ugledom i upozorio iz svoje ogromne dobrote da čine dobra djela riječima: *I čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio.*

Velika zahvalnost i neograničena blagodarnost onome koji kaže: *A malo je zahvalnih među robovima mojim.* — Neka blagodati onoga koji mnogo prašta obuhvate sve, tako da su tijela mnogih od položaja i slave i onih od imetka i zarada, koji koriste njegove obilne sofre i njegove trpeze bogate — obuhvaćena sa stotinu pažnja; onome koji ih je iz sna nemara probudio i svojim upozorenjem: »*. . . a za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Alaha.*«

Blagoslovi i pozdravi mnogi onome kome je povjerena vjerovjesnička misija i koji je kruna u knjizi viteštva; središte poslaničke misije i ishodište zvijezda vodilja, koji zaposjeda Kabikawsajn, mislim na Poslanika oba svijeta, na vjerovjesnika oba svetilišta i zagovornika za sve u ovozemnom i u onozemnom svijetu i na Njega koji je sunce što svijet grije s neba nepobitne istine, koji je poslan (od Allaha) riječima: *A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.*

Obilna zahvalnost Njegovom rodu hvaljenom i njegovim drugovima koji su dobili hvale, a koji su slijedili put božanske stvari i pravac od Uzvišenog određen, onima koji upućuju one koji idu putem jasne vjere i svakom onom koji štiti čvrsti kurs šerijata — neka je zadovoljstvo Allaha na sve njih.

Potom, ova listina valjana, sa šerijatskom sadržinom i isprava lijepa, čijeg se sadržaja treba držati, upoznaje o ovom predmetu jasnom i ovoj vijesti prijatnoj i časnoj.

Iz ogledala prosvijetljenih srdaca onih koji imaju zdravo rasuđivanje i koji imaju naravi normalne izbijaju jarki cvjetovi, a iz lica njihovih umova uglednih jasno je i uočljivo da je tajna i mudrost stvaranja čestica istine i glavna svrha stvaranja naravi stvorenja, spoznaja tvorca stvorova i njihovo služenje Njemu, te razmišljanje o nastanku i nestanku. Svakom drugom normalnom čovjeku je potrebno i svakom savršenom umu da, koliko je u moći da pomoću svjetla spoznaje, svoje srce zapali i svoje tijelo zaposli pokornošću i služenjem (Allahu), te da uloži trud i napor kako bi poprimio čista, lijepa svojstva i upotpunio ljudska obilježja; tokom života razmišljajući o odlasku, neka nema vjere u sigurnost i vrijeme koje ne donosi ništa korisno na ovom svijetu, koji mora nestati, a koji je njiva za drugi svijet koji je trajan i postojan i da se ne oslanja na svemir koji se kreće i loše ponaša i da ne računa na sudbinu koja je prevrtljiva i neka se ne povede za ovim varljivim svijetom koji ga strašno privlači sebi.

Zbog toga narav ovog vremena, koje je puno sile, varka je i obmana. Njegova unutrašnjost bez čistote, a spoljašnjost mu blistava; njegova sadržina dosadom je ispunjena, a ugled na tom svijetu podliježe prolaznostima . . .

a njegova mizerija prikrivena je užitkom. Njegova sreća i nesreća su jarani, a njegova milost i poteškoća su isto, a njegova blagodat i osveta su drugovi, a njegove nevolje i nagrade su vodiči kroz život svake osobe. Svakog časa prolazi i svakog časa neumitno se primiče smrtni čas koji je za vratom

www.BosnaHistorija.com

svake osobe. Najzad, gol golcat (nejasan dio teksta) i mjesto gdje on spava postaje mu pod zemljom.

Nemoguće je bilo kakvom borbom od smrti se sa svim što posjeduje i ima spasiti i apsurdno je iščupati se iz ruku anđela smrti.

Nema sumnje da je razuman i sretan čovjek, uljudan i razborit čovjek onaj koji spozna ovaj svijet i stanje u njemu, koje je puno strahota, i koji spozna smisao ovog vremena puno dosadnog blještavila, koji smatra za dobit iskoristiti priliku koju mu daje ovaj svijet i koji smatra dobitkom steći zadovoljstvo Gospodara moćnog, dok je u snazi da ustrajno obavlja tjelesne obrede i dok je u mogućnosti da ustrajno vrši materijalne obaveze vjerske prirode.

Na osnovu svih slučajeva jasno dokazanih i izvršenih priprema koje će zasigurno biti (kod Boga) primljene, vlasnik ove šerijatske isprave i ovog teksta, kojeg se treba držati, uzor dobrotvorâ, birano društvo dobročiniteljâ koje se uzda u Gospodara koji neizmjerno daje dobro, hadži Jusuf, sin Kelimanov, nakon što je razmišljao koliko je god mogao i došao do spoznaje da je nemoguće pobrojiti i precizirati darove jasne i poklone uzvišene kojima ga je obasuo Gospodar Bog — neka je uzvišena Njegova riječ i neka je uzvišena Njegova moć — a koje on uživa u svom stanju i u svojim imovinskim prilikama, i da nije čovjek u stanju da Mu izrazi svoju zahvalnost za njegove mnoge blagodati i velika dobročinstva, to je u smislu časnog hadisa da ti nemaš ništa od toga: što pojedeš to uništiš, što obučeš to pohabaš, a što daš u dobrotvorne svrhe tim se ovjekovječiš i da ti tako ta dobra djela rastu i nikad im neće doći kraj, jer dobra djela koja teku (vakuf) moraju biti trajna.

On je pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Sijamudina Oruča halife, kojeg je postavio za muteveliju, u svrhu registracije (vakufa), od svoje dobre volje i u prisustvu tadašnjeg kadije dao ovo očitovanje: »Neka se pedeset i jedna hiljada akči daje na interes rukom Oruča halife, kojeg sam postavio za muteveliju, tako da se svakih deset akči obračunava kao jedanaest. Prihod, koji se dobije od interesa na dati novac, neka se ovako troši:

— po tri akče (dnevno) muteveliji Oruču halifi za obavljanje dužnosti mutevelije;

— jednu akču (dnevno) istome za učenje tri puta sure Al-Ihlas, s tim da nagradu od toga pokloni za duše vakifove braće Mehmeda, Kurta Alije, Oruča, Šabana, Mustafe i Osmana. Poslije njegove smrti neka tu jednu akču uživa svako lice koje bude mutevelija i neka nagradu od tog učenja pokloni za dovu navedene njegove braće;

— dvije akče dnevno neka budu za vršenje dužnosti džabije, s tim da dužnost džabije i naznačene dvije akče pripadnu Muzaferu, sinu Mahmudovu;

— neka jedna akča (dnevno) također pripadne Muzaferu za učenje tri puta (dnevno) sure Al-Ihlas, s tim da nagradu od toga pokloni za vakifovu dušu;

— jedna akča neka pripadne, isto tako, Muzaferu i da on za to u (blagoslovene) noći: Lejlet ul-kadar, Lejlet-ul-berat i Lejlet ul-regaib prouči časno kur'ansko poglavlje Jasin za duše vakifove braće.

Kad izumru Muzaferovi potomci, neka te dužnosti pripadnu njegovom bratu Mustafi, a poslije njegove smrti neka ta jedna akča pripadne imamu Husein-hodžina mesdžida, a jedna akča imamu Bajezid-hodžine (džamije), a jedna akča Fatimi, kćeri Hasanovoj, a (poslije njihove smrti) njihovoj djeci i djeci njihove djece. Neka ona za to prouče svaki dan po tri (puta) časnu suru Al-Ihlas i neka nagradu od toga poklone za dušu pokojne Hafsa-hanume, majke vakifove. Poslije njene smrti neka to pripadne imamu džamije Fatime-kadun;

— neka jedna akča pripadne također Jusufu i neka on za to svaki dan prouči po tri puta časnu suru Al-Ihlas i nagradu od toga pokloni za dušu moga oca, pokojnog Kelimana. I neka to isto vrše i njegova djeca i djeca njegove djece. Nakon njihova izumiranja neka to vrši lice koje bude imam u džumi u džamiji Ibrahim-age;

— neka jedna akča (dnevno) pripadne Mahmudu, sinu Kurtovu, i neka za to svaki dan uči po tri puta časnu suru Al-Ihlas i nagradu od toga neka pokloni vakifovoj djeci. Kad on umre, neka to pripadne imamu (mesdžida) ćurčije Ahmeda;

— jedna akča (dnevno) neka pripada Huri hanumi i neka za to ona svaki dan prouči po tri puta časnu suru Al-Ihlas i nagradu od toga neka pokloni za duše djece vakifove braće, a poslije nje neka to pripadne njenoj djeci i djeci njene djece. Poslije njihova izumiranja neka to pripadne imamu hadži-Memijine (džamije);

— jedna akča (dnevno) neka pripadne njegovoj supruzi Kamer-hanumi i neka ona za to svaki dan prouči po tri puta (suru) Al-Ihlas i nagradu od toga neka pokloni za dušu njegovu. Nakon njene smrti neka to pripadne djeci oca njegove žene. Kad oni izumru, neka to pripadne imamu džamije Mehmedu ćehaji;

— jedna akča neka pripadne Amini hanumi i neka ona za to svakog dana uči po tri puta Al-Ihlas i neka nagradu od toga pokloni pokojnoj mojoj ženi Muhibi hanumi. Poslije njene smrti neka to pripadne djeci pokojnog Šaban-baše i njihovim potomcima. A kad oni izumru, neka to pripadne mujezinu mesdžida Memije hodže;

— neka se dâ tadašnjem kadiji četrdeset akči za stavljanje njegova časnog potpisa kad se na početku svake sedmice unese u sidžil popis vakufskih potraživanja;

— neka se ostatak od dvadeset akči od dobiti koja je dobijena na šerijatom dozvoljeni način isplaćuje za popravak i konzerviranje jednog primjerka Kur'ana časnog;

— u čast duše Božjeg poslanika — neka je i blagoslov i mir na njega — siromasima koji nemaju svoga mushafa da uče u njemu. Neka se (mutevelija) Oruč halifa stara (o provođenju) ovoga i neka (iz tog primjerka) uče oni koji su toga dostojni i tom prilikom neka dovu prouče (za dušu) vakifa.

U vezi sa svim tim odredbama određujem da pridržavam pravo, dok budem živ, da donosim izmjene i promjene koje su u vezi s mojim vakufom sa glavnicom od 51.000 akči i kad god budem imao namjeru da izvršim neku isplatu, neka me niko u tome ne sprečava i ne ometa.«

Tako je vakif u prisutnosti mutevelije Oruča halife završio određivanje svojih odredaba (u vezi s njegovim vakufom).

»Kako je uvakufljenje dirhemâ i dinarâ, prema mišljenju većine šerijatskopravnih autoriteta (ulema), ništavno, to su, i odredbe koje su sadržane u uvakufljenju također nevažeće, te ja tražim povraćaj u moje privatno vlasništvo cjelokupne (naznačene) svote.«

Na to je mutevelija, istom tom prilikom, dao ovaj odgovor: »Ako po mišljenju velike uleme — neka Allah dâ da ih što više bude sve do Dana proživljenja — uvakufljenje novca nije po šerijatu dozvoljeno (ğaiz), ipak po mišljenju imama Zufera, koji je jedan od velikih šerijatskopravnih kapaciteta hanefijske pravne škole, kako to prenosi gospodin imam Al-Ansari, uvakufljenje novca je valjano i na šerijatu zasnovano«, te je zatražio od navedenog kadije odluku, te je kadija izdao odluku o valjanosti uvakufljenja novca, zasnovanu na verziji navedenog imama. Na to je vakif usmjerio svoje izlaganje u drugom pravcu rekavši: »Ako postoji verzija navedenog imama,

prema kojoj je (uvakufljenje) novca valjano i dozvoljeno po šerijatu, to još iz toga ne proističe obaveznost izvršivosti i nema prepreke za povraćaj novca.«

Pristupivši da preuzme naznačeni novac, mutevelija je ovako ustvrdio: »Pošto je uslijedila kadijina presuda i pošto postoji saglasnost mišljenja o valjanosti uvakufljenja, to je nakon predaje novca muteveliji uvakufljenje nerazdvojno od izvršivosti, pa tražim presudu na osnovu mišljenja one vjerske uleme koja zastupa takav stav.«

Kadija je, opredjeljujući se za uvakufljenje, donio presudu o valjanosti i izvršivosti uvakufljenja, a u smislu stava časnih imama hanefijske šerijatsko-pravne škole, koji kažu: »Ako je valjan, on je i izvršiv.« Presuda je valjana i na šerijatu zasnovana i spomenuti vakif je u prisutnosti mutevelije legalizirao i te se legalizacije treba pridržavati.

Tako je bilo. Sačinjena je (vakufnama) kako je on htio i izdata je od njega *Pa ko bi ga izmijenio nakon što to bude čuo, grijeh će pasti na one koji to mijenjaju. Zaista Allah sve čuje i sve zna.*

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Mustafa-čelebi naib, Jusuf-dede, Selim-čelebi hatib, Jusuf halifa imam, Ismail halifa mujezin, Ibrahim-baša, Alija, sin Mehmedov, Mustafa, sin Alijin, Oruč, sin Abdulmenanov, i drugi.

[481 — *Registracija posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Kapudži-beg, koji je od Maksume, kćeri Džafer-efendije, nastanjene u mahali hadži-Memije u Mostaru, opunomoćen u dolje spomenutoj stvari, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti Osmana, sina Memije, i Alije Dovića iz sela Kline, koje pripada mostarskom kadiluku, i Hasana, sina Mehmeda, Abdije, sina Huseina, Jusufa i Marka iz sela Blizanaca, dao je ovu izjavu:

»Džafer-efendija, otac moje opunomoćiteljice Maksume, dugo je godina uživao svoj dio u četiri njive u selu Klini, i to: 1/2 baštine i njive zvane Duboki dol, Potklanica i Podražica, bunar s vodom, čukure zvane Tomaševina, te čukure zvane Murat-ćehajine čukure, sa gajevima i ostalim što pripada tome, a čije su granice određene, te dio u njivama, čairima i gajevima Osman-age, što se nalaze na Kablici i Prenju, a čije su granice određene. Poslije njegove smrti zemlja je ustupljena njegovom sinu Ahmedu čelebiji, a poslije njegove smrti mojoj opunomoćiteljici Maksumi uz tapiju. Pošto se do sada zemlja nalazila u njenom posjedu, zahtijevam da se saslušaju Osman, Alija, Hasan, Abdija i drugi (i da se utvrdi) da li oni imaju išta s navedenom zemljom, čukurima, čairima, bunarom i ispašom na Kablici i Prenju.«

Prilikom saslušanja spomenuti su izjavili:

»Nemamo ništa sa spomenutim čairima, čukurima, bunarom i ispašom.«

Pošto je Isa-beg kao opunomoćenik potvrdio (njihove navode) u njihovoj prisutnosti, na traženje upisano je u sidžil i ova isprava je napisana.

U trećoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (29. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija muderis, Ibrahim-čelebi, hadži Bali-oglu, Osman-dede, Osman-baša, Memi-baša, Oruč halifa, Derviš katib, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša i Šahbaz kalfa.

Allah je onaj koji najobilnije udjeljuje! 62v

[482 — *Registracija primopredaje vakufskog novca*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa, sin Hasana, nastanjen u mahali Memije hodže u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Mustafe čelebije, sina Mehmeda, koji je mutevelija vakufa Mehmeda ćehaje i hadži-Kasima, dao je ovu izjavu:

»Primio sam od Mustafe čelebije 45.000 akči koje pripadaju vakufu Mehmeda ćehaje, koji je poznat stanovnicima Mostara, i 8.000 akči koje pripadaju vakufu hadži-Kasima. Od danas Mustafa-čelebi ne duguje ništa spomenutim vakufima. Naznačena svota je prešla u moju obavezu.«

Pošto je Mustafa-čelebi, u čiju je korist data izjava, potvrdio (te navode) u prisutnosti Mustafe, sina Hasana, na traženje je upisano u sidžil što je riješeno.

U trećoj dekadi zilhidžeta 1042 (29. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija mevlevija, Oruč halifa, Mustafa-čelebi hatib, hadži Jusuf-baša, Abdi-čelebi mujezin, Mustafa, sin Mahmuda, handžija Ibrahim, Husein-baša Husrev, Sefer Saraji i Mustafa Saraji.

[483 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Nezir, sin Hasana, nastanjen u selu Drežnju, koje pripada nevesinjskom kadiluku, doveo je na časni šerijatski sud Aliju, sina Mehmeda, nastanjenog u mahali hadži-Balije u Mostaru, i u njegovoj prisutnosti protiv njega podnio ovu tužbu:

»Alija mi je dužan 1.000 akči od prije izvjesnog vremena. Pošto neće da plati, zahtijevam da se po šerijatu ispita i novac utjera.«

Poslije saslušanja i osporavanja navoda tužbe, kad je zatražen dokaz koji (bi potvrdio) tačnost navoda tužitelja, muslimani Oruč, sin Abdulmenana, i Gazi, sin Mehmeda, pristupili su časnom sudu i izjavili:

»Istina je da je Alija bio dužan 1.000 akči Neziru i da mu je i sada dužan. Nama je to poznato i to svjedočimo.«

Pošto je njihovo svjedočenje primljeno i izdata šerijatska presuda o isplati i uručivanju (naznačenog iznosa), na traženje upisano je što je ustanovljeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, Mustafa-čelebi, Selim-čelebi hatib, Ismail-čelebi i Ibrahim-baša.

[484 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mumina, supruga Osmana, koji je ubijen prije izvjesnog vremena, a bio je nastanjen u Kosoru, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti hadži-Mehmeda, Mustafe, Alije čelebije i ostalih stanovnika spomenutog sela, dala je ovu izjavu:

www.BosnaHistorija.com

Osmana, Ako bih ubuduće nešto i poduzela, neka ne bude uvaženo kod sudija.«
Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Osman ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

63r On je onaj koji pomaže!

[485 — *Zapisnik o prodanim predmetima i stoci iz ostavštine umrlog Hasana iz sela Lise*]

oklagija	1 kom.	vrijednost	1
turpija	1 kom.	vrijednost	8
burgija	1 kom.	vrijednost	6
erende	1 kom.	vrijednost	31
kabanica stočarska	1 kom.	vrijednost	70
testera	1 kom.	vrijednost	13
kapa od vune	1 kom.	vrijednost	36
susak	2 kom.	vrijednost	10
sjekira	1 kom.	vrijednost	41
turpija	1 kom.	vrijednost	10
obruči za fučiju	3 kom.	vrijednost	18
sofra-bošča	1 kom.	vrijednost	15
sjekira	1 kom.	vrijednost	33
pijuk sa šišom	1 kom.	vrijednost	70
burgija velika	1 kom.	vrijednost	13
kosa	1 kom.	vrijednost	19
sinija	1 kom.	vrijednost	15
dvostruka torba	1 kom.	vrijednost	61
dvostruka torba	1 kom.	vrijednost	43
dvostruka torba	1 kom.	vrijednost	31
turpija	2 kom.	vrijednost	28
kutljača	1 kom.	vrijednost	12
bakrač	1 kom.	vrijednost	73
ibrik	1 kom.	vrijednost	50
ćurdija	1 kom.	vrijednost	282
čanak	2 kom.	vrijednost	2
dolama sa izradom	1 kom.	vrijednost	450
sahan i mala tepsija	1 kom.	vrijednost	95
srp	1 kom.	vrijednost	6
susak	1 kom.	vrijednost	6
tarha	1 kom.	vrijednost	15
dižva	1 kom.	vrijednost	12
kračina	1 kom.	vrijednost	60
čizme	1 kom.	vrijednost	90
sjekira	1 kom.	vrijednost	30
tekne	1 kom.	vrijednost	2
nož	1 kom.	vrijednost	45
sito	1 kom.	vrijednost	25

Svega 1.827

Zapisnik o prodatoj stoci umrlog Hasana

1 junac	vrijednost	300
10 jednogodišnje janjadi po 18	vrijednost	180
10 ovaca po 52	vrijednost	520
1 vo	vrijednost	300
8 ovaca po 52	vrijednost	416
1 junac	vrijednost	300
1 krava	vrijednost	380
4 ovce po 52	vrijednost	208
1 jednogodišnje janje	vrijednost	18
2 vola po 500	vrijednost	1000
1 vo	vrijednost	950
2 vola	vrijednost	1140
4 jednogodišnje janjadi po 18	vrijednost	72
1 krava s teletom	vrijednost	380
20 ovaca	vrijednost	1000

Svega 7.164

Zapisnik o troškovima na teret ostavštine umrlog Hasana

	iznos
za kefine	240
za sapun sa tankim bezom	12
gasalu	60
za dasku	50
za iskati salat	500
troškovi učinjeni prilikom četrdesetnice	200
gospodinu kadiji	1.880
muhzirima	50
osoblju suda	86
za troškove oko dobijanja hudžeta o postavljenju vasije	122
za obavljanje dužnosti vasije	275
za pirinač	68
za maslo	30
žeteocu	18
ponovno žeteocu	12
licu koje je u Mostar donijelo desetinu	12
spahiji iz vakufskog novca	15
za dug djeci od prve žene umrlog	4.000
braticu Dervišu	1.425
za dug Halilu i njegovoj majci	1.155
za mehr njegovoj ženi	2.000
za dug Kodži Mahmudu	330
za svijeće	12
za daske i kreč	60
za potpis gospodinu kadiji	50

Ukupno 12.662

v/1

[486 — *Spisak isplaćenih dugova vakufima i ostalim vjerovnicima iz zaostavštine naiba Omera čelebije*]

vakufu Mehmeda ćehaje	za dug	24.300,
	za murabehu	3.036
vakufu Karađoz-bega	za dug	6.300,
	za murabehu	1.621
vakufu Behram-age	za dug	250,
	za murabehu	30
vakufu Hamid-age	za dug	1.000,
	za murabehu	125
vakufu Vučjaka, za dug		1.150
vakufu Derviš-paše, za dug		700
vakufu hadži-Kasima, za dug i murabehu		7.870
mujezinu hadži-Ahmedu, dvije plaće		600
Alidžanu halifi, dvije plaće		1.200
hadži-Bali-oglu, za dug		3.000
i za kupljenu bašču od Esada čelebije		1.000
Mahmud-begu, dug za kupljeno meso		200
ćurčiji Muratu, za dug Esadu čelebiji i za kupljene bašče		900
ženi Omera čelebije za hak koji joj pripada		1.500
prvoj ženi Esada čelebije, za dug i za kupljenu bašču		1.000
materijal za sedam košulja		28
jedan šinik pirinča		78
meso		38
trošak za lice koje ide u Duvno u svrhu arza		56
trošak za arz o timaru		500
Bali-begu, dug Esadu čelebiji za kupljenu bašču		739
Matrak Hasanu čelebiji, dug za kupljeni vinograd		5.431
za troškove sahrane		2.368
gospodinu kadiji		482
vakufu halvadžije Balije		1.139
troškovi za dobijanje sudskih hudžeta		122
za dva upisa u sidžil		14
za remen		5
hadži-Sulejmanu mevleviji, za tulbent		280
dizdar-agi, za dežurstvo		550
vakufu Nezir-age		1.082
za dobijanje hudžeta i za obavljanje dužnosti vasije		131
za bašluke		89
kujundžiji Mustafa-efendiji		90
za troškove izdavanja berata		728
licu koje ide po berat		88
Jusuf-dedetu, iz zaostavštine		760
svastici Omera čelebije		1.800
spahiji za dažbine Hasan-baše		170
za marifet tezkeru		100
Aliji Ševa-oglu[252] iz Ljubuškog		460
isplaćeno za harač		204
Sefer-efendiji		3.021
Duso Ibrahimu čelebiji		308
Dejan-zade hadži-Ahmedu		133
Šejhovom bratu		64
hadži-Musliji drugom		40
za putne troškove u svrhu timara		160
Ibrahim-agi za žito		240
Matrak Hasanu		120
telalu za prodaju konja		30
telalu za prodaju ostale zaostavštine		50
umrlom hadži-Dervišu		156
za obradu bašče u Ilićima		16
pisaru, službenicima suda i za papir		400
	Ukupno	79.294

Prihodi

naplaćeno od Ahmed-bega	65.000
za prodatog konja	2.015
za urod	1.000
od gotovine iz zaostavštine	2.560
od osmomjesečne plaće	960
Ukupno	71.535

On je onaj koji pomaže! *64r*

[487 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Vaiz Sefer-efendija, nastanjen u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, Ejuba, sina Alidžana hodže, nastanjenog u Mostaru, dobrovoljno dao je ovu izjavu:

»Uzeo sam njivu zvanu Pločice u selu Vlasnićima u nahiji Blato od Memije, sina Džafera, i dugo vremena je uživao, a onda je prodao i prepustio Ejubu.«

Pošto je Ejub, u čiju je korist data izjava, potvrdio u prisutnosti vaiza Sefer-efendije (njegove navode), na traženje upisano je u sidžil što je ustanovljeno.

U trećoj dekadi časnog zulkadeta 1042 (30. maja—8. juna 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, Mustafa-čelebi hatib, Mehmed-beg, Mustafa, sin ćehaje, i Nezir ćehaja.

[488 — *Spor zbog prava prvokupa*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Aiša, kći Balije, nastanjena u selu Klepcima,[253] koje pripada mostarskom kadiluku, dovela je na časni šerijatski sud Baliju, sina Mehmeda, iz istog sela i u njegovoj prisutnosti digla protiv njega ovu tužbu:

www.BosnaHistorija.com

selu. Poslije njega ustupljena je meni uz tapiju. Drugu polovinu uživala je moja stričevićka Kamer. Iako imam pravo šuf'e, Bali je uzeo od Kamer njenu polovinu baštine i time mi je učinjena nepravda. Zahtijevam da se ispita po šerijatu i pravda zadovolji.«

Poslije saslušanja i date izjave dosuđena je druga polovica baštine Aiši i na traženje upisano je u sidžil što je dosuđeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Alija, sin Ferhata, Mustafa, sin Huseina, Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

4r/3

[489 — *Registracija otkaza braka i poravnanje među razvedenim supružnicima*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Slijepi šejh hafiz Hasan, nastanjen u Mostaru, doveo je na časni šerijatski sud suprugu Salihu i u njenoj prisutnosti dao ovu izjavu:

»Pošto ne živim u dobrim odnosima sa svojom suprugom, izjavljujem da nisam u braku s njom. Od danas nemam ništa sa Salihom.«

Saliha se na način hul'a odrekla svog mehra i izdržavanja, dok joj idet bude trajao, i ostalog, što joj pripada, i sve to poklonila i ustupila u vlasništvo hafizu Hasanu.

Pošto su suočeni i jedno drugome potvrdili (navode), na traženje upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija mevlevija, Osman-efendija, Ibrahim-aga, Velija halifa i Nezir ćehaja.

r/4

[490 — *Utjerivanje dažbina*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Raja iz sela Suhog Dola, u prisutnosti Bešli-zade[254] Ahmeda čelebije, dala je ovu izjavu:

»Od Ahmeda čelebije naplaćeno je 200 akči, što se daju od davnina na ime udžreti kidema.«

Donesena je presuda o tome i upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija mevlevija, Osman-efendija, Ibrahim-aga, Velija halifa i Nezir ćehaja.

64v Allah je onaj od koga se traži pomoć!

/1

[491 — *Registracija poklona*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Stojan, sin Stipana, nastanjen u Mandinu Selu, koje pripada nahiji Duvno, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ahmed-bega, sina hadži-Huseina,[255] nastanjenog u gradu Mostaru, dao je ovu izjavu:

»Poklonio sam punovažno, ustupio i uručio Ahmed-begu tri kuće na mojoj baštini, koju uživam, a koja mi je pripala od mog oca u spomenutom selu, čije su granice poznate stanovnicima, kao i jedan sjenik i guvno i 1/4 vode sa česme i hisu u ljetnoj ispaši Ljubuša, koja pripada toj baštini, sa gajem i svim što ide uz to. Ahmed-beg je to prihvatio i kao protuvrijednost za poklon dao mi 70.000 akči koje sam primio. Od danas je sve to njegovo mulk-imanje dobiveno poklonom i ustupanjem i neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Pošto je Ahmed-beg, u čiju je korist data izjava, potvrdio navode u prisutnosti zimije Stojana, na traženje upisano je i zavedeno o čemu su se stranke dogovorile.

U trećoj dekadi časnog zilhidžeta 1042 (29. juna—7. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud-aga, sin Ibrahim-age,[256] Osman, ćehaja mostarske tvrđave, Ahmed-čelebi Kase-zade,[257] Ibrahim halifa mujezin, Murat-baša iz Nevesinja, Kurt . . .,[258] Mahmud-baša, sin Husrefa, Memi-baša papudžija, Husein sarač, Hasan, sin Memije, i Nezir-ćehaja.

[492 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je poslije smrti Ibrahima halife ostalo upražnjeno mjesto mujezina u časnoj džamiji Čejvan-bega u Mostaru, nosiocu ovog dokumenta Ibrahimu čelebiji izdat je berat i uveden u sidžil koji se čuva. Međutim, suprotno prijedlogu, Mustafa je pribavio berat. Kad su upitani muslimani, koji obavljaju namaz u toj džamiji, o njegovom vladanju, džematlije džamije Mehmed-čelebi, Sinan-čelebi, Bali halifa, Mehmed halifa i ostali pristupili su časnom šerijatskom sudu i izjavili:

»Svi smo zadovoljni našim mujezinom Ibrahimom čelebijom. On je doista sposoban da vrši svoju dužnost kako treba. Ni u kom slučaju ne pristajemo na Mustafu, koji se sad šeće po Istanbulu za svoj ćeif.«

Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-dede, Ismail-čelebi, Abdi-beg, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša, Mustafa, sin Ferhata, Alija, sin Huseina, i drugi.

Allah je onaj koji najobilnije udjeljuje! 65r

Bože, tako Ti svetosti Kabe i Al-Mašaru-l-haraima, uputi nas, prilikom otpočinjanja i završavanja poslova koji su od važnosti za narod, najuglednijeg gospodina i najboljeg čovjeka, na ono što Ti voliš i s čim si Ti zadovoljan, i to tokom svih vremena, i dana i godina, posebno u svetom mjesecu muharremu godine hiljadu četrdeset i treće po hidžri onoga komu pripada slava, sreća i čast. Neka su hiljade hiljada blagoslova Milosrdnog na njega!

[493 — *Prepis fermana*]

Uzoru plemenitih knezova, doajenu visokih ličnosti, moćnom i poštovanom, koji je okružen velikom pažnjom Gospoda sveznajućeg, hercegovačkom sandžak-begu — neka je trajna njegova veličina — i uzoru kadija i sudija, rudniku vrline i rječitosti mevlana mostarskom kadiji — neka mu se poveća vrlina.

Nosilac (ovog) carskog fermana . . ., jedan od mustahfiza mostarske tvrđave, uputio je arzuhal na moju Visoku Portu sljedećeg sadržaja:

Na području sela Knešpolja, koje pripada tom kadiluku, a s kojim on raspolaže na osnovu mog časnog berata, čovjek po imenu Mehmed Hasan prilikom popisa učinio je da se njegova baština koju posjeduje upiše u filurijski defter. Međutim, iako su ispaša i brdske zemlje bile od carskog osvojenja zajedničke za stanovništvo sela, popisivač vilajeta je u novom carskom defteru ispašu i brdske zemlje Gornje i Donje Dubrave upisao kao ispašu stanovnika sela i odredio spahiji tih sela i zaveo pod posebnom stavkom. Sada oni koji posjeduju baštinu spomenutog Mehmeda vele da neće — kao i ostali seljaci — davati desetinu od žita sa zemlje koju su oni iskrčili, niti pašarinu na stoku koja koristi ispašu, nego će iz godine u godinu davati filuriju. I time se izgovaraju.

S obzirom na to, zapovjedio sam ovo: Kad dođe (navedeni mustahfiz) s mojom časnom zapovijesti, vi koji ste miri liva i kadija svojski se pobrinite da tu stvar ispitate i izvidite. Ako zemlje od kojih se traži desetina i travarina nisu izričito navedene u defteru za filuriju, koja je pripojena kao dio baštine na Mehmedovoj ispaši, koja je vezana sa filurijskom pristojbom o novom carskom defteru, i stvarno — pod izgovorom da neće davati desetinu niti travarinu za stoku koju napasaju na ispaši — ako se na taj način spore, a to nije dozvoljeno, treba da to spriječite i onemogućite.

Na području tih sela, na toj zajedničkoj ispaši i brdskim zemljama, od mjesta koja su iskrčena poslije popisa uzmite desetinu i pašarinu na stoku koju napasaju na ispaši — ko bio da bio — i odgovarajuću daću zajedno sa zaostacima.

Ubuduće nemojte dopustiti da se iko miješa i spori suprotno šerijatu i zakonu i protivno carskom naređenju!

Izuzimajući one koji se u to nisu miješali, podnesite mojoj Sretnoj Porti izvještaj s imenima i opisom onih koji su bili uporni, koji nisu slušali i koje treba iznijeti. Nemojte dopustiti da se za tu stvar ponovo tuži, te da bude potrebno izdavanje druge naredbe. Tako da znate!

Pisano u drugoj dekadi svetog muharema 1042 (29. jula—7. avgusta 1632).

U zaštićenom Konstantinopolisu

Prispjelo i upisano u prvoj dekadi svetog muharema 1043 (8—17. jula 1633).

[494 — *Spor zbog neisplaćenih feudalnih dažbina*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa, sin hadži-Alije, hadži Mustafa, sin hadži-Turhana i Osman ćehaja, nastanjeni u gradu Mostaru, doveli su na časni šerijatski sud Osmana, Mustafu i Ibrahima, stanovnike sela Vojna,[259] koje pripada mostarskom kadiluku, i u njihovoj prisutnosti podnijeli protiv njih ovu tužbu:

»Selo Vojno je naš timar. Ne samo što uživamo (timar) na osnovu uzvišenog carskog berata nego su i seljani tog sela sa ispendžom naši. Međutim, oni izbjegavaju da daju desetinu od lana, koji uzgajaju u tom selu, mada je u našim kopijama deftera naročito ubilježen resmi ketan. Osim toga, ne plaćaju ni ušur od plodova sa zemlje koju su iskrčili i koju obrađuju. Zahtijevamo da se naredi da nam se isplati (hukuk) što nam pripada.«

»Mi smo redovno davali od svakih 15 šinika žita, dobivenih sa zemlje koje smo iskrčili, po 1 šinik«, izjavili su optuženi.

Spahije su na licu mjesta predočile časnu zapovijed koja im je stigla od sultana i u kojoj se kaže: »Neka se daje desetina sahibi arzu od prihoda sa zemlje za koju je izdano odobrenje da se iskrči.«

Kad je tako stvar raščišćena, donijeta je presuda shodno časnoj zapovijesti da Mustafi, hadži-Mustafi i Osmanu ćehaji, koji uživaju timar u selu Vojnu, na osnovu časnog berata, a shodno visokoj zapovijesti, pripada desetina od lana sa zemlje, koja je iskrčena i na kojoj se uzgaja lan. Potom je upisano u sidžil i spomenutim licima uručen ovaj dokument da ga pokažu u slučaju potrebe i dokažu svoje pravo.

Tako je teklo. Napisano u prvoj dekadi časnog muharema 1043 (8—17. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, hadži Šaban, Ali-aga, Mustafa, sin Ferhata, i Ibrahim-baša.

[495 — *Ometanje posjeda*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosioci ovog dokumenta Osman-dede, mujezin, i Alidžan hodža, nastanjeni u Mostaru, doveli su na sud Selima čelebiju, muteveliju vakufa Jahje hodže u Mostaru, i u njegovoj prisutnosti podnijeli protiv njega ovu tužbu:

»Vinograd terzije Iskendera, koji se nalazi u selu Zaliku, što pripada mostarskom kadiluku, poslije smrti Iskendera pripalo je njegovoj supruzi Kamer, a poslije njene smrti njenom bratu Ibrahimu hodži. Poslije toga Ibrahim hodža je nama prodao vinograd i dao ga u vlasništvo.

Kad smo vinograd obnovili, pošto je bio zapušten, hodža Ibrahim ga je založio za 1.800 akči (za dug) vakufu i stalno nas uznemirava. Zahtijevamo da se ispita po šerijatu i da se to spriječi.«

Poslije saslušanja i osporavanja, kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao navodima tih lica, muslimani hadži Ališan, hadži Mustafa, Husein-čelebi Itai i Ibrahim, sin Huseina, posvjedočili su (očitovanje) spomenutih lica i na traženje upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[496 — *Utvrđivanje krivične odgovornosti*]

Zimijka Jerina, nastanjena u Čapljini,[260] koja pripada mostarskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, Omera, sina Hasana, koji je nastanjen u selu Vihovićima, koje pripada mostarskom kadiluku, dala je ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena zaklan je moj sin zimija Juraj, noću, u mojoj kući. Sumnjam na spomenutog Omera da ga je on zaklao. Zahtijevam da se sasluša po šerijatu i da se pravda zadovolji.«

Prilikom saslušanja Omer je izjavio:

»Ne dao bog, to je kleveta. Nisam ni pojma imao o tome kad me vojvoda uhvatio i poslije velikog mučenja poslao hercegovačkom valiji Jusuf-paši. Ja sam nedužno bio zlostavljan.«

Tužba je saslušana u prisutnosti valije, a kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao navodima spomenute Jerine, ona nije mogla da dokaže navode

www.BosnaHistorija.com

tužbe, te je izdata šerijatska presuda kojom se Omer oslobađa optužbe. Na traženje upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Oruč Sofi, Ahmed-beg đundi, Omer-beg Hizr(?), Abdi-beg đundi, Husrev--baša, Mehmed mlinar, Muharem, sin Velije, i drugi.

Bilješka: Moje je prošlo i ja na ovome mjestu prestajem, uz providnost Allaha, moćnog i sveznajućeg, i uz naputak Gospodina presvetog. Neka je mir i blagoslov na prvaka ljudi, na Muhameda, na njegov rod poštovani i na njegove drugove velike — dok bude svijeta i vijeka!

(Muhur)

r/2

[497 — *Prepis tapije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

U selu Knešpolju, u nahiji Blato, nalaze se baštine na koje se daje filurija i džizja. Pošto već više od četrdeset godina niko ne posjeduje njivu koja se naziva Mrčavina, a upražnjena je, za nju je potrebna tapija, koju je tražio Mahmud-baša iz tog sela, ta je njiva ustupljena Mahmud-baši i uručena mu tapu-tezkera. Neka je on posjeduje od danas i neka je uživa kao malikanu! Neka niko ne sprečava i ne pravi neprilike u raspolaganju njome!

Napisano u prvoj dekadi časnog ševala 1039 (14—23. maja 1630).

Ibrahim-aga
tapu-i-zemin Mustafa, spahija

/1

[498 — *Registracija izjava*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mahmud-baša, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti Ajni-beg-oglari, dao je ovu izjavu:

»Neka se saslušaju stanovnici sela o njivi zvanoj Mrčavina.« Seljani su dali ovaj odgovor:

»Mi znamo da je (ta njiva) pusta i zapuštena od prije 50—60 godina.«

Na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Mahmud-baša Kase,[261] Derviš-beg, Husein-baša i Ajni-beg--zade.[262]

/2

[499 — *Sud izdaje temesuk*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Mahmud-baša, nastanjen u gradu Mostaru, pristupio je svijetlom šerijatskom sudu i dao ovu izjavu:

»U selu Knešpolju, koje pripada mostarskom kadiluku, nalaze se baštine na koje se daje filurija i džizja. Pošto je njiva zvana Mrčavina pusta i zapuštena od prije četrdeset godina, a kako to predstavlja štetu za spahiju, a treba da se, po zakonu, uz tapiju, dade na korišćenje, izjavljujem da imam tapiju s muhurom i želim da se dobije uvid u to, te da mi se izda tezkera od časnog šerijatskog suda.«

Kad je obavljen uvid u tapu-tezkeru koju posjeduje i kada je utvrđeno da je datirana 1039. godine (1629) i da stvarno odgovara datoj izjavi, časni šerijatski sud je uručio ovaj temesuk kao potvrdu originalu licu koje je tražilo.

Napisano u prvoj dekadi svetog muharema 1043 (8—17. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg đundi, Hasan-dede Sofi, Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

[500 — *Spor zbog ustupanja baštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta zimija Miloš, sin Marila, iz sela Dobrkovića, koje pripada mostarskom kadiluku, pred svijetlim šerijatskim sudom, u prisutnosti Petra, sina Matije, i Jusufa, sina Abdulaha, nastanjenih u tom selu, dao je ovu izjavu:

»Imamo zajedničku baštinu sa Petrom. Međutim, on je potajno poklonio baštinu Jusufu, bez znanja sahibi arza, uz protuvrijednost od trideset groša. Budući da sam ortak, tražim da se ta baština ustupi meni. Imam i časnu fetvu koja se odnosi na ovo. Zahtijevam da se ispita i da se provede šerijatski postupak.«

Poslije saslušanja i izjave, s obzirom da je Miloš ortak, donesena je presuda da se baština ustupi njemu u skladu sa časnom fetvom koju posjeduje. Na traženje upisano je u sidžil i isprava je uručena licu koje je tražilo.

Tako je bilo. Napisano u prvoj dekadi muharema svetog 1043 (8—17. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-dede, Mehmed-čelebi, Mahmud-baša radžil, usta Ahmed hajjat, Mehmed hajjat, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[501 — *Spor zbog upravljanja imovinom maloljetnika*]

Jusuf halifa, sin Hasana, suprug udove umrlog Ibrahima, sina Mehmeda, koji je bio nastanjen u mahali Memije hodže u Mostaru, doveo je na sud Hasana čelebiju, sina Ahmeda, koji je vasi-muhtar maloljetnoj djeci umrlog, i u njegovoj prisutnosti protiv njega podnio ovu tužbu:

»Spomenuti vasi-muhtar prodao je urod od vinograda koji je vlasništvo maloljetne djece, u mjesecu muharemu 1043. godine, za 1.200 akči. Pošto se to moglo prodati i po većoj cijeni, tražim da se (prodaja) poništi.«

Optuženi je na to izjavio: »(Navedeni urod) prodavan je na suki sultaniji petnaest dana i tražim da se takva protivljenja onemoguće.«

To je uneseno u sidžil 14. rebia I 1043 (18. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, Mustafa-efendija, Ismail-čelebi i Jusuf-čelebi.

[502 — *Registracija izjave*]

Hasan halifa, mujezin, i Pijale, džabija, pristupili su sudu i dali ovu izjavu:

»Spomenuti Hasan-čelebi, staratelj maloljetne Ibrahimove djece, licitirao je petnaest dana proizvode iz njihova vinograda i konačno je ostalo na Jusufu halifi.«

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[503 — *Spor zbog zakupnine*]

Gazi, sin Mustafe, nastanjen u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Mehmeda, sina Abdulaha, opunomoćenika Ismihane-hatun, dao je ovu izjavu:

»Dao sam dva konja pod zakup u iznosu od 320 akči spomenutoj (da ode) u Jajce. Tražim tu zakupninu.«

Poslije saslušanja i osporavanja, kad su zatraženi svjedoci, Mustafa, sin Hamze, i hadži Derviš, sin Memišaha, posvjedočili su kako je očitovao tužitelj.

Pošto se zakleo da nije dobio (zakupninu) od njena brata Mustafe i hadži-Duraka, to je na traženje upisano, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Mustafa-čelebi i Ismail-čelebi.

[504 — *Spor zbog imovine*]

Brat bivšeg mostarskog kadije, ponosa kadija Mustafa-efendije, hadži Ahmed, sin Hasana, pred sudom, u prisutnosti Hasana, sina Abdulaha, kao opunomoćenik dao je ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena ustupljene su dvije njive u selu Mokrom od spomenutog lica mome opunomoćitelju. Pošto su one još ranije bile ustupljene i nekom drugom licu, tražim 400 akči koje je primio kao protuvrijednost.«

Poslije saslušanja, pošto je Hasan priznao naznačeni iznos, stavljena mu je obaveza da to isplati, i upisano je u sidžil.

Dana 15. rebia I 1043 (19. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, hadži Sulejman-efendija i Ibrahim-čelebi.

[505 — *Registracija duga*]

Dragoje, sin Miloša, i Vukosav, sin Filipa, nastanjeni u Duvnu, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta hadži-Hasana, sina Ahmeda, dali su ovu izjavu:

»Dužni smo 4.000 akči šerijatskog duga hadži-Hasanu.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda), na traženje je upisano.

Dana 16. rebia I 1043 (20. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša, sin Ibrahima, Mustafa-efendija, sin Hasana, Osman subaša, sin Sulejmana, i Ibrahim-baša havala.

www.BosnaHistorija.com

[506 — *Spor zbog nastanjivanja vlaha*]

Mostarski muftija, uzor pobožnih, Ali-efendija, sin Hurema, pred sudom, u prisutnosti Ibrahima, sina Ahmeda, Omera, sina Balije, i drugih seljana iz sela Kruševa, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti su doveli sa strane vlahe (eflākān) na naše oranice sa kolibama, ovcama i kozama i uništili naše usjeve. Iako je prije izvjesnog vremena od suda izdato upozorenje i to zavedeno u sidžil, ipak ne postupaju po šerijatu, već opet vlahe naseljavaju. Zahtijevam da se to ispita i postupi po šerijatu.«

Prilikom saslušanja (optuženi) su priznali da su naseljavali (vlahe) i to je upisano u sidžil.

Dana 15. rebia I 1043 (19. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, hadži Šaban, sin Sulejmana, i Ibrahim-baša.

[507 — *Sud izdaje upozorenje*]

Pošto je od svijetlog šerijatskog suda izdato upozorenje da se ne daje podrška novotarijama te kategorije ljudi za (naseljavanje) na njihove zemlje, upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[508 — *Registriranje upozorenja*]

Upisano je u sidžil da je izdato upozorenje kategoriji ljudi, čija su imena spomenuta, da se podjednako od njih uzima urod koji se dobije kao zajednički, te je upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[509 — *Sud izdaje upozorenje*]

Lice koje ubire džizju zatvorilo je konja, vlasništvo Stipana, sina Vučete, iz spomenutog sela, sedam dana. Pošto je naplatio udžreti-kidem, izdato je upozorenje da svi stanovnici sela plaćaju odštetu podjednako, i upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[510 — *Sud izdaje upozorenje*]

Kako su tekalifi šaka pale na stanovništvo spomenutog sela, izdato je upozorenje da to snose sva lica (toga sela), i to vojna lica, građani i ostala raja, što je upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[511 — *Registracija jamstva*]

Mustafa, sin Osmana, iz zaštićenog Sarajeva, pred sudom, u prisutnosti Huseina, sina Mehmeda, nastanjenog u mahali hadži-Hasana u Mostaru, podnio je ovu tužbu:

»Husein nije dužnik, ali ja tražim 1.125 akči za prodatog tovarnog konja, što ga je dužan platiti kao jamac za Omera, sina Ahmeda halife. Zahtijevam da se ispita.«

Prilikom saslušanja Husein je izjavio:

»Istina je da sam jamčio za Omera, ali samo do sutra u podne.« Upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Ibrahim, sin Velije, i Kulen, sin Kelimana.

[512 — *Registracija isplaćenog duga*]

Spomenuti Mustafa u prisutnosti oca navedenog Omera, Ahmeda čelebije, pred sudom je dao ovu izjavu:

»Omer mi je bio dužan 1.125 akči od prodajne cijene za konja. Zato sam uzeo od Ahmeda 205 oka slatkog museleša po 5 i po akči. Njegov sin mi nije dužan više ni jednu akču.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil.

[513 — *Registracija ortačkih odnosa*]

Durak, sin Alije, nastanjen u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Huseina, sina Abdulaha, dao je ovu izjavu:

»Mi imamo jedan zajednički kazan za museles Kuhaćemo u njemu dva puta, a kad iskuhamo, daćemo ga na telala.«

Pošto se Husein saglasio s tim, upisano je u sidžil.

Dana 17. rebia I 1043 (21. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg, Jusuf-čelebi i Jusuf-baša.

[514 — *Spor zbog zemljišnih odnosa*]

Ponos vršnjaka Ahmed-beg, sin Hasana, nastanjen u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Hasana halife, sina Balije, dao je ovu izjavu:

»Moj timar je selo Kamena.[263] Međutim, (spomenuti) je zasadio vinograd na tom mjestu. S obzirom da sam ja sahibi-arz, zahtijevam da se ispita da li je dobio odobrenje da zasadi vinograd.«

Prilikom saslušanja Hasan halifa je izjavio: »Nisam dobio marifet-tezkeru.«

Upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi imam, Abdi-beg i Ibrahim-baša.

[515 — *Određivanje izdržavanja*]

Fatima, kći Ibrahima, majka i staratelj djece umrlog Ibrahima, sina Oruča, iz sela Goranaca, pred sudom je dala ovu izjavu:

»Zahtijevam da se odredi izdržavanje (maloljetnicima) iz imetka koji su naslijedili.«

Pošto je tadašnji kadija odredio izdržavanje u iznosu od 4 akče i dao odobrenje da se može i zadužiti, upisano je u sidžil.

Dana 17. rebia I 1043 (21. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, sin Memije, Sefer, sin Mustafe, i Ibrahim, sin Mehmeda.

[516 — *Registracija izjave*]

Ibrahim, sin Alije, Šaban, sin Mehmeda, iz sela Cima, pred sudom dao je ovu izjavu:

»Istina je da su naše ovce pričinile štetu vinogradima muslimana.«

Upisano je u sidžil, 17. rebia I 1043 (21. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čauš i Mustafa.

[517 — *Regulisanje prestupa*]

Hadži Hasan, Ibrahim, Hasan, Durak spahija i Ismail-čelebi iz Mostara, (u prisutnosti) Mehmeda, sina Abdulaha, Oruča berbera, sina Mehmeda, Oruča, sina Ahmeda, Ise, sina Balije, Ibrahima, sina Alije, i Sulejmana, sina Alije, iz sela Cima, dali su ovu izjavu:

»Spomenuta lica imala su običaj da puštaju stoku. Ako se od danas ne poprave, neka plate globu od 3.000 akči i neka dobiju 300 batina. Zahtijevamo da se to ispita.«

Pošto su spomenuti priznali, upisano je u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[518 — *Sud izdaje upozorenje*]

Upisano je u sidžil da je upozoren hadži Hasan, nastanjen u Mostaru, da ne napasa stoku u muslimanskim grobljima u spomenutoj kasabi, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, Ahmed-beg, Ismail-čelebi, Hasan halifa, Abdi-čauš i Ibrahim-baša muhzir.

[519 — *Registracija jamstva*]

Sefer i Memija, nastanjeni u Mostaru, pristupili su sudu i dali ovu izjavu:

»Pošto smo ranije jamčili za dug Huseina Omera u iznosu od 1.225 akči, to sad tražimo da se Husein pusti.«

Upisano je u sidžil.

17. rebia I 1043 (21. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, hadži Hasan, Ismail-čelebi i Abdi-čauš.

www.BosnaHistorija.com

[520 — *Sud izdaje upozorenje*]

Pošto dućani bećara u mahali hafiza Hodže u Mostaru prave havalu, izdato im je upozorenje da otklone havalu, i to je upisano u sidžil.

20. rebia 1043 (24. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Ahmed-beg i Osman-čelebi.

[521 — *Sud izdaje upozorenje*]

Časni šerijatski sud izdao je upozorenje da se bećari, koji drže dućane[264] u spomenutoj mahali, skupa sa komšijama koji su oženjeni, međusobno ispomažu da bi se otklonila havala, i to je upisano u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[522 — *Registracija izjave*]

Mustafa, sin Gojšića, iz sela Pologa, u prisutnosti Stipana, sina Bulata, pred sudom je dao ovu izjavu:

»Radio sam po naređenju spomenutog Stipana dva dana na dijelu Zulfikara, sina Mahmuda, u njivi Abdi-baše.«

Na osnovu izjave ehli-vakufa, izdato je upozorenje Stipanu da isplati 240 akči, s tim da se pozove na Zulfikara. Upisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[523 — *Vjenčanje u selu Gracu*]

Suprug Bali, sin Pirije. Njegov opunomoćenik Mustafa. Supruga Alima, kći Abdulaha, iz sela Graca. Njen opunomoćenik Alija, sin Huseina. Na osnovu izjave svjedoka Alije, sina Pervane, i Derviša, sina Einehana.

Dana 20. rebia I 1043 (24. septembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 1.000 dirhema.

Šuhud-ul-hal:

Isa-beg carski bevab, Ismail-beg đundi i Selim-čelebi imam.

[524 — *Vjenčanje u selu Lišanima*]

Suprug Mustafa-beg, sin Velije. Njegov opunomoćenik Isa-beg, carski bevab. Supruga Rahima, kći Ahmeda halife, nastanjena u selu Lišanima. Njen opunomoćenik Ismail-beg, sin čauša, čije je punomoćstvo utvrđeno izjavom svjedoka Selima čelebije, sina Mustafe, i Bešira, sina Abdulaha.

Dana 20. rebia I 1043 (24. septembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 16.000

Šuhud-ul-hal:

Husein hajjat, Jusuf-baša trgovac i hadži Mahmud.

[525 — *Zahtjev za hapšenje*]

Šaban, sin Huseina, iz sela Orlaca,[265] pred sudom, u prisutnosti Martina, sina Ljubote, i Milete, sina Bartola, iz sela Kneza,[266] podigao je ovu tužbu:

»Kako su njihovi konji bili . . ., to su oni, u jacijsko doba, noć prije dana datiranja ovog dokumenta, kad sam ja, u namjeri da ih uzmem, mene pretukli i razbili mi glavu. Tražim da se pritvore dok se stvar ne dokaže.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe izdato je upozorenje da se optuženi drže u zatvoru dok Šaban ne pridonese dokaz, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Mehmed-beg, Husein-baša serdar i Abdi-beg.

[526 — *Potraživanje dijela od prodate baštine*]

Mahmud, sin Abdulaha, iz Mostara, pred sudom, u prisutnosti Ibrahima, sina Abdulaha, iz sela Vionice, dao je ovu izjavu:

»Kćerka mog stričevića, Kamina (prodala je) dio svoje baštine Ibrahimu i Lorinu, koji nije prisutan ovdje, sa znanjem sahibi-arza, za 3.500 akči, te za jedno goveče u vrijednosti od 300 akči i 4 šinika (žita), što iznosi 120 oka. S obzirom da je to zajednička baština, zahtijevam dio od Kaminina dijela.«

Pošto je Ibrahim potvrdio iznesene navode, to je stavljeno u dužnost Kamini da to međusobno podijele na jednake dijelove, i to je upisano u sidžil.

2. rebia I 1043 (6. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Sefer, sin Mustafe, i Ibrahim, sin Mehmeda.

[527 — *Registracija izjave o nanošenju fizičke ozljede*]

Nosilac ovog dokumenta Šaban, sin Huseina, iz sela Orlaca, pred sudom, u prisutnosti Martina, sina Ljubote, i Milete, sina Bartola, podnio je ovu tužbu:

»Spomenuti su me ranili. Zahtijevam da se to ispita.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, kad su zatraženi svjedoci, Vujica, sin Ilije, iz sela Goranaca, i Luka, sin Dragokovića, iz sela Sovića,[267] posvjedočili su ovo: . . .

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Sulejman-efendija, Ahmed-aga, Hasan-beg, Mustafa-čelebi naib, Abdi-beg i Ibrahim-baša.

[528 — *Nagodba*]

Isa, sin Memije, i Husein, sin Turhana, iz sela Trnovnice,[268] koje pripada fočanskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti Hasana, sina Turhana, Oruča, sina Kurta, Muharema, sina Turhana, hadži-Huseina, sina deli Ahmeda, Ibrahima, sina Kara Ahmeda, Sinan-efendije, Atli Timurhana, njegova brata Gazije, Sejdina, sina Iskendera, Mustafa-bega, sina hadži-Duraka, Mustafa-baše i drugih lica, nastanjenih u blagajskom kadiluku, izjavio je za svakog od njih pojedinačno:

»Mi smo se mnogo sporili oko ljetnog pašnjaka Perinice.[269] Od nas je uzeto 18.000 akči za naplatu ücreti kadema od ljudi mir-mirana. Došlo je do spora među nama zbog toga što je ponovo tražen naznačeni iznos. Posredstvom izmiritelja postignuta je nagodba na 6.000 akči. Primio sam od njih tu svotu i oslobodio ih svake obaveze. Ako bi se podigla tužba koja bi bila u suprotnosti sa sadržinom ovog dokumenta, neka ne bude uvažena kod sudija.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

/1

[529 — *Registracija duga*]

Ibrahim-čelebi, sin Kemaludina, koji je priznao da je punoljetan, nastanjen u mahali hadži-Balije u Mostaru, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ibrahim-bega, sina Pervane, dao je ovu izjavu:

»Dužan sam i treba da isplatim 56 zlatnika, od kojih svaki vrijedi po 200 akči a to iznosi 11.200 akči, te 181 veliki groš po 104 akče, što iznosi 18.824 akče, ili ukupno 30.000 akči.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil.

21. rebia I 1043 (25. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi mutevelija, berber Omer, Husein hajjat, hadži Husein, Ibrahim-baša i Isa-beg bevab.

/2

[530 — *Spor zbog prodatog vinograda*]

Omer-baša, sin Kurta, iz blagajskog kadiluka, pred sudom, u prisutnosti mutevelije vakufa hadži-Memije u Mostaru, Ahmeda čelebije, sina Murata, dao je ovu izjavu:

»Mehmed, koji nije prisutan ovdje, prodao je svoj vinograd u mjestu zvanom Kori spomenutom vakufu za 2.300 akči. Mehmed je i meni prodao taj vinograd za 3.000 akči. Ako ne dođem na mostarski sud do idućeg pazara, ja ću jamčiti za naznačenih 2.300 akči.«

Na traženje mutevelije upisano je u sidžil.

Dana 22. rebia I 1043 (26. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem bevab, Ibrahim-baša, Hasan džabija i Ebu Bekir džabija.

/3

[531 — *Vjenčanje*]

Suprug Husein, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Mustafe. Supruga Mumina, kći Abdulaha, nastanjena u mahali hadži-Hasana. Njen opunomoćenik Osman, sin Velije, nakon što je njegovo punomoćstvo utvrđeno izjavom svjedoka Memije, sina Alije, i Osmana, sina Mahmuda.

22. rebia I 1043 (26. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem-beg, hadži Hasan mutevelija, Ebu Bekir džabija i Ibrahim-baša.

[532 — *Vjenčanje*]

Suprug Sinan, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Hurem, sin Ibrahima. Supruga Kamer, kći Memije. Njen opunomoćenik Husein, sin Alije, čije je punomoćstvo utvrđeno izjavom svjedoka Memije, sina Alije, i Osmana, sina Mahmuda.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 dirhema.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[533 — *Vjenčanje u selu Bučićima*]

Suprug Sulejman, sin Huseina. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Memije. Supruga Kamer, kći Omera, nastanjena u selu Bučićima,[270] koje pripada zaštićenom Mostaru. Njen opunomoćenik Ahmed, sin Hasana, čije je punomoćstvo utvrđeno izjavom svjedoka Osmana, sina Mahmuda, i Memije, sina Alije.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 dirhema.

[534 — *Registracija spora zbog ometanja posjeda*]

Nosilac ovog dokumenta Omer-beg, sin Mustafe, iz mahale Nezir-age u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Mustafe, sina Gazije, Kamere, kćeri Džafera, Halime, kćeri Gazije, Selime i Fatime, kćeri Gazije, dao je ovu izjavu:

»Zahtijevam da se ispita da li ja i moje sluge pravimo neke neprilike spomenutim licima i neka se shodno tome postupi.«

Prilikom saslušanja spomenuti su izjavili:

»Nismo doživjeli nikakvu neprijatnost od Omer-bega. Međutim, on je sagradio kuću na našem zemljištu.«

Omer-beg je odgovorio: »Sa dvije strane imam po jednu njivu, a spomenuti imaju jednu njivu u sredini. Svoju stoku ću napasati na svojim njivama, a oni neka napasaju svoju na svojoj njivi.«

Nakon potvrde (tih navoda) upisano je kako je.

23. rebia I 1043 (27. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi, sin Hasan-efendije, Mustafa, sin Sulejmana, Šaban, sin Mehmed-bega, i Ibrahim-beg, sin Ahmed-age.

[535 — *Registracija izjave*]

Svaki od spomenutih muškaraca i žena, pred sudom, u prisutnosti Omer-bega, izjavio je:

»Mi smo do sada bili zadovoljni sa Omer-begom i nije uzeo ništa naše.«

Upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

www.BosnaHistorija.com

[536 — *Registracija izjave*]

Spomenuti Mustafa, pred sudom, u prisutnosti Omer-bega, dao je ovu izjavu:

»Ako umre naš brat bostandžija Ibrahim, mi ćemo preuzeti zemlju na koju je potrebna tapija.«

Upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Piri-beg i gore spomenuti.

[537 — *Registracija zaloga*]

Ibrahim, sin Hasana, nastanjen u Zahumu, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Hasana, sina Sulejmana, dao je ovu izjavu:

»Dužan sam 6.700 akči spomenutom od prodajne cijene za kuću i bašču. Založio sam svoju kuću i bašču, što se nalaze u Zahumu, za naznačenu svotu.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje upisano je što je utvrđeno.

23. rebia I 1043 (27. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija, sin Hasana, Abdi-efendija muderis, Osman-efendija, Mustafa-baša čelebija, Veli-efendija i Ahmed-čelebi.

[538 — *Sud izdaje upozorenje*]

Tepko, sin Vučete, iz sela Gradnića,[271] pred sudom, u prisutnosti svoga ortaka Ivana, sina Mare, dao je ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena imao sam svojih 5 volova za oranje, a Ivan je imao 4 vola. Uz to, uzeli smo i jednog vola od najbližeg komšije Derviša, sina Mustafe, i on je bio upregnut za oranje u vremenu od podne do ikindije i crkao je.«

U vezi s tim izdato je upozorenje suda da se odšteta za tog vola, ma koliko ona iznosila, isplati vlasniku vola Dervišu, tako da pet dijelova snosi Tepko, a četiri dijela Ivan, i to je upisano u sidžil.

Upisano 24. rebia I 1043 (28. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem-beg carski bevab, Ibrahim-baša i Sulejman halifa.

[539 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Jahja, sin Mahmuda, nastanjen u selu Lapas,[272] u nahiji Dabar,[273] koje pripada nevesinjskom kadiluku, u prisutnosti uzora ajana Ahmed-bega, sina hadži-Huseina,[274] nastanjenog u gradu Mostaru, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Prodao sam i ustupio kuću i dva čaira sa svim što im pripada, što mi je ostalo od oca u tom selu, uz odobrenje sahibi-arza, za 5.500 akči, koje su u opticaju, i kao protuvrijednost za to ustupanje primio sam u cijelosti naznačenu svotu od kupca, uručio prodate objekte i predao mu ih na raspolaganje.«

Pošto je Ahmed-beg, u čiju je korist dato očitovanje, prihvatio izjavu i priznanje spomenutog lica, koje je dao na izloženi način, na traženje upisano je u sidžil.

29. rebia I 1043 (3. oktobra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud-aga iz Mostara, Ahmed jazidži, Isa hodža, Musa, sin Abdulaha, Osman, sin Ibrahima, i Ibrahim, sin Hasana hodže, Rizvan, sin Omera, Mehmed, sin Alije, i hadži Hasan Mostarac.

[540 — *Sud izdaje upozorenje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Izdato je upozorenje da se kuće i ostalo mulk-imanje umrloga Alidžana, koji je bio nastanjen u mahali Baba-Bešira, podijeli na jednake dijelove, shodno izjavi njegovih sinova, Mustafe i Omer-bega. Upisano je što je riješeno.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim-baša i drugi.

[541 — *Registracija opunomoćenika*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto su Mustafa-aga, sin hadži-Jusufa, i Ahmed, sin Derviša odobaše, posvjedočili da je Fatima, kći Osmana ćehaje i majka umrle Merjeme, koja je bila nastanjena u mahali Fatime kadun, opunomoćila nosioca ovog dokumenta, svoga brata Derviša čelebiju, sina Osmana ćehaje da primi i preuzme šerijatski dio koji joj je pripao od umrle Merjeme, upisano je u sidžil.

19. rebia I 1043 (23. septembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija vaiz, Islam-aga, Oruč bevab i drugi.

[542 — *Vjenčanje*]

Suprug Hasan-beg, sin Jahje. Njegov opunomoćenik hadži Osman, sin Huseina. Supruga Fatima, kći Kemal-efendije, iz mahale hadži-Balije. Njen opunomoćenik Ibrahim-beg, sin Pervane, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Ibrahima Kemal-efendije i Derviša, sina Skendera.

6. rebia II 1043 (10. oktobra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 42.000
(četrdeset i dvije hiljade akči).

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, sin Hasana, Nezir ćehaja muhzir, Sulejman halifa, sohta Gračanica, hadži Ahmed, sin Mustafe, Halil-efendija muderis, Hasan-baša sluga, Ibrahim sluga i Mehmed, sin Abdulaha.

r/1

[543 — *Saslušanje povodom ubistva*]

Ibrahim, sin Velije, baždar u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Hasana, sina Mehmeda, podnio je ovu tužbu:

»Hasan je odnio ranjenog Osman-bašu njegovoj kući i tamo je umro. Zahtijevam da se ispita.«

Prilikom saslušanja Hasan je izjavio:

(Spomenuti) je ubijen sjekirom u selu Vlasnićima. Ubica je Stipan, čifčija Sejdin-ogula.[275] On ga je ubio.«

Na traženje zabita upisano je u sidžil.

9. rebia II 1043 (13. oktobra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija, sin Hasana, Ismail-čelebi, sin Hasana Ajni-bega, i Ibrahim-baša, sin Memije.

r/2

[544 — *Registracija izjave*]

Prijepoljski filurdžija Abdulmumin-beg, sin Sulejmana, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Jusuf-age, sina Abdulaha, dao je ovo priznanje:

»Kod mene su 94.000 akči od prijepoljske filurije, koju mi je uručio mustahfiz tvrđave Lipovo.«[276]

Upisano je u sidžil 10. rebia II 1043 (14. oktobra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija, Jusuf-baša i Abdi-beg.

r/3

[545 — *Registracija izjave*]

Ismail, sin Ferhata, nastanjen u mahali hadži-Alije u Mostaru, i njegov ortak Husein, sin Alije, u prisutnosti njihova vjerovnika Mehmeda, sina Abdulaha, dali su ovu izjavu:

»Prije izvjesnog vremena u našu kuću je došao Mehmed sa svojim prijateljem Ahmedom, sinom Mustafe . . .

Međutim, te noći je nestalo (konja). Mi ne sumnjamo na Mehmeda, nego na Ahmeda.«

Napisano spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg, Ahmed-beg, Jusuf-baša i Husein halifa.

·/4

[546 — *Registracija jamstva za osobu*]

Na traženje spomenutog Ismaila i Huseina upisano je da su Hasan halifa, sin Memije, i tabak Mehmed, sin Abdulaha, jamčili za Ahmeda i obavezali se da će ga dovesti na sud kad se to zatraži.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[547 — *Registracija izjave*]

Husein je izjavio i priznao da je njegov sin Omer uzeo konja i nekud pobjegao. Prema tome, ranija sumnja na Ahmeda, sina Mustafe, je kleveta. Očitovao je također da je kasnije viđen ukradeni konj kod njegova sina Omera.

Na traženje upisana je u sidžil izjava spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Sulejman-efendija vaiz, Nezir-aga sarač, Mustafa, sin Abdulaha, Mustafa-baša i Durak, sin Alije.

[548 — *Registracija duga*]

Iz kuće Ismaila, sina Ferhada, Omer je odveo konja i polovinu troška isplatio, što je uvedeno u sidžil.

Vrijednost konja iznosi 25 akči, sa svjedočenjem Ahmeda i Memije tabaka. Presuđeno je da se ta svota isplati i preda u ruke baždaru Abdi-baši.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[549 — *Pritvor zbog ubistva*]

Spomenuti Stipan, sin Vida, izjavio je:

»Nasljednici ubijenog Osmana su njegove ubice.«

Dok se njihov slučaj ne ispita po šerijatu, predani su na čuvanje zamjeniku vojvode Abdi-begu, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Jusuf-baša i drugi.

[550 — *Vjenčanje u selu Ograđeniku*]

Suprug Turhan, sin Sefera. Njegov opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Murata. Supruga Rahima, kći Hasana, iz sela Ograđenika. Njen opunomoćenik Ahmed-baša, sin Mustafe, čije je punomoćstvo utvrđeno izjavom svjedoka Mehmeda, sina Balije, i Derviša, sina Huseina.

15. rebia II 1043 (19. oktobra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 4.000 (četiri hiljade akči).

Šuhud-ul-hal:

Derviš-beg, Musli, sin Kasima, Nezir ćehaja muhzir i Omer.

[551 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Sulejman-beg, sin Hasana. Njegov opunomoćenik Abdi-beg. Supruga Saliha, kći Bešira, iz mahale Fatime kadun u Mostaru. Njen opunomoćenik Mehmed, sin Alije. Na osnovu svjedočenja hadži-Alije, sina Memije, i Omera, sina hadži-Alije.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 4.000 akči (četiri hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud-baša, Husein-baša, Ajni-beg, Ibrahim-baša, Ali-baša i Hasan-baša.

www.BosnaHistorija.com

v/3

[552 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug hadži Mustafa, sin Turhana. Njegov opunomoćenik hadži Šaban, sin Alidžana. Supruga Hatidža, kći Ahmed-efendije, iz mahale Sinan-paše, udovica. Njen opunomoćenik Mahmud-aga, sin Ibrahim-age. Na osnovu izjave svjedoka Hasan-bega i Husein-bega, sina Ahmed-efendije.

16. rebia I 1043 (20. septembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 30.000 (trideset hiljada akči).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija muderis, Husein-efendija muderis, Sulejman-efendija vaiz, Ahmed-aga đundi, Jusuf-aga đundi, Mustafa-čelebi hatib, Abdulah i drugi.

v/4

[553 — *Vjenčanje u selu Gracu*]

Suprug Mustafa, sin Velije. Njegov opunomoćenik Mahmud halifa, sin Abdulaha. Supruga Kerima, kći Abdulaha, iz sela Graca. Njen opunomoćenik Alija, sin Sefera, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Ibrahima, sina Velije, i Timura.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 akči (hiljadu).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-baša, Sulejman-efendija, Jusuf-baša baždar i drugi.

v/5

[554 — *Vjenčanje u selu Gracu*]

Suprug Ibrahim, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Alija, sin Sefera. Supruga Muhiba, kći Velije, iz spomenutog sela. Njen opunomoćenik Mahmud halifa, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Velije, i Oruča, sina Ahmeda.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 akči (hiljadu).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

r/1

[555 — *Registracija zaloga*]

1. muharema 1043 (8. jula 1633) založen je vinograd Alije, sina Memije, iz sela Podgrađa, blagajski kadiluk, za dug Ibrahimu, sinu Mustafa-bega, u iznosu od 1.250 akči. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Doajen kadija Mustafa-efendija, Mustafa-čelebi hatib i Ibrahim-baša.

[556 — *Registracija punomoćstva*]

Mihajlo, sin Ivana, nastanjen na čifluku Mustafa-baše, koji pripada gabeoskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ismail-bega, sina Osmana, nastanjenog u Mostaru, dao je ovu izjavu:

»Ja sam opunomoćio spomenutog da traži, preuzme i dostavi mi dug od Behlul-baše u iznosu od 37 groša.«

Pošto je prihvatio spomenuto punomoćstvo i preuzeo na sebe da će obaviti taj posao, upisano je što je bilo predmet registrovanja.

14. džumada I 1043 (16. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim, sin Mehmeda, Ali-baša i Ibrahim.

[557 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mahmud-baša, mutevelija vakufa Abduldželala. Dužnik Ivan, sin Vukmana, iz sela Buhova.[277] Iznos duga poslije obračuna: 2.858 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o isplati duga i predat je muhtesibu radi utjerivanja duga, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim tabak, Hurem-baba, Hasan-baša i drugi.

[558 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Osman, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Sulejman-aga, sin hadži-Balije. Supruga Rahima, kći Muse, iz mahale Ibrahim-age. Njen opunomoćenik Hasan, sin Turhana, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Hasana, sina Mustafe, i Huseina, sina Džafera.

1. džumada II 1043 (3. decembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 4.000 (četiri hiljade akči).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Ali-baša, Ibrahim sluga i Halil-efendija.

[559 — *Registracija jamstva za osobu*]

Grgur, sin Mate, iz mahale Baba-Bešira, jamčio je za svoga brata Ivana i obavezao se da će ga dovesti na sud. Na traženje Jusufa čelebije, sina Islama, upisano je.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[560 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Omer-beg, sin Alidžana, staratelj maloljetne djece Memije hodže Ibrahima čelebije. Dužnik Goriša, sin Pavla, iz sela Lušice.[278] Iznos duga 1.600 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o isplati duga i predat je muhtesibu radi utjerivanja, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-beg Mustafa, Ibrahim-baša, Nezir ćehaja i drugi.

[561 — *Vjenčanje u selu Kruševu*]

Suprug Balija, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik Derviš-aga, sin Alije ćehaje. Supruga Fatima, kći Ahmeda, iz sela Kruševa. Njen opunomoćenik Osman, sin Mehmeda. Na osnovu izjave svjedoka Ibrahima, sina Džafera, i Muharema, sina Mahmuda, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.800 akči (hiljadu osam stotina).

Šuhud-ul-hal:

Osman-čelebi, Nezir ćehaja, Hasan-baša i drugi.

[562 — *Zapisnik o ostavinskoj raspravi*]

Zaostavština umrle Safure, kćeri Ibrahima, iz mahale hadži-Memije u gradu Mostaru, pripala je njenim maloljetnicima Mahmudu i Ahmedu, sinovima Abdurahmana, i maloljetnoj kćeri Maksumi.

7. rebia II 1043 (11. oktobra 1633).

Nakon obračuna:

Rođenom sinu Mahmudu, sinu Abdurahmana, pripada dio u vrijednosti od 9.270 (akči).

Rođenom sinu Ahmedu pripada dio u vrijednosti od 9.270 (akči).

Rođenoj kćeri Maksumi pripada dio u vrijednosti od 4.635 (akči).

Ukupno 23.175 (akči).

Zatim je prije provođenja ostavinske rasprave umro Mahmud i njegovim nasljednicima je pripalo:

rođenom bratu Ahmedu	5.150 (akči)
rođenoj sestri Maksumi	2.575 (akči)
majci njegovog oca, Latifi	1.545 (akči)
Ukupno	9.270 (akči).

Poslije toga umrla je Maksuma i izvršena je raspodjela ostavštine:

rođenom bratu Ahmedu	2.146 (akči)
baki Latifi	429 (akči)
Ukupno	2.575 (akči).

Na margini:

Za vrijeme popisivanja, na ovom mjestu, asaba hadži Mehmed nije bio dokazao srodstvo (neseb). Pošto je kasnije srodstvo (neseb) dokazano, to iziskuje da se izvrši izmjena. Nakon izvršene podjele to sam naznačio u novom sidžilu, o čemu je dato obrazloženje.

(Pečat: Ahmed bin Husein)

Ostatak od 4.635 akči za vinograd, što duguje hadži Mehmed, ostavljen je kao mevkuf. Omer-čauš, koji je nastanjen u Istanbulu, punac hadži-Mehmeda, također je Ahmedov nasljednik. Dok se o tome ne donese šerijatska potvrda, odgođeno je.

[563 — *Vjenčanje*]

Suprug Ibrahim, sin Osmana. Njegov opunomoćenik je otac. Supruga Fatima, kći Huseina. Njen opunomoćenik je Pijale, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Hasana, sina Ferhata, i Mustafe, sina Kurta.

Dana 2. džumada I 1043 (4. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 dirhema.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Hasan-baša i Sefer, sin Mustafe.

[564 — *Vjenčanje*]

Suprug Balija, sin Memije. Njegov opunomoćenik Husein, sin Alije. Supruga Saliha, kći Mahmuda. Njen opunomoćenik Husein, sin Sefera. Na osnovu svjedočenja Mehmeda, sina Osmana, i Ibrahima, sina Mahmuda.

Dana 4. džumada I 1043 (6. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 1.000 dirhema.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi mujezin, Nezir ćehaja i Ebu Bekir džabija.

[565 — *Vjenčanje u selu Biogracima*]

Suprug Osman, sin Velije. Njegov opunomoćenik Mahmud-baša, sin Alije. Supruga Muhiba, kći Hasana, iz sela Biograca. Njen opunomoćenik Mustafa, sin Mehmeda. Na osnovu svjedočenja Hasana, sina Balije, i Pirije, sina Balije, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine akči).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg carski bevab, Ahmed-baša i Nezir ćehaja.

www.BosnaHistorija.com

[566 — *Vjenčanje u selu Svinjarini*]

Suprug Ramadan, sin Sefera. Njegov opunomoćenik brat Ibrahim. Supruga Tenzila, kći Balije, iz sela Svinjarine. Njen opunomoćenik Hasan, sin Turhana. Na osnovu svjedočenja Osman-baše, sina Turhana, i Oruča, sina Balije, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.500 akči.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Ibrahim-baša i drugi.

[567 — *Dokazivanje krivičnog djela ubistva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Aiša, kći Abdulaha, postavljeni staratelj Muhameda i Jusufa, braće Osmana, sina Abdulaha, koji je podlegao ranama u kući Hasana, sina Mehmeda, u gradu Mostaru, i Hasan, sin Abdulaha, koji je izjavio da je punoljetan, pred sudom, u prisutnosti Stipana, sina Jurja, nastanjenog u selu Prigrađanima, koje pripada spomenutom gradu, podnijeli su ovu tužbu kao staratelji, odnosno kao direktno zainteresirana stranka:

»Prije deset dana od datiranja ovog dokumenta ovdje prisutni (Stipan) ubio je Grgura, čifčiju Sefer-efendije na harmanu, u blizini njegove kuće. Dok je metlom meo žito na harmanu, što ga je uzeo u zakup, Stipan ga je oborio i iz ruke mu istrgnuo metlu, a potom ga udario nekoliko puta i ranio. Zatim ga je tresnuo o zemlju. Nakon deset dana ležanja podlegao je ranama. Pošto je umrli Grgur prethodno izjavio da je Stipan njegov ubica, zahtijevamo da to šerijatski sud ispita i utvrdi i da se o tome sačini zapisnik.«

Poslije saslušanja i osporavanja iznesenih navoda, kad su zatraženi svjedoci, jedan od korektnih ljudi, Alidžan, sin Ibrahimov, dao je kao svjedok izjavu u skladu s navodima spomenutih nasljednika. I Abdulah iz sela Hodbine, koji je bio spriječen da dođe na šerijatski sud, za što je imao razlog zasnovan na šerijatu, također je posvjedočio da je dotični pretučen na opisani način. Poslije je naveo kao svjedoke Mustafu, sina Abdulaha, i Mehmeda, sina Ibrahima. Navedena dvojica, pošto su prihvatili i pristali da svjedoče, pred sudom su posvjedočili kao što je izneseno.

Međutim, prema mišljenju šerijatskih autoriteta, kad je u pitanju određivanje kazne za najteži zločin, nije dozvoljeno nametanje svjedočenja drugom, nego raspravu treba odgoditi dok zainteresirani nasljednici ne pridonesu potrebne dokaze na osnovu kojih se donosi odluka. Pošto niko nije došao da posvjedoči o dobrom vladanju navedenog Stipana, a niti je nađen jamac koji bi jamčio za njega lično kad se to zatražilo, potrebno je da se dotični pritvori, pa je predan na čuvanje mostarskom zabitu Osman-agi dok nasljednici ne pridonesu dokaze. Na traženje upisano je u sidžil kako je teklo.

1. dana džudada I 1043 (3. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Abdi-beg, Jusuf-baša, Sefer-efendija, Sulejman-beg, Ibrahim, Ibrahim-baša, Nezir ćehaja, Hasan-baša, Ali-baša i drugi.

[568 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik hadži Memi, sin Abdulaha. Dužnik Četko, sin Stipana, dulger. Iznos duga poslije obračuna 1.252 (akče), što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o isplati duga i na traženje je upisano.

Dana 5. džumada II 1043 (7. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, hadži Mehmed, Redžep-baša Kurt Alija, Jusuf-čelebi, sin Mustafe, Ibrahim spahija Cernica i drugi.

[569 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan-beg, sin Osman-baše. Njegov opunomoćenik Abdurahman-čelebi, sin Mehmeda čelebije. Supruga, punoljetna djevojka Aiša, kći Habiba, iz mahale Hafiza hodže. Njen opunomoćenik je Derviš, sin Balije. Na osnovu svjedočenja Pijale, Abdulaha i Mehmeda, sina Abdulaha.

Mehr muedžel — iznos: 6.000 (šest hiljada akči).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša baždar, Mahmud-baša, Hasan-baša, Sulejman halifa i Halil-efendija.

[570 — *Vjenčanje u selu Orlacu*]

Suprug Murat, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Sulejman, sin Bajezida. Supruga, punoljetna djevojka Tenzila, kći Ebu Bekira, iz sela Orlaca. Njen opunomoćenik Hasan-beg, sin Abduhaha. Na osnovu svjedočenja Alije, sina Sulejmana, i Balije, sina Memije.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 3.000 (tri hiljade akči).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-baša, Ali-baša, Ibrahim sluga i Halil-efendija.

[571 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ahmed, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Husein-baša, sin Hamze. Supruga Kamer, kći Ahmeda, iz mahale Ibrahim-efendije. Njen opunomoćenik Mehmed-čelebi, sin Ahmed-bega. Na osnovu svjedočenja Huseina, sina Hasana, i Šabana, sina Sulejmana.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Zulfikar-efendija imam, Mehmed Komar, Ahmed-čelebi kazaz, Nezir čehaja i drugi.

www.BosnaHistorija.com

r/4

[572 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ibrahim, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Hasan halifa, sin Balije. Supruga, punoljetna djevojka Maksuma, kći Dželala, nastanjena u mahali Ćejvan-bega u Mostaru. Njen opunomoćenik Jusuf, sin Alije. Na osnovu svjedočenja Mustafe, sina Šabana, i Mahmuda, sina Alije.

Dana 9. džumada I 1043 (11. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 1.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, Abdi-efendija muderis, Sinan-efendija kadija, Veli-efendija hatib, hadži Osman-efendija imam i Ibrahim-baša.

r/5

[573 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Jusuf, sin Abdulaha, iz mahale hadži-Alije. Dužnik Šimun, sin Jurja, iz sela Bilišića, koje pripada Blatu. Iznos duga 1.150 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o isplati duga i predat je muhtesibu radi utjerivanja duga. Na traženje upisano je što je presuđeno, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg, Hasan-baša, Halil-efendija i drugi.

-/6

[574 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ebu Bekir, sin Abdulaha, iz mahale Baba-Bešira. Njegov opunomoćenik Osman, sin Mehmeda. Supruga Saliha, kći Abdulaha, iz mahale hadži-Alije. Njen opunomoćenik Pijale. Na osnovu svjedočenja Saliha, sina Derviša, i Hasana, sina Ibrahima, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 800 (osam stotina akči).

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Hasan-baša, Halil-efendija, Hasan, sin Ibrahim-baše, i drugi.

/1

[575 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mustafa, sin Memije. Njegov opunomoćenik Hasan, sin Abdulaha. Supruga Aiša, kći Mehdije, iz mahale hadži-Mafine. Njen opunomoćenik Mahmud-čelebi, sin Husrefa. Na osnovu svjedočenja Ahmeda, sina Abdulaha, i Selima, sina Mustafe, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 3.000 (tri hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Sefer, Mehmed i Halil-efendija.

[576 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Memija, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Memi-baša, sin Abdulaha. Supruga Kamina, kći Abdulaha, mutalaka od svog ranijeg muža Osmana, iz mahale hadži-Memije, čiji je talak utvrdio Murat, sin Abdulaha, i Sulejman-efendija vaiz, na osnovu ranijeg sidžila o talaku. Njen opunomoćenik Veli, sin Ibrahima, što je utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Sulejman-efendije vaiza i Murata-spahije, sina Abdulaha.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu akči).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg mutekaid, Halil-efendija muderis, Ibrahim-beg hadži Bali-zade i Ismail-čelebi mujezin.

[577 — *Vjenčanje u selu Cernici*]

Suprug Omer, sin Ferhata. Njegov opunomoćenik Memija, sin Nesuha. Supruga Halima, kći Mehmeda, iz sela Cernice, koje pripada Mostaru. Njen opunomoćenik Kurt, sin Huseina. Na osnovu svjedočenja Hasana, sina Abdulaha, i Halila, sina Timura.

Dana 12. džumada I 1043 (14. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 1.000 (hiljadu dirhema).

Šuhud-ul-hal:

Abdulah-baša, sin hadži-Junusa, Nezir ćehaja i Hasan, sin Ahmeda.

[578 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mustafa, sin Memije. Njegov opunomoćenik Sulejman, sin Abdulaha. Supruga Umi Gulsum, kći Mustafe, iz mahale Nezir-age. Njen opunomoćenik Pijale, sin Abdulaha. Na osnovu izjave svjedoka Muse, sina Gazije, i Osmana, sina Nezira.

Dana 10. džumada I 1043 (12. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi i Ibrahim-baša.

[579 — *Vjenčanje u selu Raštanima*]

Suprug Durak, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Derviš, sin Einehana. Supruga Hajra, kći Jusufa, iz sela Raštana. Njen opunomoćenik hadži Muharem, trgovac, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Jusufa, sina Huseina, i Alije, sina Jusufa.

Dana 12. džumada I 1043 (14. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 2.400.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, Halil-efendija muderis i Halil-efendija.

[580 — *Vjenčanje u selu Vihovićima*]

Suprug Derviš, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik hadži Muharem. Supruga Fatima, kći Derviša spahije, nastanjena u selu Vihovićima. Njen opunomoćenik Husein-baša serdar, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave njenog oca Derviša.

Dana 20. džumada I 1043 (22. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 3.500.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-baša, Ali-baša, Halil-efendija i drugi.

[581 — *Vjenčanje u selu Krućevićima*]

Suprug Mustafa, sin Memije. Njegov opunomoćenik Pirija, sin Balije. Supruga Rukija, kći Tursuna, iz sela Krućevića. Na osnovu svjedočenja Sulejmana, sina Korkuta, i Šabana, sina Sulejmana, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Mehmed-čauš, Oruč-efendija, Nezir ćehaja i Hasan-baša.

[582 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Mahmud-baša, sin Jusufa. Njegov opunomoćenik Ahmed-efendija, sin Mustafe. Supruga Afija, kći Alije, iz mahale hadži-Hasana. Njen opunomoćenik Omer-baša, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Omera, sina Ahmeda, i Osmana, sina Sulejmana, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud-baša radžil, hadži Muharem, Ali-baša i Halil-efendija.

[583 — *Vjenčanje u Kruševu*]

Suprug Abdi, sin Mahmuda. Njegov opunomoćenik Sulejman, sin Mustafe. Supruga Fatima, kći Mustafe, iz sela Kruševa. Njen opunomoćenik hadži Mustafa, sin Balije. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Huseina, i Hasana, sina Muslije.

25. džumada I 1043 (27. novembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 3.000 akči (tri hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša muhzir, Hasan-baša i Halil-efendija.

[584 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Derviš, sin Turhana. Njegov opunomoćenik Mustafa, sin Hamze. Supruga Vahiba, kći Einehana, iz mahale hodže Memije. Na osnovu svjedočenja Gazije, sina Mustafe, i Memije, sina Velije, spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg Saraj, Mehmed-baša Saraj, Ibrahim-baša muhzir, Halil i drugi.

[585 — *Vjenčanje u selu Šurmancima*]

Suprug Osman, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Hasan, sin Sejdina. Supruga Ruvejda, kći Mustafe, iz sela Šurmanaca, čiji je prvi muž Alija umro, što je utvrđeno izjavom svjedoka Mahmuda, sina Abdulaha, i Memije, sina Kurta. Njen opunomoćenik Osman, sin Abdulaha. Na osnovu izjave svjedoka Memije, sina Kurta, i Mahmuda, sina Abdulaha.

1. džumada II 1043 (3. decembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 800 (osam stotina akči).

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, hadži Muharem, Mustafa-čelebi i drugi.

[586 — *Vjenčanje u Broćnu*]

Suprug Memi odobaša, sin Balije. Njegov opunomoćenik Bali-beg, sin Jahje. Supruga Hatidža, punoljetna djevojka, kći Velije, iz Broćna. Njen opunomoćenik Hurem spahija, sin Velije. Na osnovu izjave svjedoka uste Ahmeda, sina Hasana, i Ibrahima, sina Velije.

Dana 1. džumada II 1043 (3. decembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 6.000 akči (šest hiljada).

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg Handžar,[279] Osman-čelebi naib, Mustafa-čelebi imam i drugi.

[587 — *Spor zbog prisvojene zemlje*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nosilac ovog dokumenta Ali-baša, sin Osmana, nastanjen u mahali Huseina hodže u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti hadži-Mustafe, sina hadži-Turhana, podigao je protiv njega ovu tužbu:

»Naslijedio sam pola čaira koji se nalazi na Blatu, koje pripada Mostaru, a graniči sa zemljom hadži-Muharema i hadži-Jahje, sina Mustafe. I pored toga što je to moj naslijeđeni posjed, bez ikakve zakonske podloge hadži Mustafa je stavio ruku na nj. Zahtijevam da se ispita i da se naredi da me ne ometa u posjedu.«

www.BosnaHistorija.com

Prilikom saslušanja hadži Mustafa je izjavio: »Istina je da sam kupio polovinu čaira na naznačenom mjestu prije deset godina od datiranja ove isprave od hadži-Huseina i njegova brata Mustafe za 3.300 akči. Nije mi poznato da je to tužitelj naslijedio od svoga oca.«

Kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao navodima tužitelja, korektni muslimani Mehmed-baša, sin Ahmeda, i Muhamed halifa, sin Nesuha, pristupili su sudu radi svjedočenja i izjavili:

»Istina je da je tužitelju i njegovu bratu Musli-efendiji, koji je ovdje prisutan, pripala polovina čaira, čije su granice označene. Međutim, oni su kao djeca otišli u Istanbul. Nama je to poznato i mi to svjedočimo.«

Pošto je svjedočenje primljeno, kad je zatraženo od tužitelja Ali-baše da se zakune da nije ovlastio nikoga da proda čair, te da primi novac i njemu ga doznači, on se zakleo Allahom, a potom je izdato upozorenje da hadži Mustafa oslobodi i ustupi polovinu čaira.

Na traženje upisano je u sidžil što je riješeno. Tako je bilo. Napisano 20. džumada I 1043 (22. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ponos uglednika Ibrahim-aga hadži Bali-zade, Mustafa-čelebi, sin Ibrahim-efendije, Nezir ćehaja muhzir i Hasan-baša.

[588 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ismail, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Mustafa-aga, sin hadži-Jusufa. Supruga Latifa, kći Kurta Alije, iz mahale Nezir-age. Njen opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Ismaila, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Muruveta, sina Alije, i Ibrahima, sina Osmana.

29. džumuda I 1043 (1. decembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 6.000 (šest hiljada akči).

Šuhud-ul-hal:

Sulejman halifa sohta, Osman, sin Ibrahima, Ibrahim-baša muhzir, Hasan-baša i Halil.

[589 — *Spor zbog erazi-mirije*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Stric i postavljeni staratelj maloljetne djece Muse čelebije i Merjeme, kćeri umrlog Mustafa-efendije, koji je bio nastanjen u mahali Karađoz-bega u gradu Mostaru, Ahmed-aga, sin Derviša, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Hasan-bega, sina Abdulganija, iz mahale Huseina hodže u gradu Mostaru, kao staratelj podigao je protiv njega ovu tužbu:

»Pošto umrli Ishak-efendija, koji je bio nastanjen u gradu Mostaru, nije imao muških potomaka, te je njegova erazi-mirija koja se nalazi u selu Zijemljima, koje pripada tom gradu, a čije su granice poznate susjedima, ustupljena od sahibi-arza kolektivno njegovoj supruzi Abidi i njenim kćerima Rabiji i Aiši. Kad je umrla Aiša, njen je dio uz tapiju ustupljen njenoj majci Abidi i sestri Rabiji po pola i bio je dugo u njihovom uživanju. Međutim, Abida je poklonila svoj dio djeci Muse čelebije i Merjemi prije dvije godine od datiranja ovog dokumenta.

Pošto je gedik mustahfiza bio u mojoj ruci, to je za njen dio zemlje u tom selu izdata moja marifet-tezkera, te su te zemlje bile u posjedu Rabije i Abide. Sada su Hasan-begu mulk i mirijske zemlje, sa znanjem sahibi-arza, ustupljene kao malikane. Tražim da se stvar ispita i da mu se naredi da je napusti.«

Poslije saslušanja, pošto su pobijani navodi, zatraženi su dokazi koji bi potvrdili navode tužitelja, te je dat rok od deset dana za pridonošenje dokaza. Pošto je od tada prošlo više od dvadeset dana, a (tužitelj) nije mogao pridonijeti dokaze, to su spahije spomenutog sela i ortaci staratelja u timaru, Mustafa spahija, Durak spahija i Ahmed spahija pristupili sudu u svrhu davanja izjave:

»Nije tačno da je Abida poklonila svojoj djeci zajednički dio. Mi kao sahibi-arz ne znamo ništa o tome. Osim toga, nismo joj dali ni odobrenje za to ni izdali marifet-tezkeru. Marifet-tezkera, koju je pokazao Ahmed-aga, dokazano je da je falsifikovana pošto je prethodno ustupljena naknada Hasan-begu.«

Kako je, shodno tome, bilo jasno da je tužba Ahmed-age neosnovana, na traženje upisano je u sidžil da kupac Hasan-beg zadrži šerijatski hudžet koji posjeduje shodno odobrenju sahibi-arza.

Napisano 15. džumada 1043 (17. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Husein-efendija muderis, Ibrahim-aga hadži Bali-zade, Mustafa-beg gulam šah, Hasan-baša i Ibrahim-baša.

[590 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Hasan spahija, sin Nesuha, džabija vakufa umrlog Derviš-paše. Dužnik Mustafa, sin Abdulaha, iz sela Goranaca. Iznos duga poslije obračuna 8.045 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Izdata je presuda o isplati duga i predat je muhtesibu radi utjerivanja. Na traženje upisano je, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Hasan halifa, Ibrahim-baša, Muharem-baša, Mahmud i Halil-efendija.

[591 — *Murasela mostarskog kadije Halil-efendije*]

Gospodinu Ejubu,

Poslije izraza komplimenata, obavještavate se o tome:

Kad stigne ova murasela, neka Vam je poznato sljedeće:

Kako je postojao izvjestan spor u vezi sa zemljama, što ih je ustupio Sefer-efendija, to se izišlo na lice mjesta. Pošto se obraćalo nekoliko puta Vama ili Sefer-efendiji da bi se utvrdilo pravo stanje stvari i pošto se uvidjelo da se tome nije pridavao nikakav značaj, to je napisana i poslana ova murasela. Kada stigne, zemlje koje ste kupili, u smislu marifet-tezkere koju posjedujete i koja je pisana rukom Sefer-efendije, uživajte i ubuduće kao što ste ih uživali do sada.

Dana 27. džumada I 1043 (29. novembra 1633).

Napisao Svevišnjem ponizni
Halil, kadija u Mostaru

[592 — *Spor zbog vlasništva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Rahila, kći Mahmuda, nastanjena u mahali Derviš-paše u Mostaru, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Hasan-dedea, sina Sulejmana, podnijela je protiv njega ovu tužbu:

»Hasan-dede je nezakonito uzurpirao moju kuću koju sam dobila u nasljeđe i koja se nalazi u mahali hadži-Alije u tom gradu, čije su granice poznate susjedima. Zahtijevam da se ispita i da mu se naredi da odustane od toga.«

Prilikom saslušanja Hasan-dede je izjavio:

»Tu kuću je kupio Hasan, sin Kurta, od Muhameda čelebije, sina Mustafe ćehaje, zakonskog opunomoćenika tužiteljice, za 6.500 akči i predao novac opunomoćeniku prije osamnaest godina od datiranja ovog dokumenta, a već deset godina stanuje u njoj. Kasnije je kuću prodao mom ocu Sulejmanu za 12.000 akči. On je kao vlasnik (malikane) stanovao sedam godina i potom umro. Poslije njegove smrti meni je pripalo nasljedstvom. Međutim, punomoćstvo Muhameda čelebije upisano je u sidžil koji se čuva.«

Kad je izvršen uvid u sidžil koji je sačuvan i koji je u skladu s očitovanjem Hasan-dedea i kada je zatražen dokaz od Hasan-dedea, korektni svjedoci, čija se imena nalaze na kraju sidžila, Alija-čelebi, sin Murteze, i Omer-beg, sin Alidžana đundija, pristupili su časnom šerijatskom sudu radi svjedočenja. Kad je zatraženo do posvjedoče, izjavili su:

»Istina je da je opunomoćenik Muhamed-čelebi došao na sud prije osamnaest godina. Kad su korektni svjedoci Mehmed i Ahmed, sinovi Abdulaha, posvjedočili i pošto je utvrđeno da je tužiteljica opunomoćila navedenog da proda njenu kuću koja se nalazi u spomenutoj mahali, te da primi novac, isplati dugovanja i ostatak njoj doznači, tadašnji sudija Murteza-efendija registrovao je punomoć i kupoprodaju. Svjedočimo da je to sadržina tog sidžila i to potvrđujemo.«

Poslije provjeravanja njihove ispravnosti primljeno je svjedočenje i izdato upozorenje da Rahila ne može tražiti od Muhameda čelebije, koji je njen opunomoćenik, da pokreće postupak u vezi s navedenom kućom, te je donesena odluka da kuću zadrži Hasan-dede. Na traženje je upisano što je riješeno.

1. džumada I 1043 (3. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija, sin Veli-efendije, hatib, Sefer, sin Ibrahim-age, Osman-efendija muderis, Ibrahim-baša mujezin i Ismail-čelebi.

[593 — *Sud oslobađa krivice osumnjičeno lice za ubistvo*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Aiša, kći Abdulaha, majka umrlog Osmana, sina Abdulaha, koji je bio nastanjen u kući Hasana, sina Mehmeda, u mahali Huseina hodže, a bio smrtno ranjen u selu Vlasnićima,[280] koje pripada Mostaru, i njegova braća Hasan, Mehmed i Jusuf, koji su izjavili da su punoljetni, pred sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave, zimije Grgura, iz spomenutog sela dali su ovu izjavu i podigli ovu tužbu:

»Kad je spomenuto ubijeno lice za života metlom melo žito na harmanu, što ga je uzelo u zakup, napadnuto je, pretučeno i ranjeno. S obzirom da je ubijeni, prije nego što je nastupila smrt, očitovao da ga je ubio Grgur, mi ga sumnjičimo i zahtijevamo da se Grgur sasluša.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, kad su zatraženi dokazi, a tužioci ih nisu mogli pridonijeti, zatraženo je od zimije da se zakune. On se zakleo Evanđeljem, a uz to su Juraj, Nikola i Vasilj iz spomenutog sela garantirali za njegovu ličnost. Shodno tome, upisano je u sidžil da se optuženi oslobađa krivice.

1. džumada I 1043 (3. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija vaiz, Sulejman-efendija vaiz, Osman-efendija muderis, Jusuf-baša, Abdi-beg, Osman-beg, Ibrahim-baša i Nezir ćehaja.

[594 — *Spor zbog preplaćenog duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Osmana, iz mahale Karađoz-bega, pred sudom, u prisutnosti Hasana, sina Jusufa, džabije vakufa Karađoz-bega, dao je ovu izjavu:

»On je uzeo od naše majke Kadire prije godinu dana najprije 500 akči, a kasnije 100 akči, ukupno 600 akči, za dug našeg oca od 1.000 akči spomenutom vakufu, koji mu je dat na murabehu. Pošto je mutevelija navedenog vakufa, hadži Hasan, ponovo tražio naznačenu svotu, zahtijevam da se naredi da se naznačena svota vrati.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, kad su zatraženi svjedoci, korektni muslimani Abdurahman-čelebi, sin Mehmeda čelebije, i Sulejman halifa, sin Huseina, pristupili su sudu radi svjedočenja i prilikom suočenja posvjedočili su isto što je ranije rečeno. Pošto je njihovo svjedočenje primljeno, poslije provjeravanja njihove ispravnosti izdato je upozorenje da se isplati naznačenih 600 akči i predat je muhtesibu Ibrahim-baši. Na traženje upisano je u sidžil.

Dana 28. džumada I 1043 (30. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Ibrahim-baša, Hasan-baša i Halil-efendija.

[595 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik hadži Hasan, mutevelija vakufa umrlog Karađoz-bega. Dužnik Hasan, sin Osman-baše. Iznos duga poslije obračuna 2.000 akči, što je utvrđeno na osnovu svjedočenja Isa-bega, sina Kurta. Donesena je presuda o isplati duga i na traženje je upisano.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, Hasan-baša, Nezir ćehaja, Ibrahim sluga i drugi.

[596 — *Registracija likvidacije duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Braći Muminu i Muharem-begu iz sela Hodbine u blagajskom kadiluku bilo je dato 52.500 akči da se otplate za 6 mjeseci. Da bi otplatili dug, prodali su kuće u kojima stanuju i 7 vinograda površine od oko 80 motika loze u navedenom selu i treći odobašluk dobiven na osnovu carskog berata u blagajskoj tvrđavi. Jamci su im bili Durak spahija iz mahale Sinan-paše, Musa, sin

www.BosnaHistorija.com

Ahmeda, iz Cejvan-ćehajine mahale, usta Muharem, sin Turhana, iz mahale Ibrahim-age, te Bekir, sin Oruč-baše, iz spomenutog sela. Svi su jedan za drugog jamčili.

Dana 27. džumada I 1043 (29. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-beg, sin Piri-bega, Mahmud-aga, sin Ibrahim-age, hadži Musli, sin Osmana čelebije, Ahmed-čelebi Kasi-zade, Ismail-beg, sin Osmana čauša, Mustafa, sin mula-Jahje Veli-zade,[281] Mustafa-čelebi naib i Hasan-baša.

/3 [597 — *Vjenčanje u selu Vrhpolju*]

Suprug Mehmed, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ferid, sin Ahmeda. Supruga Huma, kći Hasana, iz sela Vrhpolja. Njen opunomoćenik Bajezid, sin Muharema. Na osnovu svjedočenja Mahmuda, sina Alije, i Behlula, sina Abdulaha.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiristo) akči.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim Islipčić,[282] Osman, sin Gazije, Ali-baša i Hasan-baša.

/4 [598 — *Vjenčanje u Blatu*]

Suprug Osman, sin Pirije. Njegov opunomoćenik Mahmud halifa, sin Abdulaha. Supruga Aiša, kći Hasana, iz Blata. Njen opunomoćenik je njen otac Hasan. Na osnovu svjedočenja Ibrahima i Osmana.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.200 (hiljadu dvije stotine).

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, Hasan-baša, Hasan halifa Matrak i drugi.

/5 [599 — *Vjenčanje u Dobrom Selu*]

Suprug Ibrahim, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ibrahim, sin Jusufa. Supruga punoljetna djevojka Selima, kći Huseina, iz Dobrog Sela.[283] Njen opunomoćenik Osman, sin Abdulaha. Na osnovu svjedočenja Ibrahima, sina Mahmuda, i Mehmeda, sina Abdulaha.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.400 (hiljadu četiri stotine).

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[600 — *Zapisnik o ostavinskoj raspravi*]

Umrli hadži Alija, sin Šajina, koji je bio nastanjen u selu Jasenici, koja pripada zaštićenom Mostaru, umro je na putu za časni hadž i ostavio suprugu Halimu, kći Abdulaha, majku Kamer, kći Hasana, i maloljetnu kćerku Merjemu, te jednog nasljednika po liniji asabe, Memiju, sina Abdulaha.

Napisano u drugoj dekadi rebia II 1043 (15—24. oktobra 1633).

kuća, bašča i vinograd u navedenom selu iznos: 6.000
smokvik u blizini navedenog sela iznos: 7.000
ibrik 1 iznos: 60
bakrač 1 iznos: 55
tepsija za pitu iznos: 51
vinograd iznos: 3.500
fučija 9 iznos: 400
makina 1 iznos: 80
sepet 10 iznos: 40
tovarni konj 1 iznos: 300
haranija 1 iznos: 960
tele 1 iznos: 21
tepsija mala 1 iznos: 15
bakrač 1 iznos: 158
leđen stari 1 iznos: 41
džuba mala i velika iznos: 50
kratki željezni čibuk sa postoljem 1 iznos: 161
vuneno predivo iznos: 200
grebe za lan iznos: 24
pancir-košulja iznos: 55
fučija za sirće 1 iznos: 26
drvena sinija iznos: 3
rešeto 1 iznos: 7
bukagije 1 iznos: 12
. . . (?) iznos: 5
pancir-košulja 1 iznos: 50
sjekira 1 iznos: 7
fučija sa željeznim obručima iznos: 31
rešeto 1 iznos: 4
kašika iznos: 5
sepet 1 iznos: 8
kosa iznos: 22
sumak 1 iznos: 6
zemljani lonac iznos: 6
ćebe crno iznos: 25
džuba šarena 1 iznos: 63
ćebe staro 1 iznos: 11
čuval sa vunom iznos: 20
somat 1 iznos: 4
fučija 1 iznos: 16
smokve suhe iznos: 57
. . . 1 iznos: 17
sir torotan 44 oke à 52 iznos: 2.288
bijeli sir 92 oke à 52 iznos: 4.784
smokve prijesne 24 oke à 7 iznos: 168
. . . (?) . . . à 5 iznos: 300
sitni metalni pribor iznos: 60
borija 1 iznos: 4

sitni metalni pribor iznos: 4
ćebe šareno 1 iznos: 55
sitni metalni pribor iznos: 22
zarf za mlijeko 1 iznos: 25
testera 1 iznos: 10
...(?) 1 iznos: 33
fučija 1 iznos: 16
maše 1 iznos: 10
sač 1 iznos: 15
...(?) sa čuvalom 8 oka à 10 iznos: 80
(suhe) smokve 3 oke iznos: 10
suhe smokve 2 oke iznos: 53
sanduk grožđa iznos: 70
suhi...(?) 32 oke à 142 iznos: 4.544
mjerice šinik 2 iznos: 20
miva sa lećom 1 iznos: 10
kožica goveđa iznos: 40
koza 11 à 52 iznos: 572
koza 10 à 105 iznos: 1.050
koza sa ovcama 122 à 40 iznos: 4.880
keš 2 iznos: 310
košnice 7 à 70 iznos: 490
volovi 2 iznos: 750
vol 1 iznos: 900
vol 1 iznos: 450
vol 1 iznos: 250
krava sa teletom 2 iznos: 600
pari čuvala 8 à 30 iznos: 240
pšenica 60 oka iznos: 3.600
haljetak 2 iznos: 80
kozja kožica 2 iznos: 15

Ukupno 37.175

Izdaci

za mehri muedžel supruzi	1.000
najamnom radniku Musi	1.300
Luki, sinu Mariša, dug	12
za telaliju	100
za taksu ihzarije	40
taksa za izvršenje diobe	800
za izdavanje hudžeta za starateljstvo	80
alimentacija	80
taksa za službeničke usluge	160
taksa za sastavljanje spiska troškova	70
...(?)	200
za vjenčanje Kamer-hanume	500
Ukupno	8.893

Za podjelu 19.079
dio majke 3.178
dio ... (?) 3.974
dio supruge 2.383
dio kćeri 9.534

Ukupno (?)

Ovo je oporuka hadži-Alije koju je dao na putu na časno hodočašće u prisutnosti muslimana:

dodao je dijelu koji pripada majci Kameri	5.000
...(?)	1.000
Ishaku čelebiji koga je postavio za vasi-muhtara	5.000
Ahmedu čelebiji	1.000
...(?)	770
takse za diobu	1.200
za izdavanje hudžeta za starateljstvo i punomoćstvo	300
za pisarske i službeničke usluge	200
za vakufnamu, osam arzova i izdate hudžete i sidžile	2.000
pisaru	200
Ukupno	13.070

U lijevom uglu folije 78r, uz izdatke, piše:

Ranije je izvršena podjela svote od 27.972 akče. Nakon toga, pošto su ostale 9.103 akče, trebalo je ovako podijeliti.

(Ispod teksta pečat je nečitak.)

Na desnoj margini folije 78v piše:

Ovaj spisak je prenesen u novi sidžil.

Pošto se nakon podjele pojavio izvjestan višak, ...

(Slijedi pečat nečitak)

[601 — *Određivanje izdržavanja*]

Sudija je odredio izdržavanje maloljetnoj djevojčici Merjemi, kćeri hadži-Alije, koji je umro na putu za časni hadž, a bio je nastanjen u selu Jasenici, koje pripada zaštićenom Mostaru, kao i odjeću i ostale neophodne potrepštine u iznosu od 5 srebrnih dirhema, koje su u opticaju, a na traženje njene majke, nosioca ove isprave, Halime, kćeri Hasana, koja se nalazi pod njenim okriljem i odgojem, sa važnošću od datiranja ovog dokumenta. Sudija je također odobrio majci da može trošiti određenu sumu novca i da se može zadužiti u slučaju potrebe, a dug otplatiti kad bude u mogućnosti. (Sudija je to odredio i odobrio) punovažno u skladu i duhu šerijatskih propisa. Tako je bilo. Napisano u drugoj dekadi rebia II 1043 (15—25. oktobra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-beg hadži Bali-zade, Ahmed-čelebi kazaz, Isa-beg bevab, Bali Jasenica, Memija Jasenica,[284] Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

[602 — *Postavljenje staratelja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sudija, potpisan na ovom dokumentu, postavio je nosioca ove isprave Halimu, kći Hasana, za šerijatskog staratelja njenoj maloljetnoj kćeri Merjemi, kćeri umrlog hadži-Alije, koji je umro na putu za hadž, a bio je nastanjen u selu Jasenici, koje pripada zaštićenom Mostaru, da se brine o njoj i njenoj imovini, što joj je pripala po šerijatu od njenog oca dok ne postane umno zrela i punoljetna. Ona je prihvatila starateljstvo i obavezala se da će obavljati tu dužnost kako treba. Postavljenje i prihvatanje je punovažno i na šerijatu osnovano. Tako je bilo. Upisano u sidžil, spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-aga i Veli-efendija.

www.BosnaHistorija.com

[603 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik usta Osman, sin Abdulaha. Dužnik Alija, sin Abdulaha, iz sela Polja.[285] Iznos duga 170 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o isplati duga i predat je muhtesibu Ibrahim-baši. Dana 10. džumada II 1043 (12. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-baša, Ibrahim, Mahmud i Jusuf, sin Hurema.

9r/3 [604 — *Registracija predstavke građana*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Imam i džematlije muslimani iz mahale Fatime hatun zahtijevali su da se zabrani nekim samo po imenu muslimanima koji sa strane donose rakiju i vino da ih prodaju. Na traženje hadži-Hasana, Redžep-bega i hadži-Ismaila čelebije upisano je u sidžil.

Dana 12. džumada II 1043 (14. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Hasan-baša i drugi.

0r/4 [605 — *Registracija jamstva za osobu*]

Hadži Bali, sin Hasana, pred sudom je jamčio za Sulejmana, carskog bevaba, iz mahale Fatime hatun, da će ga dovesti na časni šerijatski sud. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, Redžep-beg, Ibrahim-baša, Hasan-baša i drugi.

r/5 [606 — *Spor zbog pokradenog sijena*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Memija iz mahale Fatime hatun u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, carskog bevaba Kelimana, podigao je ovu tužbu protiv njega:

»Keliman je pokrao sefer otlugu. Neka se ispita.« Pošto tužitelj nije mogao pridonijeti dokaz, predloženo je Kelimanu da se zakune, i on se zakleo velikim Allahom. Osim toga, muslimani, čija se imena nalaze na kraju dokumenta, posvjedočili su da je dobrog vladanja (husn halina). Na traženje upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan mutevelija, Redžep-beg gulam šah, hadži Bali, Ismail-čelebi imam, Ibrahim-baša i Nezir ćehaja.

·/6 [607 — *Utjerivanje duga*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Zimija Ivan, sin Vukmana, iz sela Buhova, koje pripada Mostaru, dužan je 780 akči. Jamac mu je bio Vučko, sin Vulete, iz Raške Gore. Pošto nije dao naznačeni iznos vjerovniku, to je, prema izjavi dužnika, izdata presuda da njegov jamac isplati dug muhtesibu i havali Ibrahim-baši. Na traženje upisano je u sidžil.

Dana 18. džumada II 1043 (20. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, Ibrahim i Sulejman halifa.

[608 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Halil, sin Sulejmana. Dužnik Memi, sin Abdulaha, iz sela Goranaca. Iznos duga od prodajne cijene konja 740 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Izdata je presuda o isplati duga i predat muhtesibu radi utjerivanja.

Dana 21. džumada II 1043 (23. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Veli-efendija hatib, Ibrahim-baša i Hasan-baša.

[609 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Pošto je dokazano da je Omer-beg, sin Memije, po muškoj lozi jedini nasljednik Latife, majke oca umrlog Ahmeda, sina Abdurahmana, koji je bio nastanjen u mahali hadži-Memije, koja pripada gradu Mostaru, i da dva dijela koja su pripala Latifi od njene djece pripadaju njenoj rođenoj kćeri Rabiji i sinu njene sestre Emine, Mustafi čelebiji, to je hadži Mehmed, sin Memije, postavljen za opunomoćenika od Rabije, da Mustafa čelebija i Omer-beg spomenutu kupoprodaju prime i doznače novac od dijela koji im pripada, a čije je punomoćstvo utvrđeno u prisutnosti druge strane, na osnovu izjave svjedoka Oruč-baše, sina Mustafe, i Ahmeda, sina Alije, te svjedočenjem hadži-Hasana, sina Abdulaha, i Redžepa, sina Kurta Alije, kazandžije.

Pred sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave, Mustafa-bega, sina Velije, svaki od njih dao je svoje puno očitovanje:

»Mi smo na osnovu punomoćstva punovažno prodali kuću koja nam je pripala od ostavitelja i koja graniči s jedne strane s mulkom hadži-Balije, sina Jusufa, s druge s mulkom hadži-Alije, sina Balije, s treće s mulkom hadži-Hamze i s četvrte strane s javnim putem, a sastoji se od jedne odaje u prizemlju i jedne sobe na katu, ćilera i voćaka i drugih stabala, sa svim što joj pripada, Mustafa-begu za 18.000 akči. Pošto je on kupio i preuzeo, od njega smo u cijelosti primili naznačenu svotu kao prodajnu vrijednost.«

Pošto je to potvrđeno u prisutnosti spomenutih lica, na traženje je upisano u sidžil 21. džumada II 1043 (23. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Veli-efendija, Ibrahim-aga, Mahmud-aga, Ismail-beg, Ahmed-čelebi bevab, Mehmed-čelebi hatib, Isa-beg bevab, hadži Muharem bevab, Mehmed-čelebi-beg, Šaban-beg, Hasan-čelebi i drugi.

v/3

[610 — *Vjenčanje u Raškoj Gori*]

Suprug Ibrahim, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Ahmed, sin Abdulaha. Supruga, udovica Aiša, kći Tur-Alije iz sela Raške Gore. Njen opunomoćenik Memi, sin Huseina, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Abdije, sina Jusufa, i Ibrahima, sina Hasana.

Mehr muedžel — iznos: 1.600 akči (hiljadu šeststo).

Dana 25. džumada II 1043 (27. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed spahija, Ibrahim Dugolj, Dan, Nezir ćehaja i drugi.

r/1

[611 — *Registracija isplaćenog duga*]

Omer Pirija i Ibrahim, sin Alije, iz sela Lušice, koje pripada Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Radoja, sina Stipana, iz istog sela, bez prisile dali su ovu izjavu:

»Spomenuti Radoje trebalo je da vrati dug u iznosu od 6.000 akči. Poslije obračuna primili smo od njega u cijelosti naznačenu svotu i on nije više dužan nijednu akču.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) u prisutnosti zainteresovanih lica na traženje upisano je u sidžil i ustanovljeno da je spomenuti vratio svoj dug.

Dana 27. džumada II 1043 (29. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Hurem tabak, Alija tabak, Jusuf trgovac, hadži Musa, Alija-čelebi, Murteza-čelebi i drugi.

r/2

[612 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Nezir, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Mahmud, sin Abdulaha. Supruga Fatima, kći Kurta, iz mahale Kanber-age. Njen opunomoćenik Mahmud, sin Abdulaha, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Mehmeda, sina Alije, i Mahmuda.

Dana 3. redžepa 1043 (3. januara 1634).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša baždar, Sulejman-beg baždar, Nezir ćehaja, Hasan-baša i drugi.

r/3

[613 — *Registracija isplaćenog duga*]

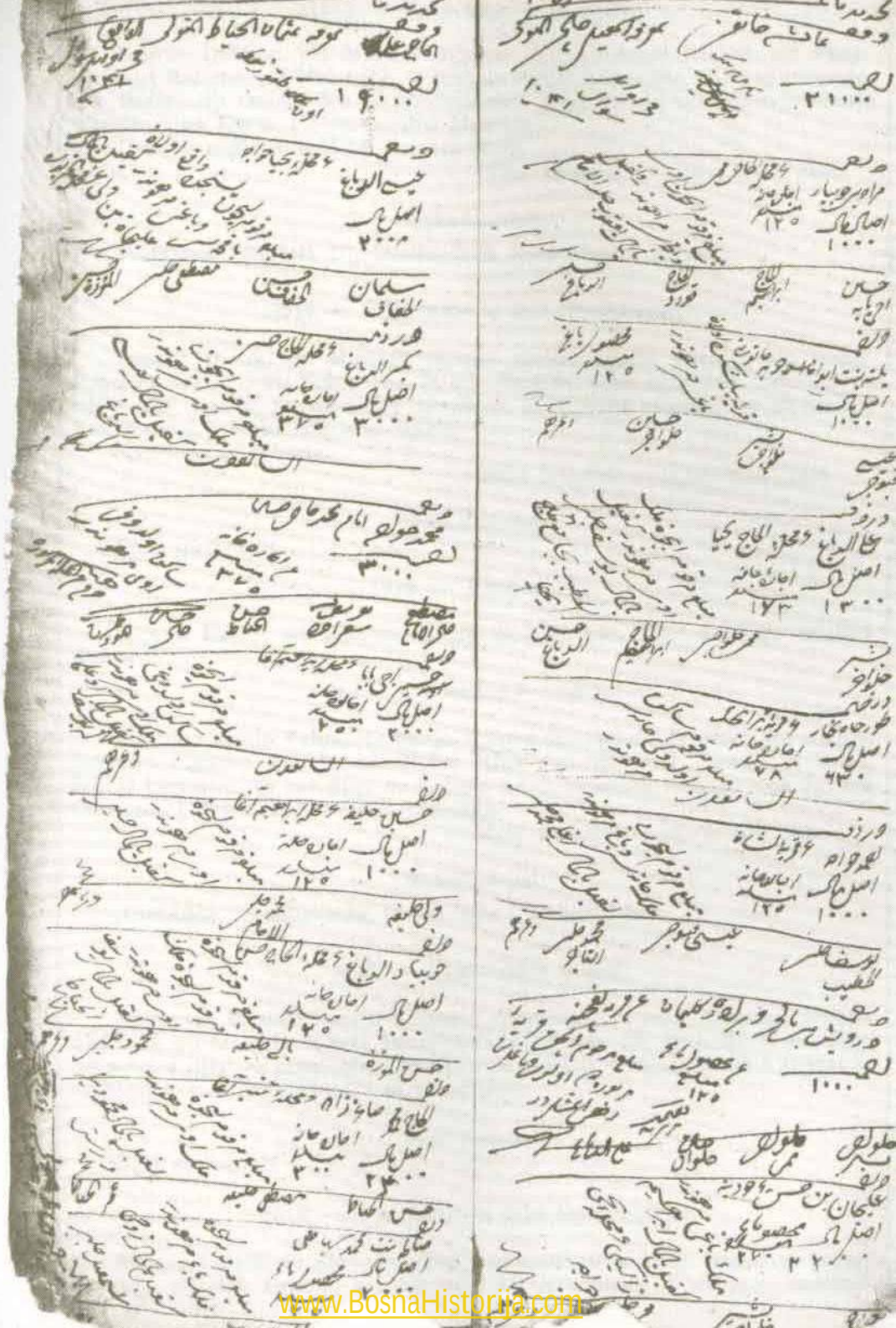
Džabija Hasan, sin Jusufa, kao opunomoćenik Ahmed-age, sina Abdulaha, u prisutnosti Petra, sina Radoja, iz sela Kruševa, dao je ovu izjavu:

»Spomenuti je bio dužan 18 akči mome opunomoćitelju. Sad sam kao opunomoćenik primio (naznačeni iznos) od spomenutog lica.«

Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša muhzir, Marko, Pavle i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[614 —*Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Ibrahim, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Ahmed, sin Pirije. Supruga Rahima, kći Mehmeda, iz mahale Ibrahim-efendije. Njen opunomoćenik Hasan, sin Oruča, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Memije, sina Kurta, i Nesuha, sina Mustafe.

Dana 4. redžepa 1043 (4. januara 1634).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg handžari (?), Osman-čauš, Šaban-beg i Mustafa.

[615 — *Vjenčanje u selu Tepčićima*]

Suprug Durak, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik Memija, sin Balije. Supruga Kamina, kći Sulejmana, iz sela Tepčića. Njen opunomoćenik Hurem, sin Velije, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Mehmeda, sina Hasana, i Mahmuda, sina Kurta.

Spomenutog datuma.

Mehr muedžel — iznos: 1.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[616 — *Vjenčanje*]

Suprug Hasan, sin Abdulaha, koji je pristupio lično. Supruga udovica Kamer.[286]

[617 — *Vjenčanje Cigana*]

Suprug Ciganin Velija, sin Balije. Njegov opunomoćenik Omer, sin Abdije. Supruga Ciganka Vahida, kći Nuha. Njen opunomoćenik Jusuf, sin Nuha, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu izjave svjedoka Ismaila, sina Šabana Ciganina, i Velije, sina Memije Ciganina.

Mehr muedžel — iznos: 400 akči.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-baša, Ibrahim-baša, Hasan-baša i Mahmud-baša.

[618 —*Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mustafa Saraji.[287] Njegov opunomoćenik hadži Mehmed. Dužnik Mehmed, sin Mustafe, iz sela Tasovice.[288] Iznos duga 200 akči, što je utvrđeno na osnovu njegova priznanja. Donesena je presuda o otplati duga i predat je muhtesibu radi utjerivanja, i to je upisano.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[619 — *Vjenčanje u selu Ograđeniku*]

Suprug Derviš, sin Mustafe. Njegov opunomoćenik hadži Muharem bevab. Supruga udovica Fatima, kći Ahmeda, iz Ograđenika. Njen opunomoćenik

Mehmed-baša, sin Ahmeda, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Sulejmana, sina Jusufa, i Saliha, sina Mustafe.

Dana 1. džumada II 1043 (3. decembra 1633).

Mehr muedžel — iznos: 1.400 akči.

Šuhud-ul-hal:

Salih-aga, Ali-baša, Ibrahim i Halil-efendija.

0v/2 [620 — *Registracija obnavljanja braka*]

Ibrahim, sin Mustafe, iz mahale hadži-Huseina (dao je ovu izjavu):

»Ako uđem u kuću svoje punice Insane, neka je moja supruga Hedija puštena.«

Pošto je poslije toga pijan pojahao gola konja i ušao u njenu kuću, došlo je do talaki ridžije, i izdato je odobrenje šerijatskog suda Jusufu čelebiji, koji je pouzdan čovjek, u svrhu obnavljanja braka. On je pristupio šerijatskom sudu da izvijesti da su obje strane dale svoj pristanak za obnavljanje braka.

Na traženje upisano je u sidžil što se dogodilo.

Dana 5. džumada II 1043 (7. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-aga, Jusuf-halifa kahvedžija, hadži Mehmed, sin Hasan-baše, Jusuf-čelebi i drugi.

0v/3 [621 — *Registracija izjave*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Mustafa-beg, sin Ibrahim-age, nastanjen u mahali hadži-Balije u gradu Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta zimijke Marte, sina joj Nikole i zeta Stipana iz sela Tepčića, koje pripada mostarskom kadiluku, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Nestala mi je u spomenutom selu jedna mahrama s nekom robom i ja uopće ne pokrećem tužbu u vezi s tom robom. Ako bih od danas direktno ili preko opunomoćenika podigao (tužbu), neka ne bude uvažena kod časnih sudija.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

hadži Šaban, Sefer-efendija vaiz, Abdi-baša, sin Junusa, Ibrahim-baša i Nezir ćehaja.

0v/4 [622 — *Spor zbog ukradene kože*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Oruč, sin Sulejmana, pripadnik tabačkog esnafa u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, Hasana, sina Abdulaha, dao je ovu izjavu:

»Nestala mi je iz dućana jedna ovčja koža. Pojavila se među kožama spomenutog Hasana i ja sam je uzeo. Zahtijevam da to ispita svijetli šerijatski sud.«

Prilikom saslušanja Hasan je izjavio:

»Kupio sam kožu u čaršiji od nekog seljaka svojim novcem, a nisam je ukrao.«

Pošto je osporavao navode optužbe, zatražen je dokaz od tužitelja Oruča, sina Sulejmana, da je Hasan lično ukrao kožu. Kako nije mogao to dokazati, zatraženo je od Hasana da se zakune u vezi s tim. Pošto se zakleo i pošto su nepristrasni muslimani posvjedočili da je dobra vladanja, a njegov usta tabak Mustafa, sin Memije, jamčio je za njega, shodno tome (izdata je presuda) da se oslobodi optužbe.

Na traženje upisano je u sidžil.

Dana 5. džumada II 1043 (7. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-efendija hatib, Abdi-baša radžil, hadži Hasan, Muharem, sin Turhana, Hasan, sin Abdulaha, usta-baša i drugi.

[623 — *Registracija naređenja suda da mustahfizi tvrđave Počitelj prestanu bespravno koristiti pašnjake u posjedu stanovnika sela Šurmanaca*]

Kad su stanovnici sela Šurmanaca, koje pripada gradu Mostaru, izložili svoj slučaj povjereniku moćne države, koji je desna ruka pobjedonosnog naroda, čovjeku koji reguliše pitanja širokih masa, njegovoj ekselenciji veziru, budimskom muhafizu, uputio mi je časnu zapovijest, kojoj se treba pokoravati, onaj koji ukazuje kako treba ispravno postupati, njegova ekselencija veliki vezir — neka je stalno okružen Allahovom providnošću — da se dolje navedena stvar ispita na licu mjesta.

U njenom dobro stiliziranom sadržaju stoji: Stanovnici spomenutog sela napasali su svoju stoku na ispaši Crvenice[289] koja je bila u njihovom posjedu. Međutim, grupa mustahfiza tvrđave Počitelj, koja se nalazi u blagajskom kadiluku a koji pripada hercegovačkom sandžaku, stalno se sporila (sa spomenutim stanovnicima) izjavljujući: »Ispaša Crvenica data je mustahfizima prilikom fetha.«

Pošto je izdat ferman da se pregledaju isprave koje posjeduju obje strane i da se (ispaša) ustupi onoj strani koja je od davnina tu napasala svoju stoku, to je shodno toj visokoj zapovijesti izišla s masom ljudi i brojna skupina uglednih muslimana i čestitih pravovjernika, čija su imena naznačena na kraju ove isprave, na granice Crvenice da bi saslušala tužbu i odbacila tužakanja, te je održano zasjedanje svijetlog šerijatskog suda.

Iz navedenog sela od muslimana bili su prisutni: Redžep, sin Jusufa, Sulejman, sin Abdulmenana, Jusuf, sin Abdurezaka, Ibrahim, sin Abdurahmana, i drugi, a od kršćana: Did, sin Stipana, Luka, sin Petra, Petar, sin Isvalije, i ostali, te iz sela Međugorja, koje pripada istom gradu, bili su prisutni: Hasan, sin Abdije, Grgur, sin Tomaša, i drugi. Kao opunomoćenik s njihove strane, u svrhu davanja objašnjenja u prisutnosti protivne strane, čije je punomoćstvo utvrđeno na šerijatski način, nosilac ove isprave Hasan, sin Sejdije, na šerijatskom sudu, koji treba respektirati, u prisutnosti mustahfiza navedene tvrđave, Mehmed-age, sina Mustafe, Ahmeda, sina Muse, i Ibrahima, sina Mustafe, a na osnovu punomoći, podnio je protiv njih ovu tužbu:

»Na ispašu koja je prije islama bila u posjedu naših djedova, a koja je od carskog osvojenja ostavljena u rukama ehli-zimeta, određeno je 17 filurija. I dok smo svake godine plaćali harač i ostale tekalifi-šaka, dotle su mustahfizi ranije, u prošla vremena, na silu napasali svoju stoku na našoj ispaši. Tražim da se stvar ispita i da im se naredi da napuste (ispašu).«

www.BosnaHistorija.com

Prilikom saslušanja svaki mustahfiz je isticao da je već davno podnio tužbu i da je to stara ispaša koja je prilikom fetha data mustahfizima navedene tvrđave i »mi svake godine plaćamo resmi gijah mustahfizima spomenute tvrđave. I zato želimo da se provede šerijatska odluka«.

Kad su tako izložili svoju tužbu i objasnili ono što tvrde, od mustahfiza je zatražen dokaz koji bi bio u skladu s njihovim navodima, pa pošto nisu mogli dokazati da je ispaša Crvenice u njihovim rukama od davnina i da je to mirijska zemlja, od opunomoćenika su zatraženi svjedoci. Stoga su na časni šerijatski sud dovedeni hadži Šaban, sin Abdulmenana, i Memija, sin Velije, stari muslimani iz grada Mostara, kojima je bilo osamdeset—devedeset godina života. Kad su upitani šta znaju o tome, izjavili su: »Desno, na jugu od poznate gomile zvane Stan,[290] što se nalazi na brdu Crvenice, nalazi se ispaša mustahfiza navedene tvrđave. Lijevo od gomile Stan do Krućevića,[291] Crvene lokve i Crvenih stijena na jugu oni su napasali svoju stoku na filurdžijskim zemljama, što su u posjedu stanovnika sela Šurmanaca. To znamo pouzdano jer smo očevici. To znamo posigurno jer smo čuli od svojih očeva i djedova da je tako od carskog osvojenja (ovih krajeva).«

Svaki od svjedoka došao je na lice mjesta, na te međe i u formi svjedočenja ovako izjavio: »Svjedočim da je takvo stanje od davnina.«

Pošto je svaki od njih poznat kao čestit, pobožan, pouzdan i potpuno ispravan čovjek, a njihova ispravnost provjerena tajno i javno, to je njihovo svjedočenje prihvaćeno.

Kad je potom izvršen uvid u carski defter, koji se nalazio u ruci opunomoćenika, konstatovano je da njegova sadržina odgovara navodima tužitelja, te pošto je na osnovu svjedočenja ispravnih svjedoka i na osnovu carskog deftera postalo jasno da su mustahfizi navedene tvrđave prekoračili (svoje pravo), od svijetlog šerijatskog suda spriječeni su u vršenju nepravde, te da bi se otklonili izvori smutnje među ljudima, izdato je naređenje i upozorenje da se označe i markiraju poznate granice kakve su bile nekada i da ih ne prekoračuju dotična lica.

Shodno carskom fermanu izdato je upozorenje i naređenje da stanovnici sela Šurmanaca napasaju svoju stoku kao i ranije, lijevo od gomile zvane Stan do Krućevića, Crvene lokve i Crvenih stijena, sve do rijeke Neretve.

Da bi se sačuvao spomen tome što je utvrđeno u vezi s tim pitanjem, na traženje upisano je u sidžil.

15. džumada II 1043 (17. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Abdulkerim-čelebi, sin Behrama, Ahmed-čelebi, sin Ibrahima, Sulejman halifa, sin Huseina, Mehmed-čelebi, sin Bešira, Mehmed-čelebi, sin Ali-age, Šaban halifa, sin Jahje, Ibrahim, sin Huseina, Hasan halifa, sin Jusufa, Sidik halifa, sin hadži-Hasana, Mahmud-čelebi, sin hadži-Hasana, i Nezir halifa, sin Pirije.

1v/2

[624 — *Registracija prodatog nasljedstva maloljetnika*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Behram-aga, sin . . .,[292] koji je postavljen za opunomoćenika Emine, majke i staratelja postavljenog od šerijatskog suda njenoj maloljetnoj kćeri Fatimi iza umrlog Esada čelebije, sina Mehmeda čelebije, koji je bio nastanjen u mahali Karađoz-bega u Mostaru, a čije je punomoćstvo utvrđeno šerijatskim putem, te Abdulbaki-čelebi, sin Omer-efendije, koji je priznao da je punoljetan, a koji je nasljednik umrlog lica po liniji asaba, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave Mustafe čelebije, sina Huseina, dali su u svoje ime, odnosno na osnovu punomoćstva ovo očitovanje:

»Pošto je izložena propadanju kuća sa dvorištem, kenefom i . . .,[293] što se nalazi u spomenutoj mahali, a graniči s jedne strane s mulkom Huseina . . .,[294] s druge s mulkom Abdulbakije, a sa ostale dvije strane s javnim putem, prešla je u šerijatsko nasljedstvo umrlog lica. Uz to, pouzdani su ljudi izvijestili da bi za maloljetnicu bilo korisnije da se kuća proda posredstvom telala, te su navedeni objekti i prodavani više puta posredstvom telala na carskoj čaršiji i na mjestima gdje se svijet sakuplja. Pošto je izgubljena svaka nada (da će se prodati po višoj cijeni), ostalo je na Mustafi čelebiji za 18.000 akči, jer niko nije davao više. Primili smo od Mustafe čelebije na osnovu punomoći i izravno taj iznos, i to 2.000 akči koje pripadaju našoj opunomoćiteljici, 9.000 akči kao dio maloljetnice i 6.750 akči koje pripadaju Abdulbaki čelebiji.«

Pošto je spomenuti kupio objekte na opisani način, to ih je istovremeno i preuzeo. Pošto su potvrđeni (navodi) u njegovoj prisutnosti, na traženje upisano je u sidžil.

Dana 20. redžepa 1043 (20. januara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, Husein-efendija muderis, Mustafa-efendija muderis, Mustafa-efendija imam, Mehmed-čelebi imam, Abdi-baša radžil, Sulejman-čelebi, Jusuf-čelebi Imam-zade,[295] Ahmed-čelebi, hadži Jusuf-baša i drugi.

[625 — *Registracija punomoćstva*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Jusuf-čelebi, sin Hasana, koji je očuh djevojci Emini, rođenoj kćeri umrlog Ibrahima, sina Mehmeda, koji je bio nastanjen u mahali Fatime hatun u gradu Mostaru, a koji je opunomoćen u vezi sa dolje spomenutom tužbom, i muslimani Redžep-beg, sin Turahana, i Hasan-čelebi, sin Memije, koji lično poznaju Eminu, koja je i priznala da je punoljetna, a u skladu sa šerijatskim odredbama o tome, pristupili su sudu radi svjedočenja i u prisutnosti šerijatskog staratelja spomenute Emine, ponosa vršnjaka, hadži-Hasan-age, sina Ahmeda, izjavili:

»Svjedočimo da je Emina opunomoćila Jusufa čelebiju da preuzme i njoj dostavi dio koji joj pripada po šerijatu iza umrlog oca. Punomoć se nalazi kod staratelja hadži-Hasan-age.«

Upisano je što je izjavljeno.

1. redžepa 1043 (1. januara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi imam, hadži Muharem, Mustafa-čelebi, Bali-zade[296] tabak, Omer hajjat, hadži Bali, Kurt, Derviš-čelebi, sin Mustafe odobaše, Jusuf-baša baždar, Hasan-baša i Ibrahim-baša.

[626 — *Kupoprodaja baštine*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ivan iz sela Pribinovića, koje pripada Mostaru, pred sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave Mustafe, sina Kurta, Alije, sina Memije, Gazije, sina Memije, i Simona, sina Nikole, iz sela Lisa, dao je ovu izjavu:

»Sedam godina prije datiranja ove isprave kupio sam u zajednici sa Ibrahimom, sinom Memije, koji je pristupio sudu, zemlje koje su mulk-baštine u selu Lisama od Mahmuda, sina Abdulaha, koji ih je posjedovao. Dok smo ih zajednički uživali, ustupljena mi je i druga polovina od mog ortaka Ibrahima. Pošto su te zemlje izmiješane sa zemljom stanovnika spomenutog sela, to smo mi podigli parnicu. Novac što sam ga ranije dao Mahmudu i novac što sam ga dao za dio mom ortaku Ibrahimu stanovnici spomenutog sela su povratili i ja sam ga primio.«

Pošto je Ibrahim potvrdio tačnost navoda, na traženje je upisano što je riješeno.

Dana 8. uzvišenog šabana 1043 (7. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša baždar, Pijale, sin Abdulaha, Husein, sin Abdulaha, Mehmed, sin Abdulaha, Mehmed Šaban i Ebu Bekir.

[627 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Murteza, sin Mehmeda. Njegov opunomoćenik Mehmed-čelebi, sin Šabana. Supruga punoljetna djevojka Aiša, kći Ahmeda, iz mahale Baba-Bešira. Njen opunomoćenik Sinan, sin Šabana, čije je punomoćstvo utvrđeno svjedočenjem Mehmeda, sina Abdulaha, i Hasana, sina Ibrahima.

Dana 8. šabana 1043 (7. februara 1634).

Mehr muedžel — iznos: 2.600.

Šuhud-ul-hal:

Nezir ćehaja, usta Salih-baša i Alija, sin Mahmuda.

[628 — *Registracija jamstva za osobu*]

Mehmed-čelebi i Ebu Bekir-beg, sin Šaban-bega, iz mahale hadži-Balije, jamčili su za Mustafu čelebiju, sina Mahmuda, i obavezali se da će ga na sud dovesti kad se to zatraži.

Dana 15. redžepa 1043 (15. januara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Abdurahman-beg bevab, Husein-efendija muderis, Ibrahim baždar, Ismail-čelebi mujezin, Ibrahim, sin Hasan-baše, i Pijale, sin Abdulaha.

[629 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sladoje, sin Vuka, nastanjen u selu Prekoju,[297] koje pripada Mostaru, pred poštovanim šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave, njegova brata Ilije i bratića Nikole, sina Stipana, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu:

»Prodao sam spomenutim licima svoju mulk-kuću, pomoćne zgrade, pojatu, gumno i bašču sa svim što im pripada za 1.750 akči i primio od njih naznačenu svotu. Također sam ustupio spomenutim licima erazi-miriju sa svim što joj pripada, uz odobrenje sahibi-arza, koju sam uživao u tom selu, a čije su granice poznate stanovnicima. Pošto su primili ustupljene (dijelove) na opisan način, dobio sam od njih protuvrijednost od 1.750 akči i na licu mjesta pozvao kupce da preuzmu mulkove.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda), u prisutnosti nosioca isprave, na traženje upisano je u sidžil.

Dana 12. uzvišenog šabana 1043 (11. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed, sin Pirije, Velija, sin Ahmeda, Mehmed, sin Huseina, Ibrahim-baša, Ilija, sin Radoja, i Pavle, sin Igor-Rade.[298]

[630 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Hubijera. Njegov opunomoćenik Ahmed-čelebi, sin Mustafe. Supruga Aiša, kći Abdulaha, iz mahale Karađoz-bega. Njen opunomoćenik Hasan, sin Jusufa, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja Ahmeda, sina Hasana, i Hasana, sina Abdulaha.

Dana 15. uzvišenog šabana 1043 (14. februara 1634).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade).

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, sin Hasana, Ibrahim-baša muhzir, Hasan-baša i drugi.

[631 — *Vjenčanje u Mostaru*]

Suprug Hasan, sin Abdulaha. Njegov opunomoćenik Ibrahim-čelebi, sin Pirije. Supruga Zahida, kći Derviša, iz mahale hodže Jahje. Njen opunomoćenik Oruč, sin Velije, čije je punomoćstvo utvrđeno na osnovu svjedočenja hadži-Hurema i Ejuba, sina Džafera.

Dana 15. uzvišenog šabana 1043 (14. februara 1634).

Mehr muedžel — iznos: 2.000 (dvije hiljade akči).

Šuhud-ul-hal:

Osman-(?)čelebi, Danijal-beg, Ishak-čelebi hajjat (?), Nezir ćehaja i drugi.

[632 — *Zapisnik o ostavinskoj raspravi*]

Zaostavština umrlog Mustafa-bega, sina Korkuta spahije. Umro je u mahali Karađoz-bega u gradu Mostaru. Ostavio je suprugu Džemilu, kćerku Behram-age, i pet sinova: Ahmeda, Mehmeda, Huseina, Aliju, Osmana i dvije kćerke: Aišu i Nedžiju. Nasljedstvo je organičeno na njih.

Napisano 4. redžepa 1043 (4. januara 1634).

kuće pokrivene pločom, sa pećima, sjenikom i baščom, procijenjeno	30.000[299]
kuće, bašča i vinograd u Ilićima, procijenjeno	2.500
kuće pokrivene pločom na Blatu, procijenjeno	3.000
krava 9	10.000
krave 4	1.200
vo 1	530
dolama crvena 1	400

www.BosnaHistorija.com

dorat stari 1	2.400
sablja srebrena 1	1.200
čakšire ljubičaste 1	592
čizme 1	78
dulbent stari 1	120
mač sa dvije oštrice, srebreni 1	3.050
sjekira 1	36
papuče 1	40
sjekira srebrena 1	225
feredža ljubičasta 1	1.190
puška 1	450
handžar 1	600
... 1	320
raht srebreni 1	3.010
kapama crna 1	156
uzengije srebrene 1	3.500
sedlo 1	600
puška 1	436
feredža plava 1	1.364
kauk crni 1	60
tespih 1	10
feredža zelena 1	3.500
nož srebreni 1	680
dulbend 1	350
gaće 2	72
dulbend 1	260
košulja 2	200
dulbend stari 1	50
... 1	250
jelek bijeli stari 1	35
dušema stara 1	80
ćebe staro 4	80
tendžera 4	250
sahan 4	160
tas za puta 1	50
kobila 1	800
ždrebad 3	1.200
vola 3	900
govečeta 4	1.000
pšenica, šinika 30	1.000
kapludža, šinika 50	1.250
raht ... 1	300
Ukupno	79.534

Rashodi

za mrtvačku opremu i ostale neophodne troškove	2.490
Hasanu čelebiji, muteveliji vakufa Karađoz-bega, za dug sa murabehom	5.705
spomenutom muteveliji za ... (?)	2.000
dug od vjenčanja	22.000
dug vaizu hadži-Sulejmanu	900
dug i murabeha Jusuf-agi	4.375
supruzi Esada čelebije za dug i murabehu	980
supruzi Kurt-age za dug	1.000
za dug vakufima Behram-age	1.000
za dug hadži-Ali-šahu	200
za dug Abdi-čaušu	240
za dug bazar baši Ibrahim-baši	192
... (?)	11.000
telalu	500
za dug Omer-begu Hasanu Baliji (?)	250
njegovoj ženi za bašču u Ilićima	25.000
taksa za diobu ostavštine	300
najamnina	200
hardži defter	100
za izdavanje hudžeta o starateljstvu	120
za izdavanje hudžeta o punomoćstvu	80
taksa pisaru (katibiya)	155
taksa posluzi (hadamiya)	155
Ukupno	78.942

Ostatak od 11.129 akči podijeljen je među nasljednike ovako:

supruzi	1.392
sinu	1.623
sinu	1.623
sinu	1.623
sinu	1.623
sinu	1.623
kćeri	811
kćeri	811

[633 — *Postavljenje staratelja*]

Sudija, čiji se potpis nalazi na vrhu ovog dokumenta, postavio je za šerijatskog staratelja Džemilu, kćerku Behram-age, njenoj rođenoj maloljetnoj djeci Huseinu, Aliji, Osmanu i Nedžiji umrlog Mustafa-bega, koji je bio nastanjen u mahali Karađoz-bega u gradu Mostaru, da se brine o njima i čuva njihovu imovinu, koja im je pripala po šerijatskom nasljedstvu od njihova umrlog oca, dok postanu punoljetni. Ona je prihvatila starateljstvo i obavezala se da će vršiti svoju dužnost. Ovo postavljenje i prihvatanje (starateljske dužnosti) punovažno je i osnovano na šerijatu.

Napisano 4. redžepa 1043 (4. januara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi, sin Šabana čauša, hadži Muharem carski bevab, Sulejman ćehaja, Mahmud-beg, sin Husein-bega, Nezir muhzir i drugi.

[634 — *Postavljenje staratelja*]

Mehmed-čelebi, sin čauša Šabana, i hadži Muharem-beg, sin hadži-Ferhata, posvjedočili su pred sudom da je udovica umrlog Mustafa-bega, sina Korkut-age, i staratelj svoje maloljetne djece, Džemila, kći Behram-age, opunomoćila nosioca ovog dokumenta Osmana čelebiju, sina Hasan-efendije, da primi i njoj dostavi prava maloljetnika koja su im pripala po osnovu nasljedstva i da isplati dugove koje je trebalo isplatiti umrlo lice.

Upisano je spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman ćehaja, sin Mehmeda čelebije, Halil-efendija naib, Mahmud-beg, sin Husein-bega, Nezir Širi[300] i drugi.

[635 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Hasan-dede, sin Sulejmana. Vjerovnik Mahmud, sin Hasana, iz sela Cernice.[301] Iznos duga 2.700 akči od cijene za bašču, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isplati duga i upisano.

Dana 20. uzvišenog šabana 1043 (19. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, Nezir ćehaja, Hasan-baša i drugi.

[636 — ?]

Obnavljanje poslovanja sa imovinom vakufa Fatime hatun, kćeri Abdulahove, posredstvom mutevelije Alije čelebije. Na 1. dan muharema 1043 (8. jula 1633) . . .[302]

[637 — *Registracija zaloga*]

Vjerovnik vakuf Fatime kadun. Dužnik Osman nedžar, sin Balije, iz mahale Fatime kadun. Iznos duga 2.000 (akči). Založena je kuća u kojoj stanuje njegov sin Ibrahim. Zakupnina kuće iznosi: 250 (akči).

Šuhud-ul-hal:

Mahmud, sin Omera čelebije, Jusuf-beg, Osman-čelebi, Husein halifa mujezin, hadži Ališan Mujo i Jusuf-baša.

[638 — *Registracija duga*]

Vjerovnik hadži Ahmed, sin Hasana spahije. Dužnik Ahmed-čelebi mujezin, sin Murata, iz mahale hadži-Memije. Iznos duga poslije obračuna 12.500 (slovima: dvanaest hiljada i pet stotina) akči. Pošto je dužnik priznao naznačenu svotu, upisano je u sidžil.

Napisano 20. uzvišenog šabana 1043 (19. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija kadija, Hasan, sin Sejde Šurmanca,[303] Nezir ćehaja muhzir i Hasan-baša.

[639 — *Sudski uviđaj*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Sulejman-čelebi, sin Balije iz mahale hadži-Huseina u Mostaru, pristupio je sudu i dao ovu izjavu:

»Od vjetra noću srušio se krov kuće ponosa vršnjaka Mehmed-age, sina Veli-bega, u selu Gnojnicama, i tom prilikom poginuo je rob (abd memluk) Kurt, sin Abdulaha, koji se nalazio u kući. Također je stradalo mnogo stoke. Neka se iziđe na lice mjesta i izvrši uviđaj.«

Od svijetlog šerijatskog suda na lice mjesta je izišao muhzir Ibrahim, sin Memije, sa muslimanima, čija su imena navedena na kraju ove isprave. Kad je izvršen uviđaj, oni su posvjedočili:

»Istina je da je . . . pala i udarila u glavu Kurta i on je podlegao, a tom prilikom stradalo je jedno-dvoje grla stoke. Mi smo očevici.«

Muslimani, čija su imena navedena na kraju isprave, pristupili su sudu i izvijestili o tome.

Na traženje upisano je u sidžil. Dana 5. šabana 1043 (6. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed Mrkva,[304] Kurt, sin Ahmeda, Ibrahim, sin Kurta, Šaban, sin Balije, Alija, sin Sulejmana, Omer, sin Bajezida, Sulejman, sin Džafera, Jusuf, sin Huseina i drugi.

[640 — *Registracija kupoprodajnog ugovora*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim-aga, sin Kasima, nastanjen u Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Mehmeda, sina . . .,[305] koji je (postavljen) za opunomoćenika od njegove kćeri, nosioca ove isprave Merjeme hatun, da potvrdi dolje ispisanu izjavu, a čije je punomoćstvo utvrđeno po šerijatu, dao je ovu izjavu:

»Prodao sam i uručio opunomoćiteljici kuću koja mi je po šerijatu pripala od moje hale u mahali u kojoj sam sagradio časnu džamiju s avlijom, a koja graniči s jedne strane s mulkom Memije, sina Abdulaha, s druge s mulkom Sinana, sina Mehmeda, s treće s mulkom Velije, sina Mahmuda, i s četvrte s javnim putem, i jedan moj vinograd od oko . . .[306] motika sa svim što mu pripada za 6.000 akči. Ona je na objašnjeni način kupila i preuzela (te objekte), a ja sam od nje primio u cijelosti naznačenu svotu. Od danas neka raspolaže njima po svojoj volji.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje upisano je u sidžil.

Dana 22. uzvišenog šabana 1043 (21. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, Veli-efendija, Husein halifa mujezin, Omer halifa mujezin, Bali kojim hadži Memi, hadži Durak, terzija Hasan, Sulejman-beg, Radži-Duran i drugi.

[641 — *Utjerivanje duga*]

Vjerovnik Mustafa-čelebi, sin Abdulaha, mutevelija vakufa Huseina hodže. Dužnik Firuz, sin Ibrahima, iz (mahale) Čejvana ćehaje. Iznos duga 1.000 akči, što je utvrđeno na osnovu njegove izjave. Donesena je presuda o isprati duga i predata je muhtesibu radi utjerivanja.

Dana 26. uzvišenog šabana 1043 (25. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Hasan-baša, Ali-baša, Ibrahim i drugi.

[642 — *Registracija zaloga*]

Založen je vinograd Omer-bega Handžara, sina Kurta, iz mahale Nezir-age, od 22 motike loze, koji se nalazi u Viragli,[307] u nahiji Broćnu, za dug Sulejman-begu, sinu Einehana, u iznosu od 10.000 akči.

Dana 1. blagoslovenog ramazana 1043 (1. marta 1634).

www.BosnaHistorija.com

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi mujezin, Hubijer-aga, Šaban, sin Kurta, Hasan, sin Abdulaha, Durak, sin Hurema, Hurem i drugi.

r/1 [643 — *Tužba zbog vrijeđanja*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Husein-čelebi, sin Mahmuda, iz mahale Ibrahim-efendije, pred sudom, u prisutnosti Mustafa-bega, sina Ibrahim-age, podnio je ovu tužbu:

»Spomenuti me napao bez ikakva razloga.«

Poslije saslušanja i poricanja tužbe, kad su zatraženi dokazi, nepristrasni muslimani hadži Musa, sin Bešira, i Husein, sin Pervane, suočeni, dali su šerijatsko svjedočenje.

Upisano je svjedočenje muslimana, čija se imena nalaze na kraju ovog dokumenta, da je tužitelj dobra vladanja i da (svjedočenje) odgovara njegovim navodima.

Dana 1. blagoslovenog ramazana 1043 (1. marta. 1634).

Šuhud-ul-hal:

Osman-čelebi, Mustafa-beg, hadži Osman, hadži Salih, Jusuf-beg i Mehmed hajjat.

r/2 [644 — *Registracija jamstva za osobu*]

Husein, sin Abdulaha, iz mahale Cernice, jamčio je za zeta Ibrahima, sina Ahmeda, iz sela Raštana, i obavezao se da će ga dovesti na časni šerijatski sud kad se to zatraži. Na traženje Jusuf-baše upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Bali Hurem, Mahmud, Sulejman halifa i Alija-čelebi, sin Murteze.

r/3 [645 — *Narh*]

Narh

Jedna oka mesa stoji 6,1/2 (akči).

r/4 [646 — *Tužba zbog ometanja posjeda*]

Mehmed-čelebi, sin Balije, nastanjen u Potocima,[308] doveo je Memiju, sina Malkoča, na sud.

Upisano je da je skrenuta pažnja da (Mehmed) ne pretjeruje svoju stoku izvan pašnjaka koji je uzeo pod zakup.

Dana 12. blagoslovenog ramazana 1043 (12. marta 1634).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-aga, hadži Muharem-beg, hadži Hasan-beg i Isa-beg.

r/5 [647 — *Registracija duga*]

Vjerovnik Mustafa-čelebi, mula. Dužnik Šaban Nuh-efendija, naib mostarskog kadije.[309]

[648 — *Odustajanje od raspolaganja vinogradom*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasan, sin Jusufa, pred sudom, u prisutnosti nosioca ove isprave Stipana, sina Vida, iz sela Blizanaca, dao je ovu izjavu:

»Od njegovog ludog oca Vida ustupljen je Ahmed-baši vinograd koji se nalazi u blizini spomenutog sela, a graniči s vinogradima Husein-baše, Omera i Ivana, za 400 akči. Međutim, on je otišao na drugo mjesto, a mene ovlastio da ga uživam. Pošto je izjavama svjedoka Behlul-baše, sina Mehmeda, i Abdije, sina Huseina, utvrđeno da Vid, otac spomenutog lica, nije znao razlikovati prodaju od kupovine, te je prodaja nevažeća, odustao sam od uživanja vinograda.«

Upisano je shodno sadržini njegove izjave.

Dana 8. ramazana 1043 (8. marta 1634).

Šuhud-ul-hal:

Mehmed, sin Balije, Ibrahim-baša, Jusuf-baša i drugi.

[649 — *Nagodba*]

Kamer, kći Pirije, iz sela Kružnja,[310] koje pripada Blagaju, pred sudom, u prisutnosti svoje braće, nosilaca ove isprave Balije i Kurta Alije iz sela Svinjarine, koje pripada mostarskom kadiluku, od svoje dobre volje dala je ovu izjavu:

»Ustupila sam njima trideset grla ovaca i jedno goveče koje nam je pripalo u nasljedstvo iz zaostavštine našeg umrlog oca. Spomenuti su tražili više. Pošto je među nama bio spor, izmiritelji su posredovali i mi smo se nagodili da dobijem 1.000 akči za moj dio koji mi je pripao po šerijatu u svom emlaku i akaru. Primila sam naznačenu svotu od 1.000 akči od svoje braće Balije i Kurta Alije. Ako bi od danas bio pokrenut spor s moje strane direktno ili preko opunomoćenika, neka ne bude uvažen kod časnih sudija.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) upisano je u sidžil.

Dana 1. džumada II 1043 (3. decembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

usta Hasan, Mehmed-čauš, Oruč Memi, Ibrahim-baša i Mehmed-baša.

[650 — *Tužba zbog tjelesne povrede*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Nikola, sin Grgura, nastanjen u selu Donje Međugorje, koje pripada Mostaru, pred sudom, u prisutnosti Sulejmana, sina Hasana, i Andrije Ćosića,[311] sina Stipana, nastanjenog u selu Tepčićima,[312] koje pripada istom gradu, podnio je protiv njih ovu tužbu:

»Dok sam čuvao stoku u mjestu zvanom Dubrava u blizini sela, spomenuta lica su me napala oštrim predmetom, istukla me i ranila. Ako bih podlegao, (nek se zna) da su me ranili Sulejman i Andrija. Osim toga oduzeli su sjekiru, čebe i . . ., što sam ih imao kod sebe. Zahtijevam da se stvar ispita i sastavi zapisnik o tome.«

Poslije saslušanja i osporavanja tužbe, kad su zatraženi dokazi, Mehmed, sin Derviša, pristupio je sudu i izjavio:

»Istina je da je tužitelj čuvao stoku na označenom mjestu i da su ga napala spomenuta lica bez ikakva razloga i ranila ga, te oduzela od njega nož,[313] sjekiru i ćebe. Bio sam očevidac i to svjedočim.«

Poslije toga pristupio je sudu Hasan, sin Sejdin, i posvjedočio:

»Činjenica je da su Sulejman i Andrija predali tužitelju spomenuti ... i sjekiru.«

Pošto je njegovo svjedočenje primljeno, na traženje mostarskog zabita Musa-age upisano je u sidžil.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša muhzir, Nezir ćehaja muhzir, Hasan-baša, Ali-baša, Sulejman i Ibrahim halifa.

r/2

[651 — *Kupoprodajni ugovor*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Hasida, kći Jusufa, iz sela Luke, koje pripada nevesinjskom kadiluku, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Nezira ćehaje, sina Pirije, nastanjenog u mahali Sinan-paše u Mostaru, a koji je (porijeklom) iz spomenutog sela, od svoje dobre volje dala je ovu izjavu i priznala:

»Ja sam beji-batom prodala kuću i polovinu baštine sa svim što joj pripada i kojom raspolažem u spomenutom selu svome ortaku Neziru ćehaji, uz odobrenje sahibi-arza, za 2.000 akči i primila u cijelosti naznačenu svotu kao protuvrijednost.«

Poslije potvrđivanja (tih navoda) na traženje je upisano.

Dana 1. džumada I 1043 (3. novembra 1633).

Šuhud-ul-hal:

Sulejman halifa, Ibrahim-baša muhzir, Jusuf-baša, Jusuf Bubić,[314] Ibrahim spahija, Ibrahim, sin Muse, Ibrahim, sin Hurema, Ahmed Han-oglu,[315] Piri Han-oglu i drugi.

o/1

[652 — *Spor zbog čaira na Mostarskom blatu*]

(Povod pisanju dokumenta) je ovo:

Ibrahim-dede iz mahale Ibrahim-efendije u Mostaru, koji ... u selu Kruševu, doveo je na sud Mehmed-agu, sina Mustafe ćehaje, Mustafa-agu, Ahmeda čelebiju, sina hadži-Jusufa, Veliju, sina Huseina, hadži-Mustafu, Omera, sina Balije, Ibrahima, sina Mehmeda, Ibrahima, sina Džafera, Huseina, Kurta, Petra Bilušića, Vučetu, Nikolu i druge seljane iz spomenutog sela, i u njihovoj prisutnosti protiv njih podnio ovu tužbu:

»Dok je umrli Oruč uživao jednu baštinu u spomenutom selu, ustupio je (meni) svoju baštinu uz tapiju sahibi-arza. Međutim, u zemljama, koje se nalaze na Blatu, u polju, u spomenutom selu, ortaci su svi stanovnici sela i svaki od njih je vlasnik hisa tih zemalja prema svojoj baštini. Neka i meni odrede hisu prema mojoj filuridžijskoj.«

Prilikom saslušanja oni su izjavili:

»Istina je da je popisivač prije 60—70 godina upisao 1 filuriju na dvije njive umrlog Oruča i drugih vlasnika u mjestu Podgori, ispod okućnice, koju nije potrebno preciznije određivati. Osim toga, spomenuti vlasnici nisu bili vlasnici hise na Blatu i nijedan od njih, prema onom što je upisano, nije bio uživalac.«

Pošto je od tužitelja zatražen dokaz koji bi odgovarao njegovim navodima, a on ga nije mogao pridonijeti, stanovnicima spomenutog sela predloženo je da se zakunu i svaki se pojedinačno zakleo velikim Allahom. Na traženje upisano je u sidžil.

Dana 1. redžepa 1043 (1. januara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi, Hasan-beg Šemrd-zade,[316] Abdurahman-beg bevab, Nezir ćehaja, Ibrahim-baša.

[653 — *Kupoprodajni ugovor*]

Husein, sin hamamdžije Pirije, nastanjen u mahali umrlog Karađoz-bega u Mostaru, pred šerijatskim sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta Ibrahima ćehaje, sina Mustafe, nastanjenog u mahali Hafiza hodže, od svoje dobre volje dao je ovu izjavu i priznao:

»Ja sam beji-bat-katom prodao svoj mulk-vinograd na mjestu zvanom Mazoljice, koje pripada spomenutoj kasabi, a graniči s jedne strane (s vinogradom) hadži-Mustafe ..., s druge s vinogradom ćurčije Jusufa i s treće s brijegom Stolac, spomenutom Ibrahimu ćehaji za 800 akči i naznačenu svotu u cijelosti primio od kupca. Nije mi ostao dužan nijedne akče. Neka raspolaže njime po svojoj volji.«

Pošto je (kupac) u njihovoj prisutnosti i usmeno potvrdio navode, koje je dao na objašnjeni način, donesena je presuda o valjanosti kupoprodaje, napisana je ova isprava i data licu koje je tražilo.

Šuhud-ul-hal:

Husein-čelebi Novo-oglu,[317] Jusuf-čelebi, hatib džamije Tere Jahja, Hasan džabija, Ishak nalband, Ahmed-čelebi nalband, Selim Sarajlija i Abdurahman-beg.

[654 — *Registracija vakufskih potraživanja*]

Vakuf Ferhata, sina Abdulaha Bistrice, iz mahale Ćejvan-bega, kojeg zastupa hadži Salih, mutevelija.

Dana 1. svetog muharema 1043 (8. jula 1633).

Glavnica 14.300 akči.

[655 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Ahmed, sin Ferhata, iz mahale Ćejvan-bega, založio je kuću u kojoj stanuje, sa baščom i aharom, za dug (spomenutom vakufu) u iznosu od 1.800 akči. Jamac mu je sin Ibrahim. Najamnina od kuće iznosi 225 akči. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi imam, Ahmed-čelebi mujezin, Osman, sin Abdulaha, i Hasan-baša.

[656 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Mustafa, sin Abdulaha, iz sela Ošanića,[318] koje pripada Nevesinju, dužan je (spomenutom vakufu) 1.000 akči. Jamac je njegov ortak Osman, trgovac

www.BosnaHistorija.com

u mahale Hamber-age. Založio je vinograd od osam motika loze koji se nalazi u spomenutom selu. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

87r/4 [657 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Ibrahim, sin Balije, iz sela Hodbine, koje pripada Blagaju, dužan je 1.700 akči. Na ime duga (spomenutom vakufu) založio je kuću u polju u kojoj stanuje i vinograd od 10 motika loze. Najamnina od kuće i prihodi od vinograda iznose 213 akči. Jamac mu je Ahmed-baša hajjat iz mahale Ćejvan-bega.

Šuhud-ul-hal:

Bali-halifa mujezin, Osman trgovac, Piri trgovac i Alija halifa trgovac.

87v/1 [658 — *Registracija duga*]

Mehmed, sin Abdulaha, iz sela Rakitna, dužan je 1.000 akči Humi, kćeri Abdulaha, iz mahale hodže Huseina. Nju zastupa mutevelija Ahmed-čelebi. Jamac je Omer čizmedžija iz mahale Cernice za 120 akči od cijene čohe.

Šabana 1043 (31. januara—28. februara 1634).

Šuhud-ul-hal:

Osman puškar, Osman dulger i Memija puškar.

i 88v [659 — *Prepis vakufname*]

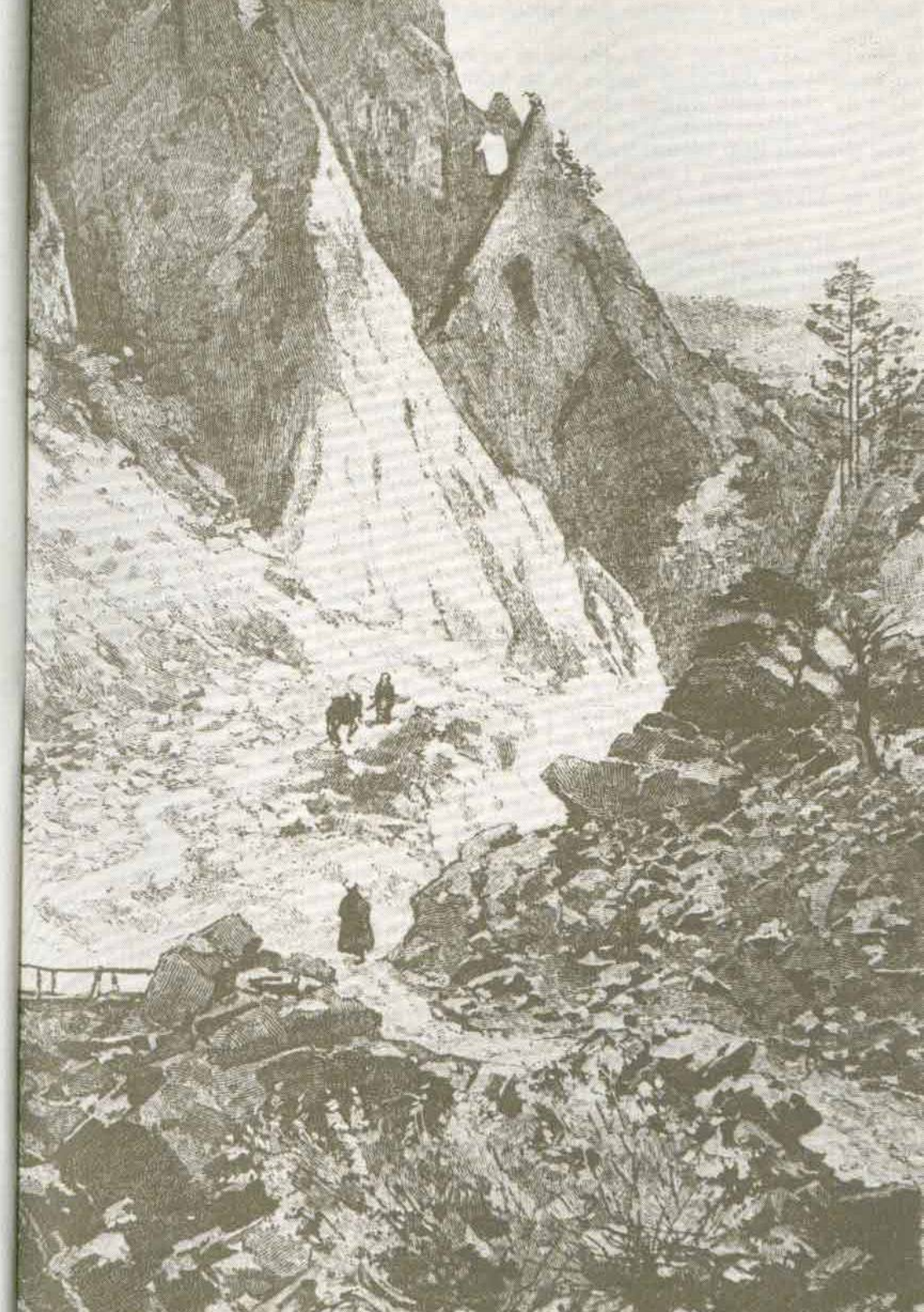
Neka je hvala i blagodarnost uzvišenom Gospodaru Gospodara, Stvoritelju kome nema premca, a na uzoru, kako ranijim tako i poznijim generacijama, Muhamedu odabranom neka je Allahov blagoslov i mir njemu i njegovim časnim drugovima, od kojih je svaki put svemirske zvijezde, za vjeru, a zadovoljstvo Allaha uzvišenog na sve njih!

Povod pisanju ove šerijatske isprave je ovo:

Ishak-čelebi, sin Ibrahim-age, kao vasi-muhtar, kojeg je odredio hadži Alija, sin Šahina, koji je umro na putu za časni hadž, a bio je nastanjen u selu Jasenici koje pripada gradu Mostaru, da nakon što budu podmireni svi računi uvakufi 48.033 akče, a nakon toga da izvrši (uobičajeni) opoziv tog novca, čije je ovlašćenje utvrđeno po šerijatu, na osnovu svjedočenja Oruč-efendije, sina Velije, i Ismaila čelebije, sina Hasan-efendije, u prisutnosti Memije, sina Abdulaha, kao nasljednika umrlog po asaba-liniji, pred časnim šerijatskim sudom dao je ovo očitovanje:

»Umrli mi je za života, prije nego je krenuo na put, predao defter svojih potraživanja, a ta svota nije registrirana kod kadije, pa nije ni predata muteveliji. Bog je odredio da umre hadži Alija. Od navedene sume po šerijatu 1/3 otpada na testament (vasijet) i to iznosi 11.984 (akče). Majci umrlog lica, Kameri, kćeri Hasana, od naznačene svote pripada 1/6 ili 3.996 akči. Supruzi umrlog lica, Halimi, od naznačene svote pripada 1/8 ili 2.997 akči; dakle, ukupno 18.980 akči.

Navedene dvije žene pridodale su svoje dijelove, koji im pripadaju po šerijatu, od svoje dobre volje svoti koja je određena testamentom ostavitelja.

Ja sam cjelokupnu tu svotu primio, Allaha radi uvakufio i izuzeo iz prometa određujući sljedeće:

Neka se naznačena svota preko mutevelije daje (na interes), na način kako je to šerijatom dozvoljeno, tako da se svakih deset akči obračunava po jedanaest i po akči. Neka se od novca što bude dobijen meni daje, za moju funkciju, po dvije akče dnevno. Neka obavljanje te dužnosti poslije moje smrti pripadne mojoj djeci, a onda njihovoj djeci. (Kad izumru moji potomci) neka kadija odredi (za obavljanje te dužnosti) jednu čestitu i podesnu osobu da uči tri puta dnevno časno kur'ansko poglavlje Al-Ihlas i neka (sevab) od toga pokloni za dušu umrlog lica.

Neka Kamer, kći Hasana, majka hadži-Alije, godišnje dobije tri stotine akči. Poslije njene smrti neka to uživaju njena djeca i djeca njene djece. Poslije njih neka tu svotu uživa lice koje bude imam u džamiji hadži-Balije u navedenom gradu nakon prethodno dobijenog mišljenja kadije i neka uči tri puta dnevno kur'ansko poglavlje Al-Ihlas za dušu spomenutog lica.

Neka Halima, kći Abdulaha, supruga umrlog lica, uživa godišnje 300 akči i neka uči za dušu svoga supruga tri puta dnevno časno kur'ansko poglavlje Al-Ihlas. Poslije njene smrti neka tu svotu uživaju njena djeca i djeca njene djece. Poslije njih neka naznačenu svotu, po prethodno dobijenom odobrenju kadije, uživa lice koje bude imam u džamiji Memije u spomenutom gradu i neka svaki dan uči tri puta časno kur'ansko poglavlje Al-Ihlas i neka (sevab od toga) pokloni za dušu vakifa.

Neka se svakog dana daju po dvije akče Merjemi, maloljetnoj rođenoj kćeri umrlog lica, da se svakog dana, kad tri puta prouči časno kur'ansko poglavlje Al-Ihlas, pokloni za dušu svoga oca. Poslije njene smrti neka to uživaju njena djeca. Poslije njih neka mujezin u džamiji hadži-Balije u spomenutom gradu uči salu uoči svakog petka i ponedjeljka i neka sevab od toga pokloni za dušu vakifa, a neka za to uživa naznačenu svotu novca.

Neka Turhan, sin Einehana, bude džabija tog vakufa i neka za to dobije plaću od 120 akči godišnje. Poslije njega neka kadija povjeri tu dužnost nekom licu koje je za to podesno uz naznačenu plaću.

Neka Ahmed-čelebi kazaz bude pisar tog vakufa uz dnevnu plaću od jedne akče. Poslije njega neka kadija (povjeri dužnost pisara) licu koje je podesno.«

Nakon toga dotični je naznačenu svotu predao Redžepu, sinu Abdulaha, kojeg je postavio za muteveliju, uz plaću od 1 akče dnevno, u svrhu registriranja (uvakufljenja). On je to primio i preuzeo. Pošto je dao izjavu da će postupati kao što postupaju mutevelije i ostalih vakufa, a potom je vasi-muhtar ponovio svoje očitovanje rekavši: »Pošto (po šerijatu) nije dozvoljeno uvakufiti novac, tražim od mutevelije da povrati naznačenu sumu i da je isplati vakifovim nasljednicima.« Na to je mutevelija odgovorio: »Prema mišljenju istaknutog šerijatskog pravnika gospodina Zufera, koje prenosi gospodin Ajub Al-Ansari utvrđena je valjanost uvakufljenja novca.«

Pošto je izdata presuda o valjanosti uvakufljenja (naznačene svote novca), vasi-muhtar je skrenuo razgovor u drugom pravcu rekavši: »Uvakufljenje novca prema tom mišljenju prihvaća se i zasnovano je na vjerodostojnoj predaji (naql sahih). Međutim, valjanost uvakufljenja istovremeno ne povlači i obaveznost. Na osnovu svoje funkcije vasi-muhtara utrošio bih (tu svotu) u dobrotvorne svrhe.«

Tada je počeo da odustaje od uvakufljenja i zatražio od mutevelije povraćaj glavnice.

Na to je mutevelija rekao: »Da, navedeno uvakufljenje je, prema mišljenju spomenutih imama, bez obaveznosti, ali nakon donošenja presude o njegovoj valjanosti tumači se prema mišljenju drugih šerijatskopravnih kapaciteta. Tako je valjanost u vezi s obaveznošću, po mišljenju dvojice kapaciteta, Božja milost njima! Zato tražim presudu u tom smislu.«

www.BosnaHistorija.com

Potom je kadija — neka Allah uzvišeni izlije na njega svoj oprost — uvidio da je postavljanje temelja vakufu (hajrat) najpreče pa je donio presudu o obaveznosti (luzum) naznačene svote novca, a raniju je presudu poništio.

Tako je na opisani način uvakufljenje postalo obavezno i trajno.

Tako je teklo. Napisano u drugoj dekadi rebia II 1043 (15—24. oktobra 1633).

Svjedoci čina:

Osman-efendija muderis, Abdi-efendija muderis, Husein-efendija muderis, Sulejman-efendija vaiz, Veli-efendija hatib, Jusuf-efendija hatib, Ismail-čelebi mujezin, Ibrahim-beg hadži Bali-zade, Ahmed-beg mutekaid, hadži Muharem bevab, hadži Hasan mutevelija, Ahmed-beg đundi, Hasan-beg đundi, Mustafa--beg đundi, Isa-beg bevab i drugi.

9v/1 [660 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je mlin sa dva okna, što ga je od svog oca naslijedio Omer-beg, sin Alidžana, iz mahale Baba-Bešira, i vinograd u Smrčevinici na ime njegovog duga od 12.565 akči vakufu Bajezid-hodže, kojeg zastupa mutevelija hadži Hasan. Jamci su mu bili brat Mustafa-čelebi, Ahmed Kozica i Sofi Hasan, sin Ajni-bega Sulejmana. Vinograd donosi prihod od 1.568 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bali-beg Jahja-zade,[319] Mustafa-čelebi naib, Omer-čelebi čokadžija i ...

9v/2 [661 — *Registracija duga*]

Ivan, sin Petra, iz mahale Baba-Bešira, dužan je 1.400 akči vakufu Bajezid-hodže za čohu po cijeni od 175 akči. Jamac je Omer-beg, sin Alidžana. Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

9v/3 [662 — *Registracija duga*]

Marko, sin Radosava, iz sela Raštoka,[320] dužan je 600 akči (vakufu Bajezid-hodže) za čohu po cijeni od 75 (akči). Jamac je Omer-beg.

Spomenutog datuma.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

9v/1 [663 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hasana tabaka, sina Abdulaha, iz mahale ...,[321] za dug od 1.300 akči vakufu Safije hatun, koji zastupa mutevelija Osman, sin Velije. Najamnina kuće iznosi 130 akči. Jamac je sin Abdulaha.

1. blagoslovenog ramazana 1042 (12. marta 1633).

1r/1 [664 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće i vinogradi Redžep-bega, koji stanuje u mahali Memije hodže u Suhom Dolu,[322] za dug od 1.500 akči vakufu Ibrahim-bega, koji zastupa mutevelija Aiša hatun. Jamac je Mustafa, sin Mehmeda hodže. Najamnina kuće je 187 akči.

Dana 1. rebia I 1042 (16. septembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Mehmed hajjat, Oruč Alija, Alija ćurčija i drugi.

[665 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Oruča, sina Alije, iz mahale hadži-Memije, za dug (vakufu Ibrahim-bega, koji zastupa mutevelija Aiša hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Alija ćurčija. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

[666 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mustafe, sina Mehmeda hodže, iz mahale hadži-Memije, za dug vakufu Ibrahim-bega, koji zastupa mutevelija Aiša hatun, u iznosu od 3.000 akči. Jamac mu je brat Mehmed. Najamnina za kuću iznosi 375 akči.

[667 — *Registracija vakufskog kapitala*]

Vakuf umrlog Ibrahim-bega na dan 1. rebia 1043 (5. septembra 1633) ima gotovinu od 6.400 akči, kojom raspolaže mutevelija Aiša.

[668 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća u Suhom Dolu, vlasništvo Redžep-bega iz mahale Memije hodže, za dug od 1.500 akči (vakufu Ibrahim-bega, koji zastupa mutevelija Aiša hatun). Jamac je Mustafa, sin Mehmeda halife, nastanjen u Brankovcu.[323]

Šuhud-ul-hal:

hadži Šaban Abduldželil, sin Piri-bega, Bilal, sin Abdulaha, hadži Ibrahim--beg Bali-zade i Salih, sin Abdulaha.

[669 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća u kojoj stanuje Jusuf, sin Hurema, iz mahale Čejvan--bega, za dug od 900 akči (vakufu Ibrahim-bega, koji zastupa Aiša hatun, mutevelija). Jamac je Salih hajjat, sin Džafera, iz mahale Fatime kadun. Najamnina kuće iznosi 113 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim hadži Bali-zade, Abdi-baša, hadži Musli-čelebi, Ibrahim-baša muhzir i Mustafa-efendija kadija.

[670 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Sulejman-efendije imao je 1. redžepa 1042 (12. januara 1633) gotovinu od 20.000 akči, kojom je raspolagao Osman-dede.

91v/2 [671 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i vinograd Habiba i Muharema, sinova Mustafe, iz sela Kora, za dug od 1.000 akči (vakufu Sulejman-efendije, koji zastupa Osman-dede). Spomenuti su međusobno jamčili. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi imam, hadži Husein, Sofi Hasan i Mustafa-čelebi.

91v/3 [672 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće i vinogradi Sultane, kćeri Mahmuda, iz sela Kora, za dug od 720 akči (vakufu Sulejman-efendije, koji zastupa Osman-dede). Jamac je bio Jusuf-dede. Najamnina kuće iznosi 90 akči.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Osman-čelebi, Ibrahim zlatar, Ibrahim hafaf i drugi.

91v/4 [673 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Hurema i Here,[324] iz mahale hadži-Memije, od šest motika loze, koji se nalazi u Rodoču i koji je kupljen od Balije, za dug od 1.500 akči (vakufu Sulejman-efendije). Jamci su Bali i njegov sin Hasan. Prihod od vinograda iznosi 188 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi Zijai, Jusuf berber, Omer, sin Alije, Ibrahim Osman i drugi.

91v/5 [674 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće i vinogradi Balije, sina Kurta, iz sela Huma, za dug (vakufu Sulejman-efendije, koji zastupa Osman-dede) u iznosu od 1.600 akči. Jamci su Hurem i Hera. Najamnina kuća i prihodi od vinograda iznose 193 akče.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti i drugi.

92r/1 [675 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Sulejman-efendije imao je 1. redžepa 1043 (1. januara 1634) gotovinu od ... kojom raspolaže Osman-čelebi, mutevelija.

92r/2 [676 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i vinograd Habiba i Muharema, sinova Arnauta Mustafe, iz sela Kora, koje pripada Blagaju, za dug (vakufu Sulejman-efendije, koji zastupa mutevelija Osman-čelebi) u iznosu od 2.300 akči. Najamnina kuće i prihodi od vinograda iznose 288 akči. Jamac ...

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi imam, hadži Alija iz mahale Fatime kadun, hadži Mustafa Fojnica[325] tabak, Hasan, sin ...

[677 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Memije imao je 1. muharema 1042 (19. jula 1632) gotovinu od 11.000 akči.

[678 — *Registracija duga*]

Gazi hafaf dužan je (vakufu hadži-Memije tabaka) 2.025 akči za kupljenu robu. Jamci su Osman-čauš i Bešir hafaf.

Šuhud-ul-hal:

Bali halifa mujezin, Osman Jašmak, Osman ćehaja i drugi.

[679 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Dragičini, vlasništvo Mehmeda, sina Abdulaha, iz mahale Baba-Bešira, za dug (vakufu hadži-Memije tabaka) u iznosu od 1.000 akči. Prihod od vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sefer-efendija vaiz, hadži Salih, Bali halifa, Osman kovač i drugi.

[680 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Huseina, sina Osmana, iz mahale Karađoz-bega, za dug (vakufu hadži-Memije tabaka) u iznosu od 1.000 akči. Jamci su usta Osman kovač i Ibrahim Puca.[326] Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Husein-baša, Ahmed hajjat i Derviš zeraca.

[681 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Mehmeda, iz sela Istrupić,[327] koje pripada Nevesinju, za dug (vakufu hadži-Memije tabaka) u iznosu od 2.800 akči. Jamac je Mustafa spahija iz sela Predolja, koje pripada Nevesinju.

Šuhud-ul-hal:

ćurčija Derviš, Hasan halifa mujezin i drugi.

[682 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Saliha, sina Hasana, iz sela Opličića,[328] za dug (vakufu hadži-Memije tabaka) u iznosu od 1.000 akči. Jamci su Ahmed, iz mahale Zahum, i Kurt Alija, iz mahale Kose hodže. Prihod od vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Memi hajjat, Ahmed hajjat, Bekir-baša i drugi.

www.BosnaHistorija.com

93v/1 [683 — *Registracija zaloga*]

Založena je kuća Ahmeda tabaka, iz mahale hadži-Hasana, za dug maloljetnicima iza Memije, sina Abdulmenana, u iznosu od 5.113 akči preko njihova staratelja Haziri-zade[329] Mehmeda čelebije. Najamnina kuće iznosi 639 akči. Dana 1. rebia I 1042 (16. septembra 1632).

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, hadži Salih, hadži Ahmed i Bali halifa.

93v/2 [684 — *Registracija zaloga*]

Založeni su vinogradi Mehmeda, sina Mustafe, iz sela Krućevića,[330] za dug maloljetnicima Memije, sina Abdulmenana, u iznosu od 1.367 akči. Prihod od vinograda iznosi 164 akče.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi hatib, hadži Osman, hadži Salih i drugi.

93v/3 [685 — *Registracija zaloga*]

Založeni su mlin i vinogradi Mehmeda čelebije hatiba za dug (maloljetnicima Memije, sina Abdulmenana) u iznosu od 2.000 akči. Najamnina mlina iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

94r On je onaj koji pomaže!

94r/1 [686 —*Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Nefise hatun imao je gotovinu od 8.000 akči 1. džumada I 1042 (14. novembra 1632). Njom raspolaže mutevelija Osman-čelebi, imam džamije Nezir-age.

94r/2 [687 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Jusufa, sina Mustafe, iz sela Blizanaca, za dug (vakufu Nefise hatun) u iznosu od 1.000 akči. Zakupnina vinograda iznosi 125 akči. Jamac je njegov sin Sulejman.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim, sin Džafera, Ismail halifa i Ahmed, sin Jusufa.

94r/3 [688 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je mladi vinograd Mihovila, sina Ratka, iz sela Blizanaca, za dug (vakufu Nefise hatun) u iznosu od 1.200 akči. Jamac je Osman-čelebi, mutevelija. Zakupnina vinograda iznosi 150 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, Mehmed-beg, Ahmed-čelebi kazaz i Ali-baša.

[689 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je mladi vinograd Miloša Mostarčića,[331] iz sela Blizanaca, za dug (vakufu Nefise hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Stipan. Zakupnina vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[690 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Alije, sina Velije, iz mahale Nezir-age, za dug (vakufu Nefise hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac mu je majka. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf tabak, Alija čizmedžija i hadži Osman.

[691 — *Registracija gotovine vakufa*]

Vakufi hadži-Kurta imali su gotovinu od 17.000 akči 1. džumada I 1042 (14. novembra 1632). Njome je raspolagao mutevelija hadži Osman.

[692 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je mladi vinograd od 8 motika loze, vlasništvo Andrije, sina Matijaša, iz sela Blizanaca, za dug (vakufu hadži-Kurta) u iznosu od 1.700 akči. Jamac mu je brat Sladoje. Prihodi od vinograda iznose 170 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Bekir džabija, Ahmed i drugi.

[693 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je bašča Ahmeda, sina Mehmeda, koja se nalazi uz njegovu kuću u mahali Nezir-age, za dug (vakufu hadži-Kurta) u iznosu od 1.000 akči. Najamnina kuće iznosi 1.000 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[694 — *Registracija prodaje radi isplate duga vakufu*]

Derviš, sin Einehana, iz mahale Vihovića,[332] prodao je vinograd od 4 motike loze vakufu (hadži-Kurta) za dug od 500 akči i prihvatio se da drži taj vinograd pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 50 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan spahija, Ali-hodža, Osman ćehaja i Ibrahim-baša.

[695 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Sulejmana čelebije, sina hadži-Balije, u kojoj stanuje vlasnik, za dug (vakufu hadži-Kurta) u iznosu od 7.000 akči. Jamac je njegov sin Alija. Najamnina kuće iznosi 700 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Bekir džabija, Mustafa muhzir i drugi.

[696 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća gospođe Kerime, kćeri Ešeka,[333] iz mahale Ćejvan-begove, za dug (vakufu hadži-Kurta) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Zijai, brat Jusufa čelebije. Najamnina kuće iznosi 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi hatib, Bali-hodža i hodža Osman.

[697 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Stipana, sina Ratka, iz sela Blizanaca, za dug (vakufu hadži-Kurta) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Mađar-oglu Omer. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Osman, Pijale Abdulah, Mustafa, sin Huseina, i Šaban kalfa.

[698 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Hasan, sin Mehmeda, iz sela Blizanaca, prodao je svoj vinograd vakufu (hadži-Kurta) da bi otplatio dug vakufu u iznosu od 550 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 550 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ismail-čelebi, Ahmed-čelebi softa i drugi.

[699 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Hatidže, kćeri Ramadana, imao je gotovinu od 20.000 akči 1. muharema 1042 (19. jula 1632). Njom raspolaže Mehmed-čelebi, hatib.

[700 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ahmeda, sina Jusufa, iz mahale Huseina hodže, za dug (vakufu Hatidže, kćeri Ramadana) u iznosu od 1.000 akči. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-čelebi, Husein-baša, Ibrahim trgovac i Ahmed nalband.

[701 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Nezira imao je gotovinu od 10.000 akči 1. rebia I 1042 (16. septembra 1632). Njom raspolaže mutevelija Abdi halifa, imam džamije Baba-Bešira.

[702 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi Jusufa, sina Velije, i Šabana Džajića,[334] za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 1.000 akči. Međusobno su jamčili jedan drugome. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Bali-beg, Mehmed-baša i drugi.

[703 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Mehmeda, sina Jusufa, iz sela Cima, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 800 akči. Jamac mu je brat Mahmud. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, Ibrahim Bikli[335] i drugi.

[704 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hasana, sina Iskendera, iz mahale hodže Jahje, za dug (vakufu hadži-Nezira). Jamac je Šaban, tabak, iz mahale Karađoz-bega. Najamnina kuće iznosi 500 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sofi Hasan, Bekir-beg, Mehmed-čelebi i drugi.

On! *97v*

[705 — *Registracija zaloga*]

Založen je dio mlina Vukomira, sina Stojana, iz sela Čerlinca,[336] koje pripada Duvnu, za dug maloljetnicima iza umrlog Mehmeda, sina Abdulaha, iz mahale Derviš-paše, posredstvom njihova staratelja Abdi Ahmed-spahije. Jamac je Stojar, sin Matijaša. Najamnina mlina iznosi 150 akči.

Šuhud-ul-hal:

Šaban katib, Ahmed, sin Abdulaha, Hasan, sin Abdulaha, i Ibrahim, sin Abdulaha.

On je onaj koji pomaže! *98r*

[706 — *Registracija imovine maloljetnika*]

Izvršena je registracija imovine maloljetnika hadži-Pirije iz mahale hadži-Alije, putem staratelja hadži-Alije, u godini 1042 (1632—1633).

Dužnici su Jahja, sin Sefera, i Ahmed, sin Hasana, iz mahale Nezir-age. Dug 2.000 (akči). Prihod od vinograda 250 (akči).

Založena je kuća u kojoj stanuje Ahmed. Založen je i vinograd koji se nalazi u Jahja-Momiću.[337]

Jamac . . .

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa i hadži Šaban.

[707 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Nezira imao je, 1. rebia I 1043 (5. septembra 1633), gotovinu od 10.000 akči kojom je raspolagao mutevelija Abdi-čelebi.

www.BosnaHistorija.com

[708 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd od 8 motika loze, vlasništvo Mehmeda, sina Jusufa, iz mahale Cima, za dug vakufu (hadži-Nezira) u iznosu od 800 akči. Zakupnina vinograda iznosi 46 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ishak-čelebi, Ibrahim-aga muderis i drugi.

[709 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Šabana, sina Huseina, u mahali Karađoz-bega, i vinograd od 8 motika loze za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 2.000 akči. Zakupnina vinograda iznosi 25 akči. Jamac je Hasan, sin Iskendera.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-beg, Jusuf-baša, Ahmed, sin Kurta, i drugi.

[710 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hasana, sina Iskendera, iz mahale Jahje hodže, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je usta Šaban. Najamnina kuće iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[711 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je ćurči hane i vinograd od 5 motika loze ćurčije Mihajla, sina Radoja, iz mahale hadži-Balije, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Stipan terzija, sin Radosava. Spomenutog datuma. (Zakupnina vinograda) iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-beg, Mustafa-beg i Mustafa-čelebi.

[712 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Smrčenjacima, vlasništvo Ante, sina Jurja, iz mahale Baba-Bešira, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 600 akči. Jamac mu je zet Miloš, sin Ante. Zakupnina vinograda iznosi 75 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[713 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Jusuf, sin Velije, iz mahale Fatime kadun, prodao je vakufu (hadži-Nezira) vinograd od 5 motika loze, koji se nalazi u Željuši, uz groblje, za dug (istom vakufu) i istovremeno vinograd uzeo pod godišnji zakup. Jamac je Šaban Džajić iz sela Željuše. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Osman-čelebi, Hasan-efendija, Nezir ćehaja i Ibrahim-baša.

[714 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je nova kuća Grgura, sina Mate, iz mahale Baba-Bešira, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 500 akči. Jamac je Hasan, sin Abdulaha. Najamnina kuće iznosi 63 akče.

Šuhud-ul-hal:

Osman, sin Mahmuda, Mahmud, sin Pervane, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[715 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mahmuda, iz mahale hadži-Balije, za dug (vakufu hadži-Nezira) u iznosu od 300 akči. Jamac je Jusuf, sin Ibrahima. Najamnina kuće iznosi 37 akči.

Šuhud-ul-hal:

Vila Hasan, Hasan Žulji,[338] Ibrahim . . ., Ismail, sin Ferhata.

On! *99r*

[716 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Ferhata Prusca imao je, 1. muharema 1042 (19. jula 1632), gotovinu od 14.300 akči, kojom raspolaže mutevelija hadži Salih.

[717 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su ahar i bašča Ahmeda hajjata, iz mahale Ćejvan-bega, za dug (vakufu Ferhata Prusca) u iznosu od 1.800 akči. Jamac je njegov sin Ibrahim. Najamnina kuće iznosi 225 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed berber, Abdi-čelebi i drugi.

[718 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće i vinogradi Ibrahima, sina Balije, iz sela Hodbine, za dug (vakufu Ferhata Prusca?) u iznosu od 1.700 akči. Jamac je Ahmed hajjat. Najamnina kuće iznosi 213 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bali-čelebi, Osman trgovac, Piri trgovac i Šaban kalfa.

[719 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd od oko 18 motika loze, vlasništvo Mustafe, sina Abdulaha, iz sela Ošanića, za dug (vakufu Ferhata Prusca ?) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je usta Osman, trgovac iz mahale Kanber-age. Prihod od vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bali halifa mujezin, Piri trgovac, Omer hajjat i Jusuf hajjat.

[720 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je bašča Ali-baše, iz sela Rodoča, koja se nalazi uz (rječicu) Jasenicu, za dug (vakufu Ferhata Prusca ?) u iznosu od 1.300 akči. Jamac je Husein Sofi. Najamnina bašče iznosi 157 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa, Bali halifa, Piri trgovac, Osman trgovac i drugi.

[721 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmed-bega, koju je kupio od umrlog ..., iz mahale Ćejvan-bega, za dug vakufu Ferhata Prusca (?) u iznosu od 7.500 akči. Jamac mu je sin Mustafa. Najamnina kuće iznosi 938 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[722 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Firuza tabaka, iz mahale Ćejvan-bega, za dug (vakufu Ferhata Prusca) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Husein-zade[339] Mehmed iz Kapavice.[340] Najamnina kuće iznosi 120 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa trgovac, Bali halifa, Ahmed hajjat i drugi.

[723 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Mehmeda, sina Iskendera ćehaje, imao je gotovinu od 24.000 akči 1. muharema 1042 (19. jula 1632). Njome raspolaže mutevelija Osman-čelebi.

[724 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće Abdi-bega i brata mu Mustafe Košte[341] i Sulejmana, u kojima stanuju, u mahali Memije hodže, za dug vakufu hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje, u iznosu od 5.000 akči. Jedan drugom su bili jamci.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Mustafa-aga kanabadži, Ibrahim Grujica[342] i drugi.

[725 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd, zvani Bare, Mahmuda Kukovića[343] iz sela Radišića,[344] koje pripada Ljubuškom, za dug (vakufu hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Hasan Konac. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi Miše-zade,[345] Alija hafaf i Hasan, sin terzije Osmana.

[726 — *Registracija jamstva za dug vakufu*]

Tadija, sin Lučića, i Luka, sin Petra, iz sela Pribinovića, uzajamno su jamčili jedan drugom za dug (vakufu hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje) u iznosu od 1.000 akči ... iznosi 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi, Ibrahim-čelebi kalajdži piri, Nezir ćehaja piri i Salih Terzi Džaj-oglu.

[727 — *Registracija jamstva za dug vakufu*]

Velija, sin Alije Šarića, i Stipan Nikola, iz Dobrog Sela, uzajamno su jamčili jedan drugom za dug (vakufu hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje) u iznosu od 1.500 akči, od čega se 150 akči odnosi na vrijednost robe.

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi, Abdi-čelebi, Ahmed-baša i drugi.

On je onaj koji pomaže! *100v*

[728 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf umrlog Murata iz kasabe Mostara imao je 1. šabana 1041 (22. februara 1632) gotovinu od 6.000 (šest hiljada akči) kojom raspolaže mutevelija Sefer-efendija.

[729 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Aiše, kćeri Memije, iz mahale Jahje hodže, za dug (vakufu umrlog Murata) u iznosu od 3.000 akči. Godišnja najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf halifa imam, sin Alije, kalajdžija Alija, sin Osmana, Šahbaz El-Zaifi, Ahmed Ali Bali i Abdi-čelebi.

On je onaj koji pomaže! *101r*

[730 — *Registracija duga*]

Ahmed, sin Firuza, iz mahale Kose hodže, dužan je 3.000 akči vakufu Rahime hatun, kćeri Abdulmenana, iz mahale Karađoz-bega, koji predstavlja Ahmed, sin Firuza. Dužan je (također) 375 akči od prodaje robe. Jamac je Omer, sin Alije, iz mahale Mehmeda ćehaje.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed, sin Hasana, Derviš ćurčija, Husein, sin Mahmuda, Ali-baša, Ibrahim, sin Mustafe, i Ibrahim-baša.

www.BosnaHistorija.com

[731 — *Registracija duga vakufu*]

Omer, sin Alije, iz mahale Mehmeda ćehaje, dužan je (vakufu Rahime hatun, kćeri Abdulmenana) iznos od 2.500 akči. Jamac je Ahmed, sin Firuza, iz mahale Kose hodže. Dug od prodaje robe iznosi 313 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[732 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Andrije i brata mu Marka iz sela Međugorja za dug vakufu hadži-Alije iz sela Jasenice preko mutevelije Ahmeda čelebije. Uzajamno su jamčili jedan za drugog. Jamčio je i muhzir Mustafa. Prihod od vinograda iznosi 308 akči.

U prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633).

Šuhud-ul-hal:

Osman-čauš, Ismail-čelebi, Vučko, Vukodrag i Juraj Smoljan.

102v On je onaj koji pomaže!

[733 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Kanber-age imao je gotovinu od 27.000 akči u prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633). Njome raspolaže mutevelija hadži Durak.

[734 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd, zvani Potkonac, vlasništvo Ante, sina Matijaša, iz sela Opličića, koje pripada Nevesinju, za dug (vakufu) Kanber-age u iznosu od 18.000 akči. Jamac je Murat-baša iz istog sela. Prihodi od vinograda iznose 2.250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Osman jašmakdžija, Bali halifa jašmakdžija, Mustafa-čelebi, sin Halila, Piri Sutlula[346] i Mustafa-beg.

[735 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Aiše hatun imao je gotovinu od 9.000 akči, kojom raspolaže imam Ismail-čelebi.

[736 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Memije timurdžije, u kojoj stanuje, iz mahale Hafiza hodže, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamci su Osman kovač i Husein. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-čelebi nalband, Bešir halvadžija, Turhan nedžar i Halil trgovac.

[737 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće Alije tabaka iz sela Gološice,[347] koje pripada Gabeli, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.300 akči. Jamci su Abdi mlinar i Damjan iz tog sela. Najamnina kuće iznosi 136 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Ibrahim tabak, Hasan tabak, Husein Šijak-zade[348] i Mehmed tabak.

[738 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmeda, sina Alije, iz sela Cima, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Mehmed, sin Jusufa. Najamnina kuće i prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Kurt Alija, Omer tabak, hadži Ibrahim, Ahmed tabak i Ibrahim.

[739 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Aiše hatun imao je gotovinu od 21.000 akči 1. redžepa 1042 (12. januara 1633). Njome raspolaže mutevelija Ismail-čelebi.

[740 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i vinograd Murata ćurčije, iz mahale Huseina hodže, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 3.000 akči. Jamac je Mustafa ćurčija. Najamnina kuće i prihodi od vinograda iznose 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa trgovac, hadži Šaban, hadži Husein bevab i drugi.

[741 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća s baščom Murata Hubijera, iz mahale hadži-Memije, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Jakup-čelebi, imam. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[742 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su kuća i vinograd Alidžana, sina Huseina, iz sela Hodbine, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 2.200 akči. Jamac je Ibrahim Zelić.[349] Najamnina kuće iznosi 275 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi, hadži Mustafa i hadži Šaban.

[743 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Rahime hatun imao je gotovinu od 16.400 akči 1. muharema 1042 (19. jula 1632). Njome raspolaže Oruč halifa.

[744 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmeda taščije, u kojoj stanuje, u mahali Memije hodže, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 1.000 akči. Najamnina kuće iznosi 120 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi, Hasan spahija, Hasan halifa i Hasan Halil.

[745 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hasana-halife, mujezina, u kojoj stanuje, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 3.000 akči. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Husein hajjat, hadži Osman, Memi-baša i Alija hafaf.

[746 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Alije, sina Abdulaha, u kojoj stanuje, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Džafer tabak. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

[747 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je dućanski alat u tabhani Mehmeda tabaka, šegrta hadži-Kurta, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 1.000 akči. Zakupnina dućanskog alata iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Alija hafaf, Muhsin-baša hafaf, Piri tabak, hadži Kurt Alija i drugi.

[748 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

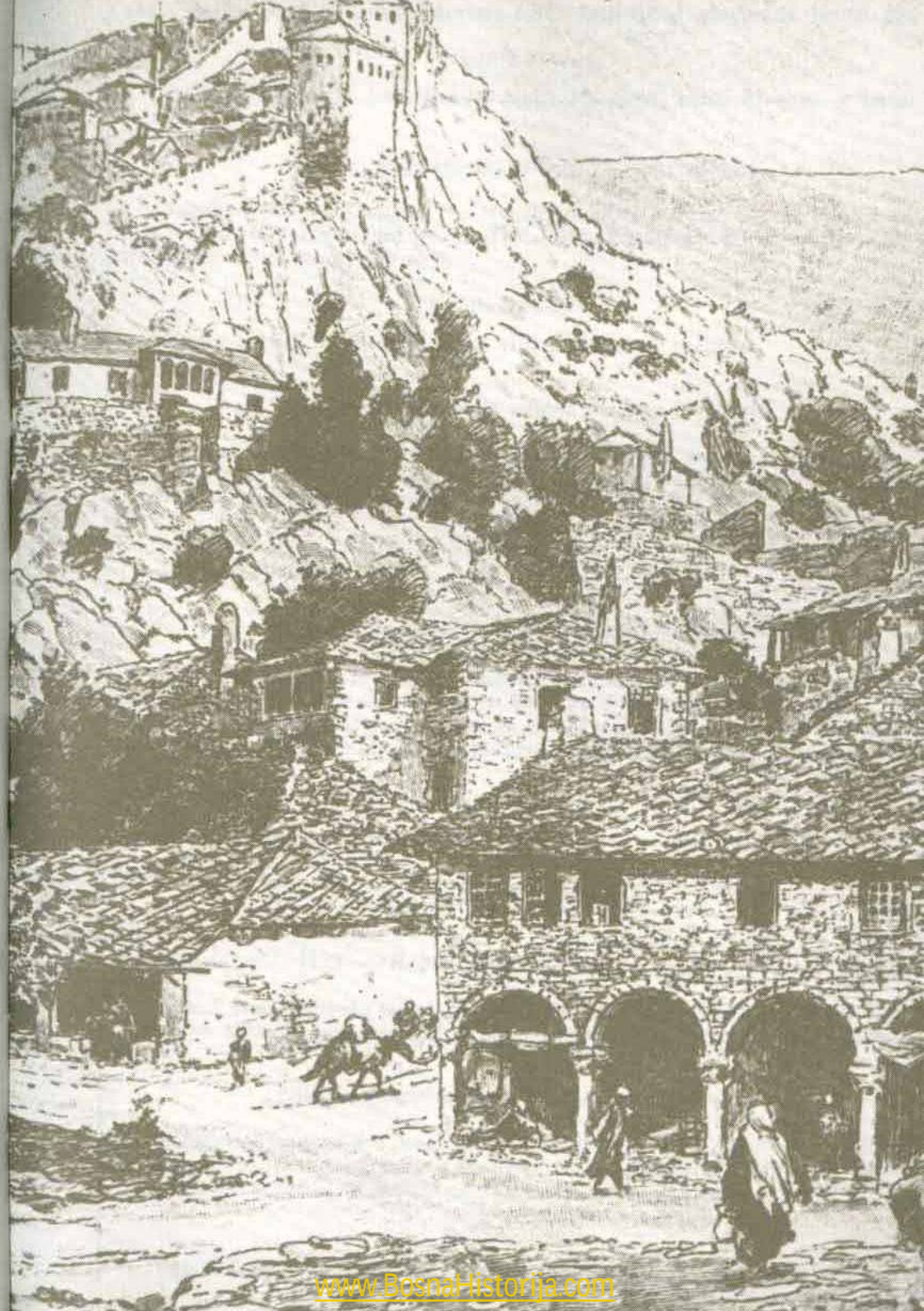
Založen je vinograd Gazije, sina Hurema, iz sela Hodbine, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Hasan Hodbina. Prihod od vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-baša, Alija hafaf, Halil i Ibrahim.

[749 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Zaliku,[350] vlasništvo Huseina, sina Mahmuda, iz mahale Ibrahim-efendije, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 5.000

www.BosnaHistorija.com

akči. Jamac je Alija-čelebi Murteza-oglu. Prihod od vinograda iznosi 625 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf Šijak, Alija jašmakdžija, hadži Mahmud, hadži Mehmed i hadži Osman.

[750 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Osmana Pir Mezide, u kojoj stanuje, u selu Zaliku, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 1.500 akči. Jamac mu je sin Ibrahim. Najamnina kuće iznosi 188 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan halifa, Memi-baša, hadži Hurem i Hasan spahija.

[751 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd na Željuši, vlasništvo Hasana tabaka iz mahale Memije hodže, za dug (vakufu Rahime hatun) u iznosu od 2.000 akči. Jamac mu je sin Mustafa. Prihod od vinograda iznosi . . .

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[752 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Blaž, sin Marića, iz sela Dobrkovića, prodao je vakufu Rahime hatun vinograd koji se nalazi ispod njegove kuće, za dug istom vakufu u iznosu od 1.000 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Jamci su Miloš, sin Marina, iz spomenutog sela, i Stipan i Miloš, sin Mihovila. Zakupnina vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Alija čizmedžija, hadži Hurem i Memi-baša.

On je onaj koji pomaže! *105v*

[753 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Memije hodže iz sela Suhog Dola imao je gotovinu od 50.000 akči 1. redžepa 1042 (12. januara 1632). Njome raspolaže mutevelija Matrak[351] Hasan halifa.

[754 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd i kuća ćurčije Murata, u kojoj stanuje, u mahali Ibrahim-efendije, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je Sulejman Zelenbać.[352] Prihod od vinograda iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan mutevelija, Derviš katib i Hasan džabija.

[755 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmeda, sina Jusuf-age, u kojoj stanuje, u mahali Huseina hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Alija hajjat. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[756 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Veli-bega đundije, iz mahale Huseina hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 500 akči. Supruga mu je jamac. Najamnina kuće iznosi 75 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Abdi-beg, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[757 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi u Kamenoj, vlasništvo Huseina spahije, tabaka iz mahale Sinan-paše, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 3.000 akči. Jamac mu je brat Bešir. Prihodi od vinograda iznose 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš katib, Abdi-beg i Mustafa muhzir.

[758 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mahmud-age, sina Ibrahim-age, u kojoj stanuje, u mahali Jahje hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 3.000 akči. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[759 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Orlacu, vlasništvo hadži-Hasana Tule,[353] za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 4.000 akči. Zakupnina vinograda iznosi 500 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa jašmakdžija, Mehmed hajjat i Ibrahim-baša muhzir.

[760 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mustafe jašmakdžije, u kojoj stanuje, u mahali Huseina hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Omer iz spomenute mahale. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, Ibrahim-baša i Mehmed arakadži.

[761 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mustafe tabaka, u kojoj stanuje, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 400 akči. Najamnina kuće iznosi 50 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

[762 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Osmana tabaka iz sela Krtoliča,[354] za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 600 akči. Prihodi od vinograda iznose 75 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[763 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Sofi Balije, damada Mimara Huseina, u kojoj stanuje, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 3.000 akči. Jamac mu je supruga. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bali-beg Jahja-zade, Ahmed kazaz, Bekir, sin Džafera, i Abdi-beg đundi.

[764 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Husein, sin Omera, iz mahale Alidžana,[355] prodao je vinograd u Cimu vakufu (Memije hodže za dug istom vakufu) u iznosu od 1.000 akči i uzeo vinograd pod zakup. Jamac je Mehmed ... Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed kazaz, Hasan, sin Alije, Komar[356] Mehmed i Oruč kazaz.

[765 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je (vinograd) Milenka, sina Stipana, iz Hrasta,[357] koje pripada Nevesinju, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.000 akči. Prihodi (od vinograda) iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Osman ćehaja, Kodža-beg i Mustafa sluga.

[766 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Memije hodže iz sela Suhog Dola imao je gotovinu od 50.000 akči 1. redžepa 1042 (12. januara 1633). Njome raspolaže Matrak Hasan halifa.

www.BosnaHistorija.com

6v/2 [767 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Cimu, vlasništvo Huseina Mujiče-zade,[358] iz mahale Vakuf,[359] za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Mehmed ... Prihod od vinograda iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman kapudžija, Oruč spahija, Derviš hajjat i drugi.

6v/3 [768 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i vinograd Osmana, sina Hasana, iz sela Krtolovića, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 600 akči. Jamac je Salih Dusina-zade.[360] Prihodi od vinograda iznose 75 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

6v/4 [769 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća ćurčije Murata, iz mahale Ibrahima, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 2.500 akči. Jamac je Sulejman Zelenbać. Najamnina kuće iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

6v/5 [770 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mustafe, sina Balije, iz mahale Fatime, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 400 akči. Najamnina kuće iznosi 50 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

6v/6 [771 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmeda tabaka, u kojoj stanuje, u mahali hadži-Jahje, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.200 akči. Jamac je Mahmud-dede. Najamnina kuće iznosi 150 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman kapudžija, Oruč spahija, hadži Ahmed-baša i drugi.

6v/7 [772 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Balije, sina Derviša, u kojoj stanuje, u mahali Jahje hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 3.000 akči. Jamac mu je supruga. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi, imam Bilušina, Jusuf-baša Skrado,[361] Pazar-baša, hadži Kurt Alija, Jusuf kalajdžija i Mustafa-čelebi.

[773 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Derviša Turhana za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Jusuf. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-beg, Ahmed-čelebi kazaz, Mustafa sarač, Oruč kazaz i drugi.

[774 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mahmud-age muteferike, iz mahale Jahje hodže, za dug (vakufu Memije hodže) u iznosu od 3.000 akči. Jamac je ...[362] Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[775 — *Registracija duga vakufu*]

Milenko iz sela Hrasta, koje pripada Nevesinju, dužan je 1.000 akči i 125 akči za robu (vakufu Memije hodže). Jamac je hatib Mustafa-čelebi.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

[776 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd, zvani Bara, Mahmuda Kondžovića,[363] iz sela Radišića, koje pripada Ljubuškom, za dug vakufu hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje, u iznosu od 1.000 akči, čiji je mutevelija Osman-čelebi. Jamac je Hasan Konac. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Dana 1. svetog muharema 1043 (8. jula 1633).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-aga, sin Ćejvana, hadži Kurt Alija, Memi spahija Malkoč[364] i deli Durak, sin Ferida.

[777 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Fil Abdi-beg i braća Mustafa-baša i Sulejman-beg, iz mahale Memije hodže, prodali su vakufu (hadži-Mehmeda, sina Iskendera ćehaje) kuću, u kojoj stanuju, za dug (istom vakufu) od 5.000 akči i uzeli je pod najam. Međusobno su jamčili jedan drugome. Najamnina za kuću iznosi 500 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša Skrado, Hasan halifa Matrak, Nezir ćehaja piri i Ibrahim-baša muhzir.

[778 — *Registracija gotovine vakufa*]

Vakuf hadži-Balije imao je 1. muharema 1042 (19. jula 1632) gotovinu od 6.000 akči, kojom raspolaže Oruč halifa, mutevelija.

[779 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Cimu, vlasništvo Sefera, sina Ferida, iz mahale Jahje hodže, za dug (vakufu hadži-Balije) u iznosu od 3.000 akči. Jamac je Husein Džuš-ab.[363] Prihodi od vinograda iznose 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Behram-baša, Muhsin tabak, Mustafa mujezin, Hasan tabak i Ahmed hajjat.

[780 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Alije, sina Mehmeda, koji je kupio od Oruča halife, iz mahale hadži-Balije, za dug (vakufu hadži-Balije) u iznosu od 2.000 akči. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi Kreso, Osman hafaf, Hasan Konac i Muhsin hafaf.

[781 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Bajezid-hodže imao je 1. muharema 1042 (19. jula 1632) gotovinu od 26.000 akči, kojom raspolaže mutevelija hadži Hasan.

[782 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi u selu Hukoviću,[366] vlasništvo Mustafe, sina Ahmeda, i Hasana Penir-zade,[367] za dug (vakufu Bajezida hodže) u iznosu od 1.500 akči. Uzajamno su jamčili jedan drugom, a za njih Osman ćehaja. Prihodi od vinograda iznose 187 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Ibrahim-baša muhzir, Hasan džabija i drugi.

[783 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Mahmuda hajjata, iz mahale Ibrahim-age, za dug (vakufu Bajezida hodže) u iznosu od 1.000 akči. Prihodi od vinograda iznose 125 akči. Jamac je deli Velija.

Šuhud-ul-hal:

Hasan hajjat, Hasan halifa mujezin, Jusuf trgovac i deli Murat.

[784 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Smrčenjacima i kuća Derviša katiba iz mahale Vihovića za dug vakufu Bajezida hodže u iznosu od 735 akči. Jamac je Husein iz spomenute mahale. Također je dužan 93 akče za robu.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib i Mehmed-čelebi Čauš-zade.

[785 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Alija-čelebi, mudželit, iz mahale hadži-Balije, prodao je kuću, koju je kupio od Mumina, vakufu (Bajezida hodže) za dug tom vakufu u iznosu od 1.000 akči i uzeo je pod najam. Najamnina kuće iznosi 125 akči. Jamac je Mustafa-čelebi, sin hadži-Alije.

Šuhud-ul-hal:

Husein hajjat, Jusuf trgovac, Mehmed hajjat i Muzafer hajjat.

[786 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd i mlinovi u Smrčenjacima, vlasništvo Omer-bega, sina Alidžana, iz mahale Baba-Bešira, za dug (vakufu Bajezida hodže) u iznosu od 12.565 akči. Jamci su mu brat Mustafa, zet Ahmed i Mustafa, sin Ajni-bega. Prihodi od vinograda i mlina iznose 1.595 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bali-beg, Omer-čelebi čokadžija i Husein džabija.

[787 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je bašča Taliba čelebije, sina Benli-[368]Mehmeda za dug (vakufu Bajezida hodže) u iznosu od 2.900 akči. Jamac je Mustafa Čavko-zade.[369] Prihodi od bašče iznose 362 akče.

Šuhud-ul-hal:

Mahmud, Hasan trgovac, Husein hajjat i Jusuf hajjat.

[788 — *Registracija duga vakufu*]

Marko, sin Rauša, iz sela Raške Gore, dužan je 600 akči i 75 akči za robu (vakufu Bajezida hodže). Jamac je Omer-beg, sin Alidžana.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

[789 — *Registracija duga vakufu*]

Ivan, sin Petra, dužan je (vakufu Bajezida hodže) 1.400 akči i 175 akči za robu. Jamac je Omer-beg, sin Alidžana.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[790 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd ispod kuće Derviša katiba iz Vihovića za dug (vakufu Bajezida hodže) u iznosu od 735 akči. Prihodi od vinograda iznose 75 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-baša, Šaban kalfa i Malkoč-baša.

www.BosnaHistorija.com

Bilješka. Na strani 109v ispisana je uobičajena formula kadije hadži--Hasana, sina Alije, kojom se potvrđuje autentičnost dokumenta, a u prevodu glasi:

»Stvar je onakva kako je napisano u dokumentu. Napisao rob koji je ponizan bogu, onaj koji se nada dobročinstvu božjem, El-Hadži Hasan, sin Alije, kadija u kadiluku Mostar.«

[791 — *Registracija zaloga za dug*]

Založen je vinograd u Kamenoj,[370] vlasništvo Tadije, kneza sela Goranaca, za dug od 1.300 akči maloljetnicima Ivana, čijom imovinom raspolaže Kostadan,[371] njihov staratelj. Prihodi od vinograda iznose 130 akči.

U prvoj dekadi svetog muharema 1042 (19—28. jula 1632).

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi hatib, Mustafa halifa, Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

110v On je onaj koji pomaže!

[792 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Saliha, sina Memije, u kojoj stanuje, u mahali Ibrahim--age, za dug vakufu hadži-Osmana zergera u iznosu od 1.000 akči, čiji je mutevelija hadži Osman. Jamac je Ibrahim, sin Memije. Najamnina kuće...

U prvoj dekadi svetog muharema 1041 (30. jula—8. avgusta 1631).

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-baša, Osman-dede, Ismail-čelebi mujezin, Abdi-baša i hadži Alija.

[793 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi u Dračevicama,[372] vlasništvo Mehmeda i Mustafe, sinova Mahmuda, iz Podgrađa, za dug (vakufu hadži-Osmana kujundžije) u iznosu od 500 akči. Uzajamno su jamčili jedan drugom. Zakupnina vinograda iznosi 62 akče. Oni su također dali i erazi-miriju koja je odvojena od vinograda.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi Haziri, Jusuf halifa imam, Osman-čelebi Šahin i Mustafa--čelebi.

[794 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Mehmed-čelebi, sin Alije ćehaje, nastanjen u Gabeli, prodao je beji-vefaom (vakufu hadži-Osmana kujundžije) za dug od 15.000 akči kuće u kojima je stanovao i čifluke koje je kupio od Mehmeda-spahije, sa znanjem sahibi--čifluka, i uzeo ih pod godišnji zakup od 1.875 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mehmed Lag-zade,[373] deli Velija, Mustafa-beg, Velija Mahmud hajjat, Abdurahman-čelebi i hadži Kurt Alija.

On je onaj koji pomaže! *111r*

[795 — *Registracija vakufske gotovine*] 11

Vakuf hadži-Kurta Alije Karaldži-zade[374] imao je gotovinu od 15.150 akči 1. muharema 1042 (19. jula 1632). Njome raspolaže Ahmed-baša Šahin-oglu.

[796 — *Registracija zaloga za dug vakufu koji se nalazi u (?)*] 11

Založen je vinograd zvani Bilišić, vlasništvo supruge Sladoja, za dug (vakufu hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac joj je sin Jovan. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mustafa, Hasan halifa, Mustafa-čelebi i drugi.

[797 — *Registracija zaloga za dug vakufu*] 11

Založen je vinograd, zvani Hrastovača, vlasništvo Memije, sina Hasana čifčije Zur-zade,[375] za dug (vakufu hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Sulejman, imam mesdžida u Gnojnicama. Zakupnina vinograda iznosi 120 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf sarač, Hurem trgovac i drugi.

[798 — *Registracija zaloga za dug vakufu*] 11

Založen je vinograd Kelimana, iz sela Gnojnica, u mjestu Zagrad, za dug (vakufu hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Jusuf-baša. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Alija hajjat, Husein hajjat i Ališan berber.

On je onaj koji pomaže! *111v*

[799 — *Registracija vakufske gotovine*] 11

Vakuf Sulejman-efendije imao je 1. redžepa 1041 (23. januara 1632) gotovinu od 20.200 akči kojom raspolaže mutevelija Osman.

[800 — *Registracija prodaje za dug vakufu*] 11

Hasan, sin Balije, iz sela Huma, prodao je kuću i vinograde vakufu (Sulejman-efendije) za dug tom vakufu u iznosu od 2.796 akči i uzeo te objekte pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 347 akči. Jamac je Jusuf berber.

Šuhud-ul-hal:

Veli halifa hatib, hadži Oruč i Bahtijar hodža.

[801 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Sultana, kći Mahmud-baše, prodala je kuću i vinograde vakufu Sulejman-efendije za dug tom vakufu u iznosu od 720 akči i uzela ih pod godišnji zakup. Najamnina kuće iznosi 90 akči. Jamac je Jusuf-dede.

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Osman-čelebi, Osman-baša i Osman ćehaja.

[802 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i vinogradi Muharema i Habiba, sinova Mustafe, iz sela Kora, koje pripada Blagaju, za dug (vakufu Sulejman-efendije) u iznosu od 1.000 akči. Zakupnina kuće i prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Abdi, sin Ibrahima, Osman ćehaja, Ibrahim-baša, Osman-čelebi, Nezir ćehaja i Hasan halifa.

[803 — *Registracija duga vakufu*]

Derviš, sin Mustafe, dužan je 1.100 akči (vakufu Sulejman-efendije).

[804 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Ahmeda Madžar-zade iz sela Željuše za dug (vakufu Sulejman-efendije) u iznosu od 500 akči. Prihodi od vinograda iznose 62 akče.

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Husein halifa, Muzafer hajjat, Jusuf trgovac i drugi.

[805 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća, bašča i vinograd Omer-baše, sina Kurta, za dug (vakufu Sulejman-efendije). Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Husein hajjat, Jusuf trgovac, Mehmed hajjat i drugi.

[806 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Hasan, sin Abdulaha, iz mahale hadži-Memije u Cernici, prodao je kuću, u kojoj stanuje, i bašču vakufu (Sulejman-efendije) za dug tome vakufu u iznosu od 1.100 akči i uzeo te objekte pod godišnji zakup. Zakupnina kuće i bašče iznosi 138 akči. Jamac mu je Osman, sin Alije, iz spomenute mahale.

Šuhud-ul-hal:

hadži Sulejman-efendija, Ibrahim-aga Šari,[376] Mehmed Lala-baša, hadži Hasan, Mehmed Komar, Durak tabak, Husein, sin Ibrahima, i Husein mujezin.

On je onaj koji pomaže! *112v*

[807 — *Registracija duga vakufu*]

Kara-Osman iz mahale hadži-Memije je dužan 5.000 akči vakufu Gül-endame,[377] čiji je mutevelija Haziri, sa znanjem Mehmeda čelebije, hatiba (džamije) Čejvana.

U prvoj dekadi časnog zilkadeta 1041 (20—29. maja 1632).

[808 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf . . .[378]-oglu Mustafe imao je gotovinu od 8.000 akči 1. redžepa 1042 (12. januara 1633). Njome raspolaže Ahmed-baša Šahin-oglu.

On je onaj koji pomaže! *113r*

[809 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Hume hatun imao je gotovinu od 8.000 akči u prvoj dekadi redžepa 1042 (12—21. januara 1633). Njome raspolaže Ahmed-čelebi Nalband-zade.[379]

[810 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ishaka, sina hadži-Hasana, u kojoj stanuje, za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 5.000 akči. Najamnina kuće iznosi 625 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Hasan, Jusuf-baša Smrado, Osman ćehaja i Mustafa-čelebi.

On je onaj koji pomaže *113v*

[811 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Aiše hatun imao je gotovinu od 21.000 akči u prvoj dekadi ševala 1041 (21—30. aprila 1632). Njome raspolaže mutevelija Ismail-čelebi.

[812 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Murata, sina Hubijera, iz mahale hadži-Memije, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Jakub-čelebi, imam. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Husein ahi-baba,[380] hadži Ibrahim, hadži Kurt i Husein tabak.

[813 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Jelene, kćeri Ivana, supruge Sladoja, iz sela Bilišića, za dug (vakufu Aiše hatun) u iznosu od 1.000 akči. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Isa kapudžija, Bešir halvadžija, Husein halvadžija i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[814 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Alije tabaka iz mahale hadži-Jahje za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 1.300 akči. Jamac je Jusuf-čelebi hatib u džamiji hadži-Jahje. Najamnina kuće iznosi 173 akče.

Šuhud-ul-hal:

Bešir halvadžija, Memi halvadžija, hadži Ibrahim i Hasan tabak.

[815 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Turhana nedžara, u kojoj stanuje, u selu Vrapčićima, za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 630 akči. Najamnina kuće iznosi 78 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[816 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ahmeda hodže iz sela Lišana za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 1.000 akči. Jamac mu je sin Mehmed-čelebi. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf-čelebi hatib, Isa kapudžija, Mehmed-čelebi trgovac i drugi.

[817 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd i kuće Derviša, sina Balije, i brata mu Sulejmana, iz sela Bagčine,[381] za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 1.000 akči. Uzajamno su jamčili jedan drugom. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Bešir halvadžija, Memi halvadžija, Hasan halvadžija i Alija tabak.

[818 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Alidžana, sina Hasana, iz sela Hodbine, za dug (vakufu Hume hatun) u iznosu od 2.200 akči. Jamac je Ibrahim Zaliki[382] iz mahale Jahje hodže. Prihodi od vinograda iznose 270 akči.

Šuhud-ul-hal:

Oruč halifa, Bešir halvadžija i drugi.

114r On je onaj koji pomaže!

[819 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Alije imao je gotovinu od 19.000 akči u prvoj dekadi ševala 1041 (21—30. aprila 1632). Njome raspolaže mutevelija Osman hajjat.

[820 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su bašča i vinograd u Jasenici Ise tabaka iz mahale Jahje hodže za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je Alidžan, sin Velije iz spomenute mahale.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman hafaf, Hasan hafaf, Mustafa čelebi i Hasan mujezin.

[821 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Bekira tabaka iz mahale hadži-Hasana za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 3.000 akči. Jamac je Isa tabak. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[822 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Mehmeda hodže, imama mesdžida hadži-Huseina, u kojoj stanuje, za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 3.000 akči. Jamac je Hurem iz te mahale. Najamnina kuće iznosi 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi imam, Jusuf-baša Skrado, Hasan hajjat, Husein-čelebi i Omer mujezin.

[823 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća uste Huseina ahi-babe, u kojoj stanuje, u mahali Ibrahim-age, za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 2.000 akči. Jamac mu je sin Jusuf. Najamnina kuće iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[824 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Huseina halife iz mahale Ibrahim-age za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Husein. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Veli halifa, Mehmed-čelebi imam i drugi.

[825 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hubijera tabaka iz mahale hadži-Hasana za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Jusuf hajjat. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan mujezin, Bali halifa, Mahmud-čelebi i drugi.

[826 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća hadži-Mehmeda Sagr-zade[383] iz mahale Kanber-age za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 2.400 akči. Jamac mu je brat Mahmud. Najamnina kuće iznosi 300 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan hajjat, Mustafa halifa i Omer hajjat.

[827 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Salihe, kćeri Mehmeda spahije, za dug vakufu hadži-Alije u iznosu od 2.000 akči. Jamac joj je suprug Smail-čelebi. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[828 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Osmana hajjata, mutevelije, za dug (vakufu hadži-Alije) u iznosu od 2.000 akči. Jamac mu je sin Hasan. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

114v On je onaj koji pomaže!

[829 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Baba-Bešira imao je gotovinu od 23.700 akči u prvoj dekadi ševala 1041 (21—30. aprila 1632). Njome raspolaže mutevelija Kurt-beg.

[830 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Mehmed tabak iz mahale Baba-Bešira prodao je vinograd vakufu (Baba-Bešira) zbog duga istom vakufu u iznosu od 2.000 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 300 akči.

Šuhud-ul-hal:

Omer-beg đundija, Ahmed Muhibi-zade,[384] Husrev trgovac, Muharem-baša trgovac i drugi.

[831 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Alije, sina Huseina, u kojoj stanuje, i vinograd u Vihovićima za dug (vakufu Baba-Bešira) u iznosu od 1.000 akči. Zakupnina kuće i vinograda iznosi 150 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[832 — *Registracija duga vakufu*]

Hasan ćurčija iz mahale Memije Hodža-zade[385] dužan je 1.600 akči (vakufu Baba-Bešira) i 240 akči za robu. Jamac mu je ćurčija Derviš.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čelebi imam, Ibrahim Urović,[386] Hasan, sin Ibrahima, i drugi.

[833 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su kuća i vinograd Sefera, sina Jusufa, iz mahale Baba-Bešira, za dug (vakufu Baba-Bešira) u iznosu od 700 akči. Najamnina kuće i prihodi od vinograda iznose 105 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[834 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Alija Iriš[387] iz mahale Baba-Bešira prodao je kuću vakufu (Baba-Bešira) zbog duga istom vakufu za 1.000 akči i uzeo je pod godišnji zakup. Jamac je Ibrahim, sin Abdulaha, iz spomenute mahale.

Šuhud-ul-hal:

Kudr-aga[388] Javrla,[389] Ibrahim-baša muhzir, Ibrahim ćehaja i drugi.

[835 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ibrahima, sina Memije, u kojoj stanuje, u mahali Ilićima, za dug (vakufu Baba-Bešira) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Osman, sin Abdulaha. Najamnina kuće iznosu 150 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[836 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Petar, sin Nikole, iz mahale Ilići, prodao je kuću u kojoj stanuje i vinograd izpod kuće (vakufu Baba-Bešira) zbog duga tom vakufu u iznosu od 2.500 akči i uzeo ih pod godišnji zakup. Jamci su mu susjedi Nikola i Marko. Zakupnina kuće i prihodi od vinograda iznose 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

Isa-beg bevab, Mustafa-čelebi Zuri,[390] Abdi-čelebi imam, Hasan, sin Ibrahima, i drugi.

[837 — *Registracija duga*]

Husein, sin Abdulaha, iz sela Svinjarine, dužan je 1.000 akči (maloljetnom) Duraku, čijom imovinom raspolaže njegov staratelj Musa. Jamci su mu sin Ibrahim i brat Omer.

Napisano u trećoj dekadi ševala 1041 (11—19. maja 1632).

Šuhud-ul-hal:

Osman-efendija, Osman-dede, Mehmed-baša radžil i drugi.

[838 — *Registracija duga*]

Šaban, sin Kurta Alije, dužan je 2.250 akči (maloljetnom Duraku) iz sela Svinjarine. Jamac je Hasan hajjat.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

www.BosnaHistorija.com

[839 — *Registracija duga*]

Durak, sin Hasana, iz sela Vranjevića,[391] dužan je 1.125 akči (maloljetnom Duraku iz sela Svinjarine). Jamac je Hasan hajjat.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

115v On!

5v/1 [840 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Naram[392] Kos-zade[393] Ahmeda imao je gotovinu od 6.000 akči 1. muharema, a njome raspolaže Veli halifa hatib.

5v/2 [841 — *Registracija prodaje za dug vakufu*]

Muhsin, sin Abdulaha, i Alija, sin Mustafe, iz mahale Cernice, prodali su vinograd na Skakalima[394] vakufu Kos-zade Ahmeda zbog duga od 1.000 akči i uzeli ga pod godišnji zakup. Uzajamno su jamčili jedan drugom.

Šuhud-ul-hal:

Smail, sin Ahmeda, Hasan sarač, Jusuf hajjat i drugi.

v/3 [842 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi Sulejmana, Jusufa i Šabana iz sela Gnojnica za dug (vakufu Kos-zade Ahmeda) u iznosu od 1.400 akči. Jamac je Bešli[395] Osman. Prihodi od vinograda iznose 175 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ahmed-beg, Mustafa, mujezin u tvrđavi, Memi hajjat i Mustafa hajjat.

v/4 [843 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

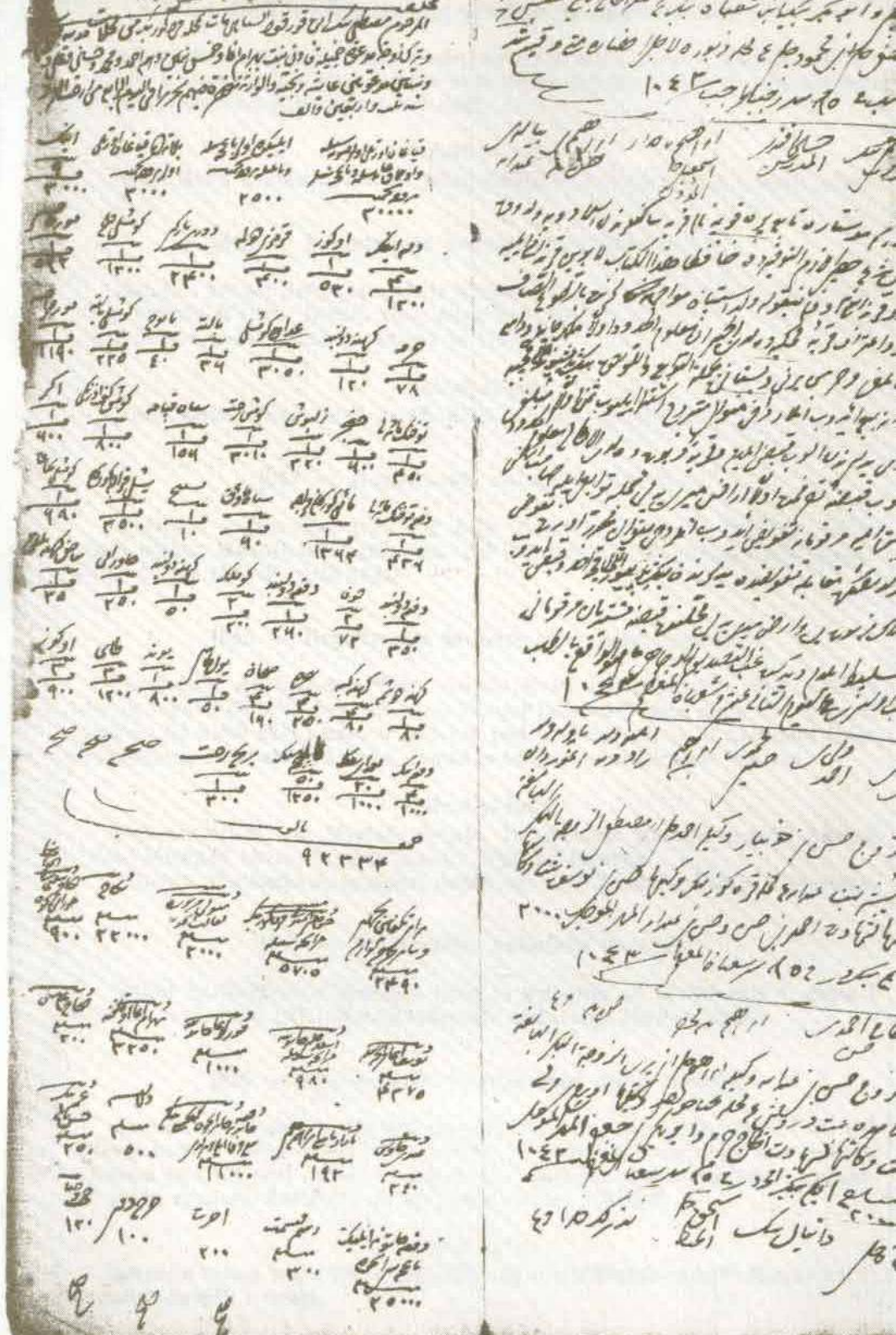
Založen je vinograd u Opinama, vlasništvo Osmana sačadžije,[396] iz mahale hadži-Huseina, za dug (vakufu Kos-zade Ahmeda) u iznosu od 1.000 akči. Jamci su Mahmud hajjat i Mustafa čizmedžija. Prihodi od vinograda iznose 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed imam, sin Nesuha, Hasan halifa mujezin i Sulejman-čelebi, sin hadži-Balije.

r/1 [844 — *Registracija vakufske imovine*]

Vakuf Fatime hatun imao je 1. ramazana 1041 (22. marta 1632) gotovinu od 7.000 akči, kojom raspolaže Bali halifa, mujezin.

[845 — *Registracija prodaje za dug vakufu*] 116

Alija tabak iz mahale Kanber-age prodao je kuću, u kojoj stanuje, vakufu (Fatime hatun) zbog duga od 4.000 akči istom vakufu i uzeo je pod godišnji zakup. Najamnina kuće iznosi 500 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Salih mujezin, Osman jašmakdžija,[397] Ahmed hajjat i Nezir sarač.

[846 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*] 116

Hanifa i kći joj Safija iz mahale Kanber-age prodale su kuću, u kojoj stanuju, vakufu (Fatime hatun) zbog duga tom vakufu u iznosu od 3.000 akči i uzele je pod godišnji zakup. Jamac je Isa sarač.

Šuhud-ul-hal:

Nezir sarač, Jusuf sarač, hadži Salih i Ahmed-čelebi mujezin.

[847 — *Registracija vakufske gotovine*] 116

Napisano sa znanjem poniznog Alije Kamilije, kadije u Mostaru, da je vakuf tabaka Memije imao gotovinu od 8.000 akči u prvoj dekadi svetog muharema 1042 (19—28. jula 1632).

[848 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*] 116

Mutevelija Ali-baša-tuta[398] iz mahale Nezir-age prodao je beji vefaom vakufu tabaka Memije dva dućana u Donjoj tabhani[399] zbog duga tom vakufu u iznosu od 8.000 akči i uzeo te objekte pod godišnji zakup. U navedeni iznos uračunato je 1.000 akči od ribha. Jamac je njegov ortak Ibrahim trgovac.

Šuhud-ul-hal:

Mehmed-čelebi, sin Mustafe ćehaje, Jusuf-čelebi Kesedži-zade,[400] Ahmed tabak, Mehmed kazaz, Osman imam i Ibrahim trgovac.

Bilješka. Napisano sa znanjem poniznog Alije Kamilije, kadije u Mostaru.

[849 — *Registracija vakufske imovine*] 116

Vakuf hadži-Memije Serezlije imao je gotovinu od 20.000 akči 1. rebia I 1041 (27. septembra 1631). Njome raspolaže mutevelija Mustafa-čelebi.

[850 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*] 116

Ahmed, sin Hasana, i Ibrahim-oglu Omer, iz mahale Ilića, prodali su beji vefaom kuću i bašču vakufu (hadži-Memije Serezlije) zbog duga tom vakufu u iznosu od 2.100 akči i uzeli te objekte pod godišnji zakup. Uzajamno su jamčili jedan drugom. Zakupnina kuće i bašče iznosi 210 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-čelebi hadži Bali-zade, Mehmed-čelebi Nesuh-zade,[401] Hasan-čelebi Kapudan-zade[402] i drugi.

www.BosnaHistorija.com

[851 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Šaban katib iz mahale Derviš-paše prodao je kuću i bašču vakufu (hadži--Memije Serezlije) za dug tom vakufu u iznosu od 2.100 akči i preuzeo pod godišnji zakup kuću i plodove iz bašče. Zakupnina kuće i bašče iznosi 210 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman ćehaja, Osman-čelebi, Abdi-beg, Jusuf-dede i Ibrahim-baša muhzir.

[852 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Kadire, kćeri Sulejmana, u kojoj stanuje, u mahali Kejvan-bega za dug (vakufu hadži-Memije Serezlije) u iznosu od 11.210 akči. Ta je kuća založena prije 20—30 godina. Najamnina kuće iznosi 1.121 akču.

Šuhud-ul-hal:

Ali-čelebi, Mahmud, sin Pirije, Ibrahim-baša muhzir i drugi.

[853 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Mehmeda hafafa iz mahale Ibrahim-age za dug (vakufu hadži-Memije Serezlije) u iznosu od 210 akči. Prihodi od vinograda iznose 21 akču.

Šuhud-ul-hal:

Osman-čauš, Bekir džabija, Osman ćehaja, Mustafa muhzir i drugi.

117r On!

[854 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Memije Serezlije imao je 1. rebia I 1043 (5. septembra 1633) gotovinu od 20.000 akči kojom raspolaže Mustafa-čelebi, mutevelija.

[855 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založene su kuće i vinogradi Ahmeda, sina Hasana, i Omera, sina Ibrahima, iz mahale Ilići, za dug (vakufu hadži-Memije Serezlije) u iznosu od 2.100 akči. Uzajamno su jamčili jedan drugom. Najamnina iznosi 120 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-efendija, Ibrahim ćehaja, Ibrahim-baša i drugi.

[856 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ahmeda, sina Ibrahima, u kojoj stanuje, u mahali Kanber-age, i vinograd za dug (vakufu hadži-Memije Serezlije) u iznosu od 11.000 akči. Jamac mu je majka Kadira, kći Sulejmana. Zakupnina kuće sa baščom iznosi 1.100 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem, hadži Osman, Sidik halifa, Ahmed-čelebi kazaz, Ali-čelebi kazaz, Nezir ćehaja, Bali halifa, Omer halifa, Ibrahim, sin Huseina, Ishak zerger i Mehmed, sin Abdulaha.

[857 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Džafera Misrije[403] imao je gotovinu od 11.000 akči u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1041 (22—31. marta 1632). Njome raspolaže Osman-efendija, mutevelija.

[858 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Ahmed Luka[404] iz sela Blizanaca prodao je vinograd od oko 15 motika loze koji se nalazi ispod njegove kuće vakufu (hadži-Džafera Misrije) za dug tom vakufu u iznosu od 2.000 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Jamac mu je sin Osman. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi naib, Mustafa-čelebi Hevaji, Husein halifa mujezin i Mustafa muhzir.

[859 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Omer Mehib-zade iz sela Blizanaca prodao je beji vefaom vinograd, koji se nalazi ispod bunara, vakufu (hadži-Džafera Misrije) i uzeo ga pod godišnji zakup. Jamac je Mustafa, sin Mahmuda. Prihodi od vinograda iznose 300 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[860 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Miloš Mostarčić prodao je vinograd od oko 6 motika loze, koji je kupio od Matijaša, vakufu (hadži-Džafera Misrije) zbog duga. Jamac mu je Grgur, sin Jakova. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[861 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Abdi, sin Huseina, prodao je veliki vinograd vakufu (hadži-Džafera Misrije) za dug tom vakufu u iznosu od 800 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

/6

[862 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Grgur, sin Pavla, prodao je beji vefaom vinograd u spomenutom selu vakufu (hadži-Džafera Misrije) zbog duga tom vakufu u iznosu od 2.000 akči i uzeo ga pod godišnji zakup. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

118r On!

/1

[863 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf hadži-Mehmeda Hošaba[405] imao je gotovinu od 10.000 akči u prvoj dekadi ramazana 1041 (22—31. marta 1632). Njome raspolaže Ahmed-čelebi Hošab Nalband-oglu, mutevelija.

/2

[864 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinograd i kuća Turhana, sina Kurta, iz sela Vrapčića, za dug (vakufu hadži-Mehmeda) u iznosu od 1.000 akči. Zakupnina vinograda iznosi 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Husein hajjat, Mehmed Kalfa-oglu[406] i Omer spahija Koteli.

/3

[865 — *Registracija duga vakufu*]

Milosav kovač dužan je 400 akči (vakufu hadži-Mehmeda). Zakupnina dućanskog alata iznosi 40 akči. Jamac je Behram kovač.

Šuhud-ul-hal:

Bekir kovač i halvadžija . . .

/4

[866 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Menafidžije Ahmeda, u kojoj stanuje, u mahali Karađoz-bega za dug (vakufu hadži-Mehmeda) u iznosu od 600 akči. Jamac je usta Rizvan. Zakupnina kuće iznosi 60 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gornji.

/5

[867 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Antun, sin Bratete, iz sela Jara, prodao je beji vefaom nove vinograde u Itriževini (vakufu hadži-Mehmeda) zbog duga tom vakufu u iznosu od 5.500 akči i uzeo ih pod godišnji zakup. Jamci su Mahmud-baša i zet mu Abdi-čelebi. Prihodi od vinograda iznose 550 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi mujezin, ćurčija Derviš, Ishak nalband i Osman ćehaja.

[868 — *Registracija duga vakufu*]

Bajić, sin Milina, i brat mu Lazar, iz sela Baćevića, dužni su 1.500 akči i za čohu 150 akči (vakufu hadži-Mehmeda). Jamac je Mehmed-čelebi Čauš-zade.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa Čavko-zade,[407] Derviš ćurčija, Halil-čelebi trgovac, hadži Alija i Sefer-efendija Damad.

On je onaj koji pomaže! *118v*

[869 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Ahmeda mutabdžije, u kojoj stanuje, u mahali Karađoz-bega, za dug od 600 akči vakufu hadži-Mehmeda Hošaba, koji zastupa Ahmed-čelebi Nalband-zade. Jamci su Rizvan mutabdžija i Ibrahim Pilav-oglu.[408] Najamnina kuće iznosi 60 akči.

Šuhud-ul-hal:

Memija puškar, Halil kalajdžija, hadži Rizvan i Hasan Huma-oglu.

[870 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi Turhana i Mehmeda iz sela Vrapčića za dug (vakufu hadži-Mehmeda Hošaba) u iznosu od 1.000 akči. Uzajamno su jamčili jedan za drugog. Prihodi od vinograda iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa Mehmed kalfa, Husein hajjat, Omer Zeman-oglu[409] i Husein spahija.

[871 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je alat Milisava demirdžije iz mahale hadži-Balije za dug (vakufu hadži-Mehmeda Hošaba) u iznosu od 400 akči. Jamac je demirdžija Behram. Zakupnina alata iznosi 40 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Husein halvadžija, demirdžija Memija i Bekir kovač.

[872 — *Registracija duga vakufu*]

Rajič, sin Milina, iz sela Baćevića, dužan je 1.500 akči (vakufu hadži-Mehmeda Hošaba) i za čohu 150 akči. Jamac je Mehmed-čelebi Čauš-zade.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa Čavka, ćurčija Derviš, Halil kalajdžija, hadži Alija i Jusuf imam.

www.BosnaHistorija.com

/5 [873 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Stuževini, vlasništvo Antuna, sina Bratete, iz sela Jara[410] za dug (vakufu hadži-Mehmeda Hošaba) u iznosu od 5.500 akči. Jamac je Mahmud-baša Šahin-zade. Prihodi od vinograda iznose 550 akči.

Šuhud-ul-hal:

Abdi-čelebi Zerger-zade,[411] Hasan hafaf, ćurčija Derviš, Ishak Nalband-zade i drugi.

119r On je onaj koji pomaže!

/1 [874 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Kamer-hatun imao je gotovinu od 14.000 akči u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1041 (22—31. marta 1632). Njome raspolaže Hasan Huma-oglu.[412]

/2 [875 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Hasana, sina Ibrahima, iz sela Krućevića, za dug (vakufu Kamer-hatun) u iznosu od 400 akči. Prihodi od vinograda iznose 50 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan-čelebi, Abdi-čelebi mujezin, Ibrahim Puca i Ahmed hafaf.

/3 [876 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća ćurčije Osmana iz mahale Nezir-age za dug (vakufu Kamer-hatun) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je Kurt Alija, ćurčija. Najamnina kuće iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš spahija, Abdi-čelebi, Piri hafaf i Sulejman Vojo.[413]

/4 [877 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Hasan Huma-oglu, mutevelija, prodao je kuću, u kojoj stanuje, i bašču u mahali Bajezida hodže vakufu (Kamer-hatun) za dug od 9.600 akči i uzeo ih pod godišnji zakup. Zakupnina kuće iznosi 1.250 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Muharem-beg, Osman ćehaja, Murat-aga i Muslija sluga.

/5 [878 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je njiva, zvana Papratnica, vlasništvo Ibrahima Zelen-tura iz sela Tepčića zbog duga (vakufu Kamer-hatun) u iznosu od 800 akči. Jamac mu je brat Sulejman. Prihodi od njive iznose 100 akči.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa-čelebi Hajo, Ahmed papučija, Osman Huma-oglu i Omer, sin Sulejmana.

On je onaj koji pomaže! *120r*

[879 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf šejh-Mehmeda imao je gotovinu od 20.000 akči 1. muharema 1042 (19. jula 1632). Njome raspolaže Ahmed-čelebi, mutevelija.

[880 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založeni su vinogradi Ibrahima, sina Abdulaha, i Matije za dug (vakufu šejh-Mehmeda) u iznosu od 2.000 akči. Jamac im je Omer odobaša, ali su uzajamno jamčili jedan drugome. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Oruč spahija, Mehmed trgovac, Ibrahim hajjat, Redžep-halifa i drugi.

[881 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je bašča na priječkoj strani, vlasništvo hadži-Ahmeda, sina Mustafe, iz mahale Ćejvan-bega, za dug (vakufu šejh-Mehmeda) u iznosu od 4.000 akči. Jamac je Hasan-čelebi, softa. Prihodi od bašče iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ibrahim-aga, Alija-čelebi trgovac, Nezir sarač, Ahmed hajjat i drugi.

On je onaj koji pomaže! *121r*

[882 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Safije hatun imao je gotovinu od 18.000 akči u prvoj dekadi blagoslovenog ramazana 1041 (22—31. marta 1632). Njome raspolaže Osman Jaučir-oglu, mutevelija.

[883 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd u Vihovićima, vlasništvo Bešadira, sina Abdulaha, iz mahale hadži-Jahje, za dug (vakufu Safije hatun) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je Derviš, sin Einehana, iz mahale Vihovići. Najamnina kuće iznosi 200 akči.

Šuhud-ul-hal:

Kurt Alija Bali, Mustafa, sin Ahmeda, Alija kalajdžija, Ibrahim-baša i Mahmud Abdulah.

[884 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je dućan Mustafe sabljara, sina Ahmeda, iz mahale Karađoz-bega, za dug (vakufu Safije hatun) u iznosu od 500 akči. Najamnina dućana iznosi 50 akči.

[885 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd, zvani Sad, u Gnojnicama, vlasništvo Jusufa, sina Bešira, iz sela Gnojnica, za dug (vakufu Safije hatun) u iznosu od 500 akči. Jamac je Sulejman, sin Džafera.

Šuhud-ul-hal:

Mustafa kalajdžija, Kurt, sin Ahmeda, Osman ćehaja i Mustafa muhzir.

[886 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Hasana tabaka, u kojoj stanuje, u mahali hadži-Jahje, za dug (vakufu Safije hatun) u iznosu od 1.300 akči. Zakupnina vinograda iznosi 130 akči.

Šuhud-ul-hal:

Jusuf halifa imam, Ejub Alidžan, Kara Alija tabak i Mustafa-čelebi naib.

[887 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Vukoje i Petar iz sela Krućevića prodali su mladi vinograd vakufu (Safije hatun) zbog duga tom vakufu u iznosu od 2.600 akči i uzeli ga pod godišnji zakup. Uzajamno su jamčili jedan drugome. Prihodi od vinograda iznose 260 akči.

Šuhud-ul-hal:

Ismail-čelebi mujezin, Ibrahim-čelebi mujezin, Zulfikar-čelebi imam i Jusuf-čelebi kahvedžija.

[888 — *Registracija vakufske gotovine*]

Vakuf Ibrahima, sina hadži-Kurta, imao je gotovinu od 20.000 akči na dan 1. redžepa 1042 (12. januara 1633), kojom raspolaže hadži Mustafa.

[889 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je mlin na jedno okno na Bunici, vlasništvo Omera . . ., za dug vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije. Jamac je Ibrahim bazar-baša. Prihodi od mlina iznose 375 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Ahmed, Omer jašmakdžija, hadži Kurt Alija i Piri hafaf.

[890 — *Registracija prodaje zbog duga vakufu*]

Mehmed iz mahale hadži-Memije prodao je kuću vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije (zbog duga tom vakufu u iznosu od 2.000 akči) i uzeo je pod godišnji zakup. Jamac mu je brat Jusuf tabak. Zakupnina kuće iznosi 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Šaban, hadži Alija, Piri džabija i drugi.

[891 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća Petra, sina Mihajla, iz mahale hadži-Alije, za dug (vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Miloš, sin Tome. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[892 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založena je kuća i bašča Cvetka, sina Andrije, iz mahale hadži-Alije, za dug (vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.000 akči. Jamac je Petar, sin Mihajla. Najamnina kuće iznosi 125 akči.

Šuhud-ul-hal:

Hasan spahija, Hasan hafaf, Piri trgovac i drugi.

[893 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Hasana Odobaša-zade i Osmana, sina Oruča, za dug (vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije) u iznosu od 1.900 akči. Uzajamno su jamčili jedan drugome. Prihodi od vinograda iznose 238 akči.

Šuhud-ul-hal:

hadži Alija, Velija telal, Kasim tabak i drugi.

[894 — *Registracija zaloga za dug vakufu*]

Založen je vinograd Jusufa tabaka za dug (vakufu Ibrahima, sina hadži-Kurta Alije) u iznosu od 2.000 akči. Jamac je Mustafa hafaf. Prihodi od vinograda iznose 250 akči.

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi, hadži Šaban i Piri trgovac.

[895 — *Registracija duga vakufu*]

Memija kalajdžija, sin Džafera, i Bartol, sin Nikole, iz Lafine mahale, dužni su vakufu Aiše hatun, kćeri Ibrahim-age, 1.000 akči. Jamac je Husein Brkan-oglu.

Šuhud-ul-hal:

hadži Mehmed, Mustafa-aga, sin hadži-Jusufa, Mehmed-čelebi, Ibrahim-baša i drugi.

On je onaj koji obilno udjeljuje! *123r*

[896 — *Registracija zaloga*]

Založen je vinograd u Ilićima, vlasništvo Osmana, sina Abdulaha, iz mahale Derviš-paše, za dug maloljetnom Mustafi, sinu Sulejmana, u iznosu od

www.BosnaHistorija.com

2.000 akči, kojim raspolaže staratelj Osman-čauš. Prihodi od vinograda iznose 260 akči.

Šuhud-ul-hal:

Sulejman-efendija, Abdurahman-efendija muderis i Ismail-čelebi mujezin.

[897 — *Registracija zaloga*]

Založen je u Ilićima vinograd Osmana, sina Mehmeda, iz mahale Ilići, za dug (maloljetnom Mustafi, sinu Sulejmana) u iznosu od 1.260 akči. Prihodi od vinograda iznose 160 akči.

Šuhud-ul-hal:

Gore spomenuti.

[898 — *Registracija duga*]

Luka ... iz sela Biograca dužan je 2.000 akči vakufu Rejhane kadun i 250 akči za feredžu. Jamac je Mahmud-baša Šahin-zade.

1. ramazana 1041 (22. marta 1632).

Šuhud-ul-hal:

Derviš-čelebi ..., Ismail-čelebi mujezin, Husein halifa mujezin i drugi.

Bilješke

[1] Upotrijebljen je termin *wasī muhtār* koji je u našem jeziku adekvatan pravnom terminu *izvršilac posljednje volje*. S obzirom na sadržinu hudžeta, proizlazi da se radi o *staratelju* (vasi) pa je ovaj hudžet klasificiran u dokumente o postavljenju staratelja.

[2] Tekst je na margini od 6. do 10. retka oštećen, ali smo uspjeli rekonstruirati ga.

[3] U turskom tekstu moglo bi se čitati *Stipković* ili *Stepković*. Nije se moglo utvrditi selo pod tim nazivom.

[4] Prva dva retka ovog dokumenta, prema vanjskoj margini, znatno su oštećena, ali je uspjelo rekonstruirati tekst.

[5] U tekstu: *Isladoje*. Poznato je da se u stranim riječima koje počinju sa dva konsonanta, pod utjecajem arapskog jezika, na početku stavlja vokal, što se najčešće čita kao *i*.

[6] U tekstu: *Hrasne*, danas selo *Rasno* na području Ličtice.

[7] U tekstu: *Sarajli*, danas selo *Sarajlije*, sjeveroistočno od Duvna.

[8] U ovom tekstu i u drugim turskim ispravama Duvno je pisano *Dumne*.

[9] U tekstu stoji *Krušve*, danas selo *Kruševo*, jugozapadno od Mostara.

[10] U tekstu i u drugim turskim ispravama *Mostarsko blato* pisano je *Blate*.

[11] Reci 5, 6. i 7. na margini su oštećeni, ali je uspjelo rekonstruirati tekst.

[12] U tekstu je napisano *Prgragan*, to je današnje selo *Prigrađani*, sjeveroistočno od Mostara.

[13] Prilikom upisa hudžeta u sidžil ispuštena je riječ *Duvno (Dumne)*.

[14] Odatle nedostaje tekst, ispalo je nekoliko listova.

[15] *Nezir-agina mahala* nalazila se uz istoimenu džamiju na Spilama, iznad puta koji vodi od Krive ćuprije prema današnjem Pothumu.

[16] Nejasno napisano, moglo bi se čitati *Mirilović*. Selo *Mirilovići* postoji danas na području Bileće.

[17] Selo *Udrežnje* nalazi se na području Nevesinja.

[18] U tekstu i u drugim turskim ispravama selo *Cim* pisano je *Čmlan*.

[19] U tekstu *Goranče*, današnje selo *Goranci*, 15 km sjeverozapadno od Mostara.

[20] *Hadži-Memijina mahala* je današnja Cernica oko džamije hadži-Memije Cernice.

[21] *Derviš-pašina mahala* nalazila se oko istoimene džamije u Pothumu, koju je u drugoj polovici XVI stoljeća sagradio poznati pjesnik i visoki funkcioner Osmanske Carevine Derviš-paša Bajezidagić.

[22] U tekstu je napisano *Pjan-zade*. Poznato je da se u turskim ispravama, kod oznake porijekla, obično iza ličnih muslimanskih imena stavlja riječ *zade*, odnosno *oglu* (= potomak, sin), što odgovara prezimenima na našem jeziku sa završetkom *ić* ili *ović*. *Pjan-zade* moglo bi označavati prezime *Pjanić*, odnosno *Pjanović* ili *Pejanović*.

[23] U tekstu: *Bordčan*.

[24] *Kanber-agina mahala* nalazila se uz istoimenu džamiju, do današnjeg Lučkog mosta, s lijeve obale Neretve.

[25] U tekstu: *Ilik*, današnji lokalitet *Ilići*. Prema tom dokumentu, Ilići su se tretirali kao jedna od gradskih mahala. Međutim, još i danas (Imenik mjesta iz 1956) Ilići se vode kao selo.

[26] U tekstu: *Jasndže*, današnje selo *Jasenica*, južno od Mostara, na istoimenoj rječici.

[27] Najvjerovatnije se misli na vakuf *Sevri hadži-Hasana*.

[28] Može se čitati: *Belgradče*, *Bilgradče*, odgovara današnjem selu *Biograci*, zapadno od Mostara.

[29] U tekstu i u drugim turskim ispravama Ljubuški je pisano *Lbuška*.

[30] *Mahala ćurčije Ahmeda* prostirala se oko istoimenog mesdžida na krajnjem dijelu Bjelušina.

[31] Spomena nazivu *Zahum* u Mostaru nalazimo i ranije, u turskom katastarskom defteru za Hercegovinu iz 1585. godine.

Koliko nam je poznato, taj se vakuf prvi put spominje u ovom sidžilu. Nije poznato kada je nastao, ali je jasno da mu je osnivač jedan od predaka današnje porodice *Džudža* koja živi u Mostaru i okolici. Da uzgred napomenemo da je riječ *džudža* perzijskog porijekla i da u turskom jeziku označava čovjeka sitnog rasta (patuljak).

[33] Mahala *Zahum* predstavlja još jednu mostarsku mahalu (v. bilj. 25) koja nosi slavenski naziv, tj. njen naziv nije, kao obično, bio vezan za džamiju odnosno mesdžid, oko kojih su formirane mahale.

[34] *Sinan-pašin vakuf* predstavlja, vjerovatno, najstariji vakuf među brojnim vakufima u Mostaru. Naime, s pravom se pretpostavlja da je hercegovački sandžak-beg Sinan-beg, koji je upravljao hercegovačkim sandžakom 1474. i 1475. godine, sagradio najstariju džamiju. Bilo bi sasvim normalno da se vakuf, o kojem je ovdje riječ, odnosi na spomenutog Sinan-pašu. (Vidi: Evlija Čelebi, *Putopis*, prevod, uvod i komentar napisao Hazim Šabanović, str. 466, bilješka 51, Sarajevo, 1967.)

[35] *Husein-hodžina mahala* prostirala se uz istoimenu džamiju na uglu današnje Ulice maršala Tita i Ulice Huse Maslića.

[36] *Hadži-Jahjaova mahala* prostirala se uz džamiju Tere hadži-Jahja, na Carini, koja je postojala na uglu današnje Ulice Mladena Balorde i Ulice Hilme Hakala.

[37] *Vrhpolje* se nalazi na istočnom dijelu Rakitskog polja.

[38] Današnje selo *Drežnica* nalazi se oko 37 km od Mostara, u sklopu planine Čvrsnice. Ovdje se misli na današnju *Donju Drežnicu*, u kojoj se nalazi stara džamija.

[39] U tekstu i u drugim turskim ispravama, u kojima nalazimo ime *Stipan* odnosno *Stepan*, napisano je *Istpan*. S obzirom na ikavski govor koji je bio u upotrebi u to doba u ovom kraju, a i danas je u razgovornom jeziku u nekim arealima mostarskog regiona, to ime iz turske grafije bilježimo u ikavskoj verziji.

[40] U tekstu je napisano *Rakitna*. Danas, međutim, ne postoji selo Rakitno, nego šire područje pod tim nazivom.

[41] Selo *Baćevići* nalazi se 10 km južno od Mostara, na desnoj obali Neretve.

[42] Selo *Blatnica* nalazi se sjeverno od Čitluka.

[43] Selo *Dragičina* nalazi se na području općine Čitluk.

[44] Selo *Gradnići* nalazi se na području općine Čitluk.

[45] U tekstu je napisano *Demon-oglu*. Zanimljivo je da se u ovom ličnom imenu zadržala riječ *demon* (grč. daimon), što odgovara pojmu *džin* kod islamskih naroda. To nedvojbeno ukazuje da je riječ *demon* bila raširena u našim krajevima sve do nastanka ovog sidžila. *Demon-oglu* bi moglo da odgovara današnjem prezimenu *Džinić* odnosno *Džinović*. Budući da u Mostaru i mostarskom kraju postoji porodica *Džinović*, to se opravdano može pretpostaviti da je dotična osoba jedan od predaka te porodice.

[46] U tekstu: *Kraso*, bez dijakritičkih znakova. Radi se o prezimenu pa nam se čini da bi tu riječ trebalo čitati *Kreso* premda je prema grafiji ispravnije čitanje *Kraso*. Modifikacija *a* u *e* je gotovo obična. Takvo čitanje je vjerovatno zbog toga što i danas postoji prezime *Kreso* u Mostaru i nekim obližnjim mjestima.

[47] *Mumin-zade* = *Muminović*.

[48] U tekstu: *Prhva* (Prhovo, Prahovo). Nije se moglo utvrditi to selo na ovom području.

[49] *Ṣôfī* ili *ṣūfī* u prvobitnom leksičkom značenju *vunen* (od ar. sūf = vuna). Otuda indirektna i poznatija upotreba te lekseme u značenju islamski *mistik*, jer su pripadnici pojedinih mističkih redova iz skromnosti nosili grubu vunenu odjeću.

U ovom sidžilu, kako je rečeno, na nekoliko mjesta se spominje riječ *ṣôfī*. Postoji izvjesna dilema da li uvijek označava mistika ili neke porodice (prezimena), nastale od *ṣôfī* (mistik). Tako u Konjicu postoji prezime *Sofo*, a u Mostaru *Sefo* i *Sefić*.

[50] Napisano: *Brbiš*, vjerovatno današnje prezime *Prpić*. Pretpostavljamo, naime, da je takva grafija nastala pod utjecajem arapskog jezika. Tako pisar prvo slovo ove riječi *p* češće piše kao *b*, jer arapski jezik ne poznaje prvi glas. Zatim, arapski jezik ne poznaje ni glas *ć* pa je ovdje pisano kao *š*, kako se obično prenosi naše *ć* u arapsku grafiju.

[51] Današnje selo *Tasovčići* nalazi se kod Čapljine, na lijevoj obali Neretve.

[52] Selo *Tepčići* nalazi se iznad današnje Željezničke stanice Žitomislići.

[53] Selo *Gradac* je identično današnjem selu *Krehinu Gracu*.

[54] Napisano *Virt*, vjerovatno pod uticajem arapske grafije (kao u bilj. 50), označava današnje selo *Vrdi* na području Drežnice.

[55] Današnje selo *Ograđenik* nalazi se sjeverozapadno od Čitluka.

[56] Napisano *Tmm* (sami konsonanti). Vjerovatno je ispušten vokal *i* ispred zadnjeg konsonanta, što bi značilo *Temim*, ime starog arapskog plemena. Poznato je da i u Mostaru postoji porodica Temim.

[57] Napisano *Lšan*. Sjeverno od Mostara danas postoji selo *Humilišani*. Vjerovatno su tu u prošlosti postojala dva sela *Hum* i *Lišani*, koja su se kasnije objedinila pod nazivom *Humilišani*.

[58] *Musa-paša* je identičan sa *Kodža Musa-pašom*, kojeg spominje i Evlija Čelebi. Zna se da je Musa-paša rođen u Vilkoču kod Foče i da je zauzimao visoke položaje u Osmanskoj Carevini. Godine 1647. poginuo je kao admiral osmanske mornarice u bici kod Negroporta (Evlija Čelebi, *Putopis*, str. 61).

[59] To je selo *Lokve* u Dubravama, na cesti Čapljina—Stolac.

[60] Napisano *Ešq*. Sudeći po obliku, mogla bi biti turska riječ. Čini nam se da je ovdje, omaškom, umjesto slova *k* napisano slovo *q*. Drugačije objašnjenje teško je naći. Do tog je moglo doći jer su ta dva slova koja označavaju glasove *q* i *k* izgovorno vrlo bliska. S obzirom da je to riječ turskog porijekla, u njoj nije ni napisano slovo *q*, tipično za riječi arapskog porijekla. Uz to, ukazujemo na pojavu nadimaka u ovom kraju. Naime, Memija, uz čije je ime spomenuta riječ *ešek*, imao je taj nadimak, što u turskom znači *magarac*, i u službenim ispravama se tako nazivao.

[61] *Kamili-efendija*, kojemu je pismo naslovljeno, bio je mostarski kadija u vrijeme nastanka ovog sidžila, i u njemu se spominje na nekoliko mjesta.

[62] Utvrđeno je da je sredinom XVI stoljeća u Sarajevu živjela porodica *Nerkesi*, iz koje potječe poznati pjesnik *Muhamed Nerkesi*, savremenik događaja kojima spomena nalazimo u ovom sidžilu. Poslije obrazovanja u Sarajevu bio je muderris na nekoj medresi u Bosni, a kasnije kadija u nekoliko kadiluka u balkanskim zemljama. Poznato je da je bio kadija i u Gabeli do 1614. godine. Hazim Šabanović navodi da je Nerkesija imenovan za mostarskog kadiju 1030 (1620/21) godine. O tome piše: »O tome njegovom službovanju u Mostaru sačuvalo se nekoliko dokumenata u mostarskom sidžilu iz toga vremena.« Šabanović je, očito, zamijenio godinu jer ne postoji mostarski sidžil iz 1620. nego samo ovaj, koji je iz 1041, 1042. i 1043 (1631, 1632. i 1633) godine. U njemu se Nerkesija spominje samo u jednom dokumentu, u pismu koje je uputio tadašnjem mostarskom kadiji Kamili-efendiji. To je pismo napisao u vezi s odašiljanjem uobičajenih pristojbi iz mostarskog kadiluka centralnoj vlasti i iz njega se ne saznaje na kakvoj se dužnosti Nerkesija tada nalazio. Prema Šabanoviću, na osnovu Nerkesijina kazivanja, u momentu pisanja toga pisma Nerkesija se nalazio na položaju bitoljskog kadije, na koji je postavljen početkom rebia I 1042 (septembra 1632), što bi vremenski sasvim odgovaralo. (Vidi: H. Šabanović, *Književnost Muslimana BiH na orijentalnim jezicima*, Sarajevo 1973, str. 226—240.)

[63] *Baba-Bešir mahala* prostirala se oko istoimene džamije na Balinovcu.

[64] U tekstu *Iždro* (tj. Ždro). Porodica Žderić i danas živi na području Blagaja.

[65] Napisano *Nnada*.

[66] Današnje selo *Vinjani* na području Imotskog.

[67] U ovom tekstu i u drugim turskim ispravama spominje se selo *Kuri*. U sidžilu blagajskog kadije iz 1698—1779. godine na nekoliko mjesta spominju se sela *Gornji* i *Donji Kuri* (Arhiv Hercegovine u Mostaru, *Acta turcarum*, 297/7). Kako riječ *kuru* u turskom jeziku znači *suh*, to se s pravom može pretpostavljati da je to selo *Suhaje*, odnosno *Gornje* i *Donje Suhaje*. To je jedan od rijeđih slučajeva da je značenje toponima prevedeno na turski. Selo Suhaje nalazi se iznad Blagaja.

[68] Selo *Lise* nalazi se na području Ličtice.

[69] To je najstariji sačuvani spomen *hamamdžiji* kao zanimanju u Mostaru. Poznato je da su u to doba u gradu postajala dva hamama (javno kupatilo), i to Sinan-pašino i Čejvan-ćehaje. (Vidi: Hivzija Hasandedić, *Spomenici kulture turskog doba u Mostaru*, Sarajevo 1980, str. 143—145.)

www.BosnaHistorija.com

Zanimljiv je naziv *Hajal-oglu*. Arapsku imenicu *hajal* sa raznim značenjima (uobrazilja, mašta, fantazija, vizija, snoviđenje, umišljanje, utvara, sablast, fantom, pa i ptičije gnijezdo) istočnjački pjesnici su rado uzimali kao nadimak *hajālī* u značenju *fantasta*. Poznato je nekoliko istaknutih pjesnika, turskih i perzijskih, koji su nosili taj nadimak. Međutim, nije poznato da je postojala upotreba porodičnog imena *Hajal-oglu*. Znatno kasnije susreće se u Mostaru *Hajali* Mahmud 1765. i *Hajalović* Fatima 1875. godine. (Hivzija Hasandedić. *Spomenici kulture turskog doba u Mostaru*, Sarajevo 1980, str. 207)

[71] Današnje selo Slipčići nalazi se iznad Žitomislića, s desne obale Neretve.

[72] U tekstu *Kute*. Sjeverno od Mostara, na lijevoj obali Neretve danas postoji selo *Kutilivač*. U prošlosti su postojala dva sela: *Kuti* i *Livač*, koja su se kasnije objedinila pod zajedničkim nazivom. Dokaz za to su i austrijske topografske karte (specijalke, 1882) u kojima su ta dva sela odvojeno ubilježena.

[73] Današnje selo *Ljubotići* nalazi se zapadno od Lištice.

[74] Današnje selo *Pribinovići* nalazi se južno od Lištice.

[75] Današnje selo *Polog* nalazi se sjeverozapadno od Mostara.

[76] Današnje selo *Rodoč* nalazi se oko 2 km južno od Mostara, na desnoj obali Neretve.

[77] Grafija tog naziva bez dijakritičkih znakova dozvoljava različita čitanja. Najvjerovatnija je varijanta *Jasnan*, koja bi označavala selo *Jasenjane*. Danas postoje sela *Gornji* i *Donji Jasenjani*, sjeverno od Mostara, uz lijevu obalu Neretve.

[78] Današnje selo *Vrapčići* nalazi se oko 5 km sjeverno od Mostara, na lijevoj obali Neretve. Selo se spominje i u vakufnami Koski Mehmed-paše iz 1612. godine.

[79] U tekstu *Istojčink*. Danas se na ovom području nije moglo utvrditi postojanje sela *Stojčinića*.

[80] U tekstu je arapskom grafijom napisana srpskohrvatska riječ *potok*.

[81] U tekstu *Čelik-oglu*. Dosljednom primjenom pravila lično ime + *oglu* iskazano je i ovdje prezime. S obzirom na postojeća prezimena u Mostaru i okolini, moglo bi označavati prezime *Čelković* odnosno *Čelić*.

[82] Spomena selu *Svinjarini* nalazimo u više turskih isprava. Ono se spominje i kasnije (austrijska specijalka, 1882). Vidi: studiju T. Kanaeta *Podveležje i Podveležci*, 1955. Međutim, Imenik mjesta (1956. i 1973) nije ga evidentirao.

[83] Turska grafija dopušta da se to ime čita *Poljan* i *Buljan*. Lično ime Buljan srećemo u XVI stoljeću u jednoj ispravi koja se čuva u Franjevačkom samostanu u Zaostrogu. (Dr Karlo Jurišić, *Katolička crkva na biokovsko-neretvanskom području u doba turske vladavine*, Zagreb 1972)

[84] Današnje selo *Knešpolje* nalazi se 5 km prije Lištice, na relaciji Mostar—Lištica.

[85] Zanimljivo je da ta mlinica i danas postoji. Više je puta obnavljana, ali je sačuvala izvjesne elemente stare gradnje. Nalazi se na rijeci *Crnašnici*, za koju je vezan stari običaj. Naime, iznad mlinice, od starina, dolazila je na rijeku masa svijeta iz Knešpolja i susjednih mjesta, na Ivandan 24. juna, da bi se umili njenom blagoslovenom vodom, za koju se vjerovalo da liječi gubu i kraste i ljudi i životinja. Mještani ukazuju na zanimljivu osobinu vode. Naime, tvrde da je zimi mlaka, a ljeti studena.

Prema kazivanju današnjeg vlasnika Ilije Glavine, njegova porodica je prvotno držala tu mlinicu 16 godina u zakupu, kada je vlasnik bio Husaga Šabić iz Mostara. Tada su na tu mlinicu sa tri žrvnja bili upućeni stanovnici obližnjih sela: Ljutog Doca, Jara, Uzarića i drugih. Dnevno se mljelo i po petnaest tovara žita, što je donosilo znatan prihod. Bogatiji ljudi iz Mostara počeli su se javljati kao kupci. Porodici Glavina uspjelo je da od Aiše, žene umrlog Husage, kupi mlinicu 1925. godine.

Posljednjih godina mlinici konkurišu električni mlinovi te je ona upravo na izdisaju. Budući da je stanovništvo oko Mostarskog blata tokom minula tri stoljeća bilo upućeno na tu mlinicu, trebalo bi objekat staviti pod zaštitu države jer predstavlja vrijedan spomenik ekonomske prošlosti ovog područja.

[86] *Vakuf Fatima-kadune* predstavlja, koliko je poznato, najveći i vjerovatno najstariji vakuf što su ga osnovale žene u Mostaru. Na žalost, nije sačuvana vakufnama iz koje bismo mogli saznati vrijeme i objekte tog vakufa. Prema jednoj ispravi iz 1082. godine, taj je vakuf osnovan prije 1619. godine. Vidjeti: H. Nametak, *Fatime kadun džamija u Mostaru*, Kalendar »Narodne uzdanice«, Sarajevo, 1938, 44—48.

Pored arhitektonski interesantne džamije, na čijoj je munari došao do izražaja uticaj dalmatinske arhitekture, i sahat-kule vakuf Fatima-kadune (Šarić) je, prema predaji, imao i znatnu svotu novca što se davao na kredit.

[87] Ime oca Mihovila omaškom je ispušteno tako da nije ostavljen ni prostor za ime.

[88] Današnje selo *Gnojnice* nalazi se jugoistočno od Mostara.

[89] U tekstu je ispušteno ime vjerovnika.

[90] *Mahala Ćejvan-bega* prostirala se oko džamije Ćejvan-ćehaje, na Velikoj tepi, nadomak Starog mosta, s lijeve obale Neretve.

[91] Grafija dopušta da se ta riječ čita *Kejić* i *Kić*. Od porodice *Kić* u Mostaru je donedavno bila živa samo devedesetogodišnja Fatima.

[92] Današnje selo *Podgrađe* nalazi se u blizini Blagaja, iznad ceste Mostar—Blagaj.

[93] U tekstu *qosqīlar* (koskiler). Nije se moglo utvrditi šta znači ta riječ. Trebalo bi da označava neki predmet koji se mogao naći na imanju, čifluku. Na osnovu fonetske sličnosti može se pretpostaviti da označava *kostjelu*, vrstu drveta koju nalazimo po Hercegovini.

[94] Napisano *Hraštan*. Današnje selo *Raštani* nalazi se 7 km sjeverno od Mostara, na desnoj obali Neretve.

[95] Napisano *Ihraško Gora*. Današnje selo *Raška Gora* nalazi se 15 km sjeverno od Mostara, na desnoj obali Neretve.

[96] Selo *Mokro* nalazi se oko 30 km jugozapadno od Lištice.

[97] Današnje selo *Žabica* nalazi se na području opštine Ljubinje.

[98] Ljubinje je napisano arapskom grafijom *Lubn*. Međutim, u većini turskih isprava obično se piše *Lubin*.

[99] Napisano *Ružče*. Današnje selo *Ružići* nalazi se južno od Gruda u zapadnoj Hercegovini.

[100] Riječ je o prezimenu *Konac*. Da podsjetimo, postoji i *Konac-polje* između sela Presjeke i Borovčića.

[101] Današnje selo *Kričani*.

[102] Riječ je o vakufu poznatog vakifa Nesuh-age Vučjaka, odnosno Vučjakovića, kako se danas zove ta porodica. Taj vakuf predstavlja jedan od krupnijih mostarskih vakufa u drugoj polovici XVI stoljeća.

[103] Permutacija brojeva: napisano 51 umjesto 15.

[104] Isto kao pod 103.

[105] Ne raspolažemo drugim podacima o ličnosti Jusuf-paše. Jedino je jasno da se u momentu odašiljanja tog pisma hercegovački sandžak-beg Jusuf-paša nalazio u Mostaru jer su istovetni datumi pisanja pisma i sudskog evidentiranja.

[106] *Mandino Selo* nalazi se na području općine Duvno.

[107] U tekstu *Dželko*, po svoj prilici treba *Čelko*, odnosno *Čelko*. Dobiva se, naime, utisak da je to slavenska riječ, hipokoristični oblik imenice čelo; slično kao Salko < < Salih, Hasko < Hasan, Ljupko < Ljubo, Iko < Ivan i sl.

[108] *Šahin-zade* trebalo bi označavati prezime *Šahinović*, odnosno *Šahinić*, odnosno *Sokolović*. Naime, to prezime je formirano od perzijske riječi *šahin* (bijeli, plemeniti soko) i sufiksa *zade*.

[109] To bi trebalo označavati prezime *Karadelić*. Nije nam poznato da to prezime danas postoji na mostarskom području.

[110] Današnje selo *Šurmanci* nalazi se oko 10 km sjeverno od Čapljine, na desnoj obali Neretve.

[111] Današnje selo *Vionica* nalazi se oko 30 km jugoistočno od Čitluka.

[112] Ta riječ mogla bi se, istina, čitati: *Vekić*, odnosno *Vukić*, odnosno *Vokić*.

[113] Nije nam poznato da danas postoji prezime *Bonožić*. Možda bi turska grafija mogla označavati prezime *Banožić* koje postoji u Hercegovini.

[114] Naziv al-mustaidd ostavljen je nepreveden jer se nije moglo odrediti sigurno značenje na ovom mjestu. Taj oblik u arapskom znači: spreman, sposoban, gotov, naklonjen, predisponiran, talentiran. Međutim, ovdje je upotrijebljen uz lično ime pa je logično da označava neko zanimanje. Najstariji spomen tom nazivu

spomenuto u vakufnami zajma Muhamed-bega, poznatog pod imenom Karadoz-beg, datiranoj 7—16. februara 1570. Dobivamo utisak da u tom kontekstu označava lice koje pomaže muderisu u nastavi, *korepetitor*.

[115] Današnje selo *Zijemlje* nalazi se sjeveroistočno od Mostara.

[116] To je *Pirić*, odnosno *Pirija*.

[117] Očito je da se radi o Dubravama na relaciji Čapljina—Stolac. Tom lokalitetu nalazimo spomena i u vakufnami Čejvana ćehaje iz 1554. godine.

[118] Grafija na tom mjestu mogla bi se čitati: *Vojo* i *Vujo*. Kako u Mostaru postoji muslimanska porodica *Vojo*, to smo se opredijelili za ovu varijantu.

[119] To je *Međugorje* u općini Čitluk.

[120] U zapadnoj Hercegovini živi i danas stara porodica *Šalinović*. Prema Rječniku JAZU, ta se porodica najprije sreće u Broćnu.

[121] Slavenski naziv *knez* zadržan je iz srednjovjekovne državne uprave i susrećemo ga u južnoslavenskim krajevina pod turskom vlašću.

[122] *Bulgur* je turska riječ što znači odstupana pšenica. Upotrijebljena na tom mjestu označava nadimak, odnosno prezime.

[123] *Nuna* ili *Nona*. Nije se moglo utvrditi šta ta riječ znači uz vlastito ime. Može se pretpostaviti da je od talijanske riječi *nonno* = *djed* ili da je naša slavenska riječ *nuna* = *kolijevka, zipka*.

[124] *Kethoda-oglu* označava prezime Čehajić, koje postoji u Hercegovini i Bosni.

[125] Tursku grafiju trebalo bi čitati *Črnče*. Tražeći takvo naselje u tadašnjem teritoriju mostarskog kadiluka, mogu se pretpostaviti dvije varijante: a) lokalitet Crnica na desnoj obali Neretve, iznad sela Šurmanaca, plato koji je u vrijeme nastajanja sidžila bio veliki pašnjak, ili b) današnje selo Crnač, koje se nalazi oko 30 km sjeverozapadno od Ličtice i koje je postojalo u to vrijeme.

[126] Vidi bilješku 91.

[127] Riječ *baqla*, arapskog prijekla, označava *povrće, zelen, grahoricu*. Očito je da je na tom mjestu upotrijebljena kao nadimak, odnosno kao prezime. Moglo bi se pretpostaviti da se radi o današnjem prezimenu *Zelen*, odnosno *Grahovac*. Poznato je da oba ta prezimena postoje danas na mostarskom području, s napomenom da i jedno i drugo prezime susrećemo isključivo kod kršćanskih porodica.

[128] *Mahala Sevri hadži-Hasana* prostirala se oko istoimene džamije u današnjoj *Donjoj mahali*.

[129] U tekstu *Istrabovina*. Nismo mogli utvrditi da danas postoji to selo.

[130] Ime *Aga-zade* označava prezime *Agić*.

[131] U tekstu *Klnan*. Kako taj naziv treba uistinu čitati i na koji se toponim odnosi, ne možemo reći. Prema Imeniku mjesta nema na mostarskog području naselja koje bi odgovaralo takvoj arapskoj grafiji.

[132] *Hadži-Lafina mahala* nalazila se oko istoimene džamije (hadži Ali Lafi) na Raskršću.

[133] Poglavlje Kur'ana.

[134] Upotrijebljena je naša riječ *grab*.

[135] U tekstu *Mjačk*, što se može pročitati kao *Mujačić*, odnosno *Mijačić*.

[136] Ispušteno je ime vjerovnika.

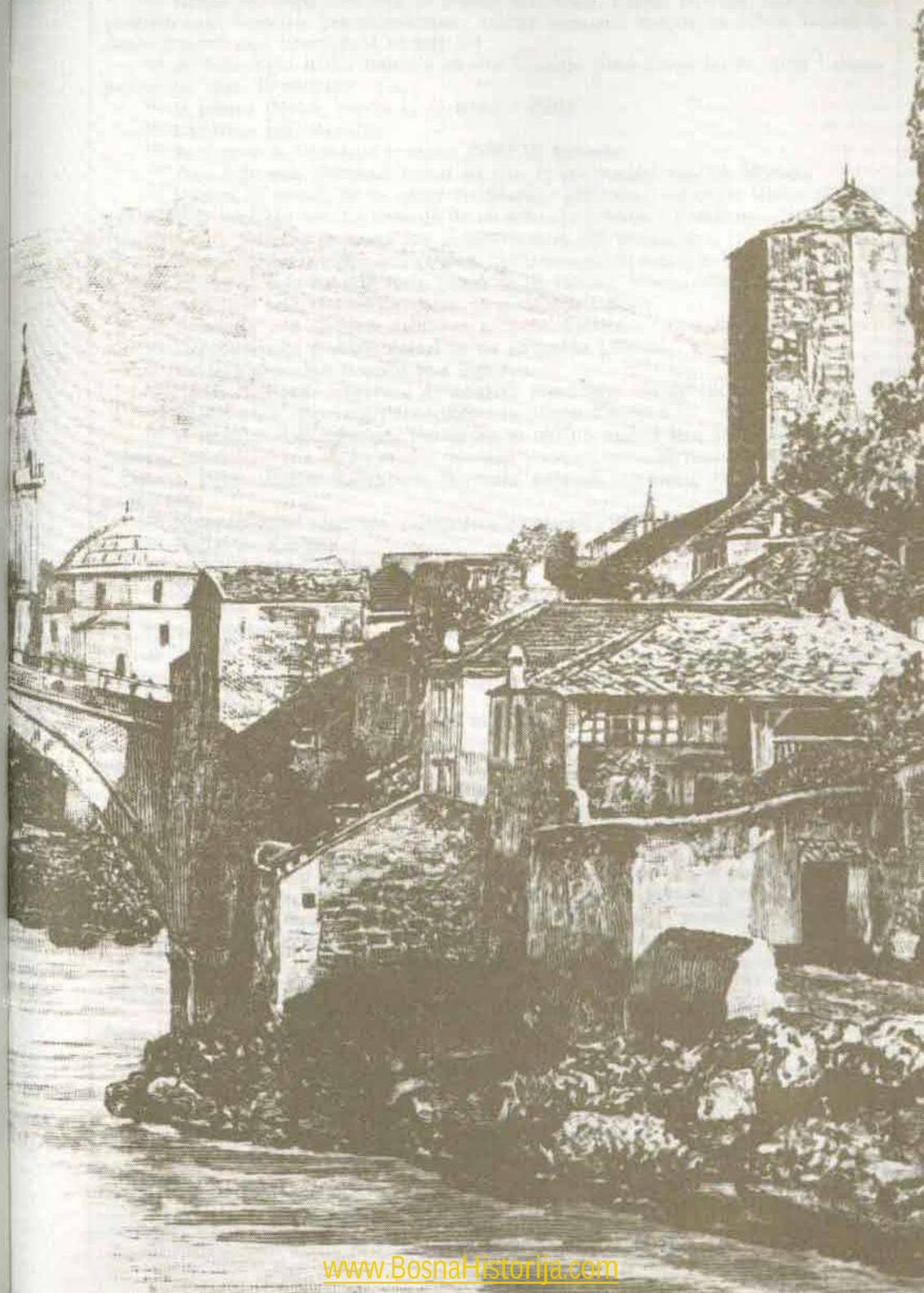
[137] Ovdje je među obaveze dužnika Bogdana, sina Bajačića, evidentiran i *mehr muedžel* od 300 akči. Postavlja se pitanje o kakvom se mehru radi. Ako pretpostavimo da je vjerovnik, čije je ime omaškom ispušteno, bio musliman, to bi značilo da je postojao mješoviti brak, što bi u ovom sidžilu bio jedinstven slučaj. Ako pretpostavimo da je vjerovnik bio nemusliman, to bi također bio jedinstven slučaj jer u sidžilu nema podataka da je šerijatskopravni institut *mehr* bio predmet sporova među bračnim drugovima nemuslimanima ako su se slučajno i vjenčavali pred kadijom, što također nije evidentirano u ovom sidžilu.

[138] Po uobičajenoj grafiji trebalo bi čitati *Bla*, ali je precrtano i potom napisano *Tate*. Teško je vjerovati da označava selo o kojem je ovdje riječ. Pretpostavljamo da je pisar želio da napiše *Blato* (v. bilj. 10). Nije poznato da je postojalo selo pod tim imenom, nego se cijelo područje oko Mostarskog blata uvijek nazivalo *Blato*.

[139] Ispušteno je ime vjerovnika.

[140] U tekstu *Vle*, što bi se moglo čitati *Vule, Vele* ili *Veljo*.

[141] *Hadži-Balijina mahala* prostirala se uz istoimenu džamiju u Brankovcu.

www.BosnaHistorija.com

[142] Danas na ovom području ne postoji selo *Hum*. Ranije je, očito, postojalo kao posebno selo, koje se, pretpostavljamo, tokom vremena spojilo sa selom *Lišani* te danas imamo selo *Humilišani* (v. bilj. 57).

[143] *Mahala Kose hodže* nalazila se oko džamije Kose Jahje hodže, koja i danas postoji na Trgu Republike.

[144] U tekstu *Džalik*, moglo bi se čitati *i Čalić*.

[145] Današnje selo *Ravnice*.

[146] *Šejh-zade* je današnje prezime *Šehić* ili *Šehović*.

[147] Današnje selo *Hodbina* nalazi se oko 15 km jugoistočno od Mostara.

[148] Dobiva se utisak da je naziv *Neltilovina* sastavljen od dvije riječi: *tilovina* i neke vrste prefiksa *nel*. To ukazuje da su još tada postojale površine zasađene tilovim drvetom. Nejasno je samo što označava prvi dio složenice.

[149] Nije se moglo utvrditi selo *Orahov Dol* u tom dijelu regiona.

[150] Današnje selo *Bivolje Brdo* nalazi se na relaciji Mostar—Domanovići.

[151] Današnje selo *Dobrič* nalazi se na području Ličtice.

[152] Današnje selo *Kočerin* nalazi se u općini Ličtica.

[153] Današnje selo *Buhovo* nalazi se na području Ličtice.

[154] To je vjerovatno Bogodo kod Mostara.

[155] *Hadži Bali-zade* odgovara današnjem prezimenu *Hadžibalić*.

[156] *Taščži-zade* odgovara današnjem prezimenu *Taščić*.

[157] U turskim dokumentima Neretvom se obično naziva šire područje ili nahija Neretva. Međutim, zna se da se tim imenom izvjesno vrijeme nazivao Konjic, zatim i Gabela. (Vidi: Hazim Šabanović, *Bosanski pašaluk*, Sarajevo, 1959, str. 126—127. i 194—195.)

[158] *Kalajdži-zade* odgovara današnjem prezimenu *Kalajdžić*.

[159] Poglavlje Kur'ana.

[160] LXVII poglavlje Kur'ana.

[161] XXXVI poglavlje Kur'ana.

[162] Također poglavlje Kur'ana.

[163] Selo *Blizanci* nalazi se u općini Čitluk.

[164] *Hinja* (podmukao) je naša riječ, koja je, kako se čini, iz početka bila nadimak a kasnije postala prezime, što pretpostavljamo jer je nalazimo kao dva vlastita imena, jedno do drugog.

[165] *Opine* se nalaze jugoistočno od Mostara.

[166] Vjerovatno se odnosi na djelo *Nafhat-al-Uns*, čiji je autor poznati perzijski učenjak, mistik i pjesnik Nur-Al-Din Abd-al-Rahman Gāmī (1414—1492).

[167] Riječ je o djelu poznatog arapskog jezikoslovca Ibn Al-Hağiba (umro 1248/49), koje je kao udžbenik bilo rašireno i bilo predmet mnogih rasprava iz područja morfologije arapskog jezika.

[168] U popisu je naznačeno da je djelo autora Qudurije i pod tim se svojevremeno podrazumijevalo njegovo djelo iz domena šerijatskog prava, hanefitske škole. Pravi naslov djela je *Muhtasar al-Qudūrī*. Autor je umro 1037/38. godine.

[169] Autor toga didaktičko-etičko-mističnog djela u stihu, protkanog prozom, na perzijskom jeziku je Gāmī.

[170] Misli se na poznato šerijatskopravno djelo *Wiqaja al-riwaja fi masail al-hidaja od Ṣadr al-Šarī'a*.

[171] Riječ je o poznatom komentaru Ahmeda, poznatog pod imenom Dinquz, o djelu *Marāh al-Arwāh*, čiji je autor Ahmad bin Ali bin Mas'ūd. Djelo je iz područja morfologije arapskog jezika.

[172] Autor toga veoma raširenog priručnika iz islamske moralke je Burhanuddin Al-Zurnūgī (umro prije 1588).

[173] Misli se na divan klasika perzijske lirske poezije Šems-al-Din Muhammad Širazija, poznatog pod imenom Hafiz (umro 1390).

[174] Autor tog djela je Sa'duddin Mas'ūd bin Omar Al-Taftazānī (umro 1390). Djelo predstavlja prvi opširniji komentar o djelu *Talhis al-miftah fi al-ma'ānī wa al-bajān*, iz područja stilistike arapskog jezika Galaludin Muhamad bin Abdurrahman Al-Qazwanija (umro 1338/39).

[175] Najvjerovatnije je ponovno riječ o djelu u bilješci 170.

[176] Autor tog djela na turskom jeziku je Muhamed bin Sulejman, pjesnik poznat pod imenom Bagdadski Fuzuli (umro 1556). U njemu je opisan poznati boj na Karbali.

[177] Kao u bilješci 169.

[178] Ovdje se misli na komentar Hasan-paše b. Alauddin Al-Aswad-a (umro 1616) o djelu *Al-Misbah* iz područja sintakse arapskog jezika, čiji je autor Nasir bin Abd al-Sajjid Al-Mutaradi (umro 1213).

[179] *Madžar-zade* je današnje prezime *Madžar*, odnosno *Madžarević* i *Madžarić*.

[180] Današnje selo *Uzarići* nalazi se oko 25 km jugoistočno od Ličtice.

[181] *Tutiko-zade* bilo bi današnje prezime *Tutiković*. Nije poznato da danas postoji to prezime.

[182] U tekstu *Ivilaznk* najvjerovatnije predstavlja današnje prezime *Vlasnić*.

[183] U ranijim turskim ispravama gotovo redovno Sarajevo se naziva *Bosna-Saraj*.

[184] *Kara Murat-oglu* odgovara prezimenu Karamuratović.

[185] *Murteza-oglu* odgovara prezimenu *Murtezović* ili *Murteza*.

[186] *Dejan-zade* označava prezime *Dejanović*, odnosno *Dejanić*.

[187] Selo *Žitomislići* nalazi se oko 15 km južno od Mostara.

[188] U tekstu piše *Doln*. Danas oko Foče postoji muslimansko prezime *Dolan*.

[189] U tekstu piše *Jernje-zade*, što bi odgovaralo prezimenu *Jernjević*, odnosno *Jernjić*.

[190] *Šutiko-zade* odgovara prezimenu *Šutiković*, odnosno *Šutikić*.

[191] Izraz *hevai* često je upotrebljavan kao pjesnički pseudonim.

[192] Slavenski naziv *poljačina*, preuzet iz našeg srednjovjekovnog poreskog sistema, u osmanskom periodu predstavljao je sitniji spahijski prihod (porez).

[193] U tekstu čitamo *Bilanić* ili *Planić*, ali čitanje nije sigurno.

[194] Pristanište *Gabela* predstavljalo je značajan privredni i strategijski punkt u ovom dijelu Osmanskog Carstva. Preko te skele odvijao se znatan izvoz i uvoz, posebno uvoz soli u Bosnu. Tu je stalno sjedio turski carinski službenik (emin). Budući da je ovo područje sve do karlovačkog mira (1699) bilo izloženo čestim napadima sa mletačkog teritorija, to se u gabeoskom pristaništu nalazila ratna flotila, sastavljena od galija i fregata. (Vidi: Putopis Evlije Čelebije, str. 459—461.) Zbog toga je centralna turska vlast vodila posebnu brigu o javnom drumu dolinom Neretve prema Gabeli.

[195] Slavenski naziv *vojvoda* iz naše srednjovjekovne pravne terminologije preuzet je u osmanski sistem uprave.

[196] *Čauš-zade* odgovara današnjem prezimenu Čaušević.

[197] U tekstu je nejasno *Kojavić* ili *Kojadić* (odnosno Kujavić ili Kujadić). Danas u mostarskom regionu ne postoji naselje sa tim nazivom.

[198] *Mahala Ibrahim-age Šarića* prostirala se oko istoimene džamije na Luci, u najjužnijem dijelu Mostara.

[199] *Bjelušine* su gradska četvrt u Mostaru, u području brda Stolac, s lijeve strane Suhodoline.

[200] Nije jasno da li *Zijai* označava prezime ili pjesnički nadimak. Poznato je, naime, da je jedna markantna figura iz Mostara nosila taj naziv kao pjesnički pseudonim. (Dijāī b. Ali al Mostari umro je potkraj XVI stoljeća.) Up. H. Šabanović, *Književnost Muslimana BiH*, str. 73.

Čini se da naziv Zijai općenito treba uzeti kao pjesnički nadimak. Po tome bi i Jusuf-čelebi imao pjesničkog dara ili je sebe takvim smatrao. O njegovoj takvoj zaostavštini ništa ne znamo.

[201] U tekstu je *Virepole*, ali se danas ne može utvrditi taj toponim na ovom području.

[202] Današnje selo *Kosor* nalazi se oko 15 km jugoistočno od Mostara.

[203] U tekstu piše *Velijo*, odnosno *Veljo*.

[204] Današnje selo *Željuša* nalazi se sjeverno od Mostara, u predjelu Bijelog polja.

[205] Današnje selo *Podgorani* nalazi se sjeverno od Mostara, na lijevoj obali Neretve.

[206] *Suhodolinom* se i danas naziva dio Mostara u kojem se nalazi dolina, u većem dijelu godine bez vode, a jedino za većih kiša poteče tuda bujica sa brda Stoca. Iz turskih isprava vidi se da je u prošlosti bilo jakih bujica koje su ugrožavale taj dio grada.

[207] Brdo *Stolac* nalazi se na istočnoj strani, nedaleko od grada.

[208] Selo *Doković* (Duković) nije se moglo utvrditi.

[209] Današnje selo *Vihovići* nalazi se sjeverozapadno od Mostara.

[210] *Kadi-zade* odgovara prezimenu Kadić.

[211] Prezime *Šain-zade* (Šajinović, danas Šain) vjerovatno je od *šahin* — perz. *soko*, dakle Šahinović, što je kasnije moglo da bude modificirano.

[212] Zaifi (ar. Da'īfī — slabašni) je, očito, pjesnički pseudonim.

[213] Napisano je *Obkoš* (Obkoše). Međutim, danas se to selo nije moglo ubicirati.

[214] Pisar se na ovom mjestu zadovoljio skraćenim nazivom vakufa ne spominjući mu ime, nego je zabilježeno samo vakifovo porijeklo, da je bio iz Sereza.

[215] U tekstu *Novi* označava današnji Herceg-Novi.

[216] Zanimljivo je da ovdje nalazimo selo Podveležje iako je poznato da se tako naziva područje a ne selo.

[217] Nismo mogli utvrditi da na ovom području postoji selo *Liska*.

[218] Naziv *hamzevi* označava pripadnika sufijskog, heretičkog reda hamzevija, čijih je pristalica krajem XVI stoljeća bilo na području Bosne i Hercegovine. Međutim, malo je vjerovatno da je ovdje o tome riječ, jer je hamzevijsko učenje bilo tako strogo zabranjeno, da su pripadnicima izricane čak i smrtne kazne. Najvjerovatnije se ovdje radi o nadimku (iz šale), kakav je bio običaj u Mostaru.

[219] Riječ *tepe* u turskom jeziku znači brežuljak, brdašce, humak, sljeme i vrh. Koliko nam je poznato, to je prvi spomen Tepe kao dijela grada Mostara u sačuvanim historijskim ispravama.

[220] Misli se na džamiju Ibrahim-age Šarića.

[221] Džamija Bajezida hodže nalazila se iznad sahat-kule u Brankovcu.

[222] Područje srednjovjekovne župe Zažablje približno se podudaralo sa područjem Popova polja. Kako je Zažablje bilo pogranično područje prema Dubrovniku, tu se vršila naplata carine. U dokumentu je riječ o zakupu te carine.

[223] U tekstu je ispušteno ime dotičnog lica.

[224] U tekstu napisano *lutori*, kako su nazivani oni koji se nisu pokoravali postojećem redu nego su se odmetnuli. Jasno je da naziv asocira na Martina Lutera (XVI stoljeće), otud se sačuvao naziv *lutor* za lice koje ne poštuje vjerozakon. Prema Rječniku JAZU, riječ *lutor* je u upotrebi od XVIII stoljeća.

[225] *Bende-zade* (perz. bende = sluga) predstavlja današnje prezime Bendić.

[226] Nečitko ime oca.

[227] Riječ *Podor* napisana je izvorno.

[228] *Mehmed-ćehajina mahala* prostirala se oko istoimene džamije u blizini današnjeg hotela »Neretva«.

[229] Turski izraz *öte yaka* znači *s druge strane, s one strane, prijeko*, odnosno na *priječkoj strani*, a to označava kraj koji se nalazi na desnoj obali Neretve. Da bi se to moglo odrediti, pošto je izraz *prijeko* neodređen, tj. njegovo značenje zavisi od mjesta na kojem se nalazi osoba koja govori, potrebno je u našem slučaju utvrditi gdje se nalazio sud (mehkema). Koliko nam je poznato, ne postoji dokumenat u kojem se spominje gdje se konkretno nalazila mehkema u periodu turske vlasti. Najvjerovatnije je da se administrativni centar u to doba nalazio u blizini današnje Tepe, na Mejdanu, tj. na današnjem Trgu 1. maja, na lijevoj obali Neretve. Na to može da ukaže i podatak da je u XVIII stoljeću upravo tu bila rezidencija muftije, najvišeg organa u duhovno-administrativnoj hijerarhiji Hercegovine. Taj podatak može da bude orijentacija za određivanje upravno-administrativnog centra u gradu. Poznato je da su se na desnoj obali Neretve nalazili najljepši vrtovi i bašče. Nešto određenije govori o tome dokumenat br. 381 (u ovom sidžilu), gdje je također upotrijebljen *izraz öte yakinda* i gdje nalazimo i spomen rječice *Radobolje*, koja je desna pritoka Neretve.

[230] U tekstu piše *Mozliče*, očito izgovarano *Mozoljice*, što najvjerovatnije odgovara današnjem lokalitetu *Mazoljice* u Mostaru.

[231] Ukazujemo na zanimljivo prezime *Kužje*, kojem traga nismo mogli naći.

www.BosnaHistorija.com

[232] *Sadi-zade* (od perz. *šad* = veseo, zadovoljan) odgovara prezimenu *Šadić*.

[233] *Vukodol* se nalazi iznad Mostara, u pravcu Čitluka.

[234] U tekstu piše *Vilo*.

[235] U tekstu piše *Smrdženik*. Današnji lokalitet *Smrčenjaci* nalazi se u sastavu gradskog područja.

[236] U tekstu piše *Bukne*. *Bukanje* su predio grada koji se nalazi tik do Kantarevca.

[237] Ahmed-beg Lakiša, jedan od predaka današnje porodice Lakišića, bio je značajnija ličnost u Mostaru. Nešto kasnije osnovao je svoj vakuf koji predstavlja, prema onom što nam je poznato, jedan od najkrupnijih vakufa u Mostaru tokom XVII stoljeća.

[238] *Bagdadi* (iz Bagdada) uzeto je mjesto prezimena.

[239] U tekstu piše *Ladindžik*. Nismo drugdje našli spomena porodice *Latindžić*, odnosno *Latinčić*.

[240] U tekstu je ispušteno ime oca.

[241] Selo *Otiše* nije se moglo utvrditi.

[242] *Lub-oglu* označava prezime *Ljubović*, odnosno *Ljubić*.

[243] Pod tim nazivom nismo mogli utvrditi lokalitet.

[244] *Hafiz-hodžina mahala* nalazila se oko istoimene džamije. Na tom mjestu prije drugog svjetskog rata podignuto je Vakufsko povjerenstvo.

[245] U tekstu je upotrijebljena riječ *ajan*.

[246] Ostalo je prazno u tekstu.

[247] Vidi bilješku 243.

[248] Najvjerovatnije to označava prezime *Hadrović*.

[249] *Rakitnali* znači iz *Rakitna*.

[250] Može se čitati i Tomaš.

[251] Ovdje, na foliji 59r i v, nedostaje dio lista s tekstom.

[252] To odgovara današnjem prezimenu *Seva*, odnosno *Sević*.

[253] Današnje selo *Klepci* nalazi se na području općine Čapljina.

[254] *Bešli-zade* predstavlja današnje prezime *Bešlić*, odnosno *Bešlija*.

[255] Ahmed-beg, sin hadži-Huseina, identičan je s Ahmed-begom Lakišićem, o kojem je već bilo riječi u ovom sidžilu.

[256] Mahmud-aga, sin Ibrahim-age, mogao bi biti sin poznatog mostarskog vakifa Ibrahim-age Šarića.

[257] U tekstu piše *Kase-zade*, što bi odgovaralo prezimenu porodice *Česić*, koja je donedavno živjela u Mostaru.

[258] Riječ nečitka.

[259] Selo *Vojno* nalazi se sjeverno od Mostara, na desnoj obali Neretve.

[260] Koliko nam je poznato, to je najstariji spomen Čapljine.

[261] Za razliku od ranijeg spomena (bilješka 257) napisano je samo *Kase*, što također treba da znači *Česić*.

[262] Ajni-beg-zade odgovara današnjem prezimenu *Ajnibegović*.

[263] Selo *Kamena* nalazi se na području Blagaja.

[264] Možda je riječ o prostorijama u kojima su se okupljali bećari, današnjim mostarskim žargonom kazano liske, i da su odatle pravili izvjesne neprijatnosti stanovnicima susjednih kuća. To bi moglo biti jer, kako se vidi, nije postojala nikakva pregrada između tih prostorija i susjednih kuća.

[265] Selo *Orlac* nalazi se sjeverozapadno od Mostara.

[266] U tekstu piše *Knez*. Danas ne postoji selo u mostarskom području pod tim imenom.

[267] Danas u Hercegovini postoje dva naselja pod nazivom *Sovići*. Ovo, najvjerovatnije, odgovara selu Sovićima, koje se nalazi 15 km od Jablanice.

[268] Vjerovatno se govori o selu *Trnovici* na izvoru Neretve.

[269] Ime pašnjaka (katuna) nije se moglo utvrditi. Na osnovu visoke zakupnine što su je stočari davali za korišćenje tog katuna može se zaključiti da su ti pašnjaci predstavljali značajna ispasišta hercegovačkih stočara u danima žege.

[270] Nije se moglo utvrditi da danas postoji selo pod tim nazivom na mostarskom području.

[272] Nije se moglo utvrditi da danas postoji selo Lapas.

[273] Selo *Dabar* nalazi se na području Stoca.

[274] To je Ahmed-beg Lakišić.

[275] *Sejdin-oglu* odgovara današnjem prezimenu *Sejdinović*.

[276] Lipovo je bila turska pogranična tvrđava prema Erdelju, koja je često mijenjala gospodare. (Evlija Čelebi, Putopis. Prevod, uvod i komentar H. Šabanović, Sarajevo, 1977, str. 528, bilješka 22)

[277] Selo *Buhovo* nalazi se na području općine Ličtica.

[278] U tekstu piše *Lušica*. Međutim, u mostarskom regionu nije poznato selo pod takvim imenom. Postoji selo Lušnice na području Trebinja i nije isključeno da se tekst odnosi na to selo.

[279] U tekstu piše *handžeri*. Rječnik T. Zenkera (Turkisch-arabisch-persisches Handwörterbuch) navodi da postoji grčka porodica Hančeri. Taj naziv bi, vjerovatno, odgovarao kod nas porodici Handžar.

[280] Selo *Vlasnići* nalazi se na području općine Mostar.

[281] Ako je tačno naše dešifrovanje, *Veli-zade* bi označavalo prezime *Velić* koje i danas postoji u Mostaru.

[228] *Islipčić* označava prezime *Slipčić* ili *Slipičević*, po kojima je, vjerovatno, i selo Slipčići, južno od Mostara, dobilo ime.

[283] *Dobro Selo* nalazi se na području općine Čitluk.

[284] Bali i Memija *Jasenica* su, u stvari, iz sela Jasenice.

[285] Danas nije poznato selo *Polje* u mostarskom regionu. Moguće je da je tokom vremena Polje dobilo određenije obilježje (Gornje, Donje, Malo i sl.).

[286] Dokument nije dovršen.

[287] *Saraji* znači da je iz Sarajeva.

[288] Selo *Tasovica* danas ne postoji. Selo *Tasovčići* nalazi se na području općine Čapljina. Moguće je da se tekst odnosi na to selo.

[289] Iznad Dretelja, s desne obale Neretve, vis à vis Počitelja, diže se prostrani plato *Crvenice*, koji je vjerovatno dobio naziv po crvenim stijenama na njemu.

[290] Stara slavenska riječ *stan* napisana je arapskom grafijom *Istan*. Prema Rječniku JAZU, već od XV stoljeća nalazimo spomena toj riječi u značenju katun, tj. stočarski objekti na ispaši, ograđeni visokim ogradama s torom. Na ovom mjestu u tom značenju je upotrijebljena riječ *stan*.

[291] Na dva mjesta u ovoj ispravi nalazimo spomen današnjem selu *Kruševići*, koje se nalazi na željezničkoj pruzi Mostar—Čapljina.

[292] Ime oca je ispušteno.

[293] Tu riječ nismo mogli pročitati.

[294] Nečitko ime.

[295] *Imam-zade* odgovara današnjem prezimenu *Imamović*.

[296] *Bali-zade* odgovara današnjem prezimenu *Balić*.

[297] Nije se moglo utvrditi selo pod tim imenom.

[298] Napisano je tako da se može pročitati *Igor-zade*, što bi bila neobična upotreba sufiksa *zade* za kršćanska prezimena. Stoga bilježimo *Igor-Rade*.

[299] Ovdje, kao i drugdje u sidžilu, nije označena vrsta novca, ali se zna da je to bila novčana jedinica *akča*.

[300] Perzijska riječ *širi* znači isto što i *arslanluk*, odnosno *bahadarluk*, tj. *lavlja srčanost*, jak kao lav, *divljaštvo, odvažnost, srčanost, junaštvo* (Zenker, sub voce *širi*). Prema tome, Nezir je vjerovatno imao nadimak *širi* (junačina).

[301] Današnje selo *Cernica* nalazi se u općini Gacko.

[302] Dokument je ostao nedovršen.

[303] To znači da je iz sela Šurmanaca.

[304] Mehmedu je nadimak ili prezime *Mrkva*. Inače, mrkvu kao biljku, čiji je latinski naziv *Daucus carota*, srećemo u većem broju slavenskih jezika.

Zanimljivo je da spomen toj povrtlarskoj kulturi u književnosti nalazimo tek od druge polovine XVIII vijeka. U ovom sidžilu je spomen mrkve stariji za više od stotinu godina.

[305] Ispušteno ime oca.

[306] Nije naznačena cifra.

[308] U tekstu piše *potok* (jednina). Smatramo da je riječ o selu Potocima u Bijelom polju kod Mostara.

[309] Dokumenat je nedovršen.

[310] Selo *Kružanj* nalazi se u Podveležju.

[311] Prezime *Ćosić* često je u mostarskom kraju. Izvedeno je od turske riječi *köse* (golobrad). Ovo je dosad najstariji spomen prezimena Ćosić.

[312] Selo *Tepčići* nalazi se 18 km jugozapadno od Mostara.

[313] U tekstu piše *su bicagi* (doslovno: vođeni nož) što je nejasno.

[314] U tekstu piše *bubče*, odnosno *bubica*. Nema sumnje da je riječ o današnjem prezimenu *Bubić*. U vrijeme nastanka sidžila to je mogao biti nadimak Jusufa, a zatim je postalo prezime.

Riječ je slavenskog porijekla. Prema Rječniku hrvatskog ili srpskog jezika, dio I (Zagreb 1880—1882), može se zaključiti da se riječ *bubica* upotrebljava nekad (u XIX vijeku) u značenju *krijesnica, svitilka, svitas, svijetňak* (lampyris noetiluca). Tu se kaže: »*Bez sumnje je to i zlatna bubica za koju u Vukovu rječniku* (210 b) *stoji da se govori u Crnoj Gori i da je isto i svijetňak, kod kojega se ne pomiňe nikakva bubica nego kod riječi svitac i krijesnica kaže se da se zove i samo buba tako i bubica u Risnu.*«

Takvo tumačenje je u našem slučaju još prihvatljivije ako se zna da porodica Bubić vuče porijeklo iz Ljubinja koje je, tako reći, nadomak Crne Gore u kojoj je riječ *bubica* upotrebljavana u citiranom značenju.

Ovaj spomen imena *Bubić* datira prije nego to navodi spomenuti Rječnik.

[315] U tekstu (bez dijakritičkih znakova) može se čitati *Hanić*. Pošto se zna za prezime Hanić (*Popis terzija, ćurčija i čebedžija u Mostaru*, Ahmed Aličić i Hifzija Hasandedić, POF XVIII—XIX, Sarajevo 1973, str. 334), to ovu grafiju čitamo kao Hanić.

[316] *Šemrd-zade* odgovara današnjem prezimenu Šemrd. Oblik i značenje mu je nejasno, vjerovatno predstavlja devijativnu formu perzijske riječi *šir-merd*, što znači *čovjek poput lava, srčan, junačina*.

[317] *Novo-oglu* označava današnje prezime Novo. Najvjerovatnije je da ta porodica vuče porijeklo iz Herceg-Novog, odnosno Novog, kako su Turci nazivali taj grad.

[318] Selo *Ošanići* nalazi se na području općine Stolac.

[319] *Jahja-zade* odgovara prezimenu Jahić koje i danas postoji u Mostaru.

[320] Napisano je *Raštoka*, ali nema sela pod tim nazivom, vjerovatno umjesto Raštani.

[321] Tu riječ nismo mogli pročitati.

[322] Selo *Suhi Do* nalazi se oko 5 km sjeverno od Mostara, na lijevoj obali Neretve. Spominje se još 1612. u vakufnami Koski Mehmed-paše.

[323] Gradska četvrt Brankovac nosi slavenski naziv. Vjerovatno je u ovom sidžilu njen najstariji spomen. Istina, Rječnik JAZU evidentira mahalu Brankovac prema izvoru Lj. Stojanovića, ali smatramo da je to spomen kasnijeg datuma.

[324] U tekstu piše *hre*, što bi se moglo čitati: *hara, hera, hero, hura, hira*, ali je najvjerovatnije da treba čitati *Hero*.

[325] To se može čitati dvojako: *Fojniče* i *Konjiče*, tj. iz Fojnice, odnosno iz Konjica.

[326] U tekstu piše *puče*, tj. može se čitati: *puce, puče* i *puca*. Smatramo da treba čitati *Puca*.

[327] U tekstu piše *Strupić*. Međutim, nije se moglo utvrditi selo pod tim nazivom. Vjerovatno je riječ o selu *Strujićima* u općini Trebinje, u području Ravna.

[328] Selo *Opličići* nalazi se na relaciji Čapljina—Stolac.

[329] *Haziri-zade* odgovara današnjem prezimenu Hazirić.

[330] U sidžilu je napisano *kurkvik*. Nema sumnje da je riječ o selu *Krućevićima*, sjeverno od Čapljine, na desnoj obali Neretve.

[331] U tekstu piše *mostarčk*. Prezime *Mostarčić* ili *Mostarac* postoji i danas.

[332] Selo *Vihovići* nalazi se uz grad Mostar, u neposrednoj blizini Rudnika uglja.

[333] U tekstu piše *ešeq*, a trebalo bi *ešek* (magarac). To je podrugljiv nadimak.

[334] To bi, koliko nam je poznato, bio prvi spomen prezimena *Džajić* kod muslimana. Iz dokumenta 713 vidi se da je Šaban Džajić bio nastanjen u selu *Željuši*. Nije isključeno da se prezime Džajić tokom vremena počelo izgovarati Džajo poput uobičajenog skraćivanja nekih muslimanskih prezimena kao što su u Sarajevu Treljić > Traljo, Škaljić > Škaljo.

U dokumentu 726 nalazimo *Džaj-oglu*, što također označava prezime *Džajić*, odnosno *Džajo*.

Ako bismo pokušali utvrditi porijeklo prezimena Džajo, možemo ga dovesti u vezu s arapskim participom aktivnim *ǧai* (džai), što bi slobodno prevedeno moglo da znači *došljak, došlo*.

[335] *Bikli* znači *brkat*(i). Poznato je da u Mostaru i danas postoji prezime *Brkan*.

[336] U tekstu piše *Čerlinće* (Čerlinci). Nije se moglo utvrditi selo sličnog naziva.

[337] Uz ime Jahja napisano je *Mumče*. Smatramo da je to prezime Momić koje i danas postoji u Mostaru.

[338] U tekstu piše *Žuli*, što vjerovatno označava prezime *Žuljević*, odnosno lice koje je iz sela Žulja.

[339] *Husein-zade* odgovara današnjem prezimenu Huseinović.

[340] Selo *Kapavica* nalazi se na području općine Ljubinje.

[341] Moglo bi se čitati *Košto* i *Kušto*.

[342] Grafija dopušta da se može čitati *Grivica* i *Grujica*. Ako prihvatimo ovo drugo, to bi značilo da je Ibrahim sin Grujice.

[343] Možemo pročitati *Kuković* i *Koković*. Rječnik JAZU evidentira prezime *Kuković*, čiji spomen nalazimo u XIX stoljeću.

[344] Selo *Radišići* i danas postoji. Rječnik JAZU evidentira to selo: »Nekad se to selo zvalo Stijevno, pa se po nekakvu Radi, koji je tu živio, prozvalo *Radišićima* (sub voce Radišić).«

[345] *Miše-zade*, od turske riječi *miše* (hrast), što bi, kao obično, odgovarala prezimenu *Mišić*. Poznato je da postoji i muslimansko prezime Mišić.

[346] Neobičan oblik *Sutlula* je nadimak: od tur. riječi *süt* = mlijeko. Pravo značenje nadimka nije moguće odrediti.

[347] Po grafiji može se čitati *Gološić* i *Gulušić*. To selo nismo mogli ubicirati.

[348] *Šijak-zade* odgovora današnjem prezimenu *Šijaković*, odnosno *Šijak*. U dokumentu 749 spominje se Jusuf *Šijak*, što možda ukazuje da je i u ovom slučaju riječ o prezimenu *Šijak*.

[349] U Mostaru i danas postoji prezime *Zelić*.

[350] Danas je *Zalik* sastavni dio grada Mostara. Nalazi se na ulazu u grad iz pravca Sarajeva.

[351] Naziv *Matrak*, ovdje kao prezime ili nadimak, arapskog je porijekla. Riječ *mitraq* u arapskom znači kovački *čekić*. Modificirani oblik *(matrak)* u turskom znači *korbač, palica, malj, toljaga*. Otud je vjerovatno da je ovdje ta riječ upotrijebljena kao prezime *Tojaga*, koje i danas postoji u Mostaru.

[352] *Zelenbać* (zelembać) upotrijebljen je kao nadimak.

[353] Grafija dopušta čitanje *Tuli* i *Toli*. Poznato je da na mostarskom području postoje dva muslimanska prezimena koja bi se mogla identificirati s tom grafijom: Tule i Tolić.

[354] Selo *Krtolović* (Krtulovići) spominje se i u dokumentu 768. Danas selo pod tim nazivom nije poznato u Hercegovini. Međutim, danas postoje slična prezimena: *Krtalići, Krtolica*, od kojih je prvo na području Hercegovine brojnije.

[355] U ovoj ispravi nalazimo prvi spomen mahali *Alidžana*. Ne možemo sigurno utvrditi gdje se nalazila.

[356] Jedino je moguće čitanje *komar*. Naša riječ komar, komarac prvobitno je bila nadimak, a kasnije postala prezime. I danas u mostarskom kraju postoji prezime *Komar*.

[357] Selo *Hrast*, danas *Rast*, nalazi se blizu Odžaka kod Nevesinja.

[358] *Mujiče-zade* odgovara današnjem prezimenu *Mujičić*.

[359] To je, čini se, u turskim izvorima jedini spomen *mahali Vakuf* u Mostaru. Označava, vjerovatno, mahalu koja se formirala oko Ali-hodžine džamije na Raljevini. Sjećam se iz djetinjstva da je taj kraj grada nazivan *Vakuf*.

[360] *Dusina-zade* odgovara prezimenu *Dusinović*, odnosno *Dusinić*. Napominjemo da i danas postoji muslimansko prezime *Dusinović* u Sarajevu i Zenici.

www.BosnaHistorija.com

[361] *Jusuf-baša Skrado* spominje se dva puta u ovom sidžilu. Vjerovatno je naziv Skrado u početku označavao nadimak, a kasnije prezime. Nije mu jasno porijeklo, možda iz starog grada Skrada.

[362] Ispušteno je ime jamca.

[363] Nismo mogli utvrditi da danas postoji prezime *Kondžović*. U Sarajevu i Zenici nalazimo prezimena *Kondžić* i *Kondžo*.

[364] Malkoč je prvobitno bilo lično ime, a kasnije prezime (Malkoč ili Malkočević). Poznat je u našim krajevima (iz XVI stoljeća) Malkoč vojvoda, kasnije Malkoč-beg. (Up. Ahmed S. Aličić, *Popis bosanske vojske pred bitku na Mohaču 1526. godine*, POF, XXV, Sarajevo, 1977, str. 193. i 197; Hazim Šabanović, *Natpisi na nadgrobnim spomenicima Malkoč-bega i njegova sina Džafer-bega*, POF, II, Sarajevo, 1952, str. 429.)

[365] *Džuš-ab* je persijska sintagma u značenju *vrela voda*. Ovdje je upotrijebljena kao nadimak licu, koji figurativno iskazuje njegov temperamenat.

[366] Pod tim nazivom nije se moglo utvrditi da postoji selo.

[367] *Penir-zade* bi, prema tur. riječ *penir* (sir), trebalo označavati prezime *Sirović*, tj. porodicu koja se bavila proizvodnjom sira.

[368] Turski prisvojni pridjev *benli* sastavljen je od imenice *ben* = *madež, mladež* i sufiksa *li* za posjedovanje. Prema tome, *benli* znači *sa benom*, sa madežom, upotrijebljeno ovdje kao nadimak.

[369] Arapskom grafijom je napisano *Džavko-zade*, što se može čitati i *Čavko-zade*, a označavalo bi prezime *Čavka* ili *Čavkić*.

[370] Moguće je da je ovdje riječ o selu *Kamenoj*, koje se nalazi u blizini Blagaja.

[371] Napisano je jasno *Kostadan*. Međutim, rječnik JAZU ne evidentira takvo ime nego konstatira da je od XIII vijeka u upotrebi oblik *Kostadin*.

[372] Selo *Dračevice* nalazi se u blizini Blagaja.

[373] Prema perzijskom *lagar* (mršav) + *zade* trebalo bi da označava prezime *Mršić*.

[374] Prezime *Karaldžić* danas nije poznato.

[375] Prema arapskom *zur* (laž, kleveta) + *zade*, trebalo bi da označava nadimak u značenju *lažov, petljanac*.

[376] Ta je ličnost identična sa poznatim mostarskim dobrotvorom Ibrahim-agom Šarićem.

[377] *Gül-endame* je perzijska složenica, od *gül* = ruža i *endam* = stas, struk, simetrija. To je ime ili nadimak žene Đule (vitka stasa), čiji se vakuf spominje jedino u ovoj ispravi.

[378] Ispušten je naziv vakufa.

[379] *Nalband* je arapsko-persijska kovanica: arap. *na'l* = potkova, potkovica i pers. *bend* = veza, što znači *potkivač*. Na ovom mjestu upotrijebljeno je *Nalband-zade* kao prezime. Poznato je da se do danas zadržalo prezime Nalbantić.

[380] Leksički složenica *Ahī-baba* znači lice *sijede kose i brade koje svojom pojavom izaziva poštovanje*. Tim figurativnim značenjem određeno je lice, duhovni patron i pir izvjesnog esnafa.

[381] Danas ne postoji selo pod tim imenom. Naziv vjerovatno odgovara današnjem gradskom predjelu Baščine u kojem je izgrađen hotel »Ruža«.

[382] Prema arapskoj upotrebi prisvojne zamjenice i riječ *Zaliki* trebalo bi da označava čovjeka iz Zalika.

[383] *Sagr-zade*, prema turskom *sagir* = gluh, označava prezime Gluhić.

[384] *Muhibi-zade* odgovara prezimenu Muhibić.

[385] *Hodža-zade* odgovara prezimenu Hodžić.

[386] Prema grafiji (bez dijakritičkih znakova) ta se riječ može pročitati *Urović* i *Uzović*. Opredijelili smo se za prvu varijantu jer bi takvo čitanje, eventualno, moglo naći osnova u postojećoj riječi *urov*, što znači vrstu stočne hrane (Rječnik JAZU).

[387] Nismo mogli utvrditi na što upućuje nadimak ili prezime *Iriš* i šta znači.

[388] Pogrešno je napisano *kudr* umjesto *kurd*.

[389] Nije jasno na što upućuje to ime.

[390] Dobiva se utisak da se radi o istom nadimku *(Zûri)* kao i u bilješci 375, samo na drugi način iskazano.

[391] U tekstu je pogrešno napisano *Virnvić*, očito se odnosi na selo Vrapčiće na području Blagaja.

[392] Prema arapskoj riječi *muti'* = *pokoran, poslušan, blag, krotak* i prethodnoj persijskoj negacija *nâ*, što znači *nepokoran, neposlušan* i slično.

[393] Od slavenske riječi *kos*, odakle je prezime *Kosović*, odnosno *Kosić*.

[394] *Skakala* su naziv za jedan uski pojas sjeverno od Mostara, nekoliko kilometara uzvodno, gdje je dolina Neretve toliko uska da je čovjek može preskočiti.

[395] Naziv *bešli* (u našem izgovoru *bešlija*) predstavljao je pripadnika plaćene elitne turske vojske.

[396] *Sadžakdži* (sacakci) označava kovača koji kuje sačeve.

[397] *Yašamakdži* (yasamakci) označava lice koje izrađuje jašmake, marame za glavu.

[398] Pisar je na tom mjestu, iza imena Ali-baša, naknadno ubacio još jednu riječ, sitnije napisanu. Nismo sigurni da li tu riječ treba čitati *nona, nuna* ili *tuta*. S obzirom da se radi o nadimku i da je najvjerovatnije napisano slovo *t*, a ne *n*, to je podrugljiv nadimak (noćna posuda).

[399] Poznato je da je Mostar, kao i ostala gradska naselja uz rijeku, za vrijeme osmanske vlasti imao tabhane. One su, po prirodi posla, bile locirane na desnoj obali Neretve, uz rijeku Radobolju. U naše doba voda je posebnim kanalima iz Radobolje dovođena u tabhanu. Iz spomena *Donje tabhane* jasno je da je postojala i *Gornja tabhana*. (O tabhanskom zanatu opširnije je pisao Hamdija Kreševljaković, u radu Esnafi i obrti u Bosni i Hercegovini 1463—1878, II, Mostar, Zbornik IV ZOSJ, Zagreb 1951, str. 61—133.)

[400] Od turske riječi *kise* (vulg. kese) *kiseci* (kesedži), koja ima nekoliko značenja. Na tom mjestu označava nadimak *kesokradica, džepar*.

[401] *Nesuh-zade* odgovara prezimenu Nesuhović.

[402] *Kapudan-zade* odgovara prezimenu Kapetanović.

[403] Osoba iz Egipta, od ar. *Misr* (Egipat).

[404] Ime *Luka* može da znači da je Ahmed bio sin Luke ili je to ime nosio kao nadimak.

[405] Iznad imena hadži-Mehmeda je dopisano: *hoš-ab*. Taj persijski sklop znači *prijatna voda, kompot* ili običnije »hošaf«. Budući da je ovdje uz lično ime, predstavlja nadimak.

[406] *Kalfa-oglu* ili Kalfić potječe od nekog Kalfe Alije.

[407] *Čavko-zade* odgovara prezimenu Čavkić ili Čavka. U dokumentu 872 isto lice je upisano prezimenom *Čavka*.

[408] *Pilav-oglu* odgovora današnjem prezimenu Pilav.

[409] Od ar. *zeman* = vrijeme.

[410] Selo *Jare* nalazi se na Mostarskom blatu.

[411] Od perz. *zergar* = zlatar, kujundžija, a kao prezime Zlatar, Zlatarević ili Kujundžić.

[412] *Huma-oglu* odgovara prezimenu Humić, odnosno poznatom prezimenu Humo.

[413] Ovdje je Sulejman sin Voje, odnosno *Vojo* je prezime.

Rječnik

A

abdest — ritualno pranje pred molitvu
abdesthana — mjesto ritualnog pranja uz džamije
ahmedije — pripadnici derviškog reda
ahar — gostinska soba, štala
ajalet — najveća upravna oblast, provincija
ajan — ugledan čovjek, prvak
akarat — nekretnine, građevno zemljište
akča — turski srebrni novac, osnovna novčana jedinica do XVIII stoljeća
anterija — gornji dio odjeće, bluza, obično ženska
arz — pismena predstavka, rjeđe usmena izjava
arzuhal — molba, predstavka
asabe — bliži srodnici, zakonski nasljednici
azap — pripadnik posebnog roda konjičke vojske

B

badihava — globe za sitne prekršaje
bazarbaša — nadglednik pijace, upravnik pijace
baždar — mjerač, brine o ispravnosti sprava za mjerenje na pijacama
bej i-bat — javna prodaja, kategorična prodaja, pijačna prodaja
bej i-bat kati — kategorična javna prodaja, neopoziva prodaja
bej i vefa — izvršna prodaja, koja je valjana
bejt el maldži — koji se brine o ubiranju fiskalnih prihoda
bejt ul mal — državna blagajna, fiskus
berat — carski dekret, ukaz o postavljenju na neku dužnost, ukaz o dodjeli feudalnih lena
bevab — portir, vratar, službenik na dvorovima sultana, namjesnika i drugih dostojanstvenika
borija — truba
bukagija — okov na nogama

Č

čauš — zapovjednik straže, pratnja velikodostojnika, vođa svatova
čelebi — otmjeni, plemeniti, obično uz imena princeva i intelektualaca
čerahor — zidarski radnik pod nadzorom majstora
čifluk — vrsta posjeda kojim upravljaju muslimani, može biti i vlasništvo
čohadžija i *čokadžija* — suknar, trgovac čohom

Ć

ćehaja — pomoćnik vezira, starješina esnafa, visoki službenik, gradski ćehaja — gradonačelnik
ćiler — prostorija za ostavu
ćurčija — zanatlija krznar, kasnije trgovac krznom
ćurči hane — krznara

D

damad — zet
defter — registar, popis, sveska
demirdžija — gvožđar, bavi se obradom željeza
derbendžija — čuvar klanca, obično seljak koji čuva opasne prolaze
dirhem — srebrni novac, drahma
divan — vijeće, carski ili namjesnikov divan najveći je upravni organ u Carstvu i provincijama, dvor, otoman, zbirka pjesama
divit — mastionica, tintarnica
dizdar — zapovjednik tvrđavske posade
dogandžija — sokolar
dulbent — prekrivač od beza, bijeli prekrivač
dulger — dunđer, tesar

DŽ

džabija — ubirač prihoda, obično vakufskih
džizja — šerijatski lični porez koji su plaćali kršćani, obično na odraslu glavu
džulus — stupanje sultana na prijesto
džuzhan — lice koje svakodnevno uči u džamiji po jedan dio (džuz) Kur'ana prema oporuci vakifa za novčanu naknadu

E

ehli vakuf — poznavaoci, dobro upućeni u neki predmet
emin — upravnik carina ili drugih prihoda, nadzornik, čovjek od povjerenja
emlak — nepokretna imovina u vlasništvu, svojina
erazi mirija — obradiva zemlja nad kojom punu vlast ima država, korisnici uz plaćanje tapije stiču pravo uživanja i nasljeđivanja unutar uže porodice uz ispunjavanje propisanih obaveza

www.BosnaHistorija.com

F

fesad — svađa, nered
ferman — sultanov ukaz, naredba
filurija — vrsta poreza koji su plaćali vlasi (stočari)
fučija — bure za vino

G

gaib mal — prihod koji pripada državi od osobe za koju se smatra da je izgubljena (mrtva)
gedik timar — feudalna lena za posebnu službu koja nije vezana za odlazak u rat
gulami šah — carski rob, paž

H

hafaf — onaj koji izrađuje ili prodaje obuću
hajali — mađioničar, igrač, glumac
hajjat — krojač
halvadžija — slastičar
hamamdžija — onaj koji drži javno kupatilo
hanefija — pripadnik hanefijskog pravca, jednog od četiri pravna pravca u islamu
hardži defter — taksa za sastavljanje popisa (deftera)
hardži muavenet — pomoć za vojsku, porez
harman — gumno
has — lenski posjed turskih sultana, visokih dostojanstvenika dvora i upravnika provincija
hatib — propovjednik u džamiji prilikom molitve
havala — povjeriti nekom nešto na čuvanje ili izvršenje
hudžet — akt kadije donesen u prisustvu svjedoka
hukuk — pravo, pravni, porezi

I

idet — period od tri mjeseca u kojem žena ne može sklopiti novi brak nakon smrti muža ili rastave
ihzarija — privođenje na sud
ispendže — vrsta ličnog poreza koji su plaćali kršćani na sve za rad sposobne muškarce
iš-eri — službenik

J

jagluk — marama izvezena na jednom uglu
jasmakdžija — zanatlija, izrađivač podvezača
jatagan — nož poput sablje
javadžija — koji se brine o ubiranju prihoda za odbjeglu stoku
jedek akča — porez za konačenje vezira ili drugih službenih lica
joldaš — drug u ratu, obično kod janjičara i derviških redova
juva — odbjegla stoka

K

kačkun — bjegunac, odbjegli rajetin
kadiluk — nadležno područje sudije, upravna jedinica
kaftan — ogrtač od čohe
kahpija — bludnica
kajim — službenik koji se brine o opremanju džamije raznim potrepštinama
kajmekam — zastupnik vezira, sreski načelnik
kalfa — esnafski radnik, pomoćnik u trgovini
kapludža — krupnik, zrnje, žito
kapudži — vratar, službenik na dvoru sultana i visokih dostojanstvenika
kasam — kadija određen da izvrši ostavinsku raspravu vojnih lica i onih čija imovina pripada državi
kašagija — češalo
kauk — kapa od vunene tkanine
kazaz — zanatlija svilar
kenef — nužnik
kiblenama — busola
kupridžija — obezbjeđivač mosta, imao je zadatak da zadrži svako sumnjivo lice, a ostalim prolaznicima pruži besplatnu zaštitu i potrebnu pomoć
kušak — pojas, pregača

L

libas akča — porez za odjeću, sredstva za odjeću

M

malikana — doživotni zakup, ali ne vlasništvo
marifet tezkera — diploma, potvrda o majstorstvu
medra — mjera za vino, mošt
medžlis — vijeće, skup
medžmer — kadionica, posuda u kojoj se pali neka mirođija
mehr muadždžel — neposredni bračni dar, zaruke
mehr muedždžel — otpremnina u slučaju razvoda ili smrti muža
memur — službenik
metara — posuda za vodu
mevkuf — zavještan državnoj blagajni
mevlevija — pripadnik derviškog reda
mirliva — namjesnik sandžaka, sandžak-beg
mirmiran — paša, namjesnik provincije
muaf — oprošten (nekog poreza)
muafnama — oproštajnica, izdaje se nekom licu ili više lica ili jednom mjestu
muavenet — pomoć, sredstva za pomoć
mubašir — inspektor
mudžellid — knjigovezac
muhtesib — službenik koji ubire pijačne takse
muhzir — sudski izvjestitelj
mukata — godišnja zakupnina, svaki zakup državnih prihoda
mulk — posjed, nepokretna imovina u punom vlasništvu
murabaha — davanje pod interes novca, obično uz 10—15 % kamata
muselem — oslobođen, privilegovan
museles — mošt, šira
mustahfiz — pohodnik tvrđave, pješak
mustaid — sposoban, pametan
mutabdžija — harardžija, obrtnik koji pravi torbe i vreće od kostreti
muteferik — službenik
mutekaidd — umirovljen

N

nakli šeri — šerijatski (zakonski)
nalband — potkivač konja
nazir — kontrolor, nadzornik vakufa i državnih prihoda koji su u zakupu
nazir hasbi — nadzornik bez plaće
nedžar — klesar, dunđer
nezla — bolest, gripa

O

odobaša — zapovjednik jedinice od 10 do 20 vojnika
odobašluk — služba odobaše

P

paslan — stočić, mali stol za učenje Kur'ana
peštahta — vrsta školske klupe, stalak za čitanje i pisanje
peštemalj — pojas kod esnafa kad se neko unapređuje u kalfu i majstora, majstorska pregača

R

radžil — pješak
raht — niži oficir, upravni činovnik u manjem mjestu
rajetin — potčinjeni obradivač zemlje musliman i nemusliman, pripadnik raje
resmi čift — porez na čift koji plaćaju muslimani za posjed zemlje
resmi gijah — porez na sijeno
resmi guvara — porez na pčele
resmi ketan — porez na lan
resmi marifet — porez na majstorsku titulu
resmi otlak — travarina
ribh — kamata, interes
rusum — porezi

S

sahibi erz — podnosilac predstavke
sahitijan — urađena kozija koža
salnama — anal, godišnjak, kalendar
sarač — sedlar i remenar
sedžada i *serdžada* — prostirač, manji vuneni tepih
sefer — ratni pohod, vojna
seferija — porez za izdržavanje valije i vojske u ratu
sefer otlugi — barut
sekban — član gradske ili seoske straže, vojnik, žandar
serhat — pogranični kraj, krajina
sidžil — sudski protokol
spahija — posjednik timara, vojnik koji uživa feudalna lena
subaša — nadzornik imanja, beg, visoki upravni činovnik
suk — pijaca, čaršija
sura — poglavlje Kur'ana

Š

šahindžija — sokolar
šemhana — voskarna
šinik — mjera žita, 10 oka
šuf'a — pravo preče kupnje
šuhud-ul-hal — svjedoci

T

tabhana — mjesto gdje se štavi koža
takalif arfija — zakonske dažbine
takalif šakk — teški nameti
talaki selas — trostruko puštanje žene koje se smatra definitivnom rastavom
tapija — ovjerena sudska isprava o vlasništvu nekretninama
tapui zemin — tapijska pristojba
tapunama — dokumenat o plaćenoj tapiji
tarla — njiva
taščija — klesar
temesuk — potvrda
terzija — krojač
tezkera — akt, pismo, poziv, potvrda
tugra i *tura* — službeni sultanov monogram, carski pečat
tulbent — ženska marama za glavu, prekrivač od beza

U

udžreti kidem — stalna plaća
usta — majstor, umjetnik, glavni majstor u nekom obrtu
ušur — desetina

V

vaiz — propovjednik
vakuf — zadužbina, legat
vakufnama — isprava o zadužbini
vasi muhtar — izvršilac posljednje volje, oporuke
vekil — zastupnik
vilajet — provincija, upravna jedinica

Z

zarf — tacna, poslužavnik
zebun — slab, nemoćan
zerger — zlatar
zulum — nasilje

MUHAMED A. Mujić, autor ovog prevoda, rođen je 1920. u Mostaru, gdje je stekao osnovno obrazovanje. Gazi Husrevbegovu medresu završio je 1940, a 1944. diplomirao je na Višoj islamskoj šerijatsko-teološkoj školi u Sarajevu. Na početku službovanja radio je dvije godine u Realnoj gimnaziji u Mostaru, a zatim u Gimnaziji u Stocu. U Orijentalnom institutu u Sarajevu, gdje je proveo svoj radni vijek, 1950. počinje kao asistent i postiže najviša naučna zvanja stručnog savjetnika i višeg naučnog saradnika. Povremeno je obavljao i administrativne funkcije zamjenika direktora i vršioca dužnosti direktora Orijentalnog instituta. Kao stipendista Uneska 1956. godinu proveo je u Libanu, Siriji i Egiptu, a od 1959. do 1963. radio je kao lektor za srpskohrvatski jezik na Visokoj školi za strane jezike u Kairu.

Muhamed A. Mujić se s podjednakom stručnošću bavio i arabistikom, osmanistikom i istorijom naših naroda u vrijeme osmanske vladavine. Njegovi radovi iz domena arapskog jezika pokazuju temeljno i trajno interesovanje, od raznih studija o tom problemu *(Neke morfološke i semantičke specifičnosti u savremenom arapskom jeziku u Tunisu, Karakteristična upotreba plurala u savremenom arapskom jeziku, Adverbijalne oznake za način u savremenom arapskom jeziku)* do prevoda na srpskohrvatski (između ostalog roman *Zemlja* A. al-Šarkavija, u rukopisu) i sa srpskohrvatskog na arapski jezik (prevodi nekoliko studija iz ekonomije i savremenu jugoslovensku poeziju). Uradio je i skripta iz arapskog jezika, u tri dijela, za Zavod za učenje stranih jezika u Sarajevu. Vrhunac sistematske i dugogodišnje aktivnosti predstavlja gotovo završeni *Savremeni srpskohrvatsko-arapski rječnik, sa posebnim osvrtom na frazeologiju.*

Posebno poglavlje u radu Muhameda A. Mujića čine radovi iz istorije naših naroda gdje spadaju, prije svega, *Kanuname za skadarski sandžak* (iz zbirke *Kanuni i kanuname), Kodeks šerijatsko-pravnih rješenja (fetve) mostarskog muftije Ahmed-efendije* (XVIII vijek). Velika je njegova zasluga rad na projektu izdavanja vakufnama iz Bosne i Hercegovine koje se odnose na XV i XVI, te na XVII i XVIII vijek. Ta vrsta izvora, koja pruža izvanredne podatke ne samo za istoriju materijalne kulture nego i za kulturnu istoriju uopšte, bila je oblast kojoj je Muhamed A. Mujić posvetio dosta pažnje, kako obradi vakufnama (11 vakufnama na arapskom i 16 vakufnama na turskom jeziku) tako i analizi njihove unutarnje strukture *(Jezičke i sadržinske osobenosti vakufnama iz Mostara — druga polovina XVI vijeka, Neke vakufname iz Bosne i Hercegovine (XV—XVII) — forme, jezik i stil).*

Značajni su i ostali radovi Muhameda A. Mujića, bilo da se radi o obradi građe *(Jedna bujruldija Husein-bega Gradaščevića, Biografija Mustafe Ejubovića (Šejh Jujo))*, bilo o ostalim studijama *(Stav livanjskog kapetana Firdusa prema pokretu Husein-bega Gradaščevića i sultanovoj politici, Jevreji u jugoslovenskim zemljama pod osmanskom vlašću)*, ili o prošlosti Mostara *(Krivi most na Radobolji, Stari mostarski vodovod, Pitanje nastanka stare pravoslavne crkve u Mostaru i njena popravka 1833. godine* itd.).

Muhamed A. Mujić je dobitnik Ordena rada sa srebrnim vijencem.

Umro je 1984. u Sarajevu, a sahranjen u Mostaru.

www.BosnaHistorija.com

Muhamed A. Mujić
SIDŽIL MOSTARSKOG KADIJE
Prvo izdanje

Izdavač
IKRO PRVA KNJIŽEVNA KOMUNA

Za izdavača: Ico Mutevelić, direktor i odgovorni urednik
Adresa: 88000 Mostar, Trg 14. februar, 3/III
Poštanski pregradak 141
Telefoni: (088) 415-534 i 415-553
Žiro-račun 11800-603-3749 kod SDK Mostar

Štampa i povez
TISKARNA TONE TOMŠIČ, Ljubljana, 1987.
Tiraž: 1.500 primjeraka

ISBN 86-375-0009-9

Skenirao
Jack/Ames
11.I.2010

Štampanje knjige novčano su pomogli:
RO Aluminij, Mostar; Fond za naučnoistraživački rad Osnovne privredne komore, Mostar; Hidroelektrane na Neretvi, Mostar; Siz kulture opštine Mostar; Siz nauke BiH, Sarajevo; Skupština opštine Mostar i Sour »Hegra«, Mostar.
Posebnu zahvalnost dugujemo dipl. inž. elektr. Nikoli Gašiću koji je, kao predsjednik Skupštine opštine Mostar, organizovao prikupljanje sredstava potrebnih za objavljivanje ove knjige.

www.BosnaHistorija.com